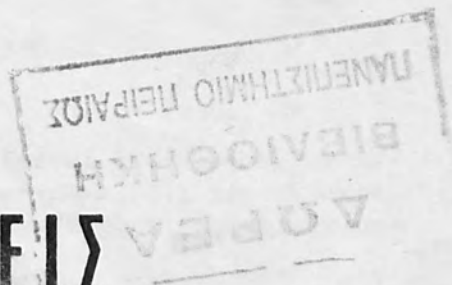

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Κ. ΒΑΝΑΚΑ

Βοηθού παρά τῇ ἔδρᾳ τῆς Οἰκονομικῆς τῶν Ἐκμεταλλεύσεων
καὶ Βιομηχανικοῦ Λογισμοῦ τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

172
54
8688
8609
928,8

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΡΑΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ 1973

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ
συγγραφέως

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Αί εἰς τό παρόν τεύχος περιεχόμεναι ἀσκήσεις ἔχουν τε-
θῆ, ὑπό τοῦ Καθηγητοῦ κ. **Δ. Παπαδημητρίου**, εἰς τὰς πτυχια-
κὰς καί τμηματικὰς ἐξετάσεις τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχο-
λῆς Πειραιῶς.

Ἡ διάταξις τῶν ἀσκήσεων ἔχει γίνῃ κατά τρόπον, ὥστε νά
συμπλήρῃ κατά τό δυνατόν μέ τήν διάταξιν τῆς ὕλης τοῦ περι-
σπουδάστου συγγράμματος τοῦ καθηγητοῦ κ. **Δ. Παπαδημητρίου**,
φέρον τόν τίτλον "ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΛΟΓΙΣΜΟΣ,,.

Σκοπός τῆς παρούσης συλλογῆς ἀσκήσεων εἶναι νά παρασχε-
θῇ εἰς τοὺς σπουδαστάς, εἰς τοὺς ὁποίους κυρίως ἀπευθύνεται,
ἡ δυνατότης νά κατανοήσουν καί ν' ἀφομοιώσουν τοὺς κανόνας
καί τὰς ἀρχάς τῆς κοστολογήσεως ὑπό τήν βασικήν προϋπόθεσιν, ὅτι
δέν πρέπει ν' ἀρκοῦνται εἰς τήν μηχανικήν λύσιν τῶν ἀσκήσεων,
ἀλλά νά ἐξαντλοῦν, ὅσον τό δυνατόν περισσότερον τό κεφάλαι-
ον ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ κ. καθηγητοῦ, τό συσχετιζόμενον
μέ τήν ἄσκησιν.

Τοιουτοτρόπως ὁ σπουδαστής ὠφελεῖται καί κάνει κτήματου
τὰς γνώσεις τῆς κοστολογήσεως τόσον ἀπό θεωρητικῆς, ὅσον καί
ἀπό πρακτικῆς πλευρᾶς καί δύναται ν' ἀντιμετωπίσῃ ἐπιτυχῶς
τά ἐν τῇ πράξει παρουσιαζόμενα πολύπλοκα προβλήματα τῆς κο-
στολογήσεως.

Εἶναι αὐτονόητον, ὅτι ὅσον περισσότερον εἶναι τό πλη-
θος τῶν ἀσκήσεων μέ τὰς ὁποίας ἐξοικειώνεται ὁ σπουδαστής,
τόσο μεγαλυτέρα εἶναι ἡ κατάρτισίς του καί ἐξησφαλισμένη ἡ
ἐπιτυχία του εἰς τὰς ἐξετάσεις.

Ἀπρίλιος 1973

Ἀπόστολος Βανάκας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1 "Ασκ. 1-9

Ἀποτελεσματικότητα

Σελίς

1.1. Παραγωγικότης - Οἰκονομικότης - Ἀποδοτικότης ἰδίων κεφαλαίων	7
---	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2 "Ασκ. 10-15

2.1. Λειτουργική καὶ Ὄργανωτική Διάρθρωσις τῆς ἐπιχειρήσεως	16
2.2. Ἡ μόνος ἔργου	16

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3 "Ασκ. 16-57

Κόστος

3.1. Λογαριασμοὶ Γενικῆς Ἐκμεταλλεύσεως	22
3.2. Αἱ βασικαὶ διακρίσεις τοῦ κόστους	32
3.3. Ἡ μέτρησις τοῦ βαθμοῦ ἀπασχολήσεως	32
3.4. Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ κόστους εἰς τοὺς μεταβαλλόμενους βαθμοὺς τῆς ἀπασχολήσεως	32
3.5. Πραγματικόν κόστος παραγωγῆς	34
3.6. Πραγματικόν κόστος διαθέσεως	34
7.3. Πραγματικόν κόστος πωλήσεων	34
3.8. Ἀγορανομικόν κόστος	55
3.9. Κόστος δι' ἐπιχειρηματικὰς ἀποφάσεις-Διαφορικὴ ἀνάλυσις	56
3.10. Ἀρχαὶ Λογιστικῆς τοῦ κόστους	65

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4 "Ασκ. 58-83

Ὁ Βασικὸς μηχανισμὸς τῆς Λογιστικῆς κοστολογήσεως	67
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5 "Ασκ. 84-85

Οἱ λογαριασμοὶ τῆς διαρκοῦς ἀπογραφῆς	108
---	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6 "Ασκ. 86-106

Δαπάναι προσωπικοῦ	Σελίς 110
--------------------------	--------------

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 7 "Ασκ. 107-129

Κατά φάσιν κοστολόγησις

7.1. 'Αναλυτική μέθοδος	129
7.1.1. Παραγωγή ἐν ἐξελίξει ἀρχῆς περιόδου μηδέν. Προσθήκη ὑλικῶν καὶ ἀξομειώσεις	129
7.1.2. Παραγωγή περισσοτέρων προϊόντων ἐκ τῶν αὐτῶν φάσεων ἐκ κοινοῦ ἡμικατεργασμένου	132
7.1.3. 'Αναλυτική μέθοδος μέ παραγωγή ἐν ἐξελί- ξει ἀρχῆς περιόδου. Μέθοδος 'Αποτιμήσε- ως ἢ F.I.F.O ..	137
7.2. 'Απλοποιημένη μέθοδος	
7.2.1. Παραγωγή ἐν ἐξελίξει ἀρχῆς περιόδου μη- δέν	139
7.2.2. 'Απλοποιημένη μέθοδος μέ παραγωγή ἐν ἐ- ξελίξει ἀρχῆς περιόδου	142
7.3. Προϊόντα ἠνωμένης παραγωγῆς	144

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 8 "Ασκ. 130-144

Σύστημα συνδέσεως τῆς Βιομ/νῆς λογιστικῆς μετὰ τῆς Γενικῆς	
8.1. Λογ/σμοί συνδέσμου	158
8.2. Αὐτόνομος Βιομηχανική Λογιστική	161

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 9

'Η ἐφαρμογή τοῦ Κ.Φ.Σ. παρά τῇ Βιομ/νῇ 'Επιχειρήσει	179
---	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΣ

1.1. Παραγωγικότης-Ούνομικότης-΄Αποδοτικότης ἰδῶν κεφαλαίων.

΄Ασκησις 1

Εἰς βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν ἡ λογιστικὴ κατάστασις τῆς 31.12.69 ἐμφανίζει τὴν ἑξῆς εἰκόνα:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

1. Μηχανήματα, κτίρια, γήπεδα καὶ οἰκόπεδα ἐργοστασίου	6.000.000
2. Ἀγρός καὶ οἰκόπεδα ἐκτός ἐργοστασίου	2.000.000
3. Ὁμολογίαι Δ.Ε.Η.	500.000
4. Προϊόντα καὶ πρώται ὕλαι	2.500.000
5. Πελάται	2.000.000
6. Ταμεῖον	500.000
7. Τόκοι χρήσεως ξένου κεφαλαίου	1.500.000
	<u>15.000.000</u>

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

1. Ἴδιον κεφάλαιον	8.000.000
2. Ξένον κεφάλαιον	4.000.000
3. Κέρδη ἐν πωλήσεως προϊόντων	2.000.000
4. Ἔσοδα ἐν τοκομεριδίῳ ὁμολογιῶν	500.000
5. Ἐνοίκια ἀγρῶν καὶ οἰκοπέδων	500.000
	<u>15.000.000</u>

Βάσει των δεδομένων της άνωτέρω καταστάσεως ζητείται νά προσδιορισθούν:

1. Ἡ οἰκονομική παραγωγικότης τῆς ἐκμεταλλεύσεως.
2. Ἡ ἀποδοτικότης τῆς ἐπιχειρήσεως.
3. Τό συνολικόν ἀποτέλεσμα.
4. Ἡ ἀποδοτικότης τοῦ ἰδίου κεφαλαίου
5. Τό καθαρὸν κέρδος τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἔακποις 2

Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς λογιστικῆς καταστάσεως τῆς προηγούμενης ἀσκήσεως καὶ δοθέντος ὅτι:

- 1) Αἱ παραχθεῖσαι μονάδες τοῦ προϊόντος ἀνῆλθον εἰς 10.000.
- 2) Ἡ τιμὴ διαθέσεως αὐτῶν εἰς 1.200 δρχ. κατὰ μονάδα.
- 3) Αἱ ἀναλωθεῖσαι μονάδες πρώτης ὕλης διὰ τὴν παραγωγὴν τῶν πωληθέντων προϊόντων εἰς 50.000 κόστους 100 δρχ. ἐκάστη.
- 4) Αἱ ὤραι Α.Ε. εἰς 100.000 δρχ. 2.000.000 καὶ
- 5) Ὅτι ὁ συντελεστής Γ.Β.Ε. καθ' ὥραν Α.Ε. ὑπελογίσθη εἰς δρχ. 30.

Ζητεῖται:

1. Νά προσδιορισθῆ ἡ οἰκονομική παραγωγικότης τῆς ἐκμεταλλεύσεως βάσει τοῦ ἀναλυτικοῦ τύπου καὶ
2. Νά εὔρεθῆ ποῖα πρέπει νά εἶναι ἡ ποσοστική ἀνάλωσις τῶν στοιχείων τοῦ κόστους, ὥστε ἡ οἰκονομική παραγωγικότης νά αὐξηθῆ κατὰ 20% ὑπὸ σταθερότητα ὅλων τῶν λοιπῶν δεδομένων καὶ νά παρασταθῆ αὕτη διὰ τοῦ τύπου.

Ἔακποις 3

Ἡ ἐπιχείρησις Α ἀπασχόλησε κατὰ τὸ 1969 ἴδια κεφάλαια 20.000.000 δρχ. καὶ ξένα 15.000.000 δρχ. εἰς τὸ τέλος δέ τῆς χρήσεως κατήρτισε τὸν ἐξῆς λογαριασμὸν "Αποτελέσματα χρήσεως"

Ἔξοδα πωλήσεων	1.400.000	Μικτόν κέρδος	5.000.000
Γ.Ε.Δ.	1.150.000	Συναλλαγματικά	
Τόκοι	1.800.000	διαφοραί	1.000.000
Καθαρόν κέρδος	1.650.000		
	<u>6.000.000</u>		<u>6.000.000</u>

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων:

α) Προσδιορίσατε τὴν οἰκονομικὴν παραγωγικότητα τῆς ἐκμ/σεως, τὴν ἀποδοτικότητα τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τὸ κέρδος τοῦ ἐπιχειρηματιοῦ, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει ὡς ἐπιτόκιον εὐκαιρίας 8%.

β) Σημειώσατε πῶς μερρίζεται τὸ κέρδος ἐκμ/σεως ἐπὶ τοῦ ἴδιου καὶ ξένου κεφαλαίου καὶ ποῖαν ἐρμηνείαν ἔχουν τὰ ἐκ τοῦ μερισμοῦ τούτου προκύπτοντα ποσὰ ἐν σχέσει πρὸς τοὺς καταβληθέντας τόκους.

Ἄσκσις 4

Ἡ ἐπιχείρησις Ε ἀπησχόλησε κατὰ τὴν χρῆσιν 1969 συνολικὰ κατὰ μέσον ὄρον κεφάλαια ἐκμεταλλεύσεως ἐκ 50.000.000 δρχ., ἐξ ὧν ἴδια 20.000.000 δρχ. καὶ 30.000.000 δρχ. ξένα.

Κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς χρήσεως εὐρέθῃ ἄνευ ἀποθεμάτων κατὰ δέ τὴν διάρκειαν αὐτῆς διέθεσε τὸ σύνολον τῆς ἐκ 500.000 μον. παραγωγῆς τοῦ μοναδικοῦ τῆς προϊόντος Π πρὸς 120 δρχ. κατὰ μονάδα. Ἡ ἀνάλυσις τοῦ βαρύνοντος τὰς πωλήσεις τῆς ταύτας κόστους ἔχει ὡς ἐξῆς: α) πρῶται ὕλαι δρχ. 25.000.000, β) ἄμεσος ἐργασία ὥραι 500.000 πρὸς 30 δρχ., γ) ἔμμεσος ἐργασία ἐν γένει, ὥραι 100.000 πρὸς 50 δρχ., δ) τόκοι δραχμαὶ 3.900.000, ε) λοιπαὶ δαπάναι δρχ. 9.100.000.

Τὰ ἐπιτευχθέντα κέρδη κατ' ἐφαρμογὴν διατάξεως τοῦ νόμου δέν ἐφορολογήθησαν.

Διὰ τὴν ἐπομένην χρῆσιν ἡ ἐπιχείρησις προβλέπει τὴν αὐτὴν παραγωγὴν, τὰς αὐτὰς πωλήσεις καὶ τὰς αὐτὰς τιμὰς διώδεσεως. Δέν προβλέπει ἐπίσης μεταβολὰς εἰς τὸ κόστος, πλὴν αὐξήσεώς του ἐξ ἀμοιβῶν ἐν γένει προσωπικοῦ ἐφ' ὧν διὰ νόμου ἐχορηγήθη ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς χρήσεως αὐξήσις κατὰ 9%. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἐπιβαρύνσεως ταύτης τοῦ κόστους ἡ ἐπιχείρησις μελετᾷ τὴν βελτίωσιν τοῦ δείκτη τῆς μέσης ὥριαίας παροχῆς τῆς ἀμέσου ἐργασίας.

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται:

α) Νά προσδιορισθῇ ὁ δείκτης τῆς οἰκονομικῆς παραγωγικότητος τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς χρήσεως 1969.

β) Νά προσδιορισθῇ ποῖον ἀποτέλεσμα ἐπέτυχεν ἡ ἐπιχείρησις ἐκ τῆς χρησιμοποιοῦσεως τοῦ ξένου κεφαλαίου κατὰ τὴν χρῆσιν 1969.

γ) Νά προσδιορισθῇ ὁ δείκτης τῆς μέσης ὥριαίας παροχῆς

της άμέσου έργασίας, όστις πρέπει νά έπιτευχθῆ κατά τό 1970 διά νά συμφηφίση τήν κατά τήν χρῆσιν ταύτην έπιβάρυνσιν τῆς έπιχειρήσεως έκ τῆς αύξήσεως τῶν άμοιβῶν τοῦ προσωπικοῦ της.

Άσκσεις 5

Ἡ Βιομηχανική έπιχειρήσις Ε ένδιαφέρεται διά τήν άπόκτησιν νέας έγκαταστάσεως παραγωγῆς τοῦ προϊόντος Π, έκ τῆς πρώτης ύλης Υ. Ἡ έν λόγω έγκατάστασις πρόκειται νά έργασθῆ υπό τās άκολούθους συνθήκας.

Ἡ πρώτη ύλη τίθεται πρός βιομηχανοποίησιν εἰς τό πρώτον τμήμα T_1 , έξ οὔ παράγεται ήμικατεργασμένον προϊόν τό όποιον προχωρεῖ πρός βιομηχανοποίησιν εἰς τό έπόμενον καί τελευταίον τμήμα T_2 , έξ οὔ παράγεται τό έτοιμον προϊόν.

Ἡ άπόδοσις τῆς πρώτης ύλης εἰς ήμικατεργασμένον παραγόμενον έκ τοῦ τμήματος T_1 εἶναι 0,60, ή δέ άπόδοσις τοῦ ήμικατεργασμένου τούτου εἰς έτοιμον παραγόμενον έκ τοῦ T_2 εἶναι 0,80.

Ἡ μέση ώριαία παροχή τῆς άμέσου έργασίας εἰς τό T_1 , μετρομένη εἰς έκ τοῦ τμήματος τούτου παραγόμενον ήμικατεργασμένον, εἶναι 3, ή δέ μέση ώριαία παροχή εἰς τό T_2 , μετρομένη εἰς τελικόν προϊόν, εἶναι 4.

Ἡ έτησία παραγωγική ικανότης τῆς μελετουμένης έγκαταστάσεως διά λειτουργίαν 300 έργασίμων ήμερῶν επί 8 ώρας ήμερησίως, μετρομένη εἰς ποσότητα πρώτης ύλης, εἶναι 600.000 μονάδες.

Ἡ έμμεσος έργασία έτησίως ύπολογίζεται εἰς άπασχόλησιν 40 έργαζομένων κατά όκτώωρον ήμερησίως κατά τās ήμέρας τῆς λειτουργίας τοῦ έργοστασίου.

Ἡ τιμή τῆς πρώτης ύλης εἶναι 60 δρχ., τό κόστος τοῦ ήμερομισθίου τῆς άμέσου έργασίας 240 δρχ., τῆς δέ έμμέσου 264 δρχ.

Ἐπί τῆ βάσει τῶν άνωτέρω ζητεῖται νά προσδιορισθοῦν τά έξῆς:

α) Ἡ μέση ώριαία παροχή κατά έργαζόμενον εἰς τελικόν προϊόν.

β) Τό πρώτον κόστος τοῦ προϊόντος μέ άνάλυσιν εἰς τά στοιχεῖα έξ ὧν τοῦτο συντίθεται.

Έρωτημα 2ον

Συνεχίζουσα τους υπολογισμούς της ή ως άνω επιχειρήσεις προκειμένου ν'άποφασίση τήν αγοράν τῆς ως άνω ἐγκαταστάσεως ἐπιδιώκει τόν προσδιορισμόν τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς τοῦ προϊόντος λαμβάνουσα ὑπ'ὄψιν τῆς, ἐπιπροσθέτως τῶν ἐν τῷ ἐρωτήματι (I), τὰ κάτωθι στοιχεῖα:

1) Διὰ τήν παραγωγήν μιᾶς μονάδος ἡμικατεργασμένου τοῦ τμήματος T₁ ἀπαιτεῖται ἀνάλωσις 20 χιλιογράμμων ἀτμοῦ καί διὰ τήν παραγωγήν μιᾶς μονάδος τελικοῦ προϊόντος τοῦ τμήματος T₂ ἀπαιτοῦνται 60 χιλιογράμματα ἀτμοῦ, Ἡ κατά τόννον ἀτμοῦ ἀνάλωσις τοῦ πετρελαίου εἶναι 200 χιλιογράμματα ἡ δέ τιμή αὐτοῦ 1,200 δρχ. κατά τόννον.

2) Διὰ τήν ὀκτώωρον λειτουργίαν τῶν ἐγκαταστάσεων ἀπαιτεῖται ἡ κάτωθι κατανάλωσις ἤλεκτρικοῦ ρεύματος τοῦ ὁποῦ ἡ τιμή εἶναι 0,80 δρχ. κατά ΩKW.

Τμήμα T ₁	ΩKW	2.100
Τμήμα T ₂	ΩKW	800
Ἀτμοπαραγωγή	ΩKW	100

Εἰς τήν περίπτωσιν τῆς μὴ χρησιμοποίησεως ρεύματος οὐδέν ποσόν καταβάλλει εἰς τήν ΔΕΗ, ὡς παγίαν ἀποζημίωσιν, ἡ ἐπιχειρήσις, λόγῳ εἰδικῆς μετ' αὐτῆς συμφωνίας.

3) Τό σύνολον τῶν ἐτησίων ἀποσβέσεων ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ ἀπασχολήσεως ὑπολογίζεται εἰς 2.880.000 δρχ., τῶν δέ συντηρήσεων 576.000 δρχ. ἐτησίως ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ ἀπασχολήσεως καί ἐπιπροσθέτως 2.880 δρχ. κατά ὀκτώωρον λειτουργίας τῶν ἐγκαταστάσεων.

4) Τό κόστος τῶν ἀναλωθησομένων βοθηθητικῶν ὑλῶν κατά μονάδα πρώτης ὕλης ὑπολογίζεται εἰς 2,40 δρχ.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ως άνω στοιχείων ζητεῖται:

Νά προσδιορισθῇ τό κόστος τῆς παραγωγῆς συνολικῶς καί κατά μονάδα προϊόντος μέ ἀνάλυσιν: α) εἰς πρώτην ὕλην, ἄμεσον ἐργασίαν καί Γ.Β.Ε. καί β) εἰς ἀναλογικόν, ἡμιμεταβλητόν καί σταθερόν ὑπό τὰς προυποθέσεις τῆς ἐν τῷ ἐρωτήματι (1) ἀπασχολήσεως.

Ἄσκσις 6 (Ἐτέθη εἰς φροντιστ. ἔξετ. Φεβρουαρίου 1971)

Ἐπιχειρήσις παράγει ἐτησίως 100.000 μον. ἐκ τοῦ μοναδικοῦ τῆς προϊόντος Π διὰ συνολικοῦ κόστους μετατροπῆς(συν-

ολικά δαπάναι παραγωγής πλὴν πρώτων υλῶν) δρχ. 7.500.000
ἀναλυομένου ὡς ἑξῆς:

"	Άμεσος ἔργασία, ἡμερομίσθια 15.000×200	Δρχ.	3.000.000
'	Ἡλεκτρικὸν ρεῦμα κινήσεως		
	KW 1.000.000×0,9	"	900.000
	Κάύσιμα τόν. 2.000×1.000	"	2.000.000
'	Ἐπισκευαὶ καὶ συντηρήσεις	"	540.000
"	Ἐμμεσος ἔργασία (ἔργατῶν καὶ ὑπαλλήλων παραγωγῆς) ἡμερομίσθια 3.000×300	"	900.000
'	Ἀποσβέσεις	"	160.000

Ὁ τεχνικὸς Διευθυντὴς τῆς ἐπιχειρήσεως συνιστᾷ εἰς τὴν Διοίκησιν αὐτῆς ἀντικατάστασιν μεγάλου μέρους τῶν ὑπαρχουσῶν ἐγκαταστάσεων διὰ νέων ἐξ ὧν θὰ ἐπέλθῃ αὐξησις τοῦ δείκτου ὠριαίας ἀποδόσεως τῆς ἀμέσου ἔργασίας κατὰ 150% τῆς δέ μέσης συνολικῆς ἔργασίας κατὰ ἐργαζόμενον 100%. Ἐπὶ πλέον λέγει ὅτι ὁ συντελεστὴς ἀναλώσεως τοῦ ρεύματος θὰ μειωθῇ κατὰ 10%. Τὰ καύσιμα καὶ οἱ συντηρήσεις καὶ ἐπισκευαὶ θὰ παραμείνουν εἰς τὰ αὐτὰ ἐπίπεδα. Αἱ ἀποσβέσεις τῶν νέων ἐγκαταστάσεων ὑπολογίζονται εἰς δρχ. 1.000.000, ἐνῶ αἱ παλαιαὶ δὲν θὰ ὑπάρχουν διότι ὁ παλαιὸς ἐξοπλισμὸς μέχρι τῆς ἀντικατάστασεώς του θὰ ἔχει ἀποσβεσθῇ. Ἡ Διοίκησις κρίνει ὅτι λόγῳ τοῦ εὐαισθήτου τῆς λειτουργίας τῶν νέων ἐγκαταστάσεων θὰ πρέπει νὰ ἀντικαταστήσῃ τοὺς παρέχοντας τὴν ἄμεσον ἔργασίαν δι' ἐξειδικευμένων ἔργατῶν ὧν τὸ ἡμερομίσθιον προβλέπεται δρχ. 280. Τῆς ἐμμέσου ἔργασίας τὸ ἡμερομίσθιον προβλέπεται ὅτι θὰ παραμείνῃ τὸ αὐτό.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται:

α) Νὰ προσδιορισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερομισθίων τῆς ἐμμέσου ἔργασίας ὑπὸ τὸν νέον ἐξοπλισμὸν.

β) Νὰ προσδιορισθῇ τὸ συνολικὸν ἐτήσιον κόστος μετατροπῆς ὑπὸ τὸν νέον ἐξοπλισμὸν, προσδιοριζομένης τῆς εἰς τὸ κατὰ μονάδα κόστος ἐντεῦθεν μεταβολῆς.

✓ Ἄσκησις 7

Ἐ ρ ὡ τ ἡ μ α 1ον.

Τίθενται ὑπ' ὄφιν σας τὰ κάτωθι ἀριθμητικὰ στοιχεῖα ἀφορῶντα τὴν μηχανὴν Μ παράγουσαν ἄνευ ἄλλης τινος διαδικασίας τὸ προϊόν Π, καὶ ζητεῖται ἡ ἐξ αὐτῶν κατάρτισις ἀξιολόγων ἀριθμοδεικτῶν.

α) Χρόνος λειτουργίας: 50 ὀκτώωρα.

- β) 'Αναλωθείσα πρώτη ύλη Υ μον. 1.000 κόστους Δρχ. 100000
 γ) Παραχθείσαι μονάδες 1.250 αξίας Δρχ.
 δ) 'Αναλωθείσα ποσότης άτμου t 1.000x50
 ε) Δαπάναι προσωπικού. 'Ημερομίσθια 500 δρχ. 150.000
 στ) 'Αναλωθέν ρεύμα KW 40.000 δρχ. 25.000

'Ε ρ ώ τ η μ α 2ον

'Ο δείκτης έργασίας της θέσεως έργασίας Θ είναι 0,75, ό δέ δείκτης παρενοχλήσεων 0,25. 'Υπό τάς συνθήκας αυτές ή θέσις έργασίας διά 8 έργατών άμειβομένων πρός 200 μετά των έπιβαρύνσεων έκτελετ ώρισμένην κατεργασίαν επί 100 τεμ. 'Η έπιχειρήσις έπιθυμοῦσα μεγαλυτέραν παραγωγήν έν της θέσεως ταύτης έργασίας ύπολογίζει ότι αύξάνουσα τόν αριθμόν των έργατών κατά 75% θά άναβιβάση τόν δείκτην έργασίας εις 100% καί θά περιορίση τόν δείκτην παρενοχλήσεων εις 15%. 'Επί τή βάσει των δεδομένων τούτων ύπολογίσατε ποίαν μεταβολήν θά ύποστη τό κατά τεμ. κόστος έν των νέων προγραμματιζομένων συνθηκών λειτουργίας της θέσεως έργασίας.

Λ 'Ασκησις 8

'Η έπιχειρήσις Ε παράγει τό προϊόν Π διά των δύο τμημάτων της I καί II. Τό πρώτον έκτελετ τήν πρώτην φάσιν καί προωθετ τό έξ αύτης παραγόμενον ήμικατεργασμένο εις τήν δευτέρα εις όην έκτελεΐται ή δευτέρα καί τελευταία φάσις.

Κατά τό 1970 τά ως άνω τμήματα ειργάσθησαν επί 400 όκτώωρα επί 600 διαθεσίμων, ύπό τάς έξής συνθήκας:

Τ μ η μ α I

α) Παραγωγή έν έξελίξει 1.1.70 ίσοδύναμος μονάδων προϊόντων ήμικατεργασμένων του Τμήματος τούτου 5.000.

β) Παραχθείσαι καί μεταφερεθείσαι εις τό επόμενο μονάδες ήμικατεργασμένων 90.000.

γ) Παραγωγή έν έξελίξει 31.12.70 ίσοδύναμος μονάδων 8000. Πραγματικά ώραι άμέσου έργασίας έν τῷ τμήματι 46.500. 'Εμμεσος έργασία ώραι 10.000. Δείκτης παρενοχλήσεων 8%.

Τ μ η μ α II

α) Παραγωγή έν έξελίξει 1.1.70 ίσοδύναμος παραγωγής 6000 μονάδων προϊόντων του τμήματος τούτου.

β) Παραχθεῖται καὶ μεταφερθεῖται εἰς τὴν ἀποθήκην μονάδες προϊόντων 45.000.

γ) Παραγωγή ἐν ἐξελίξει 31.12.70 ἰσοδύναμος μον. 5.000. πραγμ. ὥραι Α.Ε. 54.000 . Ἐμμεσος ἐργασία 10% ἐπὶ τῆς ἀμέσου. Δελκτικῆς παρενοχλήσεων 6%.

Τὸ σύνολον τοῦ, τῶν ὡς ἄνω τμημάτων, προσωπικοῦ τοῦ Ἐργοστασίου ἐπραγματοποίησεν 10.000 ὥρας ἐργασίας.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στοιχείων τούτων προσδιορίσατε: α) τὴν μέσση ὠριαία παροχὴν ἀμέσου ἐργασίας κατὰ τμήμα, β) τὴν μέσση ὠριαία ἐργασία κατὰ ἐργάτην καὶ κατὰ τμήμα, γ) τὴν μέσση ὠριαία παροχὴν κατὰ ἐργαζόμενον δ) τὴν συνολικὴν ἐτήσιαν οἰκονομίαν διὰ τὸ 1971 διὰ τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον παραγωγῆς μὲ ὑποβίβασιν τῶν δεικτικῶν παρενοχλήσεως τοῦ μὲν τμήματος I εἰς 6% τοῦ δὲ II εἰς 3% καὶ ὑπὸ τὰ ἐξῆς ὠρομίσθια: 1) Ἀμέσου ἐργασίας ὄρχ. 40 β) ἔμμεσου ὄρχ. 50, γ) Λοιποῦ προσωπικοῦ ὄρχ. 35.

✓ Ἔσκησις 9 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσεις Δεκεμβρίου 1968)

Ἡ ἐπιχειρήσις Ε ἀψηχόλησε κατὰ τὴν χρῆσιν 1968 συνολικὰ κατὰ μέσον ὄρον κεφάλαια ἐκμεταλλεύσεως ἐκ ὄρχ. 50 ἐκ. ἐξ ὧν ἴδια 20 ἐκ. καὶ 30 ἐκ. ξένα. Κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς χρήσεως εὐρέθη ἄνευ ἀποθεμάτων κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν αὐτῆς διέθεσε τὸ σύνολον τῆς ἐκ 500.000 μον. παραγωγῆς τοῦ μοναδικοῦ τοῦ προϊόντος Π πρὸς 120 ὄρχ. κατὰ μονάδα. Ἡ ἀνάλυσις τοῦ βαρύνοντος τὰς πωλήσεις τῆς ταύτας κόστους ἔχει ὡς ἐξῆς: α) πρῶται ὕλαι ὄρχ. 25 ἐκ. β) ἄμεσος ἐργασία, ὥραι 500.000 πρὸς 30 ὄρχ. 15 ἐκ. γ) ἔμμεσος ἐργασία ἐν γένει, ὥραι 100.000 πρὸς 50 ὄρχ. 5 ἐκ. δ) τόκοι ὄρχ. 3,9 ἐκ. ε) λοιπαὶ δαπάναι 9,1 ἐκ. Τὰ ἐπιτευχθέντα κέρδη κατ' ἐφαρμογὴν διατάξεως τοῦ νόμου δὲν ἐφορολογήθησαν.

Διὰ τὴν ἐπομένην χρῆσιν ἡ ἐπιχειρήσις προβλέπει τὴν αὐτὴν παραγωγὴν, τὰς αὐτὰς πωλήσεις καὶ τὰς αὐτὰς τιμὰς διαθέσεως. Δὲν προβλέπει ἐπίσης μεταβολὰς εἰς τὸ κόστος πλήν αὐξήσεώς του ἐξ ἀμοιβῶν ἐν γένει προσωπικοῦ ἐφ' ὧν διὰ νόμου ἐχορηγήθη ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς χρήσεως αὐξήσις κατὰ 9%. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἐπιβαρύνσεως ταύτης τοῦ κόστους ἡ ἐπιχειρήσις μελετᾷ τὴν βελτίωσιν τοῦ δελκτικοῦ τῆς μέσης ὠριαίας παροχῆς τῆς ἀμέσου ἐργασίας.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται:

α) Νὰ προσδιορισθῇ ὁ δελκτικῆς τῆς οἰκονομικῆς παραγωγικότητος τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς χρήσεως 1968.

β) Νά προσδιορισθῆ ποῖον ἀποτέλεσμα ἡ ἐπιχειρήσις ἐπέ-
τυχεν ἐκ τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ ξένου κεφαλαίου κατὰ τὴν
χρῆσιν 1968.

γ) Νά προσδιορισθῆ ὁ δείκτης τῆς μέσης ὥριαίας παροχῆς
τῆς ἀμέσου ἐργασίας ὅστις πρέπει νά ἐπιτευχθῆ κατὰ τὸ 1969
διὰ νά συμφηφίση τὴν κατὰ τὴν χρῆσιν ταύτην ἐπιβάρυνσιν τῆς
ἐπιχειρήσεως ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν ἀμοιβῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2

2.1. Λειτουργική καί 'Οργανωτική Διάρθρωσις τῆς ἐπιχειρήσεως

2.2. Ἡ μονάς ἔργου.

Ἐσκήσεις 10

1. Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῶν τιθεμένων τελικῶν σκοπῶν τῆς ἐπιχειρήσεως;

2. Ἐξηγήσατε διατί ἡ παροχή κατὰ τό δυνατόν μεγαλυτέρων χρησιμότητων ὑπό τῆς ἐπιχειρήσεως διευκολύνει τήν μεγιστοποίησιν τοῦ κέρδους.

3. Ἐκ τίνων στοιχείων χαρακτηρίζεται ἕκαστος τῶν ἐνδιαμέσων σκοπῶν; Ἐκ τίνος κριτηρίου ἀπορρέει ἡ πληρεστέρα ἐκπλήρωσις ἐκάστου τῶν ἐνδιαμέσων σκοπῶν;

4. Ποῖαι αἱ κύριαι λειτουργίαι τῆς ἐπιχειρήσεως;

5. Ποίας δι' ἐκάστην τῶν λειτουργιῶν ἀρχάς διετύπωσε ὁ SHELDON;

6. Πόσας καί ποίας φάσεις περιλαμβάνει ἡ λειτουργία τῆς Διοικήσεως;

7. Ποῖαι αἱ συνηρητέναι μετὰ τῆς λειτουργίας τῆς Διοικήσεως ἔννοιαι;

8. Ποῖαι αἱ ἐπὶ μέρους λειτουργίαι τῆς κυρίας λειτουργίας τῶν ἀγορῶν;

9. Ποῖαι αἱ συνηρητέναι πρός τήν λειτουργίαν τῶν Ἀγορῶν ἔννοιαι;

10. Διαστείλατε τήν ἔννοιαν τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας τῆς κατεργασίας.

11. Ποῖα τὰ χαρακτηριστικά τῆς κατεργασίας; Ὑφίσταται οὐσιαστική διαφορά μεταξύ κατεργασίας καί φάσεως;

12. Τί εἶναι θέσις παραγωγῆς; Τί εἶναι θέσις ἐργασίας;

13. Ποῖα ἡ σχέσις θέσεως ἐργασίας καί τμήματος ὑπόλειτουργικῆν ἔννοιαν;

14. Ποῖα ἡ ἔννοια τοῦ κυρίου Παραγωγικοῦ Τμήματος καί τῆς Βοηθητικῆς Ὑπηρεσίας Παραγωγῆς;

15. Ἐξηγήσατε τήν ἔννοιαν τῶν ὄρων:

- α) Κατ' ἐκκλίνησιν κόστος
- β) Οἰκονομικόν μέγεθος παραγωγῆς
- γ) Διάμεσον προϊόν
- δ) Πρόγραμμα Ἀποθεμάτων προϊόντων.

16. Ἐξηγήσατε τήν ἔννοιαν τῶν ὄρων:

- α) Σύστημα πωλήσεων
 - β) Τιμολογιακή Πολιτική
- Ἀναπτύξατε τήν ἔννοιαν: "Διείσοδους εἰς τήν ἀγοράν".

17. Τί εἶναι ρευστότης;

Πῶς προσδιορίζεται τό "Ἴδιον Κεφάλαιον κινήσεως;
Ποῖα ἡ ἔννοια τοῦ κόστους κεφαλαίων;

18. Ποῖα ἡ κυρία αἰτία σχηματισμοῦ τῶν ὀργανωτικῶν μονάδων;

19. Τί εἶναι ὀργανωτική μονάς; Τί εἶναι ἐξουσία; Τί εἶναι καθήκον; Τί εἶναι εὐθύνη;

20. Ποῖα τὰ καθήκοντα τῶν ἐποπτῶν καί ἐργοδηγῶν;

21. Δώσατε τό ὀργανωτικόν πλέγμα ὑπό τās ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τυπικῆς παραδοχῆς ἐπὶ 500 ἐργαζομένων.

22. Ποῖαι αἱ βασικαί διακρίσεις τῶν Βιομηχανιῶν, ἀναλόγως τῆς φύσεως τῆς Βιομηχανοποιήσεως;

23. Ποῖαι αἱ κύριαι θέσεις ἐλέγχου παραγωγῆς;

24. Κατά πόσους κυρίως τρόπους δύνανται νά λειτουργοῦν αἱ θέσεις ἐργασίας;

25. Ποῖα τὰ κύρια χαρακτηριστικά τῆς θυσίας καί καὶ ἐξ αὐτῆς ἀποτελέσματος;

26. Ποῦ στηρίζεται ἡ τάσις τῆς ποσοτικῆς μετρήσεως τῶν παντός εἴδους ἔργων;

27. Ποία ή μονάς έργου;

- α) Τών Βιομηχανιῶν παραγωγῆς ἑνός ἀπλοῦ προϊόντος διά καθορισμένης σειρᾶς κατεργασιῶν ὑπό διαρκή ροήν;
β) Τών βιομηχανιῶν παραγωγῆς ἑνός προϊόντος ὑπό ροήν αὐτοτελῶν κατεργασιῶν;

28. Πῶς νοοῦνται αἱ μονάδες παραγωγῆς τῶν βιομηχανιῶν μαζικῆς παραγωγῆς προϊόντων συντιθεμένων ἐκ μερῶν;

29. Ποία ή ἔννοια τῶν βιομηχανιῶν ἀναλόγων καί δυσανάλογων σειρῶν;

30. Εἰς ποίας περιπτώσεις χρησιμοποιοῦμεν τήν μονάδα τῆς πρώτης ὕλης ὡς μονάδα έργου;

31. Ποῦται αἱ μονάδες έργου ἐπί τῶν ἐξῆς βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν παραγωγῆς:

- α) Κυλικείου
β) Ἀτμοπαραγωγῆς
γ) Χημείου
δ) Μητρῶν
ε) Ἐργαλειοδοτηρίου
στ) Μισθοδοσιῶν
ζ) Χρονικῶν Προγραμματισμῶν καί
η) Μεταφορῶν διά φορτηγῶν αὐτοκινήτων.

32. Ποία ή διαφορά μεταξύ μονάδων έργου καί κριτηρίων μερισμοῦ;

33. Ποῦται αἱ μονάδες έργου ἐπί τῶν ἐξῆς τμημάτων:

- α) Προμηθειῶν
β) Ἀποθηκῶν διακινήσεως
γ) Λογιστηρίου ὑλικῶν
δ) Ἀποθηκῶν προϊόντων
ε) Παραγγελιῶν πωλήσεων
στ) Εἰσπράξεως λογ/σμῶν πελατῶν
ζ) Προῦπολογιστικοῦ ἐλέγχου.

34. Ποία ή ἔννοια τῶν συντελεστῶν ἰσοτιμίας;

Ἄσκησις 11

Ἐ ρ ὶ τ ῆ μ α 1ον.

Τί εἶναι α) διαδικασία παραγωγῆς β) κατεργασία γ) φάσις παραγωγῆς. Τί εἶναι θέσις παραγωγῆς καί θέσις ἐργασίας καί ποῦται ή μεταξύ αὐτῶν διαφορά. Τί εἶναι τμημα παραγωγῆς α) ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς λειτουργικῆς ὑποδιαιρέσεως τῆς ἐπιχειρήσεως

β) υπό διοικητικήν έννοιαν.

Ἐ ρ ώ τ η μ α 2ον

Βιομηχανική ἐπιχείρησις Β παράγει τέσσαρα Προϊόντα τά Π_1, Π_2, Π_3 καί Π_4 βάσει τῆς ἀκολουθου παραγωγικῆς διαδικασίας:

Προϊόν Π_1 εἰς δύο φάσεις κατεργασίας Πραγμ/νας εἰς τὰς Θ .
'Εργασίας: N_1 καί N_2 .

Προϊόν Π_2 εἰς τρεῖς φάσεις κατεργασίας Πραγμ/νας εἰς τὰς Θ .
'Εργασίας: N_3, N_4 καί N_5 .

Προϊόν Π_3 εἰς τέσσαρες φάσεις κατεργασίας Πραγμ/νας εἰς τὰς Θ .
'Εργασίας: N_3, N_4, N_5 καί N_6 .

Προϊόν Π_4 εἰς μίαν φάσιν κατεργασίας Πραγμ/νην εἰς τὴν Θ .
'Εργασίας: N_6 .

Ἡ κατανομή τῶν θέσεων ἐργασίας ἔχει ὡς ἐξῆς:

Τμήμα Παραγωγῆς Α: Θέσεις Ἐργασίας N_1 καί N_2 ἐργαζόμεναι ἐν ἀδιακόπῃ συνεχείᾳ.

Τμήμα Παραγωγῆς Β: Θέσεις Ἐργασίας N_3, N_4 καί N_5 .

Τμήμα Παραγωγῆς Γ: Θέσις Ἐργασίας N_6 .

Πέραν τῶν Κυρίων Τμημάτων Παραγωγῆς λειτουργοῦν καί δύο Βοηθητικά Ἐπιχειρήματα αἱ B_1 καί B_2 αἵτινες παρέχουν Ἔργον εἰς τὰς ἑξῆς θέσεις Ἐργασίας:

Ἡ Βοηθητικὴ ἐπιχείρησις B_1 εἰς τὰς Θ .Ε. N_1 καί N_4 .

Ἡ Βοηθητικὴ ἐπιχείρησις B_2 εἰς τὰς Θ .Ε. $N_{2,3}$ καί N_5 .

Εὐθύνη διὰ τὸ μέγεθος τοῦ κόστους ἀναζητεῖται παρά τῶν διευθυντῶν τῶν τμημάτων Παραγωγῆς Β καί Γ καί τῆς Βοηθητικῆς ἐπιχείρησις B_2 .

Βάσει τῶν ἀνωτέρω:

1) Καθορίσατε τὰ κέντρα κόστους τὰ ὅποια θὰ δημιουργηθοῦν καί ἐξηγήσατε τοὺς λόγους δημιουργίας ἐκάστου.

2) Δώσατε σχηματικῶς τὴν διάρθρωσιν τοῦ κόστους κατὰ λειτουργίαν καί Φορέα καί

3) Προσδιορίσατε τὸ παραστατικὸν στοιχεῖον (ἔγγραφον) βάσει τοῦ ὅπουλου θὰ κινηθῇ ἡ διαδικασία τῆς παραγωγῆς.

Άσκησης 12 (Έτέθη εις τμηματικές εξετάσεις 'Ιουνίου 1968)

Βιομηχανική επιχείρησις Β παράγει τέσσαρα προϊόντα τά Π_1, Π_2, Π_3 καί Π_4 , βάσει της ακόλουθου παραγωγικής διαδικασίας:

Προϊόν Π_1 εις δύο φάσεις κατεργασίας Πραγμ/νας εις τάς Θ .
'Εργασίας: N_1 καί N_2 .

Προϊόν Π_2 εις τρεις φάσεις κατεργασίας Πραγμ/νας εις τάς Θ .
'Εργασίας N_3, N_4 καί N_5 .

Προϊόν Π_3 εις τέσσαρες φάσεις κατεργασίας Πραγμ/νας εις τάς Θ .
'Εργασίας N_3, N_4, N_5 καί N_6 .

Προϊόν Π_4 εις μίαν φάσιν κατεργασίας Πραγμ/νην εις τάς Θ .
'Εργασίας: N_6 .

Η κατανομή των θέσεων εργασίας έχει ως εξής:

Τμήμα Παραγωγής Α: Θέσεις 'Εργασίας N_1 καί N_2 εργαζόμενοι εν άδιακόπῃ συνεχείᾳ.

Τμήμα Παραγωγής Β: Θέσεις εργασίας N_3, N_4 καί N_5 .

Τμήμα Παραγωγής Γ: Θέσις 'Εργασίας N_6 .

Πέραν των Κυρίων Τμημάτων Παραγωγής λειτουργούν καί δύο Βοηθητικά 'Υπηρεσίαί αι B_1 καί B_2 αίτινες παρέχουν "Εργον εις τάς εξής θέσεις 'Εργασίας:

Η Βοηθητική υπηρεσία B_1 εις τάς $\Theta.Ε. N_1$ καί N_4 .

Η Βοηθητική υπηρεσία B_2 εις τάς $\Theta.Ε. N_{2,3}$ καί 5

Εύθνη διά τό μέγεθος του κόστους αναζητείται παρά των διευθυντών των Τμημάτων παραγωγής Β καί Γ καί της Βοηθητικής υπηρεσίας B_2 .

1) Καθορίσατε τά κέντρα κόστους τά όποια θά δημιουργηθουν καί εξηγήσατε τούς λόγους δημιουργίας έναστου.

2) Δώσατε σχηματικώς τήν διάρθρωσιν του κόστους κατά λειτουργίαν καί Φορέα καί

3) Προσδιορίσατε τό παραστατικόν στοιχείον (έγγραφον) βάσει του όπουλου θά κινηθῆ ἡ διαδικασία της παραγωγής.

Άσκησης 13

Ποῖαι αι μονάδες έργου των κυρίων παραγωγικών τμημάτων των βιομηχανιών. α) παραγωγής ενός άπλου προϊόντος διά καθορισμένης σειράς κατεργασιών υπό διαρκή ροήν β) παραγωγής

ένός προϊόντος υπό ροήν αὐτοτελῶν κατεργασιῶν γ)μαζικῆς παραγωγῆς προϊόντων συντιθεμένων ἐκ μερῶν δ) παραγουσῶν κατὰ παραγγελίαν.

Ἔσκησις 14

Ποία ἡ ἔννοια τῆς διαδικασίας τῆς παραγωγῆς, τῆς κατεργασίας, τοῦ τμήματος ὑπὸ λειτουργικὴν ἔννοιαν καὶ τοῦ τμήματος ὑπὸ Διοικητικὴν ἔννοιαν καὶ ποία ἡ μεταξύ αὐτῶν σχέσηις ὑπὸ κοστολογικὴν ἔννοιαν.

Ἔσκησις 15 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσ. Ἰανουαρίου 1969)

I. Προσδιορίσατε τὴν μονάδα διὰ τῆς ὁποίας δυνάμεθα νὰ μετρήσωμεν τὸ ἔργον τῶν κυρίων παραγωγικῶν τμημάτων παραγωγῆς:

α) Ἐπὶ Βιομηχανιῶν ἑνός προϊόντος ὑπὸ ροήν αὐτοτελῶν κατεργασιῶν.

β) Βιομηχανιῶν μαζικῆς παραγωγῆς προϊόντων συντιθεμένων ἐκ μερῶν.

γ) Βιομηχανιῶν παραγωγῆς ἑνός ἀπλοῦ προϊόντος διὰ καθωρισμένης σειρᾶς κατεργασιῶν ὑπὸ διαρκῆ ροήν.

δ) Βιομηχανιῶν παραγουσῶν κατὰ παραγγελίαν.

II. Ποῖαι αἱ μονάδες ἔργου:

α) Τοῦ Λογιστηρίου τῶν πωλήσεων.

β) Τοῦ τμήματος ἀποθηκῶν προϊόντων.

γ) Τοῦ τμήματος εἰσπράξεως λογαριασμῶν πελατῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3

ΚΟΣΤΟΣ

3.1. Λογαριασμοί Γενικής Έκμεταλλεύσεως

Άσκσεις 16

Τίθενται ὑπ' ὄψιν ὑμῶν τὰ κάτωθι δεδομένα:

1. Ἀποθέματα ἀρχῆς περιόδου: α) Πρῶται ὕλαι 3.000.000 δρχ. β) Ἀναλώσιμα ὑλικά δρχ. 450.000, γ) ἠμικατεργασμένα προϊόντα δρχ. 600.000, δ) Ἐτοιμα προϊόντα δρχ. 1.950.000.

2. Ἀγοραὶ κατὰ τὴν χρῆσιν: α) Πρῶτων ὑλῶν 21.000.000 δρχ., β) Ἀναλωσίμων ὑλικῶν δρχ. 2.250.000, γ) Παγίων στοιχείων 4.500.000.

3. Ἀναλώσεις χρήσεως: α) Πρῶται ὕλαι δρχ. 22.500.000, β) Ἀναλώσιμα ὑλικά δρχ. 2.100.000.

4. Λοιπαὶ δαπάναι πλὴν ἀποσβέσεων μεριζόμεναι λειτουργικῶς ὡς ἑξῆς: α) Γενικὰ Ἐξοδα Ἀγορῶν δρχ. 300.000, β) Δαπάναι παραγωγῆς δρχ. 16.500.000; γ) Γενικὰ Ἐξοδα Διοικήσεως δρχ. 1.200.000, δ) Ἐξοδα χρηματοδοτήσεως 1.050.000 δρχ., ε) Ἐξοδα διαθέσεως δρχ. 1.500.000.

5. Ἀποσβέσεις: α) Βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων 2.700.000 δρχ., β) Μεταφορικῶν μέσων χρησιμοποιουμένων διὰ τὴν παράδοσιν τῶν προϊόντων δρχ. 300.000.

6. Πωλήσεις δρχ. 51.450.000.

7. Κόστος πωληθέντων δρχ. 43.050.000.

8. Δεδομένα τελικῆς ἀπογραφῆς: α) Πρῶται ὕλαι 1.500.000

δρχ., β) 'Αναλώσιμα ύλικά δρχ. 600.000, γ) 'Ημικατεργασμένα δρχ. 1.050.000, δ) 'Ετοιμα προϊόντα δρχ. 2.550.000.

'Επί τη βάσει των άνωτέρω δεδομένων ζητείται:

α) Νά προσδιορισθῆ τó κόστος τῶν παραχθέντων παρατιθεμένου τοῦ σχετικοῦ ὑπολογισμοῦ, καί .

β) Νά καταρτισθῆ ó λογαριασμός Γενικῆς 'Εκμεταλλεύσεως.

Σημείωσις:

'Επί άμφοτέρων τῶν άνωτέρω ζητουμένων νά ληφθοῦν ὑπ' όψιν αί 'Αγγλοσαξωνικαί άπόψεις.

'Ασκησις 17

'Εκ τῶν κάτωθι στοιχείων προσδιορίσατε:

α) Τó κόστος τῶν παραχθέντων.

β) Τó κόστος τῶν πωληθέντων.

γ) Τά έξοδα έκμεταλλεύσεως.

δ) Τó μικτόν κέρδος.

ε) Τó κέρδος έκμεταλλεύσεως.

'Αρχῆς Χρήσεως Τέλους Χρήσεως

Α. 'Αποθέματα

Πρώται ύλαι καί λοιπά ύλικά παραγωγῆς	4.000.000	6.000.000
Προϊόντα	6.000.000	4.000.000

Β. 'Ενσώματον Πάγιον 'Ενεργητικόν (καθαρά άξια μετά τήν άφαίρε- σιν τῶν άποσβέσεων)	22.000.000	20.000.000
--	------------	------------

Γ. 'Αγοραί κατά τήν χρῆσιν: α) Πρώτων ύλῶν καί λοιπῶν
ύλικῶν παραγωγῆς δρχ. 12.000.000 β) Μηχανημάτων 2.000.000
δρχ., γ) Οίκοπέδου δρχ. 1.000.000.

Δ. Συνολικαί δαπάναι κατ' εἶδος πλήν άποσβέσεων, αἵτινες
πρέπει νά ὑπολογισθοῦν βάσει τῶν άνωτέρω στοιχείων, 25000000
δρχ. κατανεμόμεναι ὡς ἑξῆς: α) Δαπάναι παραγωγῆς 17.000.000
δρχ. β) Γενικά έξοδα πωλήσεων δρχ. 3.000.000, γ) Γενικά έξοδα
διοικήσεως δρχ. 2.000.000 καί δ) Τόκοι δρχ. 3.000.000.

Αί αποσβέσεις βαρύνουν κατά τὰ $\frac{4}{5}$ τήν παραγωγήν καί τό υπόλοιπον τὰς πωλήσεις.

Αί πωλήσεις ἀνήλθον εἰς δρχ. 45.000.000.

Άσκσεις 18

Τίθενται ὑπ' ὄφιν ὑμῶν τὰ κάτωθι δεδομένα:

Άποθέματα	Άρχῆς χρήσεως	Τέλους χρήσεως
Πρῶται ὕλαι	4.000.000	2.000.000
Άναλώσιμα ὑλικά	600.000	800.000
Ήμικατεργασμένα προϊόντα	800.000	1.400.000
Έτοιμα προϊόντα	2.600.000	3.400.000

Άγοραί κατά τήν χρῆσιν: α) Πρώτων ὑλῶν δρχ. 28.000.000, β) Άναλωσίμων ὑλικῶν δρχ. 3.000.000, γ) Παγίων στοιχείων δρχ. 6.000.000.

Δαπάναι κατ' εἶδος πλὴν ἀποσβέσεων: Σύνολον 27.400.000 δρχ. κατανεμόμεναι λειτουργικῶς ὡς ἑξῆς: α) Άγοραί δραχμαί 400.000, β) παραγωγή δρχ. 22.000.000, γ) διοικήσεις δρχ. 1.600.000, δ) χρηματοδότησις δρχ. 1.400.000, ε) διάθεσις δραχμαί 2.000.000.

Άποσβέσεις: α) Βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων 3.600.000 δρχ., β) Μεταφορικῶν μέσων χρησιμοποιουμένων διά τήν παράδοσιν τῶν προϊόντων δρχ. 400.000.

Πωλήσεις, Δρχ. 68.600.000.

Έπί τῆ βάσει τῶν ὡς ἄνω δεδομένων νά καταρτισθῆ ὁ λογαριασμός τῆς Γενικῆς Έκμεταλλεύσεως, δι' οὗ νά ἐμφαίνωνται ἰδιαιτέρως α) τὰ ἀποθέματα συνολικῶς ἀρχῆς καί τέλους χρήσεως, β) τό κόστος τῶν πωληθέντων, γ) τὰ ἔξοδα ἐκμεταλλεύσεως μέ διάκρισιν εἰς γενικά ἔξοδα διοικήσεως, ἔξοδα χρηματοδοτήσεως, ἔξοδα πωλήσεων.

Άσκσεις 19

Νά καταρτισθῆ ὁ λογαριασμός ἐκμεταλλεύσεως ἐξ οὗ νά προκύπτῃ τό μικτόν κέρδος καί ὁ λογαριασμός ἀποτελεσμάτων χρήσεως ἐξ οὗ νά προκύπτῃ τό καθαρὸν τοιοῦτον βάσει τῶν κάτωθι δεδομένων:

1. Άπογραφαί

	<u>Άρχης περιόδου</u>	<u>Τέλους περιόδου</u>
Πρώτων ύλων	2.000.000	2.500.000
Έτοιμων προϊόντων	3.000.000	2.000.000
Ήμικατεργασμένων	500.000	700.000

2. Τρέχουσai βιομηχανικαί δαπάναι παραγωγικης λειτουργίας

Άγοραί πρώτων Ύλων	1.000.000
Άμοιβαί προσωπικού	4.000.000
Άμοιβαί υπηρεσιών τρίτων	200.000
Άποσβέσεις	800.000
3. Έξοδα πωλήσεων	500.000
4. Γενικά Έξοδα Διοικήσεως	1.000.000
5. Τόκοι	700.000
6. Πωλήσεις	16.000.000

Άσκσεις 20

Ό λογαριασμός έκμεταλλεύσεως τοσ 1969 της έπιχειρήσεως Β παρουσιάζει, από τοσ μικτοσ κέρδους καί μετά, τήν έξης είκονα:

Μικτόν κέρδος 4.000.000

Μετόν:

Γ.Ε.Δ.	1.000.000	
Άποσβέσεις	1.500.000	
Τόκοι	<u>500.000</u>	<u>3.000.000</u>
Κέρδος έκμεταλλεύσεως		<u><u>1.000.000</u></u>

Ζητείται νά προσδιορισθῆ τό άποτέλεσμα της έκμεταλλεύσεως, μετά κοστολόγησιν τών Γ.Ε.Δ. καί τών άποσβέσεων, λαμβανομένων ύπ'όφιν τών έξης:

- α) "Οτι ή χρησις ήνοιξε μέ ύπόλοιπον προϊόντων μηδέν.
 β) "Οτι τό 30% τής παραγωγής παραμένει άπώλητον.
 γ) "Οτι έκ των Γ.Ε.Δ. τό 60% άφορα τήν παραγωγήν και τό 40% τάς πωλήσεις.
 δ) "Οτι άπασαι αι άποσβέσεις βαρύνουν τήν παραγωγήν.

"Ασκησις 21

Η επιχείρησις Α κατήρτισεν εις τό τέλος του 1969 τόν έξης λογαριασμόν έκμεταλλεύσεως:

Πωλήσεις		12.000.000
Κόστος πωληθέντων		
Πρώται ύλαι	3.900.000	
"Αμεσος έργασία	2.600.000	
Γ.Β.Ε.	<u>1.300.000</u>	<u>7.800.000</u>
Μικτόν κέρδος		<u><u>4.200.000</u></u>
Μετόν:		
Γενικά έξοδα πωλήσεων	1.800.000	
Γενικά έξοδα Διοικήσεως	<u>800.000</u>	<u>2.600.000</u>
Κέρδος έκμεταλλεύσεως		<u><u>1.600.000</u></u>

Διά τό έτος 1970 ή επιχείρησις προβλέπει τάς έξης μεταβολάς:

- α) Αι πωληθησόμεναι μονάδες θά αύξηθουν κατά $33\frac{1}{3}\%$.
 β) Η μέν τιμή των πρώτων ύλων θά αύξηθη κατά 20%, ή δέ κατά μονάδα προϊόντος ποσότης τούτων, θά μειωθη κατά 10%.
 γ) Τό ώρομισθιον τής Α.Ε. θά αύξηθη κατά 20%.
 δ) Τά Γ.Β.Ε., εις τόν νέον βαθμόν άπασχολήσεως, θά άνέλθουν εις 1.864.000 δρχ.
 ε) Τά Γ.Ε.Π. και Γ.Ε.Δ. θά αύξηθουν κατά 20% και 25% άντιστοίχως.

Έπί τή βάσει των άνωτέρω ζητεΐται:

Νά προσδιορισθη τό ποσοστόν, κατά τό όποιον πρέπει νά αύξηθη ή τιμή πωλήσεως τό 1970, ώστε ή επιχείρησις νά επιτύχη κέρδος έκμεταλλεύσεως κατά 25% ύψηλότερον έν σχέσει προς τό του 1969.

Άσκησης 22

ΝΜ. Σ.Θ.Β

Ἡ βιομηχανική ἐπιχείρησις Β κατήρτισεν εἰς τὸ τέλος τοῦ 1969 τὸν ἐξῆς λογαριασμόν ἐκμεταλλεύσεως εἰς ποσοστὰ ἐπί τοις ἑκατόν.

		%
Πωλήσεις		100,00
Κόστος πωληθέντων		<u>66,67</u>
Μικτόν κέρδος		33,33
Μετόν:		
Γενικά ἔξοδα πωλήσεων	10,00	
Γενικά ἔξοδα διοικήσεως	<u>7,50</u>	<u>17,50</u>
Κέρδος ἐκμεταλλεύσεως		<u><u>15,83</u></u>

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς χρήσεως 1969 δέν ὑπῆρχον ἀποθέματα, κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν αὐτῆς ἡ ἐπιχείρησις, ἐργασθεῖσα εἰς τὸ 100% τῆς παραγωγικῆς δυναμικότητος τῶν ἐγκαταστάσεών της, παρήγαγε 10.000 μον. προϊόντος ἐκ τῶν ὁποίων ἐπώλησε τὰς 8.000 μον.

Ἡ σύνθεσις τοῦ κόστους παραγωγῆς ἦτο ἡ ἐξῆς: α) Πρῶται ὕλαι 35%, β) Ἄμεσος ἐργασία 45%, γ) Γ.Β.Ε. 20%.

Κατὰ τὴν ἐπομένην χρήσιν τὸ κόστος ἀναμένεται ὅτι θὰ ἀυξηθῆ ὡς ἀκολουθῶς:

- Πρῶται ὕλαι 15%
- Ἄμεσος ἐργασία 10%
- Γ.Β.Ε. 20%

Ἐξ ἄλλου, λόγῳ καλύτερων μεθόδων, ἀναμένεται αὐξήσις τῆς παραγωγῆς κατὰ 10% ἄνευ ἀντιστοίχου αὐξήσεως τοῦ κόστους αὐτῆς.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς νέας περιόδου ἡ ἐπιχείρησις διεξάγει διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ Κ, ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ ἀγοράσῃ ὀλόκληρον τὴν παραγωγὴν τοῦ ἔτους, ὡς καὶ τὰ ἀποθέματα τῆς ἐπιχειρήσεως. Εἰς τὴν περιπτῶσιν αὐτὴν τὰ Γ.Ε.Π. θὰ μειωθοῦν κατὰ 75% καὶ τὰ Γ.Ε.Δ. θὰ παραμείνουν εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος.

Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν σας τὰς ἀνωτέρω μεταβολὰς, ὑπολογίσατε ποῖον ποσοστὸν αὐξήσεως ἢ μειώσεως εἰς τὴν κατὰ μονάδα τιμὴν πωλήσεως τοῦ 1969 θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὴν ἐπιχείρησιν νὰ πραγματοποιήσῃ καθαρὸν κέρδος 20% ἐπὶ τῶν πωλήσεων.

Άσκησης 23

Ἐπί τῆ βάσει τῶν κατωτέρω δεδομένων προσδιορίσατε τὴν τιμὴν πωλήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ἐταιρεία Ε πρέπει νὰ διαθέσῃ τὸ μοναδικὸν τῆς προϊόν Π κατὰ τὴν χρῆσιν 1970 διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ κέρδος ὀρχ. 1.800.000.

Περιληπτικῶς ὁ λογαριασμὸς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ 1969 τῆς ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεως ἔχει ὡς ἐξῆς:

Πωλήσεις 30.000 μον.		13.500.000
Μεῖον ἐκπτώσεις		<u>405.000</u>
Καθαρά πωλήσεις		13.095.000
Κόστος πωληθέντων		<u>9.180.000</u>
Μικτὸν κέρδος		3.915.000
Μεῖον:		
Ἐξόδα πωλήσεων	1.800.000	
Γενικὰ ἐξόδα διοικήσεως	<u>900.000</u>	<u>2.700.000</u>
Κέρδος ἐκμεταλλεύσεως		<u><u>1.215.000</u></u>

Ἡ ἐπιχειρήσεις προβλέπει τὰς ἐξῆς ἀυξήσεις ἐπὶ τῶν ἐσόδων καὶ τῶν δαπανῶν διὰ τὸ 1970.

30% κατὰ ποσότητα τῶν πωλήσεων.

20% τῆς τιμῆς τῶν πρώτων ὑλῶν.

15% τοῦ κόστους τῆς ἀμέσου ἐργασίας κατὰ μονάδα προϊόντος.

10% τῶν Γ.Β.Ε. κατὰ μονάδα προϊόντος.

14% τῶν ἐξόδων πωλήσεων ἐν τῷ συνόλῳ των.

7% τῶν γενικῶν ἐξόδων διοικήσεως ἐν τῷ συνόλῳ των.

Ἡ σύνθεσις τοῦ κατὰ μονάδα κόστους τοῦ ἐτοίμου προϊόντος κατὰ τὸ 1969 ἐκ πρώτων ὑλῶν, ἀμέσου ἐργασίας καὶ Γ.Β.Ε. ἦτο ἀντίστοιχος τῶν ἀριθμῶν 3, 2 καὶ 1.

Κατὰ τὸ 1970 οὐδεμίαν μεταβολὴν μεθόδων παραγωγῆς ἢ διαθέσεως ἀντιμετωπίζει ἡ ἐπιχειρήσεις.

Άσκησης 24

Ἡ μέση περιουσιακὴ διάρθρωσις τῆς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως Ε, παραγωγῆς τὸ μοναδικὸν προϊόν Π, κατὰ τὴν χρῆσιν 1969 ἦτο ἡ διὰ τοῦ κάτωθι Ἴσολογισμοῦ εἰς ἑκατομμύρια ὀρχ. ἐμφαινομένη.

Ίσολογισμός

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ		ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	
Εγκαταστάσεις	30	Ίδιον κεφάλαιον	35
Παραγωγή εν έξελξει	2	Ξένον κεφάλαιον	25
Πρώται ύλαι			
'Αποθέματα ασφαλείας	3		
Πρόσθετα αποθέματα	6		
	9		
Προϊόντα			
'Αποθέματα ασφαλείας	2		
Πρόσθετα αποθέματα	5		
	7		
Πελάται	12		
	<u>60</u>		<u>60</u>

Ὁ καταρτισθείς ἐξ ἄλλου λογαριασμός Γενικῆς Ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεως ἔχει ὡς ἐξῆς:

Πωλήσεις μον.	200.000×390		78.000.000
μεῖον κόστος πωληθέντων			
'Υπόλοιπον ἀρχῆς			
χρήσεως μ.	75.000×300	22.500.000	
Κόστος παραχθέντων μ.	225.000×280	63.000.000	
	μ.	<u>300.000×285</u>	<u>85.500.000</u>
Μεῖον κόστος μενόντων μ.	100.000×285 =	<u>28.500.000</u>	<u>57.000.000</u>
Μικτόν κέρδος			<u>21.000.000</u>
Γενικά ἔξοδα διοικήσεως	Δρχ.	4.000.000	
Γενικά ἔξοδα πωλήσεων	"	5.600.000	
Τόκοι καί ἔξοδα χρηματοδοτήσεως	"	3.000.000	
'Αποσβέσεις	"	<u>6.000.000</u>	<u>18.600.000</u>
Καθαρόν κέρδος			2.400.000

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω προσδιορίσατε, παραθέτοντες εὐκρινῶς μόνον τοὺς ὑπολογισμούς καὶ οὐχὶ ἐγγράφας, εἰς ποῖον ποσόν θά ἀνήρχετο τὸ καθαρόν κέρδος ἐάν:

1. Αἱ ἀποσβέσεις ὡς εἶναι τὸ ὀρθόν ἐπεβάρυναν τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς.

2. Τά γενικά έξοδα διοικήσεως καί οί τόκοι καί τά έξοδα χρηματοδοτήσεως κατά παρέκκλισιν τών ίσχυόντων έκοστολογούντο είς τό κατά λειτουργίαν κόστος, λαμβάνοντες ύπ'όφιν: α) Τά έξης ποσοστά κατανομής τών Γ.Ε.Δ.: Αγοράί 12,5% παραγωγή 40%, πωλήσεις 47,5%. β) Ότι οί τόκοι καί τά έξοδα χρηματοδοτήσεως κατανέμονται κατά τήν φυσικήν προτεραιότητα τής χρησιμοποίησεως τών ξένων κεφαλαίων.

Άσκσεις 25

Ό κατωτέρω λογαριασμός έκμεταλλεύσεως ύπεβλήθη ύπό τοϋ λογιστοϋ τής έπιχειρήσεως Α είς τόν διευθυντήν αύτης.

Ό διευθυντής μελετήσας τά στοιχεία τοϋ λογαριασμοϋ έξέφρασε τήν γνώμην ότι τό άποτέλεσμα αύτοϋ είναι έσφαλμένον.

Κατόπιν τούτου σας ζητεΐ νά καταρτίσητε έτερον λογαριασμόν έκμεταλλεύσεως, όστις νά συνοδεύεται ύπό αναλυτικώ σημειώματος δεικνύον τό κατά μονάδα καί τμήμα κόστος, λαμβάνοντες ύπ'όφιν ότι όλόκληρος ή ποσότης τής πρώτης ύλης αναλίσκεται είς τό τμήμα Α κατά τήν έναρξιν τής παραγωγικής διαδικασίας.

Πωλήσεις	μον. 10.000×350			3.500.000
Μεΐον κόστος πωληθέντων				
Άγοράί πρώτης ύλης		860.000		
Α.Ε. - Τμήμα Α		516.000		
Α.Ε. - " Β		476.000		
Α.Ε. - " Γ		327.000		
Γ.Β.Ε.- " Α		645.000		
Γ.Β.Ε.- " Β		476.000		
Γ.Β.Ε.- " Γ		163.500		
				<u>3.463.500</u>
Άποθέματα τέλους χρήσεως				
Πρώτη ύλη	56.000			
Ήμικατεργασμένα (1000μ. είς έναστον τμήμα ήτοι 3000 μ., περιέχουσαι τό 50% τής Α.Ε. καί τό 50% των Γ.Β.Ε.)	375.000			
"Ετοιμα προϊόντα μ. 400×250	=	<u>100.000</u>	<u>531.000</u>	<u>2.932.500</u>
Μικτόν κέρδος				567.500

Με τον Έξοδα έκμεταλλεύσεως		
Γ.Ε.Δ.	400.000	
"Έξοδα χρηματοδοτήσεως	100.000	
"Έξοδα πωλήσεων	<u>300.000</u>	800.000
Ζημιάι έκμεταλλεύσεως		<u>232.500</u>

28 "Ασκησις 26 (Έτέθη εις τμηματ. έξετάσ. Δεκεμβρίου 1970)

Αί δαπάναι παραγωγής, τά Έξοδα έκμεταλλεύσεως και αί πωλήσεις τής Βιομηχανικής έπιχειρήσεως Β, παραγούσης έν μόνον προϊόν, τής χρήσεως 1969 ήσαν αί κάτωθι:

1. Κόστος βιομηχανοποιηθεισών πρώτων ύλών Δρχ. 8.000.000
2. Δαπάναι παραγωγικής λειτουργίας, πλην άποσβέσεων, Δρχ. 12.000.000.
3. Δαπάναι λοιπών λειτουργιών: Διοικήσεως Δρχ. 1.800000 χρηματοδοτήσεως Δρχ. 2.500.000, πωλήσεων Δρχ. 1.500.000.
4. Άποσβέσεις βιομηχανικών έγκαταστάσεων Δρχ. 2.000.000.
5. Πωλήσεις μον. 750 πρός 32.000 Δρχ. 24.000.000.

Ή άπογραφή ένάρξεως τής χρήσεως του προϊόντος ήτο μον. 100 πρός 20.000 Δρχ. 2.000.000 και ή παραγωγή κατά τήν χρήςιν ανήλθεν εις μον. 1.000.

Έπί τή βάσει των άνωτέρω καταρτίσατε λογαριασμόν έκμεταλλεύσεως προσδιορίζοντες και τήν άξίαν τής άπογραφής των προϊόντων τέλους χρήσεως:

α) άνευ ένσωματώσεως των Γ.Ε.Δ., των έξόδων χρηματοδοτήσεως και των άποσβέσεων εις τό κόστος παραγωγής.

β) κατόπιν ένσωματώσεως των άποσβέσεων εις τό κόστος τής παραγωγής και κατανομής των Γ.Ε.Δ. και των έξόδων χρηματοδοτήσεως εις τό κόστος των λοιπών λειτουργιών ως έξης:

1) Γ.Ε.Δ. : παραγωγής 40%, χρηματοδοτήσεως 15% και πωλήσεων 45%. 2) Έξόδων χρηματοδοτήσεως: παραγωγής 50% και πωλήσεων 50%.

γ) κατά τά έν τή έπιστήμη ισχύοντα.

Σημείωσις: Μέθοδος άποτιμήσεως των πωληθέντων και τής άπογραφής ή FIFO. Λογιστικά έγγραφα δέν θά ένεργηθούν.

Άσκσεις 27

1) Καταρτίσατε τὸν λ/σμόν Ἑκμεταλλεύσεως τῆς βιομηχανικῆς Ἐπιχειρήσεως Ε βάσει τῶν κάτωθι δεδομένων:

1. Ἀποθέματα ἀρχῆς καὶ τέλους χρήσεως

	Πρῶται ὕλαι	Προϊόντα
Ἀποθέματα Ἀρχῆς χρήσεως	1.500.000	4.000.000
Ἀποθέματα τέλους χρήσεως	2.500.000	2.000.000
2. Ἀγοραὶ πρώτων ὑλῶν	Δρχ. 4.000.000	
3. Ἀμοιβαὶ προσ.	" 5.000.000	
4. Ἀποσβέσεις	" 1.200.000	
5. Τόκοι	" 800.000	
6. Ἀσφάλιστρα	" 200.000	

Ἐξ ἄλλου αἱ πωλήσεις προϊόντων κατὰ τὴν περίοδον ἀνῆλθον εἰς 13.400.000 αἱ δὲ κατασκευασθεῖσαι ἐγκαταστάσεις ὑπὸ τῆς ἰδίας τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀνῆλθον εἰς δραχμάς 300.000.

2) Προσδιορίσατε βάσει τῶν ὡς ἄνω στοιχείων ποῖον τὸ ὅλι-κῶς σχηματισθέν κόστος τῆς περιόδου καὶ ποῖα τὰ ἔξοδα τῆς περιόδου ἀναλύοντες τὴν βασικὴν ἐννοιολογικὴν διαφορὰν μεταξύ τοῦ κόστους καὶ τῶν ἐξόδων.

3.2. Αἱ βασικαὶ διακρίσεις τοῦ κόστους

3.3. Ἡ μέτρησις τοῦ βαθμοῦ ἀπασχολήσεως

3.4. Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ κόστους εἰς τοὺς μεταβαλλομένους βαθμοὺς τῆς ἀπασχολήσεως

Άσκσεις 28

Μηχανουργεῖον ἀσχολούμενον μὲ ἐπισκευὰς πλοίων διαθέτει τὰ μηχανήματα Α, Β, Γ, Δ καὶ Ε. Τὰ σταθερὰ ἔξοδα ἐτησίως ἀ-νέρχονται εἰς 2.000.000 δρχ.

Αἱ βάσει τοῦ προγράμματος ὥραι λειτουργίας τῶν ἐν λόγῳ μηχανημάτων, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐφ' ἐκάστου ἀπασχολουμένων, τὰ μεταβλητὰ καθ' ὥραν λειτουργίας ἐκάστου μηχανήματος ἔξοδα, ὡς καὶ ἡ ἀξία ἐκάστου τούτων ὀδόνται διὰ τοῦ ἀκολουθοῦντος πίνακος.

Μηχ/τα	Ώραι λειτουργίας	Απασχολού- μενοι έφ' ένάστου μη- χανήματος	Τιμή κτήσεως	Μεταβλητά έ- ξοδα καθ'ώραν λειτουργίας μηχ/τος
A	2.000	3	Δρχ. 400.000	Δρχ. 150
B	2.500	2	" 200.000	" 100
Γ	1.500	5	" 800.000	" 300
Δ	1.800	4	" 200.000	" 250
E	2.300	1	" 300.000	" 100

Έπί τῆ βάσει τῶν ὡς ἄνω στοιχείων ὑπολογίσατε πόσον θά στοιχίσῃ ἡ ἐπίσκευή ἀπαιτούσα χρόνον λειτουργίας τοῦ μηχανήματος A ὥρας 100, τοῦ B 50, τοῦ Γ 30, τοῦ Δ 150, τοῦ E 200, λαμβανομένου ὑπ'ὄψιν ὅτι τὰ σταθερά έξοδα βαρύνουν τό καθ' ὥραν κόστος τῆς λειτουργίας τῶν μηχανῶν κατά τόν λόγον τῆς ἀμέσου ἐργασίας καί τῆς τιμῆς κτήσεως αὐτῶν κατά 1/2.

Άσκσεις 29

Έρωτήματα 1ον.

Τίθενται ὑπ'ὄψιν ὑμῶν τά ἐξῆς δεδομένα ἐπί τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς καί τῶν τιμῶν πωλήσεως τοῦ μοναδικοῦ προϊόντος τῆς ἐπιχειρήσεως E:

Ποσότης παραγωγῆς	Μέσον κόστος παραγωγῆς κατά μον.	Μέση τιμή πωλήσεως κατά μον.
Μον. 30.000	1.000	1.200
Μον. 20.000	1.100	1.450
Μον. 10.000	1.500	1.800

Έπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητοῦνται τά ἐξῆς:

α) Ποῦτον τό διαφορικόν κόστος τοῦ κλιμακίου τῆς παραγωγῆς ἀπό 10.000 - 20.000 μονάδας καί ἀπό 20.000 - 30.000 μονάδας, β) Ποία ἡ συμπεριφορά τοῦ μεταβλητοῦ κόστους ἀπό ἀπασχολήσεως 0 μέχρι τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀπασχολήσεως ἀντιστοίχου τῆς παραγωγῆς 30.000 μον. λαμβανομένου ὑπ'ὄψιν ὅτι τὰ σταθερά έξοδα εἶναι δρχ. 7.500.000, γ) Ποῦτον βαθμόν ἀπασχολήσεως ἔχει συμφέρον νά προκρίνη ἡ ἐπιχείρησις.

Ἐρώτημα 2ον.

Τά σταθερά έξοδα μιᾶς ἐπιχειρήσεως εἶναι 5,5 ἑκατομ-
μύρια δρχ. ἔτησίως καί ἡ κανονική παραγωγή αὐτῆς:

10.000 μον. ποικιλίας No 1

5.000 " " No 2

Ἡ πραγματική παραγωγή κατά τήν περίοδον ἀνήλθεν εἰς

11.000 μον. ποικιλίας No 1

4.000 μον. " No 2

Ἡ παραγωγική ἰκανότητα τῶν ἐγκαταστάσεων εἰς προϊόν No2
εἶναι τό $1/5$ ἐν σχέσει πρὸς τό No 1.

Ἐφίσταται κόστος ὑποαπασχολήσεως ἐν τῇ προκειμένη πε-
ριπτώσει;

Ἐάν ναί νά προσδιορισθῇ.

3.5. Πραγματικόν κόστος παραγωγῆς

3.6. Πραγματικόν κόστος Διαθέσεως

3.7. Πραγματικόν κόστος Πωλήσεων

Ἔσκησις 30

Ἡ Βιομηχανική ἐπιχειρήσις Ε παράγει τά προϊόντα Π₁ καί
Π₂. Τά ἐν λόγω προϊόντα πωλοῦνται ἐν τῷ συνόλῳ των παραδο-
τέα εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν ἀγοραστῶν. Κατά τό 1969 ἡ ἐπιχει-
ρήσις ἐπραγματοποίησε τὰς ἑξῆς πωλήσεις:

Προϊόν	Βάρος	Τιμή	Ἄξια
Π ₁	4.500.000	8.-	36.000.000
Π ₂	2.500.000	17,60	44.000.000
		Σύνολον	<u>80.000.000</u>

Κατά τό ἴδιον ὡς ἄνω ἔτος τά Γενικά "Ἐξοδα Πωλήσεων ἀ-
νηλθον εἰς ὄρχ. 9.550.000 ἀναλυόμεναι ὡς ἑξῆς:

Δαπάναι ἀποθήκης προϊόντων	Δρχ.	1.050.000
Δαπάναι προώθησεως πωλήσεων	"	3.500.000
Μεταφοραί καί παραδόσεις	"	2.800.000
Δαπάναι διευπεραιώσεως παραγγελιῶν	"	1.000.000
Δαπάναι εἰσπράξεως λογαριασμῶν πελατῶν	"	1.200.000
Σύνολον	"	9.550.000

Προσδιορίσατε: α) Πόσον % ἐπιβαρύνεται ἡ τιμή πωλήσεως
ἐκάστου τῶν ὡς ἄνω προϊόντων ἐπὶ τῆ βάσει τῶν κάτωθι συμπλη-
ρωματικῶν στοιχείων:

	<u>Π₁</u>	<u>Π₂</u>	<u>Σύνολον</u>
Αριθμός ἐπισκέψεων	10.000	7.500	17.500
Γραμματ. τιμολογήσεως	5.000	5.000	10.000
Αριθμός εἰσπράξεων	20.000	30.000	50.000

Ἔσκησις 31

Βιομηχανική ἐπιχείρησις παράγει τήν συσκευήν Σ εἰς δύο
μεγέθη M_1 καί M_2 διά τριῶν κυρίων παραγωγικῶν τμημάτων τῶν
 T_1 , T_2 καί T_3 .

Ἡ ἐν λόγω ἐπιχείρησις ἔχει ἐπίσης τάς ἑξῆς βοηθητικάς ὑ-
πηρεσίας:

- α) Σχεδιαστήριον
- β) Ἐργαλειοδοτήριον καί
- γ) Ὑπηρεσίαν δοκιμῆς ὑλικῶν.

Ἡ ὀργάνωσις τῶν συναλλακτικῶν λειτουργιῶν της ἀκολουθεῖ
τό σχῆμα 4 ἐν σελίδι 59 παρατιθέμενον.

Ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ταύτῃ καθ' ὠρισμένην περίοδον ἐνηργή-
θησαν αἱ ἑξῆς πράξεις:

Ι. Ἀγοραί.

α) Πρώτης ὕλης Y_1 ὄρχ. 300.000. β) Πρώτης ὕλης Y_2 ὄρχ.
1.500.000 γ) Ἐξαρτήματος Ε χρησιμοποιοῦμενον ὡς ἔχει διά τήν
παραγωγήν τῆς συσκευῆς M_2 ὄρχ. 500.000 δ) Ὑλικῶν καί ἀνταλ-
λακτικῶν ὄρχ. 350.000 ε) Εἰδῶν συσκευασίας 350.000 ὄρχ. στ)
Βοηθητικά ὕλαι ὄρχ. 400.000.

Ἀπασαι αἱ ἀξίαι τῶν ἐν λόγω ἀγορῶν συμπεριλαμβάνουν τό

χαρτόσημον του τιμολογίου ἐκ 2%, αἱ δὲ ἀγοραὶ τῶν Y_1 καὶ Y_2 συμπεριλαμβάνουν καὶ Φ.Κ.Ε. ἐξ 7%, διότι αἱ ἐν λόγῳ πρῶται ὕλαι συνιστοῦν προϊόντα ἐτέρων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων.

II. Ἀναλώσεις

Διὰ τὴν παραγωγὴν τῶν προϊόντων ἠναλώθησαν αἱ κάτωθι πρῶται ὕλαι:

	<u>M₁</u>	<u>M₂</u>
Y_2	800.000	420.000
Y_1	200.000	80.000
Ἐξάρτημα Ε	-	200.000

Αἱ λοιπαὶ ἐξ ἄλλου ἀναλώσεις εἶχον ὡς ἐξῆς:

	<u>T₁</u>	<u>T₂</u>	<u>T₃</u>	<u>Ἐπηρεσία δοκιμ. ὑλικῶν</u>
Ἐπιπλαστικά καὶ ἀνταλ- λακτικά	30.000	20.000	50.000	25.000
Βοηθητικαὶ ὕλαι	40.000	70.000	60.000	-

III. Ἀμοιβαὶ Προσωπικοῦ

Αἱ τακτικαὶ ἀμοιβαὶ τοῦ προσωπικοῦ καὶ ἡ κατανομὴ αὐ-
τῶν ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ κάτωθι πίνακος.

	<u>Ἡμερομίσθια</u>	<u>Μισθοί</u>
T ₁	300.000	100.000
T ₂	350.000	80.000
T ₃	250.000	70.000
Σχεδιαστήριον	-	50.000
Ἐργαλειοδοτήριον	20.000	30.000
Ἐπηρεσία δοκιμῆς ὑλικῶν	30.000	20.000
Ἀποθήκη πρώτων ὑλῶν καὶ ὑλικῶν	25.000	35.000
Ἀποθήκη προϊόντων	35.000	25.000
Τμήμα πωλήσεων	-	30.000
Λογιστήριον	-	40.000
Γραμματεία	-	20.000
Ταμεῖον	-	15.000
	<u>1.010.000</u>	<u>515.000</u>

Ἐπὶ πλέον τῶν ὡς ἄνω τακτικῶν ἀμοιβῶν κατεβλήθησαν:

1) Διὰ δῶρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα: α) ἡμερομίσθιον προ-

σωπικοῦ 131.300 δρχ., β) ἐμμίσθου προσωπικοῦ 72.100 δρχ.,

2) Δι' ἐπιδόματα ἀδειῶν: α) ἡμερομισθίου προσωπικοῦ 55.550 δρχ., β) ἐμμίσθου προσωπικοῦ 51.500 δρχ.

Αἱ βαρύνουσαι τὴν ἐπιχείρησιν ἐργαδοτικαὶ εἰσφοραὶ ἀνέρχονται εἰς 20% ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν ἤτοι δραχμαὶ 367.090. Πλέον τῶν ὡς ἄνω εἰσφορῶν τὸ Ι.Κ.Α. ἐβεβαίωσεν πρόστιμον λόγῳ ἐκπροθέσμου πληρωμῆς αὐτῶν δρχ. 25.000, ἅς ἡ ἐπιχειρήσεις καὶ κατέβαλεν. Ἐκ τῶν συνολικῶν ἀμοιβῶν τῶν καταβληθεισῶν εἰς τὰ τμήματα τὸ σύνολον τῶν ἡμερομισθίων συνιστα ἄμεσον ἐργασίαν ἐνῶ τὸ σύνολον τῶν μισθῶν ἔμμεσον τοιαύτην.

IV. Πληρωμαί

Κατὰ τὴν ὑπὸ κρίσιν περίοδον ἔλαβον χώραν αἱ ἐξῆς πληρωμαί:

1. Δασμῶν καὶ παραληπτικῶν πρώτης ὕλης Υ₁ δρχ. 60.000, εἰς ἅς συμπεριλαμβάνονται ὑπερημέρια τοῦ Τελωνείου 10.000 δρχ.
2. Φόρου ν. 843 ἐπὶ τῶν ἀμοιβῶν τῆς περιόδου 91.500 δρχ.
3. Φόρου κυκλοφορίας τῶν αὐτοκινήτων τῆς διοικήσεως δρχ. 10.000.
4. Παρακρατηθέντος φόρου μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν δρχ. 15.000.
5. Παρακρατηθέντος φόρου ἐλευθερίων ἐπαγγελμάτων δρχ. 8.000.
6. Φ.Κ.Ε. ἐπὶ τῶν πωλήσεων δρχ. 145.000.
7. Ἡλεκτρικοῦ ρεύματος δρχ. 250.000 κατανεμόμεναι κατὰ δρχ. 100.000 εἰς τὸ Τ₁, δρχ. 75.000 εἰς τὸ Τ₂, δρχ. 65.000 εἰς τὸ Τ₃ καὶ δρχ. 10.000 εἰς τὸ τμήμα δοκιμῆς ὑλικῶν.
8. Εἰς τὸν δικηγόρον Δ' διὰ παροχὴν νομικῶν συμβουλῶν δρχ. 15.000, ἐξ ὧν ἐκρατήθη ὁ ἀναλογοῦν φόρος δρχ. 1.000.
9. Ἐνοικίων γραφείων δρχ. 40.000
10. Ἀποθηκεύτρων Γενικῶν Ἀποθηκῶν ἐπὶ τῶν πρώτων ὑλῶν δρχ. 10.000.
11. Πυρασφαλιστρῶν: α) ἐργοστασίου δρχ. 20.000 κατανεμόμεναι εἰς Τ₁ δρχ. 8.000, Τ₂ δρχ. 7.000 καὶ Τ₃ δρχ. 5.000, β) πρώτων ὑλῶν καὶ ὑλικῶν δρχ. 15.000 καὶ γ) προΐδντων δραχμαὶ 25.000.

12. Καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων διοικήσεως δρχ. 8.000.

13. Δι' έντυπα και γραφικήν ύλην δρχ. 30.000 κατανεμόμεναι εις αποθήκην πρώτων ύλων και ύλικών 5.000 δρχ., τμήμα πωλήσεων δρχ. 5.000, γραμματεία 3.000 δρχ. και τό υπόλοιπον εις τό λογιστήριο.

14. Διά τηλεφωνικά τέλη και ταχυδρομικά δρχ. 15.000, έξων 3.000 άφορουν τήν αποθήκην πρώτων ύλων και ύλικών και τό υπόλοιπον τό τμήμα πωλήσεων.

15. Διά κοινόχρηστα γραφείων δρχ. 25.000.

16. Διά συνδρομάς εις έργοδοτικές οργανώσεις δραχμαί 22.000.

V. Αποσβέσεις

Ένεργήθησαν αποσβέσεις επί των έγκαταστάσεων ως εξής:

	<u>Οικοδομικών έγκαταστάσ.</u>	<u>Μηχανημάτων και Μη- χανικών έγκαταστάσ.</u>
T ₁	80.000	120.000
T ₂	70.000	180.000
T ₃	40.000	60.000
'Αποθήκη πρώτων ύλων και ύλικών	20.000	30.000
'Αποθήκη προϊόντων	20.000	10.000
'Υπηρεσία δοκιμής ύλικών	10.000	20.000
	<u>240.000</u>	<u>420.000</u>

Έπί τη βάσει των άνωτέρω να συγκεντρωθούν αι δαπάναι: α) εις κατηγορίας κατ'είδος, β) εις κατηγορίας κατά λειτουργίαν και προϊόν. Λαμβανομένου υπ'όψιν ότι παρήχθησαν μονάδ. 1.000 προϊόντος M₁ και μον. 4.000 προϊόντος M₂, να προσδιορισθῆ τό κατά μονάδα κόστος παραγωγής έκαστου των έν λόγω προϊόντων, σημειουμένου ότι α) ή σχέσις της Α.Ε. κατά προϊόν είναι 4 πρός 1,5 και ότι αι έμμεσοι δαπάναι παραγωγής μερίζονται αναλόγως της Α.Ε. β) τό ήμερομίσθιον της Α.Ε. είναι τό αυτό δι' όλα τά τμήματα.

'Ασκησις

32

Τίθενται υπ'όψιν ύμων τά κάτωθι δεδομένα άφορώντα τήν βιομηχανικήν έπιχειρήσιν Ε.

Ι. Ἀγοραὶ πρώτων ὑλῶν ὡς κάτωθι :

α) Εἰσαγωγή ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ

Τιμολογιακὴ ἀξία	Δρχ.	2.000.000
Δασμοί	"	300.000
ὑπερμερίαι τελωνείου	"	50.000
Παραληπτικά	"	150.000
		<u>2.500.000</u>
	Σύνολον	<u>2.500.000</u>

β) Ἀγορά παρ' ἐγχωρίων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων.

Καθαρά ἀξία	Δρχ.	1.500.000
Φόρος Κύκλου Ἔργασιων	"	105.000
Χαρτόσημον	"	32.100
		<u>1.637.100</u>
	Σύνολον	<u>1.637.100</u>

Ἡ κάλυψις τῆς τιμολογιακῆς ἀξίας τῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγῆς ἐγένετο δι' ἀποδοχῆς συναλλαγματικῆς 70.000 δολλ., τῆς ὁποίας ἡ ἀξία ἐξωφλήθη πρὸς 35 δρχ. κατὰ δολλάριον ἥτοι διὰ δρχ. 2.450.000.

Ἀμφότεραι αἱ ὡς ἄνω πρῶται ὑλαὶ ἐβιομηχανοποιήθησαν ἐξ ὀλοκλήρου κατὰ τὴν περίοδον.

2. Κατεβλήθησαν :

α) Μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια δρχ. 2.350.000, ἐξ ὧν ἐγένοντο κρατήσεις 235.000 δρχ.

β) Αἱ τὴν ἐπιχείρησιν βαρύνουσαι εἰσφοραὶ ἐκ 470.000 δρχ. εἰς ἃς συμπεριλαμβάνονται προσαυξήσεις λόγῳ ἐκπροθέσμου καταβολῆς 50.000 δρχ. καὶ ἀπεδόθησαν αἱ ὡς ἄνω κρατήσεις.

γ) Ἀποζημιώσεις εἰς προσωπικὸν λόγῳ καταγγελίας τῶν σχετικῶν συμβάσεων ἐργασίας δρχ. 250.000.

δ) Βοηθήματα εἰς ἀποχωρήσαντας ἀπὸ ἐτῶν ἐργαζομένους δρχ. 75.000.

3. Ἐνηργήθησαν αἱ κάτωθι ἀποσβέσεις :

α) Δαπανῶν ἰδρύσεως καὶ πρώτης ἐγκαταστάσεως 45.000 δρχ.

β) Μηχανημάτων καὶ μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων 255.000 δρχ.

γ) Δανείου πρὸς Α καταστάντος ἀνεπιδέκτου εἰσπράξεως 100.000 δρχ.

4. "Απαντα τὰ παραχθέντα προϊόντα ἐπωλήθησαν ἀντί δρχ. 9.882.600 συμπεριλαμβανομένου Φ.Κ.Ε. 7% ἐπὶ τῆς καθαρᾶς ἀξίας καὶ 2% χαρτόσημον ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος (καθρὰ ἀξία Φ.Κ.Ε.).

5. Ὁ ὀφειλόμενος Φ.Κ.Ε. ἐπὶ τῶν πωλήσεων κατεβλήθη ἐκ-προθέσμως μετὰ προσαυξήσεως 40%.

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ὡς ἄνω στοιχείων προσδιορίσατε:

α) Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκμεταλλεύσεως.

β) Τὸ καθαρὸν ἀποτέλεσμα τῆς περιόδου, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι δέν ὑφίστανται ἀποθέματα οὔτε εἰς τὴν ἀρχὴν οὔτε εἰς τὸ τέλος τῆς περιόδου.

Ἔσκησις 33

Ἡ βιομηχανικὴ ἐπιχείρησις Α παράγει τοὺς ἑξῆς τρεῖς βασικοὺς τύπους ὑφασμάτων:

α) Νο 10 ἐκ νήματος Φ.

β) Νο 20 ἐκ νήματος Χ.

γ) Νο 30 ἀνάμικτον, ἥτοι κατὰ 50% ἐκ νήματος Φ καὶ κατὰ 50% ἐκ νήματος Ψ.

Τοὺς ὡς ἄνω τύπους ὑφασμάτων παράγει ἡ ἐπιχείρησις εἰς δύο πλάτη ἥτοι τῶν 0,80 μ. καὶ 1,50 μ.

Κατὰ τὴν ὑπὸ κρῖσιν περιόδον ἠναλώθησαν αἱ ἑξῆς πρῶται ὕλαι:

Νῆμα Φ χλγ. $100.000 \times 50 = 5.000.000$

Νῆμα Χ " $150.000 \times 80 = 12.000.000$

Νῆμα Ψ " $50.000 \times 20 = 1.000.000$

Ἐκ τῆς βιομηχανοποιήσεως τῶν ὡς ἄνω νημάτων παρήχθησαν τὰ κάτωθι ὑφάσματα:

Νο 10 πλάτους 0,80 μ. 625.000 μέτρα

Νο 10 " 1,50 μ. 200.000 "

Νο 20 " 0,80 μ. 250.000 "

Νο 20 " 1,50 μ. 400.000 "

Νο 30 " 0,80 μ. 812.500 "

Νο 30 " 1,50 μ. 100.000 "

Αἱ ἐντὸς τῆς περιόδου πραγματοποιηθεῖσαι δαπάναι παραγωγῆς εἶναι αἱ ἑξῆς:

"Άμεσος έργασία	Δρχ.	7.162.500
"Έμμεσος έργασία	"	3.223.125
"Άμοιβαί τρίτων	"	358.125
"Ηλεκτρικόν ρεύμα κιλοβάτ	5.475.000	" 2.737.500
"Συντηρήσεις καί έπισκευαί	"	821.250
"Αποσβέσεις	"	1.642.500

Συμπληρωματικά δεδομένα,

1. 'Η άμεσος έργασία κατά μέτρον ύφασματος είναι ή αυτή άνεξαρτήτως του πλάτους του ύφασματος.

2. 'Η άνάλωσις ήλεκτρικού ρεύματος είναι 2 κιλοβάτ δι' έκαστον μέτρον ύφασματος πλάτους 0,80 μ. καί 3 κιλοβάτ δι' έκαστον μέτρον ύφασματος πλάτους 1,50 μ.

3. Τό βάρος έκάστου μέτρου ύφασματος του αύτου τύπου είναι άνάλογον του πλάτους αύτου.

4. 'Η έμμεσος έργασία καί αί άμοιβαί τρίτων βαρύνουν τό κόστος των προϊόντων κατ' άναλογίαν της άμέσου έργασίας, αί δέ άποσβέσεις καί συντηρήσεις κατ' άναλογίαν του ήλεκτρικού ρεύματος.

'Επί τη βάσει των άνωτέρω ζητείται:

Νά προσδιορισθῆ τό κατά μέτρον ύφασματος κόστος παραγωγής.

"Άσκησις 34

'Η εταιρεία Ε κατασκευάζει έν μόνον προϊόν. Τά βασικά χαρακτηριστικά της δραστηριότητος της έπιχειρήσεως καί τά λογιστικά δεδομένα έχουν ως εξής:

α) 'Η παραγωγή έχει σχεδιασθῆ κατά τρόπον ώστε τά άποθέματα έτοίμων προϊόντων νά διατηροῦνται εις μίαν σταθεράν σχέσηιν (10%) πρός τάς τρεχούσας πωλήσεις.

β) 'Η παραγωγή χωρίζεται όμαλως κατά την διάρκειαν έκάστης περιόδου.

γ) Τά άποθέματα των έτοίμων προϊόντων άποτιμῶνται εις τό τέλος της περιόδου εις τό μέσον κόστος παραγωγής της περιόδου.

δ) Δέν ύφλιστανται ήμικατεργασμένα προϊόντα καί πρώται ύλαι εις την αρχήν καί τό τέλος έκάστης περιόδου.

Τά δεδομένα της παραγωγής, των πωλήσεων καί του κόστους

της παραγωγής των δύο προηγούμενων περιόδων έχουν ως εξής:

Μονάδες προϊόντος	Περίοδοι	
	1	2
'Αρχική απογραφή	1.000	2.000
Παραγωγή	<u>21.000</u>	<u>31.000</u>
	22.000	33.000
Πωλήσεις	<u>20.000</u>	<u>30.000</u>
'Αποθέματα τέλους χρήσεως	2.000	3.000

Πωλήσεις και κόστος πωληθέντων	Περίοδος 1		Περίοδος 2	
	Ποσόν	Κατά μονάδα	Ποσόν	Κατά μονάδα
Πωλήσεις	<u>3.615.200</u>		<u>5.520.000</u>	
Κόστος πωληθέντων:				
Πρώται ύλαι	440.780	21	685.080	22,10
"Αμεσος Έργασια	802.200	38,20	1.302.000	42
Γ.Β.Ε.	497.130	23,70	622.130	
Διαφορά αρχικής - τελικής απογραφής	<u>- 75.100</u>		<u>- 86.800</u>	
	<u>1.615.010</u>		<u>2.522.410</u>	
Μικτόν κέρδος	<u>1.950.190</u>		<u>2.997.590</u>	

Τά λοιπά σχετικά δεδομένα έχουν ως εξής:

α) Το προϊόν κατασκευάζεται δι' ανάμιξης των υλικών Α και Β. Η σχετική ποσότης εκάστου εκ των υλικών των εισαγομένων εις την παραγωγή και τό τελικόν προϊόν δύναται να ποικίλη, αλλά διειτηρήθη σταθερά κατά την διάρκεια των περιόδων 1 και 2. Κατά την περίοδον 3 ή χρησιμοποιηθησομένη ποσότης υλικού Α εις μίαν μονάδα προϊόντος θά ελαττωθῇ κατά 8% και ἡ ποσότης τοῦ υλικού Β ἡ χρησιμοποιηθησομένη δι' ἐκάστην μονάδα προϊόντος θά αύξηθῇ κατά 12%. Ἡ τιμή τοῦ υλικού Α ἀναμένεται νά συνεχίτῃ τήν τάσιν τῶν δύο παρελθουσῶν περιόδων καί ἡ τιμή τοῦ υλικού Β ἀναμένεται νά αύξηθῇ κατά 5% κατά τήν περίοδον 3. Τό κόστος εκάστου τῶν χρησιμοποιηθέντων υλικῶν εις τήν παραγωγήν ἦτο τό εξής:

Υλικά	Περίοδος 1		Περίοδος 2	
	Ποσόν	%	Ποσόν	%
A	231.410	52,5	375.420	54,8
B	209.370	47,5	309.660	45,2
	440.780	100,0	685.080	100,0

β) Αί ώραι τής άμέσου έργασίας κατά μονάδα προϊόντος ήσαν περίπου σταθεράι κατά τάς περιόδους 1 και 2 και άναμένεται ότι θά είναι σταθεράι και κατά τήν περίοδον 3. Τό πραγματικόν ώρομίσθιον είς τό μέσον έκάστης τών περιόδων 1 και 2 ηύξήθη κατά 10%. Μία τοιαύτη αύξησις άναμένεται και είς τό μέσον τής περιόδου 3.

γ) Τό ποσόν τών σταθερών Γενικών Βιομηχανικών Έξόδων ήτο 234.630 δρχ. διαρκουσών τών περιόδων 1 και 2 και άναμένεται νά είναι τό αύτό και κατά τήν περίοδον 3. Τό μεταβλητόν μέρος τών Γ.Β.Ε. άναμένεται νά παραμείνη είς τό αύτό ύψος κατά παραγομένην μονάδα ώς και κατά τάς περιόδους 1 και 2.

δ) Αί πωλήσεις τής περιόδου 3 άναμένεται νά είναι μονάδες 25.000 πρός 190 δρχ. κατά μονάδα.

Βάσει τών άνωτέρω ζητείται:

Νά καταρτισθῆ κατάστασις τών πωλήσεων, τοῦ κόστους παραγωγῆς τών πωλήσεων και τοῦ μικτοῦ κέρδους διά τήν περίοδον 3. Ἡ κατάστασις νά συνοδεύεται ὑπό ὑπολογισμῶν: α) Τῶν δεδομένων τῆς παραγωγῆς τῆς περιόδου 3, β) Τοῦ κόστους τῶν ὑλικῶν, γ) Τοῦ κόστους τῆς λ.Ε., δ) Τῶν Γ.Β.Ε. μέ ένδειξιν τοῦ σταθεροῦ και μεταβλητοῦ μέρους αὐτῶν και ε) Τῆς διαφορᾶς τῶν ἀποθευμάτων.

Άσκσεις 35

Ἡ ἠλεκτρική εταιρία Η είναι έγκατεστημένη είς τήν πόλιν Π παράγουσα και διανέμουσα ἠλεκτρικόν ρεύμα πρός οἰκίακήν και βιομηχανικήν χρῆσιν τῶν κατοίκων τῆς.

Ἐφεξῆς τό ρεύμα οἰκιακῆς χρήσεως θά σημειοῦται συντετμημένως Ρ.Ο.Χ τό δέ βιομηχανικῆς Ρ.Β.Χ.

Ἡ ὅλη έργασία παραγωγῆς και διανομῆς τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος διεξάγεται διά τῶν ἐξῆς τμημάτων τῆς:

α) Παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος.

β) Συνεργείου συντηρήσεως τοῦ δικτύου διανομῆς τοῦ ρεύματος καὶ ἐγκαταστάσεως νέων παροχῶν.

γ) Ὑπηρεσίας λογ/σμῶν καταναλωτῶν.

δ) Γραφείου Γενικῆς Διευθύνσεως ὅπου καὶ τὸ Γενικὸν Λογιστήριον τῆς ἐταιρείας.

Οἱ λογαριασμοὶ τῶν τμημάτων κατόπιν τοῦ ἐνεργηθέντος μερισμοῦ τῶν δαπανῶν κατ'εἶδος παρουσιάζουν εἰς τὸ τέλος τῆς ὑπὸ κρίσιν περιόδου τὰ ἑξῆς χρεωστικὰ ὑπόλοιπα:

α. Παραγωγή ρεύματος	Δρχ. 12.000.000
β. Συνεργεῖον	" 4.000.000
γ. Λογαριασμοὶ καταναλωτῶν	" 2.000.000
δ. Γενικὴ Διεύθυνσις - Γενικὸν Λογιστήριον	" 3.000.000

Αἱ δαπάναι παραγωγῆς τοῦ ρεύματος πλὴν τῶν καυσίμων κατανέμονται εἰς τὸ Ρ.Ο.Χ. καὶ εἰς τὸ Ρ.Β.Χ. ἀναλόγως τῆς ἀντιστοίχως ἐγκατεστημένης ἰσχύος εἰς KW. Τὰ καύσιμα κατανέμονται ἀναλόγως τῆς ποσότητος τοῦ καταναλωθέντος Ρ.Ο.Χ. καὶ Ρ.Β.Χ.

Αἱ δαπάναι τοῦ συνεργείου συντηρήσεως τοῦ δικτύου διανομῆς καὶ ἐγκαταστάσεων νέων παροχῶν κατανέμονται μεταξύ συντηρήσεων τοῦ δικτύου καὶ νέων παροχῶν καθ'ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰ ὑλικά δι'ἀμέσου μερισμοῦ καθ'ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰς λοιπὰς δαπάνας βάσει τῶν ὥρῶν ἐργασίας τῶν ἐν τῇ συνεργείῳ ἐργαζομένων. Τὸ βαρῦνον, ἐξ ἄλλου τμήμα δαπανῶν, τὰς συντηρήσεις τοῦ δικτύου κατανέμεται μεταξύ Ρ.Ο.Χ. καὶ Ρ.Β.Χ. ἀναλόγως τῆς ἐγκατεστημένης ἰσχύος ἀντιστοίχως.

Αἱ δαπάναι τῆς ὑπηρεσίας λογαριασμῶν καταναλωτῶν κατανέμονται μεταξύ Ρ.Ο.Χ. καὶ Ρ.Β.Χ. ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκδοθέντων λογαριασμῶν.

Αἱ δαπάναι τοῦ γραφείου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως καὶ Λογιστηρίου τῆς ἐταιρείας κατανέμονται μεταξύ Ρ.Ο.Χ., Ρ.Β.Χ. καὶ τῶν δικαιωμάτων ἐν νέων παροχῶν ἀναλόγως τῶν ἐσόδων ἐξ ἐκάστου τούτων.

Ἡ ἀνάλυσις τῶν χρεωστικῶν ὑπολοίπων τῶν λογαριασμῶν τῶν τμημάτων παραγωγῆς ρεύματος καὶ συνεργείου συντηρήσεως δικτύου καὶ ἐγκαταστάσεως νέων παροχῶν εἶναι ἡ ἑξῆς:

	<u>Παραγωγή ρεύματος</u>	<u>Συνεργεϊον</u>
Καύσιμα	6.000.000	-
Έτεροι δαπάναι	6.000.000	-
Υλικά συντηρήσεως δικτύου	-	700.000
Υλικά νέων παροχών	-	800.000
Έτεροι δαπάναι	-	2.500.000

Διά τόν καταλογισμόν τών λογαριασμών τών τμημάτων τρέφεται ύπ' όφιν σας τά κάτωθι στοιχεία:

Παραχθέν - Διανεμηθέν ρεύμα:

P.O.X.	KW	10.000.000
P.B.X.	KW	20.000.000

Ώραι έργασίας συνεργείου:

Διά συντηρήσεις δικτύου	Ώραι	20.000
Διά νέας παροχάς	"	5.000

Έγκατεστημένη ισχύς:

P.O.X.	KW	1.500
P.B.X.	KW	3.500

Έκδοθέντες λογαριασμοί:

Διά P.O.X.	Άριθ. Λογ/σμών	48.000
Διά P.B.X.	" "	2.000

Τά έν τών πωλήσεων έσοδα τής περιόδου καταχωρηθέντα ήδη εις τούς αντίστοιχους λογαριασμούς ήσαν τά εξής:

Πωλήσεις P.O.X.	KW 10 έκ. x 1 Δρχ.	10.000.000
Πωλήσεις P.B.X.	KW 20 έκ. x 0,675 Δρχ.	13.500.000
Δικαιώματα έν νέων παροχών		Δρχ. 1.500.000

Έπί τή βάσει τών ως άνω στοιχείων ζητείται:

- Νά προσδιορισθῆ τό κόστος τοῦ P.O.X., τοῦ P.B.X. καί αὐτί δαπάναι νέων παροχών ένεργουμένων τών σχετικῶν έγγραφών.
- Νά προσδιορισθῆ τό αποτέλεσμα έν τοῦ P.O.X., έν τοῦ P.B.X. καί έν τών νέων παροχών ένεργουμένων τών σχετικῶν έγγραφών.

Άσκσεις 36

Τό έργοστάσιον παραγωγής αερίων τής εταιρίας Ε περιλαμβάνει δύο μονάδας, έξ' ών ή μία παράγει όξυγόνον καί ύδρογόνον δι' ήλεκτρολύσεως τοϋ ύδατος ή δέ έτέρα όξυγόνον καί άζωτον δι' άποστάξεως τοϋ άτμοσφαιρικοϋ άέρος κατόπιν προηγουμένης ύγροποιήσεως αύτοϋ.

Τά παραγόμενα άέρια τίθενται διά συμπίεσεως έντός χαλυβδίνων κυλίνδρων καί υπό τήν συσκευασίαν ταύτην διατίθενται είς τήν άγοράν. Οί κύλινδροι έπιστρέφονται παρά τών πελατών, άμα τή κενώσει των, άνευ έπιβαρύνσεως αύτών διά τήν χρησιμοποίησίν των.

Ή μονάς τής ήλεκτρολύσεως παράγει καθ' ώραν ταυτοχρόνως 800 κυβικούς πόδας όξυγόνου καί 1.600 κυβικούς πόδας ύδρογόνου. Ή μονάς τής άποστάξεως τοϋ ύγροποιουμένου άτμοσφαιρικοϋ άέρος παράγει καθ' ώραν 1.000 κυβικούς πόδας όξυγόνου ή 1333 1/3 κυβικούς πόδας άζώτου.

Αί συνολικά δαπάναι τής χρήσεως τής μέν ήλεκτρολύσεως άνήλθον είς δρχ. 1.440.000 τής δέ άποστάξεως τοϋ ύγροποιουμένου άτμοσφαιρικοϋ άέρος είς δρχ. 907.200. Ο χρόνος λειτουργίας έκάστης τών έν λόγω μονάδων έμφαίνεται κατωτέρω:

α) Μονάς ήλεκτρολύσεως

7.100	ώραι	παραγωγής	άμφοτέρων τών αερίων
500	"	παραγωγής	μόνον ύδρογόνου τοϋ όξυγόνου άπωλεσθέντος έλλείπει κυλίνδρων.
400	"	παραγωγής	μόνον όξυγόνου τοϋ ύδρογόνου άπωλεσθέντος διά τήν αύτήν ώς καί προηγουμένως αίτίαν.

β) Μονάς άποστάξεως ύγροποιημένου άέρος

7.200	ώραι	παραγωγής	όξυγόνου
1.200	"	"	άζώτου

Τό κόστος τής παραγωγής τών άπωλεσθέντων αερίων βαρύνει τό μικτόν κέρδος.

Έφ' όσον ή παραγωγή τής ήλεκτρολύσεως είναι σταθερά είς σχέσιν 1 όξυγόνον 2 ύδρογόνον, αί δαπάναι αύτης έπιμερίζονται μεταξύ τών δύο αερίων επί τή βάσει τής πράγματι παραχθείσης ποσότητος έξ έκάστου.

Αί δαπάναι έξ άλλου τής άποστάξεως τοϋ άτμοσφαιρικοϋ άέρος κατόπιν ύγροποιήσεώς του κατανέμονται επί τών έξ αύτης

παραχθέντων αερίων βάσει των ώρων λειτουργίας της.

Αί δαπάναι τῆς συμπίεσεως ἀνηλθον εἰς δρχ. 404.400 καὶ ἐπιμερίζονται βάσει τοῦ ὄγκου (ποσότητος) τῶν συμπιεσθέντων αερίων.

Αἱ δαπάναι τῆς πληρώσεως ἀνηλθον εἰς δρχ. 169.290 καὶ εἶναι αἱ αὐταὶ κατὰ πληρούμενον κύλινδρον. Οἱ κύλινδροι εἶναι δύο εἰδῶν: Μεγάλοι δι' ἅπαντα τὰ αέρια καὶ μικροὶ μόνον διὰ τὸ ὀξυγόνον. Ἐκαστος κύλινδρος πληροῦται διαρκῶς διὰ τοῦ αὐτοῦ αερίου. Διαρκούσης τῆς χρήσεως 6.000 μικροὶ κύλινδροι ὀξυγόνου ἐπληρώθησαν.

Κατωτέρω παρατίθεται πίναξ ἐπὶ τῶν δεδομένων τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως κατεχομένων κυλίνδρων καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐνεργηθεισῶν ἀποσβέσεων.

	Περιεχόμενον εἰς κ. πόδας	Ἀριθμὸς κυλίνδρων	Ἀποσβέσεις	
			Κατὰ κύλινδρον	Συνολικὸν ποσόν
Ἵδρογόνον μεγάλοι	190	5.120	60,27	321.024
Ἵξυγόνου μεγάλοι	220	10.260	60,27	643.302
Ἵξυγόνου μικροὶ	110	1.508	39,60	59.716,80
Ἀζώτου μεγάλοι	200	1.662	60,27	104.207,40

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς χρήσεως 310 κύλινδροι ἦσαν πεπληρωμένοι ἀζώτου μέ περιεχόμενον 62.000 κυβικούς πόδας κόστους κατὰ 100 κυβικούς πόδας δρχ. 12,72 συνολικοῦ δέ δρχ. 7886,40. Ἀπαντες οἱ λοιποὶ κύλινδροι κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς χρήσεως ἦσαν κενοί.

Εἰς τὸ τέλος τῆς χρήσεως 200 μικροὶ κύλινδροι ὀξυγόνου ἦσαν πλήρεις, ἡ δέ ἀξία τοῦ περιεχομένου αὐτῶν, ἐξ 22.000 κυβικῶν ποδῶν, ἀνεγράφη εἰς τὴν ἀπογραφὴν εἰς τὸ πραγματοποιηθέν μέσον κόστος τῆς χρήσεως. Ἀπαντες οἱ λοιποὶ κύλινδροι ἦσαν κενοί.

Εἰς τὰς ἀπογραφὰς τὰ αέρια ἀποτιμῶνται εἰς τὸ κόστος μὴ συμπεριλαμβανομένων ἐν αὐτῶ τῶν ἀποσβέσεων τῶν κυλίνδρων, αἵτινες βαρύνουν τὸ κόστος τῶν πωλήσεων.

Αί μέσαι τιμαί πωλήσεων τῶν ἀερίων κατά τήν χρῆσιν ἦσαν αἱ ἀκόλουθοι:

Ἐξυγόνον εἰς μεγάλους κυλίνδρους πρὸς δρχ. 24 κατά 100 κυβικούς πόδας.

Ἐξυγόνον εἰς μεγάλους κυλίνδρους πρὸς δρχ. 30 κατά 100 κυβικούς πόδας.

Ἐξυγόνον εἰς μικρούς κυλίνδρους πρὸς δρχ. 36 κατά 100 κυβικούς πόδας.

Ἄζωτον εἰς μεγάλους κυλίνδρους πρὸς δρχ. 36 κατά 100 κυβικούς πόδας.

Τά συνολικά ἔξοδα πωλήσεων, ἔξοδα διοικήσεως καί οἱ τόκοι ἀνηλθον εἰς δρχ. 2.291.250.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δεδομένων καταρτίσαστε τάς ἀκολουθούς καταστάσεις:

- α) Κόστους παραγωγῆς καί πωλήσεων καί
- β) Ζημιῶν καί Κερδῶν.

Σημείωσις

Νά γίνουν μόνον ὑπολογισμοί.

Ἔσκησις 37 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἔξετάσ. Ὀκτωβρίου 1967)

Μηχανουργική ἐπιχείρησις παράγουσα κατά παραγγελίαν διαθέτει δύο παραγωγικά Τμήματα τό Μηχανουργεῖον καί Λεβητοποιεῖον καί Βοηθητικῆς ὑπηρεσίας α) Σχεδιασμοῦ Παραγωγῆς, β) Ἐκποπτείας Παραγωγῆς, γ) Ἐργαλείων καί δ) Κοστολογήσεως.

Οἱ λ/σμοί τοῦ κατά τμήμα καί βοηθητικὴν ὑπηρεσίαν κόστους ἔχουν χρεωθῆ διὰ τῶν κάτωθι ποσῶν ἀπορροδόντων ἐξ ἀντιστοιχῶν μερισμῶν τοῦ κατ'εἶδος κόστους οἱ λ/σμοί τοῦ ὅπου οὐ ἔχουν πιστωθῆ ἀντιστοιχῶς.

	Μηχα/ ργεῖον	Λεβητ/ εἶον	Σχεδ. Παραγ.	Ἐποπτ.	Ἐπηρε. Ἐργαλ.	Ἐπηρε. Κοστ.
Ἐλικὰ	1500000	800000				
Ἀμοιβαί προσ.	2000000	1200000	400000	240000	200000	360000
Ἡλεκτρ. Ρεῦμα	602500	301875				
Συντηρήσεις	202500	112500				
Ἀποσβέσεις	375000	225000				

Κατά τήν ὑπό κρίσιν περίοδον ἐξετελέσθησαν αἱ παραγγε-

λίστα Νο 1 και Νο 2 τό κόστος τῶν ὀπῶν εἰς ὑλικά καί ἀμοιβάς προσωπικοῦ ἔχει ὑπολογισθῆ ὡς ἑξῆς χωρὶς ὅμως νά ἔχουν γίνῃ αἱ ἀντίστοιχοι ἐγγραφαί.

	Μηχανουργεῖον		Λεβητοποιεῖον	
	Νο 1	Νο 2	Νο 1	Νο 2
'Αξία Ὑλικ. (Πρ. ὕλαι)	700.000	600.000	300.000	400.000
'Αξία Ἀμέσου ἔργασ.	1.000.000	500.000	500.000	400.000
'Αριθμός Ἡμερομ. Ἀμ.				
'Εργασίας	5.000	2.500	3.125	2.500

Πέραν τῶν ὡς ἄνω τίθεται ὑπ' ὄψιν ὑμῶν τά κάτωθι στοιχεῖα: α) Ἡ διαφορά μεταξύ τῶν κατά τμήμα ὀλικῶν ἀμοιβῶν προσωπικοῦ καί τῶν κατά παραγγελίαν τοιοῦτων ὀφείλεται εἰς τὰς ἀμοιβάς τῶν μονίμων στελεχῶν μεθ' ὧν ἐπιβαρύνεται ἡ ἐπιχειρησις ἔστω καί ἐν προσωρινῇ ἀργία διατελοῦσα, β) ἡ ἀξία τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος κρίνεται ὡς ἀνάλογος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀμέσων ἡμερομισθίων, γ) αἱ συντηρήσεις κατά μέν ποσόν δραχμῶν 100.000 διὰ τό Μηχανουργεῖον καί 50.000 διὰ τό Λεβητοποιεῖον συνιστοῦν σταθερόν κόστος πέραν ὅμως τοῦ ποσοῦ τούτου τό ὕψος αὐτῶν κρίνεται ὡς διαμορφούμενον ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀμέσων ἡμερομισθίων, δ) αἱ ἀποσβέσεις κρίνονται ὡς ἀπορρέουσαι ἐξ ὀλοκλήρου συνεπεῖρα λειτουργικῆς φθοράς, ε) τά σχετικῶς πρὸς τήν κοστολόγησιν τῶν βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν παραγωγῆς κριτήρια πλὴν τῶν τυχόν δυναμένων νά ἀνευρεθοῦν εἰς τά προηγουμένως ἐκτιθέμενα δύνανται νά ἐπιλεγθοῦν καί μεταξύ τῶν ἑξῆς: 1) Ἀριθμός ἐργαζομένων εἰς Μηχανουργεῖον 35 καί Λεβητοποιεῖον 25, 2) Ἐποπτεία ἀσκεῖται μόνον ἐπὶ τῶν κυρίων τμημάτων, 3) Ἐξεδόθησαν 2.500 ἐντολαί ἐργασιῶν διὰ τό Μηχανουργεῖον καί 1.500 διὰ τό Λεβητοποιεῖον, 4) Ἀναλωθέν ρεῦμα εἰς Κ.ῼ: Μηχανουργεῖον 1.200.000, Λεβητοποιεῖον 600.000, 5) Στοιχεῖα ἐντολῶν παραγωγῆς 15 πρὸς τό Μηχανουργεῖον καί 10 πρὸς τό Λεβητοποιεῖον, 6) Βάρος παραχθέντων προϊόντων: Μηχανουργεῖον τον. 2.000, Λεβητοποιεῖον τον. 4.000, στ) Ἀπασαί αἱ κατά Τμήμα δαπάναι αἱ μὴ μεριζόμεναι βάσει εἰδικωτέρων κριτηρίων εἰς τό κόστος τῶν παραγγελιῶν κρίνονται ὡς διαμορφούμεναι ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀμέσων ἡμερομισθίων.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω:

α) Προσδιορίσατε τό κατά παραγγελίαν κόστος ἐνεργοῦντες τὰς σχετικῶς ἐγγραφάς,

β) Προσδιορίσατε τό ἀρχικόν, τό ἄμεσον καί τό ἔμμεσον κατά τμήμα καί παραγγελίαν κόστος.

Άσκησης 38 (Έτέθη εις τμημ. έξετάσ. Ίανουαρίου 1967)

Βιομηχανία έλαστικών ειδών παράγει μεταξύ άλλων καί τούς έξής τρεις τύπους σωλήνας εις ρολλά των 50 μέτρων καί εις δύο διαμέτρους έκαστον. "Ητοι: α) Σωλήνας σκέτους έξ έλαστικού των 12 καί 15 mm έκ μείγματος έλαστικού Νο 8 β) Σωλήνας ένισχυμένους μέ ένα λινό των 15 καί 20 Μ.Μ. έκ των έλαστικών μείγμάτων Νο 3 καί Νο 6 καί βαμβακεροϋ νήματος καί γ) Μάνικες έκ λίνου μέ έλαστικήν επένδυσιν διαμέτρου 50 MM., έξ έλαστικού μείγματος Νο 6 καί νήματος έκ λίνου.

Τά άνωτέρω μείγματα παράγονται έξ άναμειξεως διαφόρων ποιότητων φυσικού έλαστικού καί ώρισμένων βοηθητικών υλικών.

Εις τό έργοστάσιον λειτουργοϋν τά έξής παραγωγικά τμήματα:

1. Ζυμωτήριον όπου παράγονται τά μείγματα έξ έλαστικού.
2. Τμήμα μηχανών EXTRUDERS εις ό λαμβάνει χώραν όλική κατεργασία των σκέτων σωλήνων καί μερική τοιαύτη των ένισχυμένων σωλήνων καί της μάνικας.
3. Τμήμα πλεκτικών μηχανών όπου ένεργεΐται μερική παραγωγή της μάνικας καί των ένισχυμένων σωλήνων καί
4. Κλίβανος όπου λαμβάνει χώραν ή έψησις καί των τριών ειδών σωλήνων.

Κατά τήν υπό κρίσιν περίοδον τά ένδιαφέροντα δεδομένα έχουν ως άκολούθως:

A) Αναλωθεΐσαι πρώται καί βοηθητικά υλικά διά παραγωγήν μείγμάτων.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΙΣ ΜΕΙΓΜΑΤΑ

Πρώται καί βοηθ. υλικά	Ποσότης	Τιμή	Μείγμα No 3	Μείγμα No 6	Μείγμα No 8
Φυσ. έλαστ. Νο1	Χιλ. 5000	10	$550 \times 10 = 5500$	$550 \times 10 = 5500$	$3900 \times 10 = 39000$
" " Νο2	" 10000	8			$10000 \times 8 = 80000$
" " Νο3	" 11000	5	$5500 \times 5 = 27500$	$3500 \times 5 = 17500$	$2000 \times 5 = 10000$
Βοηθητικά 'Υλικά			<u>6000</u>	<u>5000</u>	<u>6000</u>
			39000	28000	135000

B) Παραχθέντα Μείγματα:

Μεγμα Νο3	KGS.	6.000
" Νο6	"	4.000
" Νο8	"	15.000

Γ) Αναλωθέντα μείγματα και νήματα κατά προϊόν:

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΙΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Είδος μείγματος ή νήματος	Όλική ποσότης	Σωλήνες σκέτοι 12 καί 15 M.M.	Σωλήνες ένισχυμ. 15 καί 20 M.M.	Μάνιες ἐκ λίβου μέ ἐπέπδυσιν 50 M.M.
Μεγμα Νο3	5.840		5.840	
Μεγμα Νο6	3.960		2.700	1.260
Μεγμα Νο8	12.928	12.928		
Νήμα βάμβακος	449		449	
Νήμα ἐκ λίβου	1.265			1.265

Δ) Παραχθέντα έτοιμα προϊόντα:

Είδος προϊόντος	Ποσότης εἰς ρολλά	Όλικόν βάρος εἰς χιλ.	Όλικός όγκος
Σωλήνες σκέτοι 12MM	800	5.600	21,20 M ³
" " 15 "	600	7.200	30 M ³
Σωλ. ένισχ. 15 MM	400	5.400	30 M ³
" " 20 MM	200	3.500	26,40 M ³
Μάνιες λίβου μέ έπεπδ. 50 MM	100	2.500	10,70 M ³

Ε) Πραγματοποιηθεῖσαι δαπάναι κατά παραγωγικόν τμήμα.

Εἶδος δαπάνης ZYMΩTHPION ΜΗΧ. EXTRUNDERS ΠΛΕΚTHPION ΚΑΙΒΑΝΟΣ

* Άμεσα έργατι- κά	15.000	93.000	32.800	4.000
Γ.Β.Ε.	10.000	31.000	16.400	500
Καύσιμα	-	-	-	7.430
	<u>25.000</u>	<u>124.000</u>	<u>49.200</u>	<u>11.930</u>

Βάσει τών άνωτέρω ένεργήσατε τάς σχετικές λογιστικές έγ-

γραφάς και προσδιορίσατε:

- α) Τό κατά χιλγ. κόστος τῶν παραχθέντων μειγμάτων και
 - β) τό κατά μέτρον, κατ'εἶδος και διάμετρον σωλήνος, κόστος, λαμβανομένων ὑπ'ὄφιν και τῶν κάτωθι:
1. Ἡ τιμή τοῦ νήματος ἐκ βάμβακος ἀνέρχεται εἰς δραχ. 40 τοῦ δέ ἐκ λίνου εἰς δραχ. 50 κατά χιλγ.
 2. Ἡ παραγωγικότης τοῦ ζυμωτηρίου εἶναι ἡ αὐτή και διά τὰ τρία μείγματα.
 3. Εἰς τό τμήμα μηχανῶν ἡ κατά 24ωρον ἀπόδοσις εἶναι: 100 χιλγ. μάνικα μέ ἐλαστικήν ἐπένδυσιν ἢ 300 χιλγ. ἐνισχυμένος σωλήν ἢ 900 χιλγ. σωλήν ἐλαστικῶς σκέτος.
 4. Τό Πλεκτήριο ἐφ'ὅσον ἀσχολεῖται μέ τήν παραγωγήν μάνικας ἀποδίδει 200 χιλγ. κατά 24ωρον ἐφ'ὅσον ὅμως ἐπενδύει σωλήνα 1 λινού παράγει 600 χιλγ.
 5. Εἰς τόν Κλίβανον εἶναι δυνατόν συγχρόνως νά τοποθετοῦνται ποσότητες και ἀπό τὰ τρία εἶδη προϊόντων τὰ ὅποια οὐδένα διαφορισμόν χρόνου ἐφήσεως ἐμφανίζουσι.
 6. Τό ὀλικόν κόστος παραγωγῆς ἐκάστου εἴδους, πλην τοῦ τῆς ἐφήσεως, μερίζεται κατά διάμετρον ἐπὶ τῆ βάσει τοῦ βάρους.

Ἔσκησις 39 (Ἐτέθη εἰς τμημ. ἐξετ. Ἰανουαρίου 1969)

Κλώστοῦφαντουργική Ἐπιχείρησις παρήγαγεν ἐν μέν τῷ κλωστηρίῳ αὐτῆς νῆμα Νο 9 χιλγρ. 43.000 και νῆμα Νο 14 χιλγρ. 32.000, ἐν δέ τῷ ὑφαντηρίῳ τῆς 200.000 μέτρα ὕφασμα Y_1 , 100.000 ὕφασμα Y_2 και 150.000 μέτρα ὕφασμα Y_3 .

Διά τήν παραγωγήν τοῦ νήματος Νο 9 ἐχρησιμοποιήθησαν χιλγρ. 45.000 βάμβακος B_1 διαί δέ τήν παραγωγήν τοῦ νήματος Νο 14 χιλγρ. 36.000 βάμβακος B_2 .

Διά τήν παραγωγήν τῶν ὕφασμάτων ἐχρησιμοποιήθησαν αἱ ἐξῆς ποσότητες νημάτων: Διά τό Y_1 χιλγρ. 12.000 νήματος Νο 9, διαί τό Y_2 χιλγρ. 8.000 νῆμα Νο 9 και διαί τό Y_3 χιλγρ. 12.000 νήματος Νο 14.

Ἐο βιομηχανοποιηθεῖς βάμβαξ και τὰ βιομηχανοποιηθέντα νήματα ἅπαντα προελθόντα ἐκ παραγωγῆς τοῦ κλωστηρίου τῆς Ἐπιχειρήσεως ἐκοστολογήθησαν εἰς τὰς τρεχούσας τίμας, αἵτινες ἦσαν αἱ ἐξῆς: Βάμβαξ B_1 δραχ. 24 κατά χιλγ. B_2 δραχ. 28 κατά χιλγ., νῆμα Νο 9 δραχ. 45 κατά χιλγ. και νῆμα Νο 14 δραχ. 58 κατά χιλγ.

Ἡ παραγωγικὴ ἰκανότης τοῦ Κλωστηρίου κατὰ 24ωρον εἶναι διὰ μὲν τὸ νῆμα Νο 9 χλγ. 1.000, διὰ δὲ τὸ Νο 14 χλγ. 800. Ἡ παραγωγικὴ ἰκανότης τοῦ ὑφαντηρίου κατὰ 24ωρον εἶναι: Y_1 μέτρα 1.000, Y_2 μέτρα 800, Y_3 μέτρα 500.

Τὰ ἔξοδα παραγωγῆς τοῦ κλωστηρίου ἀνηλθον εἰς δραχμὰς 1.245.000, τοῦ δὲ ὑφαντηρίου εἰς δρχ. 6.250.000.

Ἡ ἀξία κτήσεως τοῦ Βιομηχανοποιηθέντος βάμβακος εἶναι 22 δρχ. κατὰ χλγ. ὁ B_1 καὶ 24 ὁ B_2 .

Ἀπασα ἡ ποσότης τῶν παραχθέντων ὑφασμάτων ἐπωλήθη ὑπὸ τὰς ἑξῆς τιμὰς: Y_1 κατὰ μέτρον δρχ. 15, Y_2 δρχ. 19, Y_3 δρχ. 30.

Ἡ πέραν τῆς βιομηχανοποιηθείσης ποσότητος παραχθεῖσα ποσότης νημάτων διετεῖται εἰς τὴν ἀγοράν τὸ μὲν Νο 9 πρὸς 47 δρχ. τὸ δὲ Νο 14 πρὸς 55 δρχ.

Βάσει τῶν ἀνωτέρω προσδιορίσατε:

1. Τὸ κατ'εἶδος προϊόντος κόστος
2. Τὸ κατὰ παραγωγικὸν τμήμα ἀποτέλεσμα
3. Ἐνεργήσατε τὰς σχετικὰς ἐγγραφὰς καὶ
4. Ἐκκαθαρίσατε τοὺς λογ/σμούς Βάμβαξ βιομηχανοποιηθεῖς καὶ νήματα βιομηχανοποιηθέντα.

Ἄσκησις 40

Ἡ Φαρμακευτικὴ βιομηχανικὴ ἐπιχείρησις Φ παράγει δύο βασικά εἶδη φαρμάκων τὸ χ καὶ ψ , τὸ πρῶτον εἰς δισκία συσκευασμένα εἰς κυττὰ τῶν 12 τεμαχίων βάρους 30 γραμμαρίων κατὰ κυττῶν, καὶ τὸ δεύτερον εἰς ρευστὴν κατάστασιν συσκευασμένον εἰς φιαλίδια τῶν 10 καὶ 20 γραμμαρίων καθαρῶ περιεχομένου.

Ἐν τῷ μοναδικῷ παραγωγικῷ τμήματι τοῦ ἔργοστασίου λειτουργοῦν αἱ κάτωθι θέσεις ἐργασίας ἐκάστη τῶν ὀποίων συνιστᾷ καὶ θέσιν κόστους.

- No 1 Παράγουσα τὴν δρῶσαν οὐσίαν δ ἐκ τῶν πρώτων ὑλῶν Y καὶ Y_1 .
- No 2 Παράγουσα τὴν δρῶσαν οὐσίαν δ_1 ἐκ τῆς πρώτης ὑλης Y_2 .
- No 3 Παράγουσα τὸ φάρμακον χ ἐκ τῆς συνθέσεως τῆς δ μετὰ τῆς α .
- No 4 Παράγουσα τὸ φάρμακον ψ ἐκ τῆς συνθέσεως τῆς δ_1 μετὰ τῆς α καὶ α_1 .

- No 5 Συσκευάζουσα τό φάρμακον χ είς κυττα τών 12 δισκίων.
 No 6 Συσκευάζουσα τό φάρμακον φ είς φιαλίδια τών 10, καί 20 γραμμαρίων.

Τά δεδομένα τών δαπανών τής περιόδου είναι τά έξής:

- A. 'Η κίνησις τών πρώτων ύλών καί ύλικών συσκευασίας είς τά παραγωγικά τμήματα είναι τά έξής:

		Υπόλοιπα 'Αρχής περιόδ	Τέλος περιόδου	Εξαγωγή άποθήκης πρός τμήματα	Κόστος κατά μονάδα
Πρώτη "Υλη V	χλγ.	200	100	2.000	100
" " V ₁	"	300	200	3.000	80
" " V ₂	"	250	350	4.000	60
'Αδρανής α είς Θ.Ε. No 3	"	150	250	4.900	20
'Αδρανής α είς Θ.Ε. No 4	"	300	200	750	20
'Αδρανής α ₁ είς Θ.Ε. No 4	"	400	300	2.850	10
Κυττα	τεμ.	3.000	6.000	200.000	2
Φυαλίδια τών 10 γρ.	"	2.000	5.000	170.000	1
Φυαλίδια τών 20 γρ.	"	1.000	4.000	130.000	1,20

- B. 'Αμοιβαί προσωπικόν παραγωγής δρχ. 500.000 αίτινες έπι-
 βαρύνονται μέ 40% λόγω είσφορών δώρων κ.λ.π. Αί άμοι-
 βαί μερίζονται ώς έξής:

Θέσεις έργασίας No 1,2,3, καί 4	Δρχ.	350.000
Θέσις έργασίας No 5	"	90.000
Θέσις έργασίας No 6	"	60.000

'Η συγκέντρωσις τών άμοιβών όμαδικώς διά τάς θέσεις έρ-
 γασίας No 1,2,3 καί 4 έγένητο λόγω άδυναμίας έξατομικεύσεως
 τής κατά θέσιν έργασίας ώς έν τών άλληλοδιαδόχων μεταθέσεων
 του προσωπικου λόγω τής μή συνεχούς λειτουργίας άπάντων τών
 μηχανημάτων. Συνεπεία τής άναποφεύκτου ταύτης συγκεντρώσεως
 ό καταλογισμός κατά θέσιν έργασίας λαμβάνει χώραν βάσει τών
 προϋπολογιστικών δεδομένων άτινα έχουν ώς έξής:

Διά παραγωγήν δρώσης ούσιας	δ	1	χλγ.	δρχ.	20
" " " " "	δ ₁	1	"	"	52
Διά παραγωγήν φαρμάκου	χ	1	"	"	26
" " " " "	ψ	1	"	"	50

"Οσον άφορα την συσκευασίαν του φαρμάκου ψ άμφότερα τά μεγέθη κατά μονάδα άπαιτούν την αύτην έργασίαν.

Γ': Τά γενικά Βιομηχανικά έξοδα άνήλθον εις 1.800.000 καί μερίζονται άναλόγως των κατά θέσιν έργασίας άμοιβών, των τοιούτων της συσκευασίας ύπολογιζομένων εις τά 2/3 έν σχέσει προς τάς λοιπάς θέσεις.

Δεδομένα παραγωγής:

Δρωσα ούσία δ χλγ. 1.180 καί δ₁ χλγ. 420 άναλωθεισαι έξ ολοκληρου διά την παραγωγήν των φαρμάκων.

Φάρμακον χ κυτία 197.000. Φάρμακον ψ Φυαλίδια των 10 γραμ. 167.000 καί φυαλίδια των 20 γραμ. 127.000.

Βάσει των άνωτέρω προσδιορίσατε τό κόστος παραγωγής των παραχθέντων φαρμάκων κατ'είδος καί συσκευασίαν φαρμάκου άκολουθοϋντες την άνάλυσιν του κόστους κατά θέσιν.

3.8. Άγορανομικόν κόστος

Άσκησις 40α

Η βιομηχανική έπιχείρησις Β εισάγει έν του έξωτερικου προς παραγωγήν του προϊόντος της II ύπαγομένου άγορανομικως εις τά ούσιώδη έν άνεπαρκεία την πρώτην ύλην Υ.

Μέχρι της στιγμής είχαν έγκριμένην παρά του Ύπουργείου Έμπορίου τιμήν διαθέσεως του προϊόντος της δρχ. 200 κατά μονάδα. Έν τή τιμή ταύτη συμπεριλαμβάνετο κόστος 2 μονάδων πρώτης ύλης, άπαιτουμένων διά την παραγωγήν μιας μονάδος προϊόντος, εκ δρχ. 80.

Ηδη ή τιμή της πρώτης ύλης ύπερετιμήθη έν τω έξωτερικω, ή δέ ύπερτίμησις αύτη άντιστοιχεί εις δρχ. 15 κατά μονάδα. Τό γεγονός τουτο χρησιμοποιουσα ως έπιχείρημα ή έπιχείρησις ζητεϊ έγκρισιν νέας τιμής διά μον. 150.000 του προϊόντος ύποβάλλουσα ταυτοχρόνως βεβαίωσιν άνοίγματος πιστώσεως διά μον. 100.000 πρώτης ύλης, ης έκάλυφεν την έν δρχ. 3.200.000 αξίαν της, χρηματοδοτηθεϊσα κατά τό ήμισυ παρά της Ε.Τ.Ε.

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω γνωμοδοτήσατε ἐάν ἡ αἴτησις τῆς ἐπιχειρήσεως θά γίνῃ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἀποδεκτὴ ἢ θά ἀπορριφθῇ.

3.9. Κόστος δι' ἐπιχειρηματικὰς ἀποφάσεις - Διαφορική ἀνάλυσις

Ἔσκησις 41

Αἱ κατὰ μῆνα συνολικαὶ δαπάναι ἐν σχέσει πρὸς τὸν βαθμὸν ἀπασχολήσεως τῆς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως Β εἶναι αἱ ἑξῆς:

ΔΑΠΑΝΑΙ	Ποσά εἰς χιλιάδας δραχ.				
	Βαθμὸς ἀπασχολήσεως				
	120%	100%	80%	60%	0
Γενικά ἔξοδα Διοικήσεως καὶ πωλήσεων	402	338	329	325	180
Συντηρήσεις καὶ Ἐπισκευαί	100	64	64	59	28
" Ἀμεσον κόστος κατεργασιῶν	1.360	1.028	854	680	120
" Ἐμμεσον κόστος κατεργασιῶν	420	358	338	322	38
Γ. Β. Ε.	485	480	475	470	468
	2.767	2.268	2.060	1.856	834

Ζητεῖται:

Ἐάν ὁ βαθμὸς ἀπασχολήσεως 100% ἀντιπροσωπεύει τὴν παραγωγὴν 100 μηχανῶν (πανομοιοτύπων) μηνιαίως. Ποῖον τὸ διαφορικὸν κόστος τῶν πρώτων 60 μηχανῶν καὶ ποῖον τὸ κόστος ἐκείνης ἐκ τῶν προσθέτων 20 μηχανῶν. Καθορίσατε ἐπίσης ποῖος ὁ ἄριστος βαθμὸς ἀπασχολήσεως.

Ἔσκησις 42

Βιομηχανικὴ ἐπιχείρησις παράγει τὸ προϊόν Π₁ διὰ τῆς συνεχίσεως τῆς κατεργασίας τοῦ ὑπ' αὐτῆς παραγομένου προϊόντος Π₂, τὸ ὅποτον συνιστᾷ τὴν πρώτην ὕλην διὰ τὸ Π₁.

Διὰ τὸ προϊόν Π₁ ἡ ἐπιχείρησις καταρτίζει τὸ κάτωθι κόστολόγιον κατὰ μονάδα:

2 μον. προϊόντος Π (εἰς τὴν τιμὴν τῆς διαθέσεως)	Δρχ.	100.-
Ἀμοιβὰς προσωπικοῦ (ἀπολογιστικῶς)	"	40.-
Ἀμοιβὰς ὑπηρεσιῶν τρίτων (ἀπολογιστικῶς)	"	10.-
Ἀποσβέσεις (κατ' ἀπολογιστικὴν ἐκτίμησιν)	"	30.-
Τόκοι ἰδίου κεφαλαίου (καθ' ὑπολογισμόν)	"	20.-
	Δρχ.	<u>200.-</u>

Ὑπολογίζει δὲ ὅτι ἂν αὐξήσῃ τὴν παραγωγὴν τῆς κατὰ 50% τὸ κόστος θὰ κατέλθῃ εἰς 180 δρχ. κατὰ μονάδα.

Σημειώσατε τὸν τύπον ἐκάστου κόστους ὑπηρερομένου εἰς τὸ οὕτω καταρτισθέν ὀλικόν κόστος τοῦ προϊόντος καὶ προσδιορίσατε ποῦν τὸ διαφορικόν κόστος κατὰ μονάδα προϊόντος εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς κατὰ 50%.

Ἔσκησις (43) ΝΩ

Ἡ βιομηχανικὴ ἐπιχειρήσις Ε ἐργάζεται εἰς τὸ 50% τῆς δυναμικότητος τῶν ἐγκαταστάσεών της καὶ παράγει τὸ προϊόν Π.

Ὁ λογαριασμός ἐκμεταλλεύσεως τοῦ προηγουμένου ἔτους κατὰ τὸ ὅποσον ἐπίσης εἰργάσθη εἰς τὸ 50% τῆς δυναμικότητος τῶν ἐγκαταστάσεών της ἔχει ὡς ἑξῆς:

Πωλήσεις μον.	$120.000 \times 150 =$	18.000.000
Μεῖον κόστος πωληθέντων		
Ἀποθέματα ἀρχῆς χρήσεως	0	
Κόστος παραχθέντων		
Πρῶται ὕλαι	5.400.000	
Ἄμεσος ἐργασία	7.200.000	
Μεταβλητὰ Γ.Β.Ε.	1.800.000	
Σταθερά Γ.Β.Ε.	2.160.000	
	<u>16.560.000</u>	
Ἀποθέματα τέλους χρήσεως	0	16.560.000
Μικτόν κέρδος		<u>1.440.000</u>
Μεῖον:		
Σταθερά ἔξοδα πωλήσεων	360.000	
Μεταβλητὰ ἔξοδα πωλήσεων	540.000	
Σταθερά Γ.Ε.Δ.	672.000	
Μεταβλητὰ Γ.Ε.Δ.	<u>78.000</u>	1.650.000
Ζημία ἐκμεταλλεύσεως		<u>210.000</u>

Παρά τῆς ἐπιχειρήσεως ἐζητήθη ὑπὸ ἐμπορικῶν τιγος οἱ-

κου έγκατεστημένου είς άπομεμακρυσμένην περιοχήν, είς τήν όποίαν αύτη δέν πραγματοποιεί πωλήσεις, ή είς αύτόν πώλησις μον. 72.000 προϊόντος πρός 124,50 δρχ. κατά μονάδα.

Ή διοίκησης τής έπιχειρήσεως σκεπτομένη, ότι πωλούσα πρός δρχ. 150 κατά μονάδα πραγματοποιεί ήδη ζημίαν, άποκλί- νει είς τό νά άπορρίψη τήν ύπό του έμπορικού τούτου οίκου αίτησιν άγοράς και είς τό σημείον τούτο εύρισκομένη, σάς έ- ρωτᾶ, εάν καλῶς σκέπτεται.

Ή αποδείξατε ποίον θά είναι τό εκ τής προσθέτου ταύτης παραγγελίας άποτέλεσμα, λαμβάνοντες υπ' όψιν ότι έν περιπτώ- σει άποδοχής της: α) Τά ύφιστάμενα μεταβλητά έξοδα πωλήσεων θά παραμείνουν είς τό αύτό συνολικόν ύψος, β) Τά ύφιστάμενα μεταβλητά Γ.Ε.Δ. θά αύξηθουν κατά 18.000 δρχ. έν όλψ, γ) Αί λοιπα μεταβλητα δαπάναι θά αύξηθουν αναλογικῶς πρός τήν αύξησιν τής παραγωγής.

Άσκσεις 44

Ή επιχείρησις διαθέτει 100.000 χλγ. βάμβακος κτηθέντος πρός 20 δρχ. κατά χλγ. του όποίου ή τρέχουσα αξία είναι 26 δρχ. και έχει τās έξής εύχερείας χρησιμοποίησέως του.

1. Νά χρησιμοποιήσῃ τούτον πρός παραγωγήν 25.000 δεμά- των νήματος δυναμένου νά διατεθῇ πρός 138 δρχ. κατά δέμα και του όποίου τό κόστος είναι τό έξής:

Αξία βάμβακος	Δρχ.	80
Λοιπά μεταβλητά έξοδα	"	30
Σταθερά έξοδα	"	25
Σ ύ ν ο λ ο ν	Δρχ.	<u>135</u>

2. Νά πωλήσῃ τούτον είς τήν τρέχουσαν τιμήν ότε και θά διακόψῃ τήν παραγωγήν του νήματος επί τον χρόνον και άπαι- τούμενον διά τήν βιομηχανοποίησιν του ως άνω βάμβακος.

Ή επί τῇ βάσει των άνωτέρω ζητεΐται:

Νά προσδιορισθῇ ποία εκ των δύο λύσεων ένδεικνυται νά προτιμήσῃ ή επιχείρησις.

Άσκσεις 45

Τό τμήμα T_2 τής επιχειρήσεως Ε κατεργάζεται 20.000 μον. πρώτης ύλης Π, ήτις παράγεται ύπό του τμήματος T_1 τής ίδιας επιχειρήσεως, τό όποιον ούδέν έτερον πλήν του προϊόντος τού-

του δύναται νά παραγάγη. Τό κόστος παραγωγής τοῦ Π ἀνέρχεται εἰς δρχ. 150, ἀναλυόμενον εἰς σταθερόν 70 καί μεταβλητόν - ἀναλογικόν 80.

Ἡ ἐπιχείρησις εὐρίσκει τήν ἐξαιρετικὴν εὐκαιρίαν νά ἀγοράσῃ μον. 10.000 ἐκ τοῦ Π πρὸς 120 δρχ. καί ὁ Γενικός Διευθυντής αὐτῆς προπαρασκευάζεται νά πραγματοποιήσῃ τήν ἐν λόγῳ ἀγοράν, ἀνακόπτεται ὅμως ἡ ἀπόφασίς του ὑπὸ τοῦ κοστολόγου τῆς ἐπιχειρήσεως, ὅστις διατείνεται ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀγορά δέν εἶναι ἐπιφελὴς διὰ τήν ἐπιχείρησιν.

Ποῦτος ἐκ τῶν δύο ἔχει δίκαιον καί διατί;

Ἔσθλις 46

Ἡ βιομηχανική ἐπιχείρησις Χ ἔχει τήν ἔξῃς σύνθεσιν κόστους:

Σταθερά δαπάναι	Δρχ.	10.000.000
Μεταβλητά δαπάναι	"	<u>30.000.000</u>
Κόστος παραγωγῆς 40.000 μον.	"	40.000.000

Ἡ ἐν λόγῳ ἐπιχείρησις ἀντιμετωπίζει τήν κατὰ 20000 μον. αὐξῆσιν τῆς παραγωγῆς τῆς καί σταθμίζει τά ἔξῃς δεδομένα:

1. Αἱ μεταβλητά δαπάναι ἀποτελοῦνται κατὰ: 18.000.000 δρχ. ἐκ τῆς ἀξίας τῶν βιομηχανοποιηθεισῶν πρώτων ὑλῶν, δρχ. 1.000.000 ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ ἀναλωθέντος ρεύματος, δρχ. 9000000 ἔξ ἡμερομισθίων, δρχ. 2.000.000 ἐκ τῶν ἀποσβέσεων.

2. Ἡ ἀντιμετωπιζομένη αὐξῆσις τῆς παραγωγῆς ἐπάγεται αὐξῆσιν τοῦ ξένου κεφαλαίου κατὰ δρχ. 5.000.000 μὲ ἐπιτόκιο 10%.

3. Διὰ τήν ἐπίτευξιν τοῦ ἐξεταζομένου προσθέτου κλιμακίου τῆς παραγωγῆς κατὰ 20.000 μον. θά καταβληθοῦν ἡμερομίσθια ἡύξημένα κατὰ 20%.

4. Αἱ ἀποσβέσεις καλύπτουν κατὰ 1/2 τήν λειτουργικὴν φθοράν καί κατὰ 1/2 τήν χρονικὴν φθοράν καί οἰκονομικὴν ἀπαξίωσιν.

5. Ἡ ἐπιτυγχανομένη σήμερον παραγωγή τῶν 40.000 μον. διὰτίθεται πρὸς 1.100 δρχ. κατὰ μονάδα. Ἡ αὐξῆσις αὐτῆς κατὰ 20.000 μον. προβλέπεται ὅτι θά ἐπιφέρῃ πρῶσιν τῆς τιμῆς διαθέσεως ὀλοκλήρου τῆς παραγωγῆς τῶν 60.000 μον. κατὰ 8%, ἥτοι 88 δρχ. κατὰ μονάδα.

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω νά ἐξετασθῇ, παρατιθεμένων τῶν

σχετικών αναλυτικών υπολογισμών, εάν συμφέρη ή αύξησις της παραγωγής.

Άσκσεις 47

Επιχειρήσεις παράγουσα και πωλούσα τό προϊόν Π_1 , είς τό όποτον τό μεταβλητόν κόστος καταλαμβάνει τό 76% τής τιμής πωλήσεως, και τό προϊόν Π_2 , είς τό όποτον τό μεταβλητόν κόστος καταλαμβάνει τό 55% τής τιμής πωλήσεως, προσδιώρισε διά τό έπόμενον έτος 1970 τά κέρδη της είς δρχ. 2.472.000, βάσει πωλήσεων έκ μέν τοϋ πρώτου 80.000 μ. πρός 60 δρχ. έκ δέ τοϋ δευτέρου 100.000 μ. πρός 96 δρχ.

Ποτον θά είναι τό κέρδος της εάν αι πωλήσεις τοϋ μέν Π_1 ανέλθουν είς μον. 160.000 τοϋ δέ Π_2 είς μον. 50.000.

Άσκσεις 48

Επιχειρήσεις πραγματοποιει τό έξής κατά μονάδα κόστος παραγωγής τών προϊόντων της Π_1 και Π_2 διά παραγωγήν έτησίως έκ μέν τοϋ πρώτου 100.000 μονάδων έκ δέ τοϋ δευτέρου 150.000 μονάδων:

	Π_1	Π_2
Πρώται ύλαι	100	70
A.E. ώραι 3x20	60 ώραι 5x20	100
Σταθερά Γ.Β.Ε.	70	80
Μεταβλητά Γ.Β.Ε.	50	60
	<u>280</u>	<u>310</u>

Ηδη ή έν λόγω έπιχειρήσεις μελετά τήν παραγωγήν ενός νέου προϊόντος τοϋ Π_3 είς αντικατάστασιν τοϋ Π_2 , τό όποτον έπαυσε νά έχη περιθώριον κέρδους.

Διά τήν παραγωγήν 50.000 μονάδων έτησίως έκ τοϋ προϊόντος τούτου, όσας υπολογίζει ότι θά πωλήση, θά χρησιμοποιήση τό 1/2 τής άμέσου έργασίας, ή όποια χρησιμοποιείται συνολικώς έτησίως σήμερα διά τήν παραγωγήν τοϋ Π_2 .

Η αξία τής, κατά παραγομένην μονάδα του προϊόντος τούτου, αναλισκομένης πρώτης ύλης προσδιορίζεται είς 140 δρχ.

Επί τή βάσει τών ως άνω στοιχείων ζητείται:

Νά προσδιορισθη τό κατά μονάδα κόστος τοϋ νέου προϊόντος.

Άσκησης 49

Εἰς ἐπιχειρήσιν παράγουσα ἓν μόνον προϊόν ἐτηρήθησαν τὰ κάτωθι στατιστικά στοιχεία ἐπὶ τοῦ κόστους εἰς χιλιάδας δρχ.

Παραχθεῖσα ποσότης εἰς μονάδας

	10.000	12.000	15.000
Πρῶται ὕλαι	2.000	2.400	2.900
Ἄμεσος ἐργασία	1.500	1.950	2.475
Ἐμμεσος ἐργασία	300	390	600
Ἐπισκευαί	400	450	500
Καύσιμα	600	660	950
Ἡλεκτρικὸν ρεῦμα	400	470	575
Ἀποσβέσεις	800	800	800
	6.000	7.120	8.800

Ἡ ἐπιχειρήσις ἐργάζεται σήμερον ὑπὸ βαθμὸν ἀπασχολήσεως ἀντιστοίχου παραγωγῆς 10.000 μονάδων καὶ πωλεῖ τὰ προϊόντα της πρὸς 800 δρχ. κατὰ μον. Ἐάν ἀυξήσῃ τὴν παραγωγὴν της κατὰ 20% ὑπολογίζει ὅτι ἡ μέση τιμὴ διαθέσεως θὰ κατέλθῃ εἰς δρχ. 760 ἐνῶ ἂν ἀυξήσῃ ταύτην κατὰ 50% ὑπολογίζει ὅτι θὰ κατέλθῃ εἰς δρχ. 740 κατὰ μονάδα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται.

α) Νά προσδιορισθῇ ἡ συμπεριφορὰ ἐκάστου τῶν στοιχείων τοῦ κόστους κατὰ τὰς δύο διαδοχικὰς ἀυξήσεις τοῦ βαθμοῦ ἀπασχολήσεως.

β) Νά γίνῃ ἡ διαφορικὴ ἀνάλυσις ἡ σχετικὴ μὲ τὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ἀυξήσεως τῆς παραγωγῆς εἰς τὸ μικτὸν κέρδος.

γ) Νά προσδιορισθῇ ἡ μεταβολὴ τοῦ μέσου κατὰ μονάδα προϊόντος κόστος παραγωγῆς ἐπὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς παραγωγὴν 10.000 μον. ἐκ τῆς ἀυξήσεως τῆς παραγωγῆς.

Άσκησης 50

Βιομηχανικὴ ἐπιχειρήσις χρησιμοποιεῖ χαλυβδόφυλλα πάχους 5 τοῦλάχιστον χιλ. (δέν κωλύεται εἰς τὸ νά χρησιμοποιήσῃ ταιαῦτα καὶ μεγαλύτερου πάχους), ἀπὸ τὰ ὅποια κόπτει τεμ. διαστάσεων 0,20X0,40 προοριζόμενα πρὸς περαιτέρω κατεργασίαν. Ἐνδιαφερομένη διὰ τὴν ἄμεσον ἀγορὰν χαλυβδοφύλλων κρῖνει μεταξύ τῶν ἐξῆς δύο προσφορῶν μὴ δυνηθεῖσα νά ἐξασφαλίσῃ ἑτέραν εὐνοϊκωτέραν α) χαλυβδόφυλλα διαστάσεων 3 μ.Χ 4μ. πάχους 6 χιλ. πρὸς 7 κατὰ χιλγ. β) χαλυβδόφυλλα διαστάσε

2,5x3,5 μ. πάχους 5 χιλ. x 7,50 κατά χλγ. Ποίαν ἐκ τῶν δύο προσφορῶν ἔχει συμφέρον νά προκρίνη;

(Σημ. Εἶδ. βάρ. χάλυβος 7,8).

Ἔσκησις 51

Ἐπιχειρήσεις ἐκχυλλίσεως ἐλαιούχων σπερμάτων ἔχει κόστος, πλὴν πρώτης ὕλης, λειτουργίας κατά 24ωρον τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς δραχ. 20.000 καὶ δύναται νά ἐργασθῆ ὑπὸ μίαν τῶν κάτωθι συνθηκῶν: α) ἐκχύλισις 100 τ. πρώτης ὕλης, ἐνεχόμενον ἔλαιον εἰς τὸν πλακοῦντα 1,25%, β) Ἐκχύλισις 80 τ., ἐνεχόμενον ἔλαιον εἰς τὸν πλακοῦντα 1%, γ) Ἐκχύλισις 60τ., ἐνεχόμενον ἔλαιον εἰς τὸν πλακοῦντα 0,60%.

Ἐργαζομένη ὑπὸ τὴν πρώτην συνθήκην παράγει 19% ἔλαιον καὶ 81% πλακοῦντα, ἐργαζομένη δὲ ὑπὸ μίαν τῶν ἐτέρων συνθηκῶν ὁ ἐξ ἐκάστης προκύπτων περιορισμός εἰς τὸν πλακοῦντα παραμένον ἔλαιον προστίθεται εἰς παραγομένην ποσότητα ἔλαιου καὶ ἀφαιρεῖται ἐκ τῆς ποσότητος τοῦ παραγομένου πλακοῦντος.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ τιμὴ διαθέσεως τοῦ μὲν ἔλαιου εἶναι 15 δραχ. κατά χλγ. τοῦ δὲ πλακοῦντος 3 δραχ. κατά χλγ. ποίαν ἐκ τῶν ἀνωτέρων συνθηκῶν λειτουργίας ἔχει συμφέρον νά ἐπιλέξῃ ἢ ἐπιχειρήσῃ ἂν ὁ μόνος παράγων ἐπιλογῆς εἶναι τὸ κόστος.

Ἔσκησις 52

Ἐπιχειρήσεις κατά τὸ 1967 παρήγε μονάδες 100.000 προϊόντος Π ἐξ ὧν διέθεσεν τὰς 80.000 μον. Ἡ ἀνάλυσις τοῦ κόστους παραγωγῆς καὶ τῶν ἐξόδων διαθέσεως ἔχει ὡς ἐξῆς:

Κόστος παραγωγῆς Ἔξοδα διαθέσεως

Πρῶται ὕλαι	12	ἐκ.		
Ἄμεσος ἐργασία	8	ἐκ.		
Λοιπὴ ἐν γένει ἐργασία				
α) Ἀποδοχῶν στελεχῶν	2	ἐκ.	2,5	ἐκ.
β) Ἀποδοχ. λοιποῦ προσωπ.	3	ἐκ.	1,5	ἐκ.
Ἡλεκτρικὸν ρεῦμα	1,5	ἐκ.	-	
Ἀποσβέσεις	3	ἐκ.	0,50	ἐκ.
Ἀσφάλιστρα ἐγκαταστάσεων	0,5	ἐκ.	-	
Τόκοι κεφαλ. κινήσεως	-		1,50	ἐκ.
Σύνολον	30	ἐκ.	6	ἐκ.

Κατά τὸ 1968 προγραμματίζει παραγωγήν καὶ πωλήσεις μον. 120.000. Ποῖον θὰ εἶναι τὸ κατά πωλουμένην μον. κόστος με ἀνάλυσιν εἰς τοιοῦτον παραγωγῆς καὶ ἐξόδων διαθέσεως ἐάν αἱ λοιπαὶ τεχνικαὶ οἰκονομικαὶ καὶ κεφαλαιακαὶ συνθήκαι παραμείνουν ἀμετάβλητοι ἐκτός τοῦ ὅτι ἡ τιμὴ τῆς πρώτης ὕλης προβλέπεται νὰ ἀύξηθῇ κατά 10%.

Ἔσκησις 53 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἔξετ. Ἰουνίου 1971)

Ἡ ἀνάλυσις τοῦ κόστους παραγωγῆς τῆς ἐπιχειρήσεως Ε ἔχει ὡς ἑξῆς ἐν σχέσει πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ἀπασχολήσεώς της.

Βαθμὸς ἀπασχολήσεως	0	1/3	2/3	3/3
Κόστος παραγωγῆς	250	631,5	969,4	1.350,42

Ἡ ἐπιχειρήσις ἔχει τὰς ἑξῆς εὐκαιρίας: 1) Νὰ διαθέσῃ ὅλην τῆς τήν παραγωγὴν εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὅποτε ἂν αὕτη εἶναι ἀντίστοιχος βαθμοῦ ἀπασχολήσεως 1/3 τὸ μικτόν της κέρδος θὰ εἶναι 30% ἐπὶ τῆς τιμῆς διαθέσεως, ἐάν εἶναι ἀντίστοιχος βαθμοῦ ἀπασχολήσεως 2/3 τὸ μικτόν της κέρδος ἐφ' ὀλοκλήρου τῆς παραγωγῆς θὰ καταστῇ 15% καὶ ἐάν εἶναι ἀντίστοιχος βαθμοῦ ἀπασχολήσεως 3/3 τὸ μικτόν κέρδος ἐφ' ὀλοκλήρου τῆς παραγωγῆς θὰ περιορισθῇ εἰς 10%. 2) Νὰ διαθέσῃ τὴν πέραν τοῦ 1/3 παραγωγὴν του εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὅποτε ἐάν μὲν αὕτη εἶναι ἴση πρὸς τὸ 1/3 τοῦ συνόλου θὰ διατεθῇ εἰς τιμὴν μικροτέραν κατά 40% ἐν σχέσει πρὸς τὴν τιμὴν διαθέσεως ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ ἀρχικοῦ 1/3 τῆς παραγωγῆς, ἐάν δέ αὕτη εἶναι ἴση πρὸς τὰ 2/3 τὸ μὲν πρῶτον τρίτον θὰ διατεθῇ ὑπὸ τὴν προηγουμένως τεθεισάν μείωσιν τῆς τιμῆς τὸ δέ δεύτερον με μείωσιν τῆς τιμῆς κατά 50%.

Ποῖος ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνδυασμῶν μεγιστοποιεῖ τὸ μικτόν της κέρδος;

Ἔσκησις 54 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἔξετ. Ἰουνίου 1971)

Ἡ ἀνάλυσις τοῦ κόστους παραγωγῆς τῆς ἐπιχειρήσεως Ε ἔχει ὡς ἑξῆς ἐν σχέσει πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ἀπασχολήσεώς της.

Βαθμὸς ἀπασχολήσεως	0	1/3	2/3	3/3
Κόστος παραγωγῆς	250	631,5	969,4	1.350,42

Ἡ ἐπιχειρήσις ἔχει τὰς ἑξῆς εὐκαιρίας: 1) Νὰ διαθέσῃ ὅλην τῆς τήν παραγωγὴν εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὅποτε ἂν αὕτη εἶναι ἀντίστοιχος βαθμοῦ ἀπασχολήσεως 1/3 τὸ μικτόν της κέρδος θὰ εἶναι 25% ἐπὶ τῆς τιμῆς διαθέσεως. Ἐάν εἶναι ἀντί -

στοιχος βαθμού άπασχολήσεως $2/3$ τό μικτόν κέρδος έφ'όλοκληρου της παραγωγής θά καταστῆ 18% καί άν είναι άντίστοιχος βαθμού άπασχολήσεως $3/3$ τό μικτόν κέρδος έφ'όλοκληρου της παραγωγής θά περιορισθῆ εἰς 12%. 2) Νά διαθέση τήν πέραν τοῦ $1/3$ παραγωγῆς της εἰς τό έξωτερικόν όποτε εάν μέν αὕτη εἶναι ἴση πρὸς τό $1/3$ τοῦ συνόλου θά διατεθῆ εἰς τιμῆν μικρότεραν κατά 30%, έν σχέσει πρὸς τήν τιμῆν διαθέσεως έν τῷ έξωτερικῷ τοῦ αρχικοῦ $1/3$ της παραγωγῆς, εάν δέ αὕτη εἶναι ἴση πρὸς τά $2/3$ τό μέν πρῶτον τρίτον θά διατεθῆ ὑπό τήν προηγούμενως τεθεῖσαν μείωσιν της τιμῆς τό δέ δεύτερον μέ μείωσιν της τιμῆς κατά 40%.

Ποτος έν τῶν άνωτέρω συνδουασμῶν μεγιστοποιεῖ τό μικτόν της κέρδος;

Άσκσεις 55 (Έτέθη εἰς τμηματ. έξετ. Ὀκτωβρίου 1971)

Ἐπιχείρησις Σπορελαιουργίας διαθέτει καί τμημα Ὑδρογονώσεως δυναμικότητος κατεργασίας 1.500 τόννων σπορελαίου έτησίως, τό όποῖον όμως τό παρελθόν έτος δέν έλειτούργησεν διότι έκρίθη ότι ἡ λειτουργία αὐτοῦ ἦτο άσύμφορος. Ἐπειδή ἡ αξία τῶν έν αὐτῷ έγκαταστάσεων δέν εἶχεν εἰσέτι άποσβεσθῆ ένηργήθησαν κατά τό έτος τοῦτο άποσβέσεις δραχ. 500.000, πῶσον τό όποῖον ίσοδυναμεῖ εἰς τήν οἰκονομικήν άπαξίωσιν των ἣτις έν πάση περιπτώσει εἶναι μεγαλυτέρα της λειτουργικῆς φθορᾶς.

Ἐπί πλέον κατά τό έτος τοῦτο έδαπανήθησαν δραχ. 100.000 διά τήν συντήρησιν τῶν έν λόγῳ έγκαταστάσεων ὅσαι άπαιτοῦνται διά τήν συντήρησιν αὐτῶν έστω καί έν άργία εύρισκομένων.

Ἡδη μελετᾶται ἡ έπαναλειτουργία τοῦ τμήματος τούτου καί πλήν τῶν ως άνω στοιχείων έξετάζονται καί τά εξῆς: 1) Τό κατά χλγ. ὕδρογονωμένου προϊόντος κόστος εἶναι τό εξῆς: α) Δαπάναι ἡμερομισθίου προσωπικοῦ δραχ. 0,30 β) Ὑλικά ὕδρογονώσεως δραχ. 0,20, γ) Ἀτμός 500 γραμμάρια κατά χλγ. έλαίου μέ πραγματικόν κόστος κατά χλγ. δραχ. 0,60 έξ οὗ δραχ. 0,20 σταθερόν. 2) Δαπάναι μονίμου προσωπικοῦ (χημικοῦ κλπ.) δραχ. 300.000 έτησίως. 3) Πρόσθετα έξοδα συντηρήσεων πλήν τῶν κατά τά άνωτέρω δραχ. 100.000, έτησίως δραχ. 80.000.

Ἡ έπιχείρησις έχει τήν δυνατότητα πωλήσεως 1.000 τόννων ὕδρογονωμένου έλαίου έτησίως πρὸς δραχ. 18 κατά χλγ. Τό αὐτό έλαιον έχει τήν δυνατότητα νά τό διαθέση ως ρευστόν (μῆ ὕδρογονωμένον) πρὸς δραχ. 16,50 κατά χλγ. Ἐν χλγ. ρευστοῦ έλαίου άποδίδει έν χλγ. ὕδρογονωμένον.

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἄνωτέρω στοιχείων νά ἀποφανθῆτε ἕάν συμφέρη ἡ διάθεσις τοῦ ἐλαίου ὡς ρευστόν ἢ ὡς ὑδρογονωμένον παρέχοντες εὐκρινῶς τοὺς σχετικούς ὑπολογισμούς σας.

Ἔσκποις 56 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἔξετ. Ὀκτωβρίου 1972)

Ἡ ἐπιχείρησις Ε παράγει καὶ πωλεῖ ἔτησίως 100.000 μον. ἐκ τοῦ μοναδικοῦ της προϊόντος Π. Τό κατά μονάδα κόστος παραγωγῆς τοῦ προϊόντος εἶναι δραχ. 300 ἡ δέ τιμή διαθέσεως αὐτοῦ 500. Ἡ ἑκατοστιαία σύνθεσις τοῦ κόστους παραγωγῆς εἶναι ἡ ἑξῆς: Πρῶται ὕλαι 40%, Ἀμεσος ἐργασία 30% καὶ Γ.Β.Ε. 30%. Τά ἔξοδα διοικήσεως ἔτησίως εἶναι δραχ. 5.000.000 τά δέ ἔξοδα πωλήσεων δραχ. 10.000.000 εἰς ὃ ποσόν τά ἔξοδα διαφημίσεων συμμετέχουν κατά δραχ. 2.000.000 καὶ αἱ προμήθειαι τῶν πωλητῶν κατά δραχ. 4.000.000. Ἡ ἐπιχείρησις ὑπολογίζει ὅτι ἂν κατεβίβαζε τήν τιμήν διαθέσεως κατά 15% θά ἦτο δυνατόν νά διπλασιάσῃ τὰς πωλήσεις της, ἐπειδή δέ αἱ ἐγκαταστάσεις της ἔχουν περιθώριον διά μίαν τοιαύτην αὔξησιν τῆς παραγωγῆς, ἐξετάζει ἕάν ἡ τοιαύτη αὔξησις τῆς εἶναι συμφέρουσα. Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν μεταβολῶν αἱ ὁποῖαι θά ἐπέλθουν εἰς τό ὀλικόν ἔτησιον κόστος παραγωγῆς μέ τήν μελετωμένην αὔξησιν τῆς παραγωγῆς προέκυψαν τά ἑξῆς. Τό κόστος α) τῶν πρώτων ὕλων θά αὔξηθῇ κατά 90%, β) τῆς ἀμέσου ἐργασίας θά αὔξηθῇ κατά 120%, γ) τά Γ.Β.Ε. θά αὔξηθουν κατά 50%. Τά ἔξοδα πωλήσεων θά ὑποστούν τὰς κάτωθι μεταβολάς: α) Τά ἔξοδα διαφημίσεως θά αὔξηθουν κατά 1.000.000, β) αἱ προμήθειαι τῶν πωλητῶν θά αὔξηθουν καθ' ὄν λόγον θά αὔξηθῇ ἡ ἀξία τῶν πωλήσεων, γ) Τά λοιπά ἔξοδα πωλήσεων θά μένουν ἀμετάβλητα. Τά ἔξοδα διοικήσεως ἐν τῷ συνόλῳ των θά μένουν ἀμετάβλητα.

Διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ προγράμματος τοῦ διπλασιασμοῦ τῆς παραγωγῆς θά ἀπαιτηθῇ πρόσθετον κεφάλαιον δραχ. 10.000.000 πρὸς 10% ἔτησίως.

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ὡς ἄνω στοιχείων γνωμοδοτήσατε ἕάν εἶναι συμφέρουσα ἡ τοιαύτη αὔξησις παραγωγῆς, παραθέτοντες τοὺς σχετικούς ὑπολογισμούς κατά τὰς ἀρχάς τῆς διαφορικῆς ἀναλύσεως.

3.10. Ἀρχαί Λογιστικῆς τοῦ κόστους

Ἔσκποις 57

Ἐπιχείρησις α) ἀπετίμησε τὰς πρώτας της ὕλας κατά τήν

ἀπογραφὴν τοῦ τέλους χρήσεως εἰς τὴν τρέχουσαν τιμὴν καίτοι ἀνωτέραν τῆς τιμῆς κτήσεως. β) Μετέβαλε κριτήριον μερισμοῦ τῶν δαπανῶν παραγωγῆς τῆς. γ) ἐνεσωμάτωσε τόκους καὶ ἔξοδα διοικήσεως εἰς τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς ἐνῶ μέχρι τοῦδε ἔξεπιπτε τὰς δαπάνας αὐτάς ἐκ τῶν μικτῶν τῆς κερδῶν. δ) κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν ἀποτελεσμάτων χρήσεως προέβλεψεν ἔσοδα ἔξ ἐπίδικου ἀπαιτησεῶς τῆς δι' ἣν πιθανολογεῖται ἡ εὐνοϊκὴ ἐξέλιξις τῆς σχετικῆς δίκης. ε) διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς ὑπελόγισεν τόκον τοῦ ἴδιου κεφαλαίου. στ) διὰ πρώτην φοράν ὑπελόγισεν τόκον ἐπὶ τοῦ χρεωστικοῦ ὑπολοίπου τῶν πελατῶν τῆς διὰ τὸν πιθανὸν χρόνον τῆς εἰσπράξεως τοῦ λαβεῖν τῆς παρ' αὐτῶν καὶ τὸν ἔξέπεσεν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς.

Μέ ποίαν λογιστικὴν ἀρχὴν ἐκάστη τῶν ὡς ἄνω ἐνεργειῶν τῆς (ἐκάστη ἰδιαιτέρως) ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4

Ο βασικός μηχανισμός τῆς Λογιστικῆς κοστολογήσεως

Ἔσκησις 58

Ἐπιχειρήσεις συγκεντρώνει τό σύνολον τῶν δαπανῶν συντηρήσεων καί ἐπισκευῶν τῶν κτιριακῶν τῆς ἐγκαταστάσεων εἰς τόν λογαριασμόν "Συντηρήσεις καί ἐπισκευαί κτιρίων", τό δέ σύνολον τῶν συντηρήσεων καί ἐπισκευῶν τῶν μηχανημάτων καί μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων εἰς τόν λογαριασμόν "Συντηρήσεις καί ἐπισκευαί μηχανημάτων καί μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων".

Ἐκαστος τῶν ὡς ἄνω λογαριασμῶν διαιρεῖται εἰς κατά τμήμα ἀνάλυτικούς.

Κατά τήν κοστολόγικὴν περίοδον ἔχουν χρεωθῆ οἱ λογαριασμοί τῶν δαπανῶν κατ'εἶδος ὡς ἑξῆς:

Συντηρήσεις κτιρίων	Δρχ. 250.000
Συντηρήσεις μηχανημάτων	Δρχ. 500.000

Αἱ συντηρήσεις τῶν κτιρίων ἀφοροῦν συνολικῶς ἐπισκευασθεῖσαν ἐπιφάνειαν μ² 10.000 καταγεμομένων ὡς ἑξῆς: T₁ 3000, T₂ μ² 3.500, B₁ μ² 1.500, B₂ μ² 2.000.

Αἱ συντηρήσεις τῶν μηχανημάτων ἀφοροῦν κατά μὲν δραχ. 300.000 τό T₁, κατά δέ 200.000 δραχ. τό T₂.

Αἱ δαπάναι τοῦ συνεργείου ἐπισκευῶν μηχανημάτων συγκεντρῶνται εἰς τόν λογαριασμόν "Συνεργεῖον ἐπισκευῶν", ὅστις εἰς τό τέλος τῆς κοστολογικῆς περιόδου ἐμφανίζει ὑπόλοιπον χρεωστικόν 500.000 δραχ. Αἱ ὥραι ἐπισκευῶν τοῦ ἐν λόγῳ συνεργείου ἀνέρχονται εἰς 5.000, αἵτινες κατανέμονται ὡς ἑξῆς: T₁,

ώραι 1.500, T_2 ώραι 2.000, B_1 ώραι 500, B_2 ώραι 1.000.

Αί αναλώσεις έξ ἄλλου τῶν ἀνταλλακτικῶν ἀνηλθον ὡς κάτωθι: T_1 δρχ. 150.000, T_2 δρχ. 100.000, B_1 δρχ. 75.000, B_2 δρχ. 50.000.

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ὡς ἄνω στοιχείων ζητεῖται:

Νά γίνουν αἱ δέουσαι ἡμερολογιακαὶ ἐγγραφαί.

Ἔκθεσις (59)

Εἰς τὴν ἐπιχείρησιν Α τηροῦνται λογαριασμοὶ δαπανῶν κατ' εἶδος αὐτοτελεῖς δι' ἐκάστην δαπάνην. Οἱ ἐν λόγῳ λογαριασμοὶ ἔχουν χρεωθῆ κατά τὴν κοστολογικὴν περιόδον ὡς ἐξῆς:

Ἡλεκτρικὸν ρεῦμα κινήσεως	2.000.000
Ἰδωρ	150.000
Ἐνοίκια ἐργοστασίου	1.200.000
Πυρασφάλιστρα ἐγκαταστάσεων	100.000
Ἐπισκευαὶ καὶ συντηρήσεις κτιρίων	500.000
Ἀσφάλιστρα ἀποθεμάτων	150.000
Τέλη καθαριότητος	75.000
Τηλεφωνικά	30.000

Διὰ τὸν μερισμὸν τῶν ἐν λόγῳ δαπανῶν κατ' εἶδος χρησιμοποιοῦνται αἱ ἐξῆς βάσεις (κριτήρια):

Ἐγκατεστημένη ἰσχύς ἠλεκτροκινητῶν: T_1 HP 200, T_2 HP 250, B_1 HP 30, B_2 HP 20.

Επιφάνεια κτιρίων: T_1 μ² 3500, T_2 μ² 3000, B_1 μ² 1500, B_2 μ² 2000.

Ἄξια ἐγκαταστάσεων: T_1 10.000.000 δρχ., T_2 7.000.000 δρχ., B_1 1.000.000 δρχ., B_2 2.000.000 δρχ.

Ἀριθμὸς ἐργαζομένων: T_1 30, T_2 50, B_1 15, B_2 5.

Μέση ἄξια ἀποθεμάτων: Πρῶται ὕλαι δρχ. 7.000.000, προΐοντα δρχ. 8.000.000.

Εἰς τὸ ἐργοστάσιον ὑφίστανται δύο ἀριθμοὶ τηλεφώνου εἰς διὰ τὸ τμήμα προμηθειῶν καὶ εἰς διὰ τὸ τμήμα τῶν πωλήσεων. Ἐξ ἐκάστου τῶν ἀριθμῶν τούτων ἐγένοντο τὰ ἐξῆς τηλεφωνήματα: Τμήμα προμηθειῶν 20.000, Τμήμα πωλήσεων 40.000.

Εἰς τὸ τέλος τῆς κοστολογικῆς περιόδου ἐνεργοῦνται ἀποσβέσεις ἐπὶ τῶν μηχανημάτων καὶ μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων ὡς ἐξῆς: T_1 δρχ. 500.000, T_2 δρχ. 300.000, B_1 δρχ. 100.000, B_2 δρχ. 100.000.

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων ζητεῖται:

Νά καταρτισθῆ τὸ φύλλον μερισμοῦ καὶ νά γίνουν αἱ ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέουσαι ἡμερολογιακά ἐγγραφαί.

Ἔσκησις 60

Εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐπιχειρήσεως Ε ὑφίστανται τὰ κώρια τμήματα παραγωγῆς T_1 καὶ T_2 καὶ αἱ βοηθητικαὶ ὑπηρεσίαι παραγωγῆς συνεργεῖον μηχανολογικῶν ἐπισκευῶν καὶ διαχειρίσεις ἐργαλείων. Ἡ ὅλη ἐν αὐτῷ διεξαγομένη ἐργασία καθοδηγεῖται καὶ ἐποπτεύεται ὑπὸ τῆς τεχνικῆς διευθύνσεως τοῦ ἐργοστασίου.

Κατὰ τὴν κοστολογικὴν περίοδον ἐβιομηχανοποιήθησαν:

1. Ὑπὸ τοῦ T_1 πρὸς παραγωγὴν τοῦ προϊόντος Π_1 πρῶται ὕλαι 410.000 δρχ. καὶ πρὸς παραγωγὴν τοῦ Π_2 πρῶται ὕλαι 180.000 δρχ.

2. Ὑπὸ τοῦ T_2 πρὸς παραγωγὴν τοῦ Π_1 πρῶται ὕλαι 90.000 δρχ.

Κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον αἱ κατὰ τμήμα καὶ βοηθητικὴν ὑπηρεσίαν ἀναλώσεις τῶν βοηθητικῶν ὑλῶν καὶ ἀναλωσίμων ὑλικῶν ἐμφαίνονται διὰ τοῦ κάτωθι πίνακος:

	T_1	T_2	Συνερ.μ/κῶν ἐπισκευῶν	Διαχειρίσεις ἐργαλείων
Βοηθητικὰ ὕλαι	25.000	12.000	-	-
Ἀναλώσιμα ὑλικά	15.000	18.000	17.000	8.000

Τὸ σύνολον τῶν ἀμοιβῶν καὶ ἐν γένει δαπανῶν προσωπικοῦ ἀνηλθεν εἰς 900.000 δρχ. κατανεμόμεναι ὡς ἐξῆς:

1. T_1 400.000 δρχ., ἐξ ὧν 300.000 δρχ. δι' ἄμεσον ἐργασίαν 10.000 ὥρῶν, ἐξ ὧν 3.000 διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ Π_1 καὶ 7.000 διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ Π_2 .

2. T_2 300.000 δρχ., ἐξ ὧν 210.000 δρχ. δι' ἄμεσον ἐργασίαν 7.000 ὥρῶν, ἐξ ὧν 5.000 διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ Π_1 καὶ 2.000 διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ Π_2 .

3. Συνεργεῖον μηχανολογικῶν ἐπισκευῶν 90.000 δρχ. ἐκτελέσαν ἐπισκευὰς διαρκείας ἐν ὅλῃ 2.000 ὥρῶν.

4. Διαχειρίσεις ἐργαλείων 60.000 δρχ.

5. Τεχνικὴ διεύθυνσις 50.000 δρχ.

Αί λοιπά δαπάναι κατ'είδος κατανέμονται ως εξής: T_1 75.000 δρχ., T_2 50.000 δρχ., συνεργετον μηχανολογικών επί-σκευων 25.000 δρχ., διαχειρίσις έργαλειων 7.000 δρχ., τεχνική διεύθυνσις 20.000 δρχ.

Κατά την διάρκειαν της κοστολογικῆς περιόδου, ἤρξατο καὶ ἐπεραιώθη ἡ παραγωγή τοῦ προϊόντος Π_1 τοῦ ὁποίου ζητεῖται ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ κόστους παραγωγῆς ὑπὸ τρία συνθετικά: α) Πρώται ὕλαι, β) "Άμεσος ἐργασία καὶ γ) Γενικά Βιομηχανικά "Εξοδα.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω στοιχείων τίθενται ὑπ'ὄψιν ὑμῶν καὶ τὰ ἀκόλουθα: α) Τὸ συνεργετον μηχανολογικών ἐπισκευῶν ἐπραγματοποίησε 1.500 ὥρας ἐργασίαν δι' ἐπισκευᾶς τοῦ T_1 καὶ 500 δι' ἐπισκευᾶς τοῦ T_2 .

β) Ἐξεδόθησαν 1.000 ἐντ. καὶ ἐργαλειων, ἐξ ὧν 600 διὰ τὸ T_1 καὶ 400 διὰ τὸ T_2 .

γ) Ἐξεδόθησαν 3 ἐντολαὶ παραγωγῆς διὰ τὸ T_1 καὶ 2 διὰ τὸ T_2 .

Ἔσκησις 61

Τὰ ὑπόλοιπα τῶν δευτεροβαθμίων λογαριασμῶν τοῦ πρωτοβαθμίου Γ.Β.Ε. τῆς ἐπιχειρήσεως Α εἶναι τὰ εξής:

T_1	458.500	}
T_2	89.500	
Ἀτμοπαραγωγή	228.000	
Ἡλεκτροπαραγωγή	181.000	
Συνεργετον ἐπισκευῶν	21.000	
Οἰκονομικαὶ ὑπηρεσίαι ἐργοστας.	120.000	

Συμπληρωματικῶς παρέχονται ὑμῖν τὰ κάτωθι στοιχεῖα:

α) Παραχθεὶς ἀτμός τόννοι 1.500 ἀπορροφηθέντες ὡς ἐξής:

T_1	τόν.	600
T_2	"	400
Ἡλ/γή	"	500

β) Ἦραι ἀμέσου ἐργασίας κατὰ τμήμα καὶ ἐντολήν παραγωγῆς:

	<u>ΕΠ 101</u>	<u>ΕΠ 102</u>	<u>ΕΠ 105</u>
T_1	2.000	800	1.500
T_2	1.000	1.200	500

2700
2700

γ) Παραχθέν ηλεκτρικόν ρεύμα έν όλw KW 500.000 άπορροφηθέντα ως εξής:

'Ατ/γή	KW	100.000
T ₁	"	250.000
T ₂	"	150.000

δ) Έργαζόμενοι κατά τμήμα T₁ 25, T₂ 35, Συνεργετον έπισκευών 6, 'Ατ/γή 4, 'Ηλ/γή 10. 8⁹

ε) Ώραι έργασίας συνεργείου T₁ 80, T₂ 120, 'Ατ/γή 60 'Ηλ/γή 40. 3⁰⁰

Έπί τῆ βάσει τών ως άνω συμπληρωματικών στοιχείων ζητείται:

1. Νά γίνουν οί ύπομερισμοί τών βοηθητικών ύπηρεσιών είς τά κύρια τμήματα.
2. Νά ένεργηθοῦν αί έκ τών ύπομερισμών άπορρέουσai έγγραφαί και
3. Νά ένεργηθοῦν αί έγγραφαί καταλογισμοῦ τών κατά κύριον τμήμα Γ.Β.Ε. επί τών προϊόντων.

Άσκσις 62

Είς τό έργοστάσιον τῆς έπιχειρήσεως Κ ύφίστανται τά κύρια τμήματα παραγωγής T₁ και T₂ και αί βοηθητικάί ύπηρεσίαί παραγωγής συνεργετον μηχανολογικών έπισκευών και διαχειρίσις έργαλείων.

Η όλη έν αύτῷ διεξαγομένη έργασία καθοδηγεΐται και έποπτεύεται υπό τῆς τεχνικῆς διευθύνσεως τοῦ έργοστασίου.

Κατά τήν κοστολογικήν περίοδον έβιομηχανοποιήθησαν:

α) Υπό τοῦ T₁ πρὸς παραγωγήν τοῦ προϊόντος Π₁ πρῶται ὕλαι 820.000 δρχ. και πρὸς παραγωγήν τοῦ Π₂ πρῶται ὕλαι 360.000 δρχ.

β) Υπό τοῦ T₂ πρὸς παραγωγήν τοῦ Π₁ πρῶται ὕλαι 180.000 δρχ.

Κατά τήν ίδίαν περίοδον αί κατά τμήμα και βοηθητικὴν ύπηρεσίαν ἀναλώσεις τών βοηθητικῶν ὕλων και ἀναλωσίμων ὕλικῶν έμφαίνονται διά τοῦ κάτωθι πίνακος.

200
150
350
4300

1000
1200
2000
2800

	T ₁	T ₂	Συνεργετον μηχ/κών έπισκευών	Διαχειρίσεις έργαλειών
Βοηθητικά ύλαι	50.000	24.000	-	-
Αναλώσιμα υλικά	30.000	36.000	34.000	16.000

Τό σύνολον τών άμοιβών καί έν γένει δαπανών προσωπικοῦ άνηλθεν εἰς 1.800.000 δρχ. κατανεμόμεναί ώς έξής:

α) T₁ 800.000 δρχ., έξ ών 600.000 δρχ. δι' άμεσον έργασίαν 20.000 ώρων, έξ ών 6.000 διά τήν παραγωγήν τοῦ Π₁ καί 14.000 διά τήν παραγωγήν τοῦ Π₂.

β) T₂ 600.000 δρχ., έξ ών 420.000 δρχ. δι' άμεσον έργασίαν 14.000 ώρων, έξ ών 10.000 διά τήν παραγωγήν τοῦ Π₁ καί 4.000 διά τήν παραγωγήν τοῦ Π₂.

γ) Συνεργετον μηχανολογικών έπισκευών 180.000 δρχ. έντελέσαν έπισκευάς διαρκείας έν όλψ 4.000 ώρων.

δ) Διαχειρίσεις έργαλειών 120.000 δρχ.

ε) Τεχνική διεύθυνσις 100.000 δρχ.

Αί λοιπαί δαπάναι κατ' είδος' κατανέμονται ώς έξής: T₁ 150.000 δρχ., T₂ 100.000 δρχ., συνεργετον μηχανολογικών έπισκευών 50.000 δρχ., διαχειρίσεις έργαλειών 14.000 δρχ. τεχνική διεύθυνσις 40.000 δρχ.

Κατά τήν διάρκειαν τής κοστολογικής περιόδου ήρξατο καί έπεραιώθη ή παραγωγή τοῦ προϊόντος Π₁, οὔτινος ζητεῖται ό ύπολογισμός τοῦ κόστους παραγωγής ύπό τρία συνθετικά: α) Πρω-ται ύλαι, β) Άμεσοσ έργασία καί γ) Γ.Β.Ε.

Πέραν τών άνωτέρω στοιχείων τίθενται ύπ' όφιν ύμών καί τά έξής: α) Τό συνεργετον μηχανολογικών έπισκευών έπραγμα-τοποίησε 3.000 ώρας έργασίαν δι' έπισκευάς τοῦ T₁ καί 1.000 δι' έπισκευάς τοῦ T₂, β) Έξεδόθησαν 2.000 έντολαί έργαλειών, έξ ών 1.200 διά τό T₁ καί 800 διά τό T₂, γ) Έξεδόθησαν 6 έντολαί παραγωγής διά τό T₁ καί 4 διά τό T₂.

Άσκσις 63

Τά ύπόλοιπα τών δευτεροβαθμίών λογαριασμών τοῦ πρωτο-βαθμίου Γ.Β.Ε. τής έπιχειρήσεως Ε εἶναι τά έξής:

Κύριον Τμήμα T ₁	Δρχ.	1.058.000
" " T ₂	"	832.000

'Ατμοπαραγωγή	Δρχ.	404.500
'Ηλεκτροπαραγωγή	"	55.500
Συνεργετον έπισκευών	"	50.000
Οίκονομικαί ύπηρεσίαι έργουστ.	"	200.000

Συμπληρωματικώς παρέχονται ύμϊν τά κάτωθι στοιχεΐα:

α) Ύφαι άμέσου έργασίας κατά τμήμα καί έντολήν παραγωγής:

	<u>ΕΠ Νο 76</u>	<u>ΕΠ Νο 77</u>	<u>ΕΠ Νο 79</u>	
T ₁	3.000	2.500	1.500	= 5000
T ₂	1.500	8.000	2.500	= 12000

β) Παραχθεις άτμός τόννοι 2.260 άπορροφηθέντες ως έξης:

'Ηλεκτροπαραγωγή	τόν.	300
Τμήμα T ₁	"	960
Τμήμα T ₂	"	1.000

γ) Παραχθέν ήλεκτρικόν ρεύμα έν όλω KW 300.000 άπορροφηθέντα ως έξης:

'Ατμοπαραγωγή	KW	50.000
Τμήμα T ₁	"	150.000
Τμήμα T ₂	"	100.000

δ) Έργαζόμενοι κατά τμήμα:

T ₁ 30,	} 100 έργαζόμενοι -
T ₂ 50,	
Συνεργετον 5,	
'Ατμοπαραγωγή 6,	
'Ηλεκτροπαραγωγή 9.	

ε) Ύφαι έργασίας συνεργελου:

T ₁ 100,	} 400 έΤΜ
T ₂ 120,	
'Ηλεκτροπαραγωγή 110,	
'Ατμοπαραγωγή 70.	

Έπί τη βάσει των ως άνω συμπληρωματικών στοιχείων ζητείται:

1. Νά γίνουν οι ύπομερισμοί των βοηθητικών ύπηρεσιών εις τά κύρια τμήματα.

2. Νά ενεργηθῶν αἱ ἐξ αὐτῶν ἀπορρέουσαι ἐγγραφαί καί

3. Νά ενεργηθῶν αἱ ἐγγραφαί καταλογισμοῦ τῶν κατὰ κύριον τμήμα Γενικῶν Βιομηχανικῶν Ἐξόδων ἐπὶ τῶν προϊόντων.

Ἔσκησις 64

Τυπογραφική ἐπιχειρήσις ἀναλαμβάνει ἐργασίας ἐκτυπώσεως καί βιβλιοδετήσεως κατὰ παραγγελίαν ἐκδοτικῶν οἴκων. Αἱ ἐγκαταστάσεις τῆς περιλαμβάνουν τὰ ἐξῆς κύρια τμήματα παραγωγῆς:

- α) Στοιχειοθεσίας
- β) Πιεστηρίων
- γ) Βιβλιοδεσίας

Ἡ ὅλη διεξαγωγή τῆς ἐργασίας τελεῖ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ τμήματος σχεδιασμοῦ τῆς παραγωγῆς. Ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ὑφίσταται ἐπίσης ἀποθήκη χάρτου καί λοιπῶν ὑλικῶν, ἣτις χαρακτηρίζεται ὑπ' αὐτῆς ὡς βοηθητική ὑπηρεσία παραγωγῆς καί ὑπηρεσία κοστολογήσεως, ἣτις ἐπίσης χαρακτηρίζεται ὡς βοηθητική ὑπηρεσία παραγωγῆς.

Ἡ ἐπιχειρήσις τηρεῖ τὸν λογαριασμόν τῶν Γενικῶν Βιομηχανικῶν Ἐξόδων: α) Κατ' εἶδος, β) Κατὰ τμήμα. Εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον ενεργεῖ ἐγγραφάς βάσει τοῦ εἰς τὸ τέλος ἐκάστου μηνός καταρτιζομένου φύλλου μερισμοῦ, εἰς ὃ ἀναγράφει καί τὰς μεταξὺ τῶν τμημάτων μεταφοράς.

Κατωτέρω παρέχονται τὰ κοστολογικά δεδομένα τοῦ μηνός Ἰανουαρίου καί ζητεῖται νά ενεργηθῶν αἱ σχετικαί ἐγγραφαί καταρτιζομένου πάντως διὰ τὰ Γ.Β.Ε. φύλλου μερισμοῦ περιέχοντος τὰς μεταφοράς μεταξὺ τῶν τμημάτων.

1. Ὁ λογαριασμός τῶν Γ.Β.Ε. κατ' εἶδος ἔχει χρεωθῆ μέχρι τῆς στιγμῆς ὡς ἀκολουθῶς:

Ἡλεκτρικὸν ρεῦμα κινήσεως	Δρχ. 75.000
Ἀσφάλιστρα πρώτων ὑλῶν καί ὑλικῶν	" 34.000
Ἐπισκευαί καί συντηρήσεις κτιρίων	" 60.000
Ἐπισκευαί καί συντηρήσεις μηχανημάτων	" 90.000
Φωτισμός - Θέρμανσις	" 15.000
Δημοτικά τέλη καθαριότητος καί φωτισμοῦ	" 10.000

2. Αἱ βιομηχανοποιηθεῖσαι πρῶται ὕλαι καί αἱ ἀναλώσεις τῶν ἐν γένει ὑλικῶν εἰς χιλιάδας δραχμῶν κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον ἔχουν ὡς ἐξῆς:

Είδος πρώτων ύλων και ύλικων	Ε.Π No101	Ε.Π No102	Ε.Π No103	Τμήμα Στοιχειο- θεσίας	Τμήμα Πιεστη- ρίων	Τμήμα Βιβλιο- θεσίας
Χάρτης πρός έκτύπωσιν	80	70	150	-	-	-
Υλικά βιβλιοδ.	30	-	-	-	-	-
Βοηθητικά ύλαι	-	-	-	10	20	30
Αναλώσιμα ύλικά και Ανταλλακτ.	-	-	-	-	25	5
	110	70	150	10	45	35

3. Αι δαπάναι προσωπικού και ο μερισμός αυτών εις χιλιάδας δραχμών εμφαίνονται εν τού κάτωθι πίνακος.

Είδος έργασίας	Τμήμα Στοιχειο- θεσίας	Τμήμα Πιεστη- ρίων	Τμήμα Βιβλιο- θεσίας	Τμήμα 'Απο- θήκης	Τμήμα Σχέδ. Παραγ.	Τμήμα Κοστο- λογής.
<u>"Αμεσος</u> <u>'Εργασία</u>						
Ε.Π. No 101	30	20	40	-	-	-
Ε.Π. No 102	60	15	35	-	-	-
Ε.Π. No 103	160	40	-	-	-	-
<u>"Εμμεσος</u> <u>'Εργασία</u>	88	50	40	22	70	30

4. Ένεργούνται αι έξης αποσβέσεις:

α) Κτιρίων δρχ. 35.000.

β) Τυπογραφικών στοιχείων δρχ. 20.000

γ) Μηχανημάτων δρχ. 80.000, έξ ών επί των πιεστηρίων δρχ. 65.000 και επί των μηχανημάτων βιβλιοθεσίας δρχ. 15.000.

5. Δεδομένα μερισμού πλήν των εν των προηγουμένης παρατεθέντων δεδομένων απορροδώντων.

α) Αι έπισκευαί και συντηρήσεις μηχανημάτων μερίζονται ως έξης: αα) Πιεστήρια δρχ. 70.000, αβ) Μηχανήματα βιβλιοθεσίας δρχ. 20.000.

β) Έγκατεστημένη ισχύς κινητήρων: βα) Πιεστήρια HP 100, ββ) Τμήμα βιβλιοδεσίας HP 25.

γ) Τηρεῖται λογαριασμός Δαπανών Χώρου.

6. Αί κατά βοηθητικήν υπηρεσίαν μονάδες έργου είναι αι ἐξῆς:

α) Αί δαπάναι χώρου κατανέμονται ἀναλόγως τοῦ ὑπὸ τῶν τμημάτων καταλαμβανομένου ὄγκου, ὅστις εἰς μ³ εἶναι ὁ ἐξῆς: αα) Τμήμα στοιχειοθεσίας 1.200, αβ) Τμήμα πιεστηρίων 1.800, αγ) Τμήμα βιβλιοδεσίας 1.300, αδ) Ἀποθήκη 800, αε) Τμήμα σχεδιασμοῦ παραγωγῆς 600, αστ) Τμήμα κοστολογήσεως 300.

β) Αἱ δαπάναι τῆς ἀποθήκης κατανέμονται εἰς τὰ τμήματα βάσει τῆς ἀξίας τῶν εἰς αὐτὰ ἐξαγωγῶν καθορισθεισῶν τῶν ἐξῆς ἰσοτιμιῶν: 1 δρχ. ἐξαγομένου χάρτου = 0,50 δρχ. ἐξαγομένων ὑλικῶν βιβλιοδεσίας = 0,25 δρχ. ἐξαγομένων βοηθητικῶν ὑλῶν ἢ ἀναλωσίμων ὑλικῶν. Αυτόνομητον ὅτι ὁ ἐξαχθεὶς χάρτης ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τοῦ τμήματος τῶν πιεστηρίων τὰ δέ ἐξαχθέντα ὑλικά βιβλιοδεσίας ὑπὸ τοῦ τμήματος βιβλιοδεσίας. Τὰ ἐν τῆς κατανομῆς ποσὰ μεταφέρονται εἰς τὰ Γ.Β.Ε. τῶν τμημάτων.

γ) Αἱ δαπάναι τῶν τμημάτων σχεδιασμοῦ τῆς παραγωγῆς καὶ κοστολογήσεως κατανέμονται μόνον εἰς τὰ κύρια παραγωγικά τμήματα ἀναλόγως τοῦ συνόλου τῶν δαπανῶν προσωπικοῦ ἐκάστου. (Σύνολον ἀμέσου καὶ ἐμμέσου ἐργασίας).

7. Τὰ κατὰ κύριον παραγωγικόν τμήμα Γ.Β.Ε. καταλογίζονται ἐπὶ τῆς ἐν ἐξελλίξει παραγωγῆς βάσει τοῦ κόστους τῆς ἀμέσου ἐργασίας.

8. Ἀπεπεραιώθη ἡ παραγωγή τοῦ προϊόντος τῆς Ε.Π. Νο 101.

9. Ὁ λογαριασμός τῆς ἐν ἐξελλίξει παραγωγῆς ἠνοιξεν μέ ὑπόλοιπον 0.

Ἔσκησις 65

Ἡ ἐταιρία Ε κατήρτισε τὸν κάτωθι προϋπολογισμόν Γενικῶν Βιομηχανικῶν ἐξόδων κατ'εἶδος διὰ τὴν χρῆσιν 1969.

Συντηρήσεις καὶ ἐπισκευαὶ μηχανημάτων	800.000
Συντηρήσεις κτιρίων	210.000
Ἀποσβέσεις μηχανημάτων	1.200.000
Ἀποσβέσεις κτιρίων	255.000
Ἀσφάλιστρα μηχανημάτων	100.000
Ἀσφάλιστρα κτιρίων	45.000

Δημοτικά τέλη καθαριότητας και φωτισμού	90.000
Φωτισμός - Θέρμανσις	225.000
Ήλεκτρικόν ρεύμα κινήσεως	1.500.000
Βοηθητικά ύλαι	300.000
Έμμεσος έργασία	1.826.000
Σ ύ ν ο λ ο ν	6.551.000

Αί βοηθητικά ύλαι και ή έμμεσος έργασία κατανέμονται συμφώνως πρός τόν προϋπολογισμόν ώς έξής:

	Βοηθητικά ύλαι	Έμμεσος έργασία
Παραγωγικόν τμήμα I	75.000	250.000
" " II	45.000	350.000
" " III	60.000	200.000
" " IV	120.000	400.000
Αποθήκη ΠΥ και ύλικών		200.000
Έργαλειοδοτήριον		176.000
Γραφείον Έργοστασίου		250.000
Σ ύ ν ο λ ο ν	300.000	1.826.000

Διά τήν κατανομήν τών λοιπών Γενικών Βιομηχανικών Έξόδων χρησιμοποιούνται κριτήρια μερισμού έπιλεγόμενα καταλλήλως έκ του κάτωθι πίνακος:

Τμήματά	Όγκος κτιρ. μ ³	Άξία μηχαν/των	Άξία αναλώσεων	Ισχύς Κινητ. HP	Αρ. Έργ.	Κόστος άμέσου έργασίας
Τμήμα I	2000	1.200.000	2.000.000	100	25	2.758.000
" II	3000	800.000	4.000.000	150	15	1.435.000
" III	2500	1.000.000	3.000.000	250	32	3.171.400
" IV	1500	1.500.000	2.596.000	450	15	1.434.200
Αποθήκη ΠΥ και ύλικών	3000	300.000	-	40	8	-
Έργαλειοδοτήριον	1000	200.000	-	10	5	-
Γραφείον Έργοστασίου	2000	-	-	-	7	-

Τά κριτήρια έξ άλλου του καταλογοισμού του κόστους τών βοηθητικών ύπηρεσιών παραγωγής είς τά κύρια τμήματα είναι τά έξής:

'Αποθήκη ΠΥ και ύλικών	'Αξία αναλώσεων
'Εργαλειοδοτήριον	'Αριθμός έργαζομένων εις τὰ κύρια τμήματα
Γραφείον 'Εργοστασίου	'Αριθμός έργαζομένων εις τὰ ἐν γένει τμήματα πλὴν τοῦ γραφείου.

'Επί τῆ βάσει τῶν ὡς ἄνω στοιχείων ζητεῖται:

1. Νά ὑπολογισθῆ ὁ συντελεστής ἐπιβαρύνσεως διὰ Γενικῶν Βιομηχανικῶν 'Εξόδων ἐκάστου τῶν κυρίων παραγωγικῶν τμημάτων εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ κόστους τῆς ἀμέσου ἐργασίας καὶ

2. Νά ἐνεργηθοῦν αἱ ἐγγραφαὶ καταλογισμοῦ τῶν Γενικῶν Βιομηχανικῶν 'Εξόδων ἐπὶ τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν παραγγελιῶν συμφῶνως πρὸς τὰ στοιχεῖα τοῦ κάτωθι πίνακος:

Κόστος ἀμέσου ἐργασίας

	<u>Τμήμα I</u>	<u>Τμήμα II</u>	<u>Τμήμα III</u>	<u>Τμήμα IV</u>
E.Π. No 192	200.000	100.000	-	-
E.Π. No 198	-	150.000	300.000	50.000

"Ασκησις 66

'Η ἐπιχείρησις E ἐκτελεῖ τὴν παραγωγὴν τῆς διὰ δύο κυρίων τμημάτων τῶν T₁ καὶ T₂ καὶ δύο βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν B₁ καὶ B₂.

'Η ἐπιχείρησις αὕτη κοστολογεῖ τὰ Γ.Β.Ε. βάσει κατὰ τμήμα προϋπολογιστικῶν συντελεστῶν καὶ ἐφαρμόζει τὴν ἀγγλοσαξωνικὴν μέθοδον τόσο ἐπὶ τῶν Γ.Β.Ε. (ἤτοι τηρεῖ ἐξωλογιστικῶς τοὺς λογαριασμοὺς τῶν κατὰ τμήμα Γ.Β.Ε.) ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς ἐν ἐξελίξει παραγωγῆς.

Οἱ βάσει καταρτισθέντος προϋπολογισμοῦ συντελεσταὶ ἐπιβαρύνσεως τῶν κατὰ τμήμα Γ.Β.Ε. εἶναι καθ' ὕψος ἀμέσου ἐργασίας διὰ τὸ T₁ ὄρχ. 150 καὶ διὰ τὸ T₂ ὄρχ. 100.

Κατὰ τὴν περίοδον ἐνεργήθησαν αἱ ἐξῆς πράξεις:

1. 'Αναλώσεις πρώτων ὑλῶν:

Διὰ τὸ προϊόν E.Π. No 101	ὄρχ. 350.000
Διὰ τὸ προϊόν E.Π. No 104	" 200.000

'Εκ τῶν πρώτων ὑλῶν τῶν ἀναλωθεισῶν διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ

προϊόντος της Ε.Π. Νο 101 παρήχθη υπόλειμμα αξίας δρχ. 4.000, εκ δέ των έξαγωγών προς ανάλωσιν διά τό προϊόν Ε.Π. 104 έπεστράφησαν υπό των τμημάτων είς την αποθήκην πρώται υλαι κόστους 6.000 δρχ.

2. 'Αναλώσεις βοηθητικών υλών και αναλωσίμων υλικών και ανταλλακτικών:

	<u>T₁</u>	<u>T₂</u>	<u>B₁</u>	<u>B₂</u>
Βοηθητικά υλαι	90.000	70.000		
'Αναλώσιμα υλικά και ανταλλακτικά	60.000	50.000	130.000	100.000

3. 'Ανακεφαλαιωτική κατάστασις δαπανών προσωπικοῦ και ὤρων άμέσου έργασίας:

	<u>Ε.Π.</u> <u>Νο 101</u>	<u>Ε.Π.</u> <u>Νο 104</u>	<u>"Εμμεσος</u> <u>'Εργασία</u>
T ₁	ῚΩραι 3.000 δρχ. 150.000	ῚΩραι 5.000 δρχ. 250.000	100.000
T ₂	ῚΩραι 4.000 δρχ. 160.000	ῚΩραι 6.000 δρχ. 240.000	150.000
B ₁			80.000
B ₂			120.000

4. 'Η άκόλουθος κατάστασις δεικνύει τάς κατά την περιόδον πραγματοποιηθείσας λοιπάς δαπάνας, άπασαι τοῖς μετρητοῖς, και την κατανομήν αὐτῶν:

	<u>T₁</u>	<u>T₂</u>	<u>B₁</u>	<u>B₂</u>
'Ηλεκτρικόν ρεύμα	90.000	80.000	20.000	10.000
'Αμοιβαί και έργασίαι τρίτων	80.000	-	30.000	-
'Ασφάλιστρα	20.000	30.000	10.000	15.000
"Υδωρ	10.000	-	10.000	-

5. 'Ενηργήθησαν έξ άλλου αί έξης άποσβέσεις επί των έν γένει έγκαταστάσεων:

T ₁	δρχ. 300.000
T ₂	" 200.000
B ₁	" 150.000
B ₂	" 100.000

6. Αί δαπάναι τῆς B_1 βαρύνουν κατά 60% τό T_1 καί κατά 40% τό T_2 τῆς δέ B_2 κατά $1/2$ ἐμφότερα τά τμήματα.

7. Ἀπεπεραιώθη ἡ παραγωγή τοῦ προϊόντος τῆς Ε.Π. Νο101.

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται:

α) Νά ἐνεργηθοῦν αἱ λογιστικά ἐγγραφαί καί

β) Νά δοθῆ ἐν σχήματι T ἡ εἰκὼν τῶν ἐξωλογιστικῶς ἐν γένει ληρουμένων λογαριασμῶν.

Ἄσκησις 67

Ἡ βιομηχανική ἐπιχειρήσις Ε παράγει ἠλεκτρικά εἶδη ἐπί παραγγελία πρὸς χρήσιν αὐτῶν ἐν τῇ βιομηχανίᾳ. Ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τῆς ὑφίστανται τρία παραγωγικά τμήματα καί τρεῖς βοηθητικά ὑπηρεσίαι. Ἡ ἐπιχειρήσις ἐφαρμόζει τό σύστημα τῆς ἐξατομικευμένης κοστολογήσεως τηροῦσα τοῦ λογ/σμοῦ τοῦ κατὰ προϊόν κόστους ὡς ἀναλυτικούς τῶν κατ'εἶδος περιληπτικῶν.

Σχετικῶς μέ τά Γενικά Βιομηχανικά Ἐξοδα τηρεῖ ἐπ' αὐτῶν α) Λογαριασμόν μέ ἀνάλυσιν κατ'εἶδος β) Λογαριασμόν μέ ἀνάλυσιν κατὰ τμήμα, ὃν χρεώνει βάσει φύλλου μερισμοῦ κατ'αρτιζομένου εἰς τό τέλος ἐκάστου μηνός.

Τά Γ.Β.Ε. καταλογίζει ἡ ἐπιχειρήσις εἰς τήν παραγωγήν βάσει προϋπολογιστικῶν συντελεστῶν κατὰ κύριον παραγωγικόν τμήμα ὀριζομένων εἰς τήν ἀρχήν τῆς χρήσεως διὰ καταρτιζομένου σχετικῶς προϋπολογισμοῦ τῶν ἀντιστοίχων δαπανῶν καί τῆς ἀπασχολήσεως.

Ἐπί τῆ βάσει τῶν κατωτέρω στοιχείων ζητεῖται νά ἐνεργηθοῦν αἱ ἐγγραφαί ἐπί τῶν πράξεων τοῦ μηνός Ἰανουαρίου.

Α. Προϋπολογιστικά δεδομένα πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν κατὰ τμήμα συντελεστῶν ἐπιβαρύνσεως διὰ Γ.Β.Ε.

Είδος Δαπάνης	Ποσόν	Βάσις κατα- νομής	Ποσόν άμεσου κατανομής ή ποσόν βάσεως μερισμού					
			'Ατμοπα- ραγωγή	Δαπάναι χώρου	'Αποθήκη ΠΥ καί ύλ.	Μορφοποί- ησις	Στίλ- βωσις	Συσκευα- σεία
'Αναλώσιμα ύλικά	360.000	" Άμεσος	54.000	66.000	48.000	63.000	78.000	51.000
" Εμμεσος έργασεία	1.824.000	"	390.000	450.000	240.000	294.000	216.000	234.000
'Ενοίκια	660.000	"	-	660.000	-	-	-	-
'Επισκευαί	482.400	"	60.000	90.000	45.000	127.080	105.270	55.050
'Αεριόφως	438.000	"	438.000	-	-	-	-	-
'Αποσβέσεις μηχ/ των	414.000	"	126.000	30.000	66.000	84.000	72.000	36.000
'Ασφάλιστρα έγκα- ταστάσεων	352.800	'Αείεία έγκατασ.	2400.000	120.000	600.000	1.800.000	600.000	360.000
Διάφορα	228.000	άριθμός έργατών	2	3	1	6	4	3

Αί βάσεις καταλογισμού τῶν δαπανῶν τῶν βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν παραγωγῆς εἰς τὰ κύρια παραγωγικά τμήματα παρέχονται κατωτέρω καί ἤδη κατά τήν σειράν τοῦ καταλογισμού τῶν.

Βοηθητική ὑπηρεσία	Μονάς ἔργου	Προϋπολογιζομένη ἀπορρόφησης μονάδων ἔργου				
		Δαπάναι	Ἀποθήκη ΠΥ καί ὑλικῶν	Μορφοποίησης	Στίλβωσις	Συσκευασία
Ἀτμοπαραγωγή	Τόννος ἀτμοῦ	40.000	-	-	60.000	-
Δαπάναι χώρου	Κυβικόν μέτρον	-	2.000	10.000	8.000	4.000
Ἀποθήκη πρώτων ὑλῶν καί ὑλικῶν	Ἀριθμός ἐξαγωγῶν	-	-	1.800	1.200	1.000

Ἡ προϋπολογιζομένη ἐξ ἄλλου δραστηριότητος τῶν κυρίων τμημάτων μετρουμένη εἰς μονάδας ἔργου αὐτῶν ἔχει ὡς ἐξῆς:

Μορφοποίησης 10.000 ὥραι λειτουργίας τῶν μηχανῶν.
 Στίλβωσις 6.000 ὥραι ἀμέσου ἐργασίας.
 Συσκευασία 7.800 ὥραι ἀμέσου ἐργασίας.

Β. Δεδομένα ἀπογραφῶν

	1/1	31/1
Πρῶται ὑλαι	174.000	114.000
Παραγωγή ἐν ἐξελίξει		
- Πρῶται ὑλαι ὑπό βιομηχανοποίησιν	48.000	60.000
- Ἀμεσος ἐργασία ἐν ἐξελίξει παραγωγῆς	72.000	90.000
- Γ.Β.Ε. ἐν ἐξελίξει παραγωγῆς	36.000	75.000
Ἔτοιμα προϊόντα	207.000	240.000

Γ. Ἐνεργηθεῖσαι πράξεις

- Ἀγοραὶ πρώτων ὑλῶν δρχ. 360.000.
- Ἐξαχθεῖσαι πρὸς βιομηχανοποίησιν πρῶται ὑλαι δρχ. 420.000.

3. 'Αναλώσεις ύλικών δρχ. 36.000 κατανεμόμεναι ως ἑξῆς: α) 'Ατμοπαραγωγή δρχ. 6.000, β) Δαπάναι χώρου δρχ. 4.500, γ) 'Αποθήκη πρώτων ὑλῶν καὶ ὑλικῶν δρχ. 3.750, δ) Μορφοποίησις δρχ. 6.450, ε) Στίλβωσις δρχ. 7.800, στ) Συσκευασία 7500 δρχ.

4. Δαπάναι προσωπικοῦ α) "Αμεσος ἐργασία 241.500 δρχ. β) "Εμμεσος ἐργασία 120.300 δρχ. κατανεμόμεναι ως ἑξῆς: βα) 'Ατμοπαραγωγή δρχ. 24.000, ββ) Δαπάναι χώρου δρχ. 22.500, βγ) 'Αποθήκη πρώτων ὑλῶν καὶ ὑλικῶν δρχ. 15.000, βδ) Μορφοποίησις δρχ. 18.000, βε) Στίλβωσις δρχ. 22.500, βστ) Συσκευασία δρχ. 18.300.

5. Πληρωμή ἐνοικίου μηνός 'Ιανουαρίου 55.000 δρχ.

6. 'Επισκευαί δρχ. 21.780 κατανεμόμεναι ως ἑξῆς: α) Δαπάναι χώρου δρχ. 7.350, β) Μορφοποίησις δρχ. 9.000, γ) Στίλβωσις δρχ. 5.250.

7. 'Εξόφλησις λογαριασμοῦ φωταερίου μηνός 'Ιανουαρίου δρχ. 36.000.

8. 'Αποσβέσεις μηχανημάτων μηνός 'Ιανουαρίου δρχ. 34200 κατανεμόμεναι ως ἑξῆς: α) 'Ατμοπαραγωγή δρχ. 10.500, β) Δαπάναι χώρου δρχ. 2.400, γ) 'Αποθήκη πρώτων ὑλῶν καὶ ὑλικῶν δρχ. 5.400, δ) Μορφοποίησις δρχ. 6.900 ε) Στίλβωσις 6.000 δρχ., στ) Συσκευασία δρχ. 3.000.

9. Κατεβλήθησαν τὰ ἀσφάλιστρα τοῦ μηνός 'Ιανουαρίου ἐκ δρχ. 29.400.

10. Διάφορα Γ.Β.Ε. δρχ. 25.080. 'Ο ἀριθμός τῶν ἐργασιῶν παρέμεινεν ὁ αὐτός ὡς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ.

11. 'Εκτελεσθεῖσα ἐργασία κατά τὴν διάρκειαν τοῦ μηνός: Μορφοποίησις 1.000 ὥραι λειτουργίας τῶν μηχανῶν.
Στίλβωσις 500 ὥραι ἀμέσου ἐργασίας.
Συσκευασία 1.500 ὥραι ἀμέσου ἐργασίας.

12. "Ετερα δεδομένα παραγωγῆς:

	<u>'Αναλωθέντες τόνοι ἀτμοῦ</u>	<u>'Αριθμός ἐξαγωγῶν</u>
Δαπάναι χώρου	4.000	-
Μορφοποίησις	-	140
Στίλβωσις	4.000	100
Συσκευασία	-	96

Ὁδηγίαι:

α) Διὰ νά προσδιορισθοῦν οἱ προϋπολογιστικοὶ συντελεσταὶ κατὰ τμήμα πρέπει νά γίνῃ Φύλλον Μερισμοῦ καὶ μεταφορῶν μεταξύ τῶν τμημάτων βάσει τῶν προϋπολογιστικῶν δεδομένων.

β) Ἡ κατανομή τῶν Γενικῶν Βιομηχανικῶν Ἐξόδων κατ' εἶδος τοῦ μηνός Ἰανουαρίου εἰς τὰ τμήματα πρέπει νά γίνῃ βάσει Φύλλου Μερισμοῦ περιέχοντος καὶ τὰς μεταφοράς.

γ) Ἡ ἐπιτευχθεῖσα παραγωγή κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον ἐξάγεται διὰ τῶν ἀπογραφῶν ἐν συνδυασμῶι πρὸς τὴν ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν.

Ἀσκήσεις 68

Ἡ ἐπιχείρησις Α ἐκτελεῖ τὴν παραγωγὴν της διὰ δύο κυρίων τμημάτων τῶν T_1 καὶ T_2 καὶ διὰ δύο βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν B_1 καὶ B_2 .

Ἡ ἐπιχείρησις αὕτη κοστολογεῖ τὰ Γ.Β.Ε. βάσει κατὰ τμήμα προϋπολογιστικῶν συντελεστῶν καὶ ἐφαρμόζει τὴν ἀγγλοσαξωνικὴν μέθοδον τόσο ἐπὶ τῶν Γ.Β.Ε. (ἤτοι τηρεῖ ἐξωλογιστικῶς τοὺς λογαριασμοὺς τῶν κατὰ τμήμα Γ.Β.Ε.) ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς ἐν ἐξελίξει παραγωγῆς.

Οἱ βάσει καταρτισθέντος προϋπολογισμοῦ συντελεσταὶ ἐπιβαρύνσεως τῶν κατὰ τμήμα Γ.Β.Ε. εἶναι καθ' ὄραν ἀμέσου ἐργασίας διὰ τὸ T_1 δρχ. 112,50 καὶ διὰ τὸ T_2 δρχ. 75.

Κατὰ τὴν περίοδον ἐνηργήθησαν αἱ ἑξῆς πράξεις:

1. Ἀναλώσεις πρώτων ὑλῶν:

Διὰ τὸ προϊόν Ε.Π. Νο 201	δρχ. 262.500
" " " Ε.Π. Νο 204	" 150.000

Ἐκ τῶν πρώτων ὑλῶν τῶν ἀναλωθειῶν διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ προϊόντος τῆς Ε.Π. Νο 201 παρήχθη ὑπόλειμμα ἀξίας 3.000 δρχ., ἐκ δὲ τῶν ἐξαγωγῶν πρὸς ἀνάλωσιν διὰ τὸ προϊόν τῆς Ε.Π. Νο 204 ἐπεστράφησαν ὑπὸ τῶν τμημάτων εἰς τὴν ἀποθήκην πρῶται ὑλῆαι κόστους 4.500 δρχ.

2. Ἀναλώσεις βοηθητικῶν ὑλῶν καὶ ἀναλωσίμων ὑλικῶν καὶ ἀνταλλακτικῶν:

	<u>T_1</u>	<u>T_2</u>	<u>B_1</u>	<u>B_2</u>
Βοηθητικὰ ὑλῆαι	67.500	52.500		
Αναλώσιμα ὑλικά καὶ ἀντ/κά	45.000	37.500	97.500	75.000

3. 'Ανακεφαλαιωτική κατάσταση δαπανών προσωπικού και
ώρων άμέσου εργασίας:

	<u>Ε.Π. Νο 201</u>	<u>Ε.Π. Νο 204</u>	<u>"Εμμεσος έργασια</u>
T ₁	ῚΩραι 3000 δρχ. 112.500	ῚΩραι 5000 δρχ. 187.500	75.000
T ₂	ῚΩραι 4000 δρχ. 120.000	ῚΩραι 6000 δρχ. 180.000	112.500
B ₁			60.000
B ₂			90.000

4. 'Η ακόλουθος κατάσταση δεικνύει τās κατά τήν περί-
οδον πραγματοποιηθείσας λοιπās δαπάνας, ἅπασαι τοῖς μετρητοῖς,
καί τήν κατανομήν αὐτῶν:

	<u>T₁</u>	<u>T₂</u>	<u>B₁</u>	<u>B₂</u>
'Ηλεκτρικόν ρεύμα	67.500	60.000	15.000	7.500 =
'Αμοιβαί και έργασιαί τρίτων	60.000	-	22.500	- = 22.500
'Ασφάλιστρα	15.000	22.500	7.500	11.250
"Υδωρ	7.500	-	7.500	-

5. 'Ενηργήθησαν ἐξ ἄλλου αἱ ἐξῆς ἀποσβέσεις ἐπὶ τῶν ἐν
γένει ἐγκαταστάσεων:

T ₁	δρχ.	225.000
T ₂	"	150.000
B ₁	"	112.500 /
B ₂	"	75.000

6. Αἱ δαπάναι τῆς B₁ βαρύνουν κατά 60% τό T₁ και κατά
40% τό T₂ τῆς δέ B₂ κατά 1/2 ἀμφοτέρα τά τμήματα.

7. 'Απεπαιρώθη ἡ παραγωγή τοῦ προϊόντος τῆς Ε.Π. Νο 204.

'Επὶ τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται:

1) Νά ἐνεργηθοῦν αἱ λογιστικαί ἐγγραφαι και

2) Νά δοθῆ ἐν σχήματι T ἡ εἰκὼν τῶν ἐξωλογιστικῶς ἐν γέ-
νει τηρουμένων λογαριασμῶν.

"Ασκησις 69

"Εστω τά κάτωθι στοιχεῖα μερισμοῦ τοῦ κατ' εἶδος κόστους.

	Κέντρ. κόστους Α'		Κέντρ. κόστους Β'		ΒΥΠ	ΒΥΠ	ΒΥΠ
	Θέσις Α ₁	Θέσις Α ₂	Θέσις Β ₁	Θέσις Β ₂	No1	No2	No3
Πρώται ύλαι Καύσιμα 'Αμοιβαί προσωπικού	100		70	30	30		
'Αποσβέσεις	50	20	60	40	20	30	40
Τόκοι-άσφα- λιστρα	30	15	20	15	10	10	8
	20	5	10	5	5	2	2
Σύνολα	200	40	160	90	65	42	50

Τό ἔργον τῶν βοηθητικῶν Ὑπηρεσιῶν κατανέμεται ὡς ἑξῆς:

Ἡ No 1 λαμβάνει τό 20% τῆς No 2 καί δίδει τό 30% εἰς τήν θέσιν Α₂ τό 40% εἰς τήν θέσιν Β₂ καί τό ὑπόλοιπον 30 εἰς τήν ΒΥΠ No 3.

Ἡ No 2 δίδει τό 20% εἰς τήν ΒΥ No 1 τό 10% εἰς τήν ΒΥ No 3 καί τό 70% εἰς τήν θέσιν Α₁.

Ἡ No 3 δίδει τό 100% εἰς τήν θέσιν Β₂.

Ἡ τελική θέσις παραγωγῆς τοῦ προϊόντος εἶναι ἡ Β₂.

Τό τελικόν κόστος ἐκάστης τῶν ΒΥΠ σχηματίζεται διά τοῦ συνυπολογισμοῦ τῶν μεταξύ των ἀλληλοπαροχῶν.

Εἰς τήν Α₁ παράγεται ἡμιτελές προϊόν τό ὅποσον παραδί-
δεται εἰς τήν Α₂ εἰς ἣν ὑπό ὠρισμένης τεχνικῆς συνθήκας ἀ-
ναμιγνύεται μεθ' ὕδατος πρὸς σχηματισμόν κράμματος μέ ἀναλο-
γίαν 80% ἡμιτελές προϊόν 20% ὕδωρ.

Εἰς τήν θέσιν Β₁ παράγεται ἕτερον ἡμιτελές προϊόν, εἰς
δέ τήν θέσιν Β₂ ἀναμιγνύεται τό ἐκ τῆς Α₂ παραχθέν μετά τοῦ
ἐκ τῆς Β₁ παραχθέντος καί προστίθεται καί ἀδρανῆς οὐσία ὥστε
ἡ τελική σύνδεσις τοῦ ἐτοίμου προϊόντος νά εἶναι ἡ ἑξῆς:

Προϊόν τῆς Α ₂	50%
" " Β ₁	30%
'Αδρανῆς οὐσία τῆς Β ₂	20%
	<u>100%</u>

Προσδιορίσατε τό κατά λειτουργίαν κόστος τοῦ ἐτοίμου προϊόντος.

Άσκησης 70 (Έτέθη εις τμηματ. έξετάσεις 'Οκτωβρ. 1970)

Ἡ ἐταιρεία Ε παράγει τό πλαστικόν διαφημιστικόν προϊόν π διά τῶν δύο κυρίων παραγωγικῶν τῆς τμημάτων α) τῆς μορφοποιήσεως καί β) τῆς τελειοποιήσεως, μή διαθέτουσα βοηθητικῆς ὑπηρεσίας παραγωγῆς. Τόν λ/σμόν Γενικά Βιομηχανικά ἔξοδα τηρεῖ ἡ ἐπιχείρησις κατ' εἶδος καί κατά τμήμα.

Οἱ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1970 τῶν Γενικῶν βιομηχανικῶν ἔξοδων καί τῆς ἀπασχολήσεως καθορισθέντες προϋπολογιστικοί συντελεσταί ἐπιβαρύνσεως Γ.Β.Ε. κατά τμήμα εἶναι οἱ ἑξῆς: α) Δρχ. 60 καθ' ὥραν λειτουργίας τῶν μηχανημάτων διά τό τμήμα τῆς μορφοποιήσεως καί β) Δρχ. 48 καθ' ὥραν ἀμέσου ἐργασίας διά τό τμήμα τελειοποιήσεως.

Ἡ ἀπογραφή ἐνάρξεως τῆς χρήσεως 1970 ἦτο ἡ ἑξῆς:

Πρῶται καί βοηθητικά ὕλαι	Δρχ.	186.000
Ἔτοιμα προϊόντα	"	222.000
Παραγωγή ἐν ἐξελίξει:		
Πρῶται καί βοηθητ. ὕλαι	δρχ.	22.500
" Ἀμεσος ἐργασία	"	20.100
Γ.Β.Ε.	"	<u>12.300</u>
	"	54.900

Αἱ ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς χρήσεως τήν 1/1/70 μέχρι τῆς 30/6/1970 (Α' ἑξάμηνον) ἐνεργηθεῖσαι πράξεις ἦσαν ἀνακεφαλαιωτικῶς αἱ ἑξῆς:

1. Ἀγοράι πρώτων καί βοηθητικῶν ὑλῶν δρχ. 273.000
2. Ἐπιστροφαί πρώτων καί βοηθητικῶν ὑλῶν εἰς προμηθευτάς δρχ. 11.700.
3. Πρῶται καί βοηθητικά ὕλαι βιομηχανοποιηθεῖσαι:
 - α) Πρῶται ὕλαι δρχ. 258.000
 - β) Βοηθητικά ὕλαι " 9.600
4. Δαπάναι προσωπικοῦ:
 - α) Ἀμεσος ἐργασία " 318.000
 - β) Ἐμμεσος ἐργασία " 126.000

5. Τά ἐν συνόλῳ πραγματοποιηθέντα Γ.Β.Ε. κατ' εἶδος συμπεριλαμβανομένων τῶν βοηθητικῶν ὑλῶν καί τῆς ἐμμέσου ἐργασίας καί ἡ κατανομή αὐτῶν κατά τμήμα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Γ.Β.Ε. κατ'είδος	Σύνολον	Κατανομή κατά τμήμα	
		Μορφοποιήσεις	Τελειοποιήσεις
Βοηθητικά ύλαι	9.600	3.300	6.300
Εμμεσος εργασία	126.000	66.000	60.000
Αποσβέσεις	91.500	62.400	29.100
Ενοίκια	90.000	60.000	30.000
Φόροι	24.000	18.000	6.000
Ασφάλιστρα	27.000	22.500	4.500
Ηλεκτρ. ρεύμα κινήσ.	22.800	16.800	6.000
Διάφορα	63.000	54.000	9.000
	<u>453.900</u>	<u>303.000</u>	<u>150.900</u>

6. Κατά τήν διάρκειαν του πρώτου εξαμήνου ή κατά τμήμα άπασχόλησις ήτο ή έξής:

Μορφοποιήσεις: Ύραι λειτουργίας μηχανών	7.500
Τελειοποιήσεις: Ύραι άμέσου εργασίας	5.000

7. Η άπογραφή των έτοίμων προϊόντων καί τής έν έξελξει παραγωγής πρό τής λογιστικής ρυθμίσεως τής άπορρεούσης έκ τής προσαρμογής των συντελεστών έπιβαρύνσεως Γ.Β.Ε. βάσει των κατά τά κατωτέρω νέων προϋπολογιστικών δεδομένων ήτο ή έξής:

Έτοιμα προϊόντα		δρχ. 189.000
Παραγωγή έν έξελξει		
Πρώται ύλαι	δρχ. 18.000	
Άμεσος εργασία	" 17.400	
Γ.Β.Ε.	" 9.480	" 44.880

8. Τήν 30/6/70 ή έπιχειρήσις κατήρτισεν νέον προϋπολογισμόν ΓΒΕ διότι διεπίστωσεν ότι ή πραγματική καθ'όλον τό έτος άπασχόλησις θά είναι μεγαλυτέρα τής άρχικώς προϋπολογισθείσης. Τά νέα ταυτα προϋπολογιστικά στοιχεΐα ΓΒΕ καί άπασχολήσεως είναι τά έξής:

Προϋπολογισμός ΓΒΕ: Σύνολον δρχ. 1.038.000, έξ ών Τμήμα μορφοποιήσεως δρχ. 714.000 καί τμήμα τελειοποιήσεως δρχ. 324.000.

Προβλεπομένη έτησια άπασχόλησις: Ύραι λειτουργίας μηχανών τμήματος μορφοποιήσεως 14.000, ώραι άμέσου εργασίας τμήματος τελειοποιήσεως 9.000.

Έπί τή βάσει των άνωτέρω ζητεΐται α) νά γίνουν αι λογιστικά έγγραφα, περιλαμβανομένης καί τής έγγραφης άνο-

γματος κατά την 'Αγγλοσαξωνικήν μέθοδον καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐν ἐξελίξει παραγωγὴν, β) νά γίνουσι ἰδιαίτερα ὑπολογιστικά σημειώματα διὰ τὸ κόστος τῶν παραχθέντων καὶ διὰ τὴν προσαρμογὴν τῆς ἐπιβαρύνσεως διὰ ΓΒΕ βάσει τῶν νέων συντελεστῶν κατανεμομένου τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῆς προσαρμογῆς τῶν ΓΒΕ κατὰ 75% εἰς τὸ κόστος τῶν πωληθέντων, κατὰ 20% εἰς τὸ κόστος τῶν ἐτοίμων προϊόντων καὶ κατὰ 5% εἰς τὴν ἐν ἐξελίξει παραγωγὴν.

Σημείωσις

"Ὅπου ἐκ τῶν δεδομένων δέν προκύπτει ὁ πρὸς χρέωσιν ἢ πίστωσησιν λ/σμός, τίθεται εἰς τὰς ἐγγραφάς: "Λ/σμοὶ Διάφοροι!"

Ἔσκησις 71 ('Ετέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσ. Ὀκτωβρίου 1970)

Ἡ ἐταιρεία Ε παράγει τὸ πλαστικὸν διαφημιστικὸν προϊόν π διὰ τῶν δύο κυρίων παραγωγικῶν τῆς τμημάτων α) τῆς μορφοποιήσεως καὶ β) τῆς τελειοποιήσεως, μὴ διαθέτουσα βοηθητικὰς ὑπηρεσίας παραγωγῆς. Τὸν λ/σμὸν Γενικὰ Βιομηχανικά Ἐξοδα τηρεῖ ἢ ἐπιχέρῃσις κατ' εἶδος καὶ κατὰ τμῆμα.

Οἱ βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1970 τῶν Γενικῶν Βιομηχανικῶν ἔξόδων καὶ τῆς ἀπασχολήσεως καθορισθέντες προϋπολογιστικοὶ συντελεσταὶ ἐπιβαρύνσεως ΓΒΕ κατὰ τμῆμα εἶναι οἱ ἑξῆς: α) δρχ. 45 καθ' ὥραν λειτουργίας τῶν μηχανημάτων διὰ τὸ τμῆμα τῆς μορφοποιήσεως καὶ β) Δρχ. 36 καθ' ὥραν ἀμέσου ἐργασίας διὰ τὸ τμῆμα τελειοποιήσεως.

Ἡ ἀπογραφὴ ἐνάρξεως τῆς χρήσεως 1970 ἦτο ἡ ἑξῆς:

Πρῶται καὶ βοηθητικαὶ ὕλαι	δρχ. 139.500
Ἐτοιμα προϊόντα	" 166.500

Παραγωγὴ ἐν ἐξελίξει:

Πρῶται καὶ βοηθητικαὶ ὕλαι	δρχ. 16.875	
" Ἀμεσος ἐργασία	" 15.075	
Γ.Β.Ε.	" 9.225	41.175

Αἱ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς χρήσεως τὴν 1/1/70 μέχρι τῆς 30/6/1970 (Α' ἐξάμηνον) ἐνεργηθεῖσαι πράξεις ἦσαν ἀνακεφαλαιωτικῶς αἱ ἑξῆς:

1. Ἀγοραὶ πρώτων καὶ βοηθητικῶν ὑλῶν δρχ. 204.750.
2. Ἐπιστροφαὶ πρώτων καὶ βοηθητικῶν ὑλῶν εἰς προμηθευτὰς δρχ. 8.775.
3. Πρῶται καὶ βοηθητικαὶ ὕλαι βιομηχανοποιηθεῖσαι:

α) Πρώται ύλαι	δρχ.	193.500
β) Βοηθητικά ύλαι	"	7.200

4. Δαπάναι προσωπικού:

α) "Αμεσος εργασία	δρχ.	238.500
β) "Εμμεσος εργασία	"	94.500

5. Τά έν συνδλω πραγματοποιηθέντα ΓΒΕ κατ'είδος, συμπεριλαμβανομένων τών βοηθητικων ύλων καί τής έμμέσου εργασίας καί ή κατανομή αυτών κατά τμήμα έχουν ως έξης:

Γ.Β.Ε. κατ'είδος	Σύνολον	Κατανομή κατά τμήμα:	
		Μορφοποίησις	Τελειοποίησις
Βοηθητικά ύλαι	7.200	2.475	4.725
"Εμμεσος εργασία	94.500	49.500	45.000
'Αποσβέσεις	68.625	46.800	21.825
'Ενοίκια	67.500	45.000	22.500
Φόροι	18.000	13.500	4.500
'Ασφάλιστρα	20.250	16.875	3.375
'Ηλεκτρ. ρεύμα κινήσεως	17.100	12.600	4.500
Διάφορα	47.250	40.500	6.750
	340.425	227.250	113.175

* 6. Κατά τήν διάρκειαν του πρώτου εξαμήνου ή κατά τμήμα ά-πασχόλησις ήτο ή έξης:

Μορφοποίησις:	Ώραι λειτουργίας μηχανων	7.500
Τελειοποίησις:	Ώραι άμέσου εργασίας	5.000

7. Η άπογραφή τών έτοιμων προϊόντων καί τής έν έξει παραγωγής πρό τής λογιστικής ρυθμίσεως τής άπορρεούσης έν τής προσαρμογής τών συντελεστών έπιβαρύνσεως ΓΒΕ βάσει τών κατά τά κατωτέρω νέων προϋπολογιστικων δεδομένων ήτο ή έξης:

"Ετοιμα προϊόντα	δρχ.	141.750
Παραγωγή έν έξει:		
Πρώται ύλαι	δρχ.	13.500
"Αμεσος εργασία	"	13.050
Γ.Β.Ε.	"	7.110
		33.660

8. Τήν 30/6/70 ή έπιχειρήσις κατήρτισεν νέον προϋπολογισμόν Γ.Β.Ε. διότι διεπίστωσεν ότι ή πραγματική καθ'όλον τό έτος άπασχόλησις θά είναι μεγαλειτέρα τής αρχικώς προϋπολο-

γισθείσης. Τά νέα ταῦτα προϋπολογιστικά στοιχεία ΓΒΕ καί ἀ-
πασχολήσεως εἶναι τά ἑξῆς:

Προϋπολογισμός ΓΒΕ: Σύνολον δρχ. 778.500, ἐξ ὧν Τμήμα
μορφοποιήσεως δρχ. 535.500 καί τμήμα τελειοποιήσεως δραχμαί
243.000.

Προβλεπομένη ἔτησι ἀπασχόλησις: Ὑραι λειτουργίας μη-
χανῶν τμήματος μορφοποιήσεως 14.000, ὡραι ἀμέσου ἐργασίας
τμήματος τελειοποιήσεως 9.000.

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται α) νά γίνουσι αἱ λο-
γιστικά ἐγγραφαί, περιλαμβανομένης καί τῆς ἐγγραφῆς ἀνοί-
γματος κατὰ τὴν Ἀγγλοσαξωνικὴν μέθοδον καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς
τὴν ἐν ἐξελίξει παραγωγὴν, β) νά γίνουσι ἰδιαιτέρα ὑπολογι-
στικά σημειώματα διὰ τὸ κόστος τῶν παραχθέντων καί διὰ τὴν
προσαρμογὴν τῆς ἐπιβαρύνσεως διὰ Γ.Β.Ε. βάσει τῶν νέων συν-
τελεστῶν κατανομομένου τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῆς προσαρμογῆς
τῶν ΓΒΕ κατὰ 75% εἰς τὸ κόστος τῶν πωληθέντων, κατὰ 20% εἰς
τὸ κόστος τῶν ἐτοιμῶν προϊόντων καί κατὰ 5% εἰς τὴν ἐν ἐξε-
λίξει παραγωγὴν.

Σημείωσις

"Ὅπου ἐκ τῶν δεδομένων δέν προκύπτει ὁ πρὸς χρέωσιν ἢ
πρωτῶν λ/σμός, τίθεται εἰς τὰς ἐγγραφὰς "Λ/σμοί Διάφοροι"

Ἄοκποις 72 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσεις Ὀκτωβρ. 1970)

Ἡ ἐπιχείρησις Ε παράγει καί ἐγκαθιστᾷ μόνον κατόπιν πα-
ραγγελίας τῶν πελατῶν τῆς ὑάλινα εἶδη χρησιμοποιούμενα εἰς
τὰς κατασκευὰς τῶν κτιρίων (ὑάλινοι πλάκες διὰ στέγας, πα-
ράθυρα, πόρτες, ὑάλινα χωρίσματα κλπ.). Ἡ παραγωγή τῆς δι-
εξάγεται διὰ τριῶν κυρίων παραγωγικῶν τμημάτων τῶν ἑξῆς: α)
Σχεδιαστηρίου, β) κοπῆς, γ) ἐγκαταστάσεως.

Ἡ ἀπογραφή τῆς τῆς 1/1/1970 ἦτο ἡ ἑξῆς:

Πρῶται καί βοηθητικά ὕλαι δρχ. 540.000

Παραγωγή ἐν ἐξελίξει:

Ε.Π. Νο 810 πρῶται ὕλαι	δρχ.	12.000
" Ἀμεσος ἐργασία	"	6.600
Γ.Β.Ε.	"	3.300

Αἱ κατὰ τὸν Ἰανουάριον 1970 ἐνεργηθεῖσαι πράξεις πα-
ρατίθενται κατωτέρω.

1. Άγοραί πρώτων και βοηθητικών υλών δρχ. 270.000.

2. Τό κόστος εκάστης των υπό εκτέλεσιν παραγγελιών έπεβαρύνθη ως έξης:

Άριθ. Ε.Π	Πρώται ύλαι	Άμεσος Έργασία	Καταλογισθέντα Σχεδιαστηρ.	Γεν. Βωμ. Κοπή	Έξ. Έγκατ.	Σύνολον κατά παραγγελ.
810	25.200	11.400	1.560	3.300	1.800	43.260
811	66.000	42.000	6.240	21.000	10.200	145.440
812	12.000	10.500	4.020	3.900	1.260	31.680
813	8.100	6.000	4.560	960	1.680	21.300
814	153.000	108.000	9.180	3.000	24.000	297.180
815	96.000	75.000	7.650	9.600	12.600	200.850
	360.300	252.900	33.210	41.760	51.540	739.710

3. Τά πραγματικά ΓΒΕ εκτός της άξιας των φθορών εν συνόλω και κατόπιν κατανομής των, κατά τμήμα ήσαν τά έξης:

Κ α τ α ν ο μ ή

Δαπάναι κατ'είδος	Σύνολον	Σχεδιαστηρ.	Κοπή	Έγκατάστασις
Βοηθητικά ύλαι	6.510	1.560	3.150	1.800
Άμεσος έργασία	52.380	12.840	18.300	21.240
Ήλεκτρικόν ρεύμα	2.220	360	1.560	300
Άποσβέσεις	13.050	4.530	6.120	2.400
Μεταφοραί	18.600	4.800	-	13.800
Ένοίκια	24.000	6.000	9.000	9.000
Άσφάλιστρα	4.260	720	1.440	2.100
Διάφορα	18.960	5.460	5.100	8.400
	139.980	36.270	44.670	59.040

4. Κατά τήν διάρκειαν του μηνός άπεπερατώθη ή παραγωγή των υπ' αριθ. 810, 811 και 812 παραγγελιών αίτινες και παρεδόθησαν εις τους πελάτας. Αί λοιπαί παραγγελίαι εύρισκοντο εις τό τέλος του μηνός υπό εκτέλεσιν.

Μέρος της παραγγελίας Νο 813 κατεστράφη κατά τήν έγκατάστασιν έξ αίτιων κρινομένων ως συνήθων και κανονικών επί υαλίλων ειδών. Τό κόστος του καταστραφέντος μέρους της παραγγελίας ταύτης άνέρχεται εις δρχ. 2.130 μέ τήν έξης άνάλυσιν: Πρώται ύλαι δρχ. 1.200, άμεσος έργασία δρχ. 450 ΓΒΕ τμήματος κοιής δρχ. 120 και ΓΒΕ τμήματος έγκαταστάσεως δρχ.

360. Ἡ ὑπολλειμματική ἀξία τοῦ καταστραφέντος μέρους εἶναι δρχ. 300 καὶ εἰσεπράχθη διὰ τῆς πωλήσεως αὐτοῦ. Αἱ πρῶται ὕλαι καὶ αἱ λοιπαὶ δαπάναι αἱ ἀναγκαῖαι πρὸς συμπλήρωσιν τῆς παραγγελίας περιλαμβανομένης καὶ τῆς ἐπιβαρύνσεως ἐκ τοῦ καταστραφέντος μέρους ἐπεβάρυναν τὴν παραγγελίαν καὶ περιλαμβάνονται εἰς τὴν κατάστασιν ἐπιβαρύνσεως τῶν παραγγελιῶν.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται νὰ γίνουσι αἱ σχετικαὶ ἐγγραφαί, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν α) ὅτι ἡ ἐπιχείρησις τηρεῖ λ/σμούς Γ.Β.Ε. κατ' εἶδος καὶ κατὰ τμήμα χρεώνουσα τὸν λ/σμόν Γ.Β.Ε. κατ' εἶδος διὰ τῶν σχετικῶν δαπανῶν ἀμέσως ἅμα τῇ πραγματοποιήσει των, β) ὅτι τὸν λ/σμόν τῆς ἐν ἐξελίξει παραγωγῆς τηρεῖ κατὰ τὴν κλασσικὴν μέθοδον (οὐχὶ κατὰ τὴν ἀγλοσαξωνικὴν).

Σημείωσις

Ὅπου ἐκ τῶν δεδομένων δέν προκύπτει ὁ πρὸς χρέωσιν ἢ πρῶτων λ/σμός τίθεται εἰς τὰς ἐγγραφάς "Λ/σμοὶ Διάφοροι".

Ἔσοδοι 73 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσ. Ὀκτωβρ. 1970)

Ἡ ἐπιχείρησις Ε παραγεῖ καὶ ἐγκαθιστᾷ μόνον κατόπιν παραγγελίας τῶν πελατῶν τῆς ὑάλινα εἶδη χρησιμοποιούμενα εἰς τὰς κατασκευὰς τῶν κτιρίων (ὑάλινοι πλάνες διὰ στέγας, παράθυρα, πόρτες, ὑάλινα χωρίσματα κλπ.). Ἡ παραγωγή τῆς διεξάγεται διὰ τριῶν κυρίων παραγωγικῶν τμημάτων τῶν ἐξῆς. α) Σχεδιαστηρίου, β) κοπῆς, γ) ἐγκαταστάσεως.

Ἡ ἀπογραφή τῆς τῆς 1/1/1970 ἦτο ἡ ἐξῆς:

Πρῶται καὶ βοηθητικαὶ ὕλαι	δρχ. 405.000
Παραγωγή ἐν ἐξελίξει:	
Ε.Π. Νο 810 πρῶται ὕλαι	δρχ. 9.000
" Ἀμεσος ἐργασία	" 4.950
Γ.Β.Ε.	" 2.475

Αἱ κατὰ τὸν Ἰανουάριον 1970 ἐνεργηθεῖσαι πράξεις παρατίθενται κατωτέρω.

1. Ἀγοραὶ πρῶτων καὶ βοηθητικῶν ὑλῶν δρχ. 202.500
2. Τὸ κόστος ἐκάστης τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν παραγγελιῶν ἐπεβαρύνθη ὡς ἐξῆς:

Αριθ. Ε.Π.	Πρώται ύλαι	Άμεσος έργασία	Καταλογισθέντα Σχεδιαστηρ.	Γ.Β.Ε. Κοπή	Σύνολ. κατά έγκαταστ. παραγγελίαν
825	18.900	8.550	1.170	2.475	1.350
826	49.500	31.500	4.680	15.750	7.650
827	9.000	7.875	3.015	2.925	945
828	6.075	4.500	3.420	720	1.260
829	114.750	81.000	6.885	2.250	18.000
830	72.000	56.250	5.737,5	7.000	9.450
	270.225	189.675	24.907,5	31.320	38.655
					554.782,50

3. Τά πραγματικά Γ.Β.Ε. ἐκτός τῆς ἀξίας τῶν φθορῶν ἐν συνόλῳ καὶ κατόπιν κατανομῆς των, κατὰ τμήμα ἦσαν τὰ ἑξῆς:

Δαπάναι κατ' εἶδος	Σύνολον	Κατανομή		
		Σχεδιαστη- ρίου	Κοπή	Ἐγκατάστ.
Βοηθητικά ύλαι	4.882,50	1.170	2.362,50	1.350
Ἐμμεσος ἐργασία	39.285	9.630	13.725	15.930
Ἡλεκτρικόν ρεῦμα	1.665	270	1.170	225
Ἀποσβέσεις	9.787,50	3.397,50	4.590	1.800
Μεταφοραί	13.950	3.600	-	10.350
Ἐνοίκια	18.000	4.500	6.750	6.750
Ἀσφάλιστρα	3.195	540	1.080	1.575
Διάφορα	14.220	4.095	3.825	6.300
	104.985	27.202,50	33.502,50	44.280

4. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μηνός ἀπεπερατώθη ἡ παραγωγή τῶν ὑπ' ἀριθ. 825, 826 καὶ 827 παραγγελιῶν αἵτινες καὶ παρεδόθησαν εἰς τοὺς πελάτας. Ἀἱ λοιπαὶ παραγγελίαι εὐρίσκονται εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός ὑπὸ ἐκτέλεσιν.

Μέρος τῆς παραγγελίας Νο 829 κατεστράφη κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν ἐξ αἰτίων κρινομένων ὡς συνήθων καὶ κανονικῶν ἐπὶ ὑαλίτων εἰδῶν. Τὸ κόστος τοῦ καταστραφέντος μέρους τῆς παραγγελίας ταύτης ἀνέρχεται εἰς ὀρχ. 1.597,50 μέ τὴν ἑξῆς ἀνάλυσιν: Πρώται ὑλαι ὀρχ. 900, ἄμεσος ἐργασία ὀρχ. 337,50, Γ.Β.Ε. τμήματος κοπῆς ὀρχ. 90 καὶ Γ.Β.Ε. τμήματος ἐγκαταστάσεως ὀρχ. 270. Ἡ ὑπολειμματικὴ ἀξία τοῦ καταστραφέντος τμήματος εἶναι ὀρχ. 225 καὶ εἰσεπράχθη διὰ τῆς πωλήσεως αὐτοῦ. Αἱ πρώται ὑλαι καὶ αἱ λοιπαὶ δαπάναι αἱ ἀναγκαῖαι πρὸς συμπλήρωσιν τῆς παραγγελίας περιλαμβανομένης καὶ τῆς ἐπιβαρύν-

σεως ἐκ τοῦ καταστραφέντος μέρους ἐπεβάρυνον τὴν παραγγελίαν καὶ περιλαμβάνονται εἰς τὴν κατάστασιν ἐπιβαρύνσεως τῶν παραγγελιῶν.

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται νὰ γίνουν αἱ σχετικαὶ ἐγγραφαί, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν α) ὅτι ἡ ἐπιχειρήσις τηρεῖ λ/σμούς Γ.Β.Ε. κατ' εἶδος καὶ κατὰ τμήμα χρεώνουσα τὸν λ/σμόν Γ.Β.Ε. κατ' εἶδος διὰ τῶν σχετικῶν δαπανῶν ἀμέσως ἅμα τῆ πραγματοποίησιν των, β) ὅτι τὸν λ/σμόν τῆς ἐν ἐξελίξει παραγωγῆς τηρεῖ κατὰ τὴν κλασσικὴν μέθοδον (οὐχὶ κατὰ τὴν ἀγγλο - σαξωνικὴν).

Σημείωσις

"Ὅπου ἐκ τῶν δεδομένων δέν προκύπτει ὁ πρὸς χρέωσιν ἢ πίστωσησιν λ/σμός, τίθεται εἰς τὰς ἐγγραφάς "Λ/σμοὶ Διάφοροί".

Ἔσοδοι 74 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσ. Δεκεμβρίου 1970)

Ἡ Βιομηχανικὴ ἐπιχειρήσις Ε κοστολογεῖ τὰ Γενικά Βιομηχανικά Ἔσοδα διὰ προϋπολογιστικοῦ συντελεστοῦ δρχ. 72 καθ' ὥραν ἀμέσου ἐργασίας λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τῆς διὰ τοῦ ἴδιου τούτου προϋπολογισμοῦ ἀπασχόλησιν ἐκ 200.000 ὥρῶν.

Τὴν 1ην Ἰουνίου ἀναθεωρεῖ τὸν ἀρχικόν τῆς προϋπολογισμόν καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέοντα συντελεστήν καταρίσασα τὸν ἐξῆς ὃν θεωρεῖ τελικόν δι' ὀλόκληρον τὴν χρῆσιν: Γ.Β.Ε. δρχ. 15.500.000, ὥραι ἀμέσου ἐργασίας 250.000.

Κατὰ τὸ ἀπὸ 1/1 μέχρι 31/5 χρονικόν διάστημα κατελόγισεν εἰς τὴν παραγωγὴν Γ.Β.Ε. δρχ. 7.200.000 ἤτοι 100.000 ὥραι ἀμέσου ἐργασίας πρὸς 72. Τὰ καταλογισθέντα κατὰ τὸ ὡς ἄνω χρονικόν διάστημα Γ.Β.Ε. ἀφοροῦν κατὰ 1/2 πωληθέντα ἤδη προϊόντα, κατὰ 3/8 ὑπάρχοντα καὶ κατὰ 1/8 τὴν ἐν ἐξελίξει παραγωγὴν.

Ἐπὶ τῆ βάσει τοῦ ἀναθεωρημένου συντελεστοῦ ἐνεργήσατε τὰς ἐκ τῆς ἐπιβαλλομένης ἀνακοστολογήσεως ἀπορρεούσας λογιστικὰς ἐγγραφάς.

Ἔσοδοι 75 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσ. Δ/μβρίου 1972)

Τὰ κατ' εἶδος Γ.Β.Ε. τῆς ἐπιχειρήσεως Ε εἶναι τὰ ἐξῆς:

Συντηρήσεις καὶ ἐπισκευαὶ μηχανημάτων	800.000
Συντηρήσεις κτιρίων	210.000
Ἀποσβέσεις μηχανημάτων	1.200.000
Ἀποσβέσεις κτιρίων	255.000
Ἀσφάλιστρα μηχανημάτων	100.000
Ἀσφάλιστρα κτιρίων	45.000
Δημοτικὰ τέλη καθαριότητος καὶ φωτισμοῦ	90.000
Φωτισμὸς - Θέρμανσις	225.000
Ἡλεκτρικὸν ρεῦμα κινήσεως	1.500.000
Βοηθητικὰ ὕλαι	300.000
Ἐμμεσὸς ἐργασία	1.826.000
Σύνολον	6.551.000

Αἱ βοηθητικὰ ὕλαι καὶ ἡ ἔμμεσος ἐργασία κατανέμονται ὡς ἑξῆς:

	<u>Βοηθητικὰ ὕλαι</u>	<u>Ἐμμεσὸς ἐργασία</u>
Παραγωγικὸν τμήμα I	75.000	250.000
" " II	45.000	350.000
" " III	60.000	200.000
" " IV	120.000	400.000
Ἀποθήκη πρώτων ὑλῶν καὶ ὑλικῶν		200.000
Ἐργαλειοδοτήριον		176.000
Γραφεῖον Ἐργοστασίου		250.000
Σύνολον	300.000	1.826.000

Διὰ τὴν κατανομήν τῶν λοιπῶν Γενικῶν Βιομηχανικῶν Ἐξόδων χρησιμοποιοῦνται κριτήρια μερισμοῦ ἐπιλεγόμενα καταλλήλως ἐκ τοῦ κάτωθι πίνακος.

Τμήματα	Ὅγκος κτιρίων μ ³	Ἀξία μηχαν/των	Ἀξία ἀναλώσεω	Ἰσχύς Κινητ. HP	Ἀρ. Ἐργ.	Κόστος ἀμέσου ἐργασίας
Τμήμα I	2.000	1.200.000	2.000.000	100	25	2.758.000
" II	3.000	800.000	4.000.000	150	15	1.435.000
" III	2.500	1.000.000	3.000.000	250	32	3.171.400
" IV	1.500	1.500.000	2.596.000	450	15	1.434.200
Ἀποθήκη ΠΥ καὶ ὑλικῶν	3.000	300.000	-	40	8	-
Ἐργολειοδοτήριον	1.000	200.000	-	10	5	-
Γραφ. Ἐργασ.	2.000	-	-	-	7	-
	15 000	5 000 000	10 000	1000	100	

Τά κριτήρια ἐξ ἄλλου τοῦ καταλογοισμοῦ τοῦ κόστους τῶν βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν παραγωγῆς εἰς τὰ κύρια τμήματα εἶναι τὰ ἑξῆς:

Ἀποθήκη ΠΥ καὶ ὑλικῶν	Ἄξια ἀναλώσεων
Ἐργαλειοδοτήριον	Ἀριθμὸς ἐργαζομένων εἰς τὰ κύρια τμήματα
Γραφεῖον Ἐργοστασίου	Ἀριθμὸς ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐν γένει τμήματα πλὴν τοῦ γραφείου.

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ὡς ἄνω στοιχείων ζητεῖται: Νά γίνῃ ὁ μερισμὸς τῶν ΓΒΕ, ἡ μεταφορὰ τοῦ κόστους τῶν βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τὰ κύρια παραγωγικά τμήματα καὶ νά ἐνεργηθοῦν αἱ ἐγγραφαὶ καταλογοισμοῦ τῶν Γενικῶν Βιομ. Ἐξόδων ἐπὶ τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν παραγγελιῶν συμφώνως πρὸς τὰ στοιχεῖα τοῦ κάτωθι πίνακος.

	<u>Κόστος ἀμέσου ἐργασίας</u>			
	<u>Τμήμα I</u>	<u>Τμήμα II</u>	<u>Τμήμα III</u>	<u>Τμήμα IV</u>
Ε.Π. No 192	200.000	100.000	-	-
Ε.Π. No 198	-	150.000	300.000	50.000

Ἔσκησις 76 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσ. Ἰουνίου 1971)

Τά μετὰ τὸν μερισμὸν τῶν δαπανῶν κατ' εἶδος σχηματισθέντα ἐν τῇ φύλλῃ μερισμοῦ ποσὰ χρεώσεων τῶν βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν εἶναι τὰ ἑξῆς:

Συνεργεῖον ἐπισκευῶν (Σ.Ε.)	δρχ. 54.000
Τεχνικὴ Διεύθυνσις (Τ.Δ.)	" 174.000 -
Δαπάναι χώρου	" 120.000 -
Ἀτμοπαραγωγή (Α)	" 440.000
Ἡλεκτροπαραγωγή (Η.)	" 282.000
Ἀποθήκη πρώτων ὑλῶν καὶ λοιπῶν ὑλικῶν (Α.Υ.)	" 100.000 -
Γραφεῖον Οἴκ. Ὑπ. Ἐργ. (Γ.Ο.Υ.)	" 140.000 -

Ζητεῖται ὁ ὑπομερισμὸς (μεταφορὰ) τῶν ὡς ἄνω ποσῶν βάσει τῶν κατὰ περίπτωσιν καταλλήλων μονάδων ἔργου καὶ κριτηρίων ἐπιλεγομένων ἐν τοῦ κάτωθι πίνακος ἐνεργουμένων καὶ τῶν σχετικῶν ἐγγραφῶν.

	A	ΓΟΥ	T.Δ.Σ.Ε.	H.	A.Y	T ₁	T ₂	
'Αριθμός 'Ερ/ων	6	6	4	8	6	4	66	56
'Ανάλωσις ατμού εἰς τόνους					1.000		1.500	2.500
'Εγκατεστημένη ἰσχύς	20		10			80	90	
"Όγκος κτιρίου εἰς M ³	500	500	250	350	400	300	1.700	2.000
'Ωραι ἐπισκευῶν						150	200	
'Αριθ. ἐξαγωγῶν πρώτων ὑλῶν						200	100	300
'Αριθ. ἐξαγωγῶν λοιπῶν ὑλικῶν	60/3 = 20		240/3 = 80	60/3 = 20		150/1 = 150	240/3 = 80	150

Σημείωσις

1 ἐξαγωγή πρώτων ὑλῶν = 3 ἐξαγωγῶν λοιπῶν ὑλικῶν T₁, T₂ κύρια τμήματα παραγωγῆς.

'Αοκποις 77 ('Ετέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσεις 'Ιουνίου 1971)

Τὰ μετὰ τὸν μερισμὸν τῶν δαπανῶν κατ'εἶδος σχηματισθέντα ἐν τῷ φύλλῳ μερισμοῦ ποσὰ χρεώσεων τῶν βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν εἶναι τὰ ἑξῆς:

Συνεργετον ἐπισκευῶν (Σ.Ε.)	δρχ.	108.000
Τεχνική Διεύθυνσις (Τ.Δ.)	"	348.000
Δαπάναι χώρου	"	240.000
'Ατμοπαραγωγή (Α)	"	880.000
'Ηλεκτροπαραγωγή (Η)	"	564.000
'Αποθήκη πρώτων ὑλῶν καὶ λοιπῶν ὑλικῶν (Α.Υ.)	"	200.000
Γραφεῖον Οἰκ. 'Υπ. 'Εργ. (Γ.Ο.Υ.)	"	280.000

Ζητεῖται ὁ ὑπομερισμὸς (μεταφορά) τῶν ὡς ἄνω ποσῶν βάσει τῶν κατὰ περίπτωσιν καταλλήλων μονάδων ἔργου καὶ κριτηρίων ἐπιλεγόμενων ἐκ τοῦ κάτωθι πίνακος ἐνεργουμένων καὶ τῶν σχετικῶν ἐγγραφῶν.

	A	Γ.Ο.Υ	Τ.Δ	Σ.Ε	Η.	Α.Υ	T ₁	T ₂
'Αριθμός 'Ερ/μένων	12	12	8	16	12	8	132	112
'Ανάλωσις άτμοϋ εΐς τόνους					2.000		3.000	5.000
'Εγκατεστημένη ίσχύς	40		20				160	180
"Όγκος κτιρίου εΐς M ³	1000	1.000	500	700	800	600	3.400	4.000
Ώραι επίσκευών							300	400
'Αριθ. έξαγωγών πρώτων ύλων							400	200
'Αριθ. έξαγωγών λοιπών ύλικών	120/3=40		480/3=160		120/3=40		300/3=100	480/3=160

Σημείωσις

1 έξαγωγή πρώτων ύλων = 3 έξαγωγαι λοιπών ύλικών
T₁, T₂ = κύρια τμήματα παραγωγής.

'Ασκησις 78 ('Ετέθη εΐς τμηματ. έξετάσ. 'Οκτωβρ. 1971)

Τά άθροίσματα του φύλλου μερισμοϋ των δαπανών κατ' εΐδος της επιχειρήσεως σαπωνοποιείας Ε πρό της διενεργείας των μεταξύ των τμημάτων μεταφορών (του ύπομερισμοϋ) έχουν ως έξησις: κατά τμήμα:

1. Δαπάναι χώρου	δρχ.	810.000
2. Δ/νσις έργοστασιου	"	408.000
3. 'Αποθήκη πρώτων ύλων καί λοιπών ύλικών	"	55.500
4. 'Ατμοπαραγωγή	"	665.700
5. 'Ηλεκτροπαραγωγή	"	751.800
6. Τμήμα σαπωνομάξης	"	393.600
7. Τμήμα παραγ. σάπνους	"	1.416.600
8. Τμήμα συσκευασίας	"	651.000
9. Φορτηγά άυτοκίνητα	"	361.200
10. 'Αποθήκη προϊόντων	"	226.200

'Εκ των ως άνω τμημάτων τά ύπ' άριθ. 6, 7 καί 8 εΐναι κύρια τμήματα παραγωγής, τά δέ 9 καί 10 εΐναι τμήματα πωλήσεων.

Ζητείται ή διενέργεια του ύπομερισμοϋ (μεταφοράς των ποσών μεταξύ των τμημάτων) δι' έπιλογής των καταλλήλων μονάδων έργου εκ των έν τψ έπομένψ πίνακι παρατιθεμένων καί ή διενέργεια των έξ άυτοϋ άπορρευοσών λογιστικών έγγραφών.

240
150
60
240
60
750
300
450

52
112
8
16
16
12
12

20
200
500
800
250

	Τμήμα σαπ/μάζης	Τμήμα παραγ. σάπων.	Τμήμα συσκευ. έργοστ.	Δ/νσις	'Ατ/γή	'Ηλ/γή	Φορτ. αύτ/τα	'Αποθ. Α'ύλων	'Απ. προϊόν.	Σύνολοθ
'Αριθ. έρ/ων	36	66	60	30	27	18	12	9	12	270
'Ανάλ. άτμοθ εις τόνν.	4.500	1.500				3.000				9.000
'Εγκατ. ισχύς εις ίππους	75	375	105		45					600
'Αριθ. έξαγ. Α'ύλων	60	150	90							300
'Αριθ. έξαγ. βοηθ. ύλων	30	150	120							300
'Αριθ. έξαγ. ύλ. κατ άντ.	240	360	120		150	270			60	1.200
"Όγκος κτιρ. εις μ ³	3.000	9.900	9.000	2.100	1.500	2.400		4.500	3.600	36.000

Διά τόν καταλογισμόν τῶν δαπανῶν τῆς ἀποθήκης πρώτων ὑλῶν καί λοιπῶν ὑλικῶν ἰσχύει ἰσοδυναμία: Μία ἐξαγωγή πρώτης ὑλης = πέντε ἐξαγωγαί βοηθητικῶν ὑλῶν ἢ ὑλικῶν καί ἀνταλλακτικῶν.

Σημείωσις

Κατά τήν λύσιν καταρτίζεται 1ον) ὁ πίναξ ὁ ἐμφαίνων τοῦς ὑπομερισμούς ἐν τῇ συνόλῳ των. 2ον) Πίναξ ἐμφαίνων τοῦς μερικούς ὑπολογισμούς δι' ἕκαστον μεταφερόμενον ποσόν. Ἐπί τῇ βάσει τοῦ πρώτου πίνακος διενεργοῦνται αἱ λογιστικά ἐγγραφαί.

Ἔσκησις 79 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσεις Ὀκτωβρ. 1971)

Ἐπιχειρήσις ὑπολογίζει τήν κανονικήν παραγωγήν ἐλαττωματικῶν ἐπί τοῦ προϊόντος τῆς Π εἰς 5% ἐπί τῆς συνολικῆς παραγωγῆς του. Τό προϊόν τοῦτο παράγεται μετ' ἄλλων εἰς τό Τμήμα Γ. Κατά τήν περίοδον παρήχθησαν 100.000 ὑγιεῖς μονάδες ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ προϊόντος καί 10.000 ἐλαττωματικά. Τό συνολικόν κόστος τῆς ἐν λόγῳ παραγωγῆς ἀνῆλθεν εἰς δραχμάς 2.420.000. Ἡ τιμή ρευστοποιήσεως τῶν ἐλαττωματικῶν κατά μονάδα εἶναι δρχ. 8.

Ἐπί τῇ βάσει τῶν στοιχείων τούτων νά ἐνεργηθοῦν αἱ σχετικά ἐγγραφαί κατ' ἀμφοτέρους τοῦς ἰσχύοντας τρόπους κοστολόγησεως τῆς ὑγιοῦς παραγωγῆς.

Ἔσκησις 80 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσεις Ἰουνίου 1972)

Τά προκύφαντα ποσά ἐκ τοῦ μερισμοῦ τῶν δαπανῶν κατ' εἶδος (πρὸ τοῦ ὑπομερισμοῦ) εἶναι τά ἑξῆς: Ἀτμοπαραγωγή δρχ. 1.239.000, Ἡλεκτροπαραγωγή δρχ. 600.000, Κύριον Τμήμα Τ₁ δρχ. 400.000, Κύριον Τμήμα Τ₂ δρχ. 405.000. Τά στοιχεῖα τῆς παραγωγῆς καί ἀναλώσεως ἀτμοῦ καί ρεύματος εἶναι τά ἑξῆς:

Ἀνάλωσις

	Συνολική παραγωγή	Ἡλ/γῆ	Ἀτμοπα- ραγωγή	Τ ₁	Τ ₂
Ἀτμός τόννοι	20.000	3.000		12.000	5.000
Ρεῦμα KW	1.500.000		90.000	1.010.000	400.000

Τά κατά κύριον τμήμα ΓΒΕ κατανέμονται ἐπί τοῦ κόστους πα-

ραγωγής αναλόγως του κόστους της άμεσου έργασίας το όποτον κατά την υπό κρίσιν περίοδον ήτο τό έξης:

	<u>T₁</u>	<u>T₂</u>
Παραγγελία Νο 107	400.000	100.000
Παραγγελία Νο 111	600.000	150.000
Παραγγελία Νο 112		250.000
	<u>1.000.000</u>	<u>500.000</u>

Έπί τῷ βάσει τῶν ὡς ἄνω στοιχείων νά γίνουσι αἱ ἐγγραφαί τοῦ ὑπομερισμοῦ καί τοῦ καταλογισμοῦ τῶν κατά κύριον τμήμα ΓΒΕ ἐπί τοῦ κόστους παραγωγῆς.

Άσκησις 81 (Έτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσεις Ἰουνίου 1972)

Ἡ ἐπιχειρήσις Ε ἐπιδιώκουσα τόν προσδιορισμόν προϋπολογιστικῶν συντελεστῶν ἐπιβαρύνσεως ΓΒΕ κατά ὥραν άμεσου έργασίας δι' ἕκαστον τῶν κυρίων παραγωγικῶν τῆς τμημάτων, καθήρτισε γενικόν προϋπολογισμόν τῶν ΓΒΕ τοῦ εργοστασίου τῆς καί προέβη εἰς τήν κατά τμήμα καί ὀνομαστικόν κέντρον κόστους κατανομήν αὐτῶν. Τά ἐκ τοῦ σχετικοῦ φύλλου μερισμοῦ στοιχεῖα εἶναι τά έξης:

Δαπάναι χώρου	471.600	Τμήμα I	821.750
Γραφεῖον εργοστασ.	764.350	Τμήμα II	806.100
Αποθήκη Α ὑλ. καί ὑλ.	485.050	Συναρμολόγησις	417.400
Εργαλειοδοτήριον	232.700	Στίλβωσις	321.050

Διά τόν προσδιορισμόν τῶν προϋπολογιστικῶν συντελεστῶν παρέχονται ἐπιπροσθέτως καί τά έξης στοιχεῖα:

Προϋπολογισμός ἀξίας

Τμήματα	Ἐπιφάνεια εἰς τετρ. πόδ.	Βιομηχανοποιήθ. πρῶτων ὑλῶν	Ἐπιφάνεια Βοηθ. καί ὑλ.	Ἄριθ. ἐργαζ. ἄμ. ἐργ.	Ἦραι ἄμ. ἐργ.
Τμήμα I	10.000	4.300.000	250.000	20	36.000
Τμήμα II	12.000	300.000	30.000	12	30.000
Συναρμολόγησις	8.000	200.000	20.000	10	24.000
Στίλβωσις	6.000	450.000	75.000	8	10.000
Αποθήκη	6.000			4	
Εργαλειοδοτήριον	4.000			2	
Γραφεῖον εργοστασίου	2.000			4	

Τό έργαλειοδοτήριον έξυπηρετεῖ μόνον τά κύρια παραγωγικά τμήματα. Αἱ δαπάναι τῆς ἀποθήκης κατανέμονται ἀναλόγως τῆς ἀξίας τῶν βιομηχανοποιουμένων πρώτων ὑλῶν καί ἀναλισκομένων ὑλικῶν, λογιζομένου ὅτι ἀξία πρώτων ὑλῶν 1 δραχμῆς βαρύνεται διά τῶν αὐτῶν ἐξόδων μέ ἀξίαν ὑλικῶν 0,5 δρχ.

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων νά εὐρεθῆ ὁ κατά κώριον τμήμα προϋπολογιστικῆς συντελεστῆς ἐπιβαρύνσεως ΓΒΕ καί ἐπί τῆ βάσει τῶν συντελεστῶν τούτων νά γίνῃ ἡ ἐγγραφή καταλογισμοῦ τῶν ἐν λόγῳ ἐξόδων ἐπί τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς. Συναφῶς παρέχονται τά ἐξῆς στοιχεῖα.

Τμήμα I Τμήμα II Συναρμολόγ. Στίλβωσις

Παραγγελία Νο 1412	1.200	1.000	1.800	
Παραγγελία Νο 1419	1.800	1.500		1.000

Ἔαυκοις 82 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσ. Ὀκτωβρίου 1972)

Ἡ ἐπιχειρήσις Ε παράγει κατά παραγγελίαν τῶν πελατῶν τῆς καί ἐφαρμόζει τό σύστημα τῆς ἐξατομικευμένης κατά παραγγελίαν κοστολογῆσεως, ἀκολουθοῦσα τήν κλασσικήν μέθοδον (οὐχί τήν ἀγγλοσαξωνικήν) καί τηροῦσα τόν λογαριασμόν τῶν Γ.Β.Ε. κατ' εἶδος καί κατά τμήμα. Διά τήν κοστολόγησιν τῶν δαπανῶν τοῦ προσωπικοῦ χρησιμοποιεῖ τούς ἐξῆς συντελεστάς ἐπί τῶν συμβατικῶν ἀμοιβῶν διά τήν πράγματι παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν: α) 80% ἐπί τῶν μισθῶν, β) 70% ἐπί τῶν ἡμερομισθίων.

Τό ἐργαστάσιον τῆς ἐπιχειρήσεως περιλαμβάνει δύο παραγωγικά τμήματα, τό Α καί τό Β καί τρεῖς βοηθητικᾶς ὑπηρεσίας: Τεχνικήν Διεύθυνσιν, Γραφεῖον ἐργοστασίου, καί Συνεργεῖον ἐπισκευῶν. Τά Γ.Β.Ε. κοστολογεῖ ἡ ἐπιχειρήσις διά συντελεστῶν ἐπί τῶν συμβατικῶν ἀμοιβῶν διά τήν πράγματι παρασχεθεῖσαν ἄμεσον ἐργασίαν. Οἱ συντελεσταί οὗτοι εἶναι οἱ ἐξῆς: Τμήμα Α' 250%, Τμήμα Β' 200%.

Κατά τήν περίοδον ἐνηργήθησαν αἱ ἐξῆς πράξεις:

1. Ἀναλώσεις ὑλικῶν ἐν γένει:

	Παραγγ. No 212	Παραγγ. No 217	Τμήμα Α'	Τμήμα Β	Συνεργ. ἐπισκ.
Πρῶται ὕλαι	400.000	250.000			
Βοηθητ. ὕλαι			40.000	60.000	
Ἀναλ. ὑλ. καί ἀνταλ.			30.000	40.000	50.000

2. Κατηρτίσθησαν και έξωφλήθησαν αι κάτωθι μισθοδοτικά καταστάσεις:

	Ποσόν	Ληφθ. πρ/λαί	Κρατήσεις		Σύν. 'Υπό- Κρατησ.	'Υπό- λοιπον
			ΙΚΑ	Χ/μον		
'Αμοιβαί έμμ. προσωπικοῦ	1000.000	400.000	100000	5000	505.000	495000
'Αμοιβ. ήμερ. προσωπικοῦ	2000.000	1200.000	180000	10000	1390.000	610000
Δῶρον Πάσχα έμμ. προσ.	400.000		25000	2000	27.000	373000
Δῶρον Πάσχα ήμερ. προσ.	700.000		30000	3500	33.500	666,500
'Επιδ. άδειῶν έμμ. προσ.	100.000			500		99500

Αι βαρύνουσαι τήν έπιχειρήσιν επί τῶν άνωτέρω έν γένει άμοιβῶν είσφοραί ύπέρ τοῦ ΙΚΑ είναι αι έξής: α) 'Επί τῶν άμοιβῶν τοῦ έμμίσθου προσωπικοῦ δρχ. 150.000, β) επί τῶν άμοιβῶν τοῦ ήμερομισθίου προσωπικοῦ δρχ. 250.000.

3. Αι άμοιβαί τοῦ έμμίσθου κα' ήμερομισθίου προσωπικοῦ (συμβατικά διά τήν πράγματι παρασχεθεῖσαν ύπηρεσίαν) μερίζονται ως έξής:

'Αμοιβαί 'Εμμίσθου προσπ.	'Αμοιβαί ήμερομισθ. προσπ.
------------------------------	-------------------------------

"Άμεσος έργασία

Παραγγελία Νο 212	80.000	700.000
Παραγγελία Νο 217	120.000	900.000

"Εμμεσος έργασία

Τμήμα Α'	200.000	120.000
Τμήμα Β'	300.000	180.000
Τεχνική διεύθυνσις	150.000	
Γραφείον έργοστασίου	80.000	
Συνεργεῖον έπισκευῶν	70.000	100.000
	<u>1.000.000</u>	<u>2.000.000</u>

4. 'Η κατανομή της άμέσου έργασίας κατά τμήμα και παραγγελία είναι ή έξής:

	<u>Τμήμα Α΄</u>	<u>Τμήμα Β΄</u>
Άμοιβαί έμμισθου προσωπικού		
Παραγγελία Νο 212	30.000	50.000
Παραγγελία Νο 217	40.000	80.000
Άμοιβαί ήμερομισθίου προσωπικού		
Παραγγελία Νο 212	200.000	500.000
Παραγγελία Νο 217	300.000	600.000

5. Πλήν των εκ των προηγουμένων δεδομένων δημιουργηθέντων Γ.Β.Ε. έπραγματοποιήθησαν καί τά έν τώ έπομένφ πίνακι περιλαμβανόμενα (στήλη σύνολον) έν ψ παρατίθεται καί ό μερισμός αύτών.

	<u>Σύνολον</u>	<u>Τμήμα Α΄</u>	<u>Τμήμα Β΄</u>	<u>Τεχν. Διευθ.</u>	<u>Γρ. έργ.</u>	<u>Συν. Έπισκ.</u>
Ήλεκτρ. ρεύμα κιν.	200.000	50.000	140.000			10.000
Άποσβέσεις κτιρίων	100.000	40.000	40.000	1.300	10.000	8.700
Άποσβέσεις μηχανημ.	700.000	300.000	350.000			50.000
	<u>1.000.000</u>	<u>390.000</u>	<u>530.000</u>	<u>1.300</u>	<u>10.000</u>	<u>68.700</u>

Ή αξία του ήλεκτρικού ρεύματος όφείλεται είς τήν ΔΕΗ.

Διά τόν ύπομερισμόν των δαπανών των βοηθητικών ύπηρεσιών παραγωγής παρέχονται ύμίν τά έξής στοιχεία:

	<u>Τμήμα Α΄</u>	<u>Τμήμα Β΄</u>	<u>Τεχν. Διευθ.</u>	<u>Γρ. έργ.</u>	<u>Συν. έπισκ.</u>
Άριθμός έργαζομένων	35	55	5	10	5
Άραι έπισκευών	600	400			

Ή τεχνική διεύθυνσις έλέγχει μόνον τά κύρια παραγωγικά τμήματα.

Έπί τή βάσει των ως άνω στοιχείων ζητείται νά γίνουν αί σχετικά έγγραφα στηριζόμενα είς ιδιαίτερα ύπολογιστικά σημειώματα (όπου τοϋτο άπαιτείται).

Άσκησης 83 (Έτέθη εις τμηματ. εξέτασεις Δ/μβρίου 1972)

Τά υπόλοιπα τῶν δευτεροβαθμίων λογαριασμῶν τοῦ πρωτοβαθμίου Γ.Β.Ε. κατά τμήμα τῆς ἐπιχειρήσεως Ε εἶναι τά ἑξῆς:

Κύριον Τμήμα Τ ₁	δρχ.	1.692.800
" " Τ ₂	"	1.331.200
Ἀτμοπαραγωγή	"	700.000
Ἡλεκτροπαραγωγή	"	880.000
Συνεργεῖον ἐπισκευῶν	"	80.000
Οἰκονομικὰ ὑπηρεσίαι ἐργοστασίων	"	320.000

Συμπληρωματικῶς παρέχονται ὑμῖν τά κάτωθι στοιχεῖα:

α) Ὑπάρχουσα ἀμέσως ἐργασίας κατά τμήμα καὶ ἐντολήν παραγωγῆς:

	<u>ΕΠ Νο 76</u>	<u>ΕΠ Νο 77</u>	<u>ΕΠ Νο 79</u>
Τ ₁	3.600	3.000	1.800
Τ ₂	1.800	2.600	3.000

β) Παραχθεῖς ἀτμός τόννοι: 3.000 ἀπορροφηθέντες ὡς ἑξῆς:

Ἡλεκτροπαραγωγή	τόν.	300
Τμήμα Τ ₁	"	1.200
Τμήμα Τ ₂	"	1.500

γ) Παραχθέν ἠλεκτρικόν ρεῦμα ἐν ὅλῳ KW 400.000 ἀπορροφηθέντα ὡς ἑξῆς:

Ἀτμοπαραγωγή	KW	80.000
Τμήμα Τ ₁	"	200.000
Τμήμα Τ ₂	"	120.000

δ) Ἐργαζόμενοι κατά τμήμα:

Τ ₁	60
Τ ₂	100
Συνεργεῖον	10
Ἀτμοπαραγωγή	12
Ἡλεκτροπαραγωγή	18

ε) Ὑπάρχουσα ἐργασίας συνεργείου:

Τ ₁	150
Τ ₂	180
Ἡλεκτροπαραγωγή	165
Ἀτμοπαραγωγή	105

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ὡς ἄνω συμπληρωματικῶν στοιχείων ζητεῖται:

- 1) Νά γίνουν οί υπομερισμοί των βοηθητικών υπηρεσιών εἰς τὰ κύρια τμήματα.
- 2) Νά ἐνεργηθοῦν αἱ ἐξ αὐτῶν ἀπορρέουσαι ἐγγραφαι καί
- 3) Νά ἐνεργηθοῦν αἱ ἐγγραφαι καταλογισμοῦ τῶν κατά κύριον τμήμα Γενικῶν Βιομηχανικῶν Ἐξόδων ἐπὶ τῶν προϊόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5

Οί λογαριασμοί τῆς διαρκοῦς ἀπογραφῆς

Ἔσκησις 84 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσεις Ἰουνίου 1972)

Τίθενται ὑπ' ὄφιν ὑμῶν τὰ κάτωθι στοιχεῖα ἀναφερόμενα ἐπὶ τῆς ποσοτικῆς κινήσεως τῆς πρώτης ὕλης Υ καὶ τοῦ προϊόντος Π κατὰ τὸ πρῶτον τρίμηνον 1972.

Στοιχεῖα ἀπογραφῶν			Στοιχεῖα ἀγορῶν καὶ πωλήσεων		
Ἀπογραφή	Υ	Π	Μῆν	Ἀγοραὶ Υ	Πωλήσεις Π
31/12/71	70.000	40.000			
31/1/72	90.000	20.000	Ἰαν.	200.000	140.000
28/2/72	60.000	25.000	Φεβρ.	220.000	162.000
31/3/72	80.000	15.000	Μάρτ.	250.000	164.000

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ὡς ἄνω στοιχείων: α) Νά προσδιορισθῇ ἡ βιομηχανοποιηθεῖσα κατὰ μῆνα ποσότης τῆς πρώτης ὕλης καὶ ἡ παραχθεῖσα κατὰ μῆνα ἐπίσης ποσότης προϊόντος, β) Λαμβανόμενον ὑπ' ὄφιν ὅτι αἱ ἐπιτευχθεῖσαι τιμαὶ ἀγορῶν τῆς πρώτης ὕλης ἦσαν προοδευτικῶς φθίνουσαι κατὰ τὸ τρίμηνον, γνωμοδοτήσατε ποία μέθοδος ἀποτιμῆσεως τῶν βιομηχανοποιηθεισῶν ποσοτήτων πρώτης ὕλης καθιστᾷ τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς τοῦ προϊόντος εἰς πρώτην ὕλην μέγιστον.

Σημείωσις

Αἱ ἀγοραὶ τῆς Υ καὶ αἱ πωλήσεις τοῦ Π ἦσαν ἀντιστοίχως

αί μόναι είσαγωγαι και έξαγωγαι έξ αύτων κατά τήν από 1.1.72 μέχρι 31.3.72 περίοδον.

Άσκησις 85 (Έτέθη είς τμηματ. έξετάσεις 'Ιουνίου 1972)

Έν Πειραιεϊ εταιρεία Ε παραγωγής όρυκτελαίων ήγόρασε παρά των Διύλιστηρίων Θεσσαλονίκης 1.000 τόννους μαζούτ μέ πληρωμήν έναντι φορτωτικῶν έγγραφων. Τό έκδοθέν τιμολόγιον παρά των Διύλιστηρίων έχει ως έξής:

1.000 τόν. μαζούτ πρόσ 800 δρχ. .	800.000
Φ.Κ.Ε.	44.800
Χαρτόσημον	16.896
Σ ύ ν ο λ ο ν	861.696

Έν τῷ τιμολογίῳ τιμή άφορᾶ έμπόρευμα παραδοτέον FOB Θεσσαλονίκη. Έ εταιρεία έπλήρωσε τήν ως άνω άξίαν των φορτωτικῶν έγγραφων, τόν ναύλον εκ δρχ. 100.000 και τά άσφάλιστρα εκ δρχ. 20.000. Έ άσφάλισις, γενομένη είς τήν εταιρείαν ΕΘΝΙΚΗ έκάλυφεν πᾶν έλλειμμα μεταξύ φορτωθείσης και παραληφθησομένης ποσότητος πρόσ δρχ. 1.200 κατά τόν. Λόγω σημειωθείσης κατά τό ταξείδιον τοῦ πλοίου διαρροής παρελήφθησαν 800 τόν. καταβληθέντων και των επ' αυτών έξόδων παραλαβής εκ δρχ. 56.000.

Έπί τη βάσει των ως άνω δεδομένων νά γίνουν αί σχετικαι έγγραφαί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6

Δαπάναι προσωπικοῦ

Ἔασηαι 86

Ἐπιχειρήσεις εἰς ἣν ἡ παραγωγή ἐκτελεῖται δι' ἐπαναληπτικῆς χειρωνακτικῆς ἐργασίας, μή μετρομένης, ἐξαντλεῖ τὰ ὅρια τῆς παραγωγικῆς αὐτῆς δυναμικότητος διὰ τῆς παραγωγῆς ἐτησίως 100.000 μον. προϊόντος.

Ἡ ἀνάλυσις τοῦ κατὰ μονάδα κόστους τοῦ προϊόντος εἶναι ἡ ἔξῃς:

Πρῶται ὕλαι	δρχ.	100
" Ἀμεσος ἐργασία	"	80
Σταθερά Γ.Β.Ε.	"	100
Μεταβλητά Γ.Β.Ε.	"	70
		<hr/>
	δρχ.	350

Ποτα ἀποτελέσματα θά ἔχῃ ἐπὶ τοῦ ὀλικοῦ ἐτησίου κόστους ἡ μέτρησις τῆς ἐργασίας ὑπὸ τὰς ἐν τῷ βιβλίῳ παραδοχὰς ἀποδόσεων μή μετρομένης καὶ μετρομένης ἐργασίας, ὡς καὶ ἐξόδων μετρήσεως αὐτῆς, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὁ ἐν τῷ συνόλῳ χρόνος ἐργασίας δέν πρόκειται νά μεταβληθῇ.

Οἱ ὑπολογισμοὶ νά γίνουν ἀναλυτικῶς, ὥστε νά ἐμφανίζωνται: α) Τὸ νέον κατὰ μονάδα κόστος καὶ β) Ἡ συνολικὴ ἐτήσια οἰκονομία.

Άσκησης 87

Βιομηχανική επίχειρησις διαπραγματεύεται μετ' εκπροσώπων του παρ' αὐτῇ προσωπικοῦ τῆς τὸν καθορισμὸν προτύπων ἀποδόσεως ἐργασίας, προτείνουσα εἰς αὐτοὺς πρότυπον μὲν ἡμερομίσθιον δρχ. 200, πρότυπον δέ ἀπόδοσιν 50 μον. καὶ ἀμοιβὴν κατὰ τεμάχιον πέραν τῆς προτύπου παραγωγῆς δρχ. 4, μέ παραδεκτὸν ποσοστὸν ἐλαττωματικῶν 2% καὶ τριπλασιασμὸν τῆς διαφοράς μεταξύ τῆς σχέσεως τῶν ἐλαττωματικῶν καὶ τοῦ ποσοστοῦ τούτου.

Οἱ ἐκπρόσωποι ἐξ ἄλλου τοῦ προσωπικοῦ προτείνουν παραδεκτὸν ποσοστὸν ἐλαττωματικῶν 4% καὶ διπλασιασμὸν τῆς διαφοράς μεταξύ τῆς σχέσεως τῶν ἐλαττωματικῶν καὶ τοῦ ποσοστοῦ τούτου.

Ἀποφασίζεται τέλος παραδεκτὸν ὄριον 3% καὶ τὴν ἀπόκλισιν λαμβανομένην εἰς τὸ τετράγωνον διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται:

Νά ὑπολογισθῇ ἡ ἀμοιβὴ τὴν ὁποῖαν θά εἰσπράξῃ εἰς ἐργάτης, ἐπὶ τῇ βάσει ἐκάστης τῶν ὡς ἄνω ἀπόψεων, εἴαν ἡ πραγματικὴ παραγωγὴ αὐτοῦ ἀνέλθῃ διαζευτικῶς εἰς 55 καὶ 65 μον. καὶ ἡ πραγματικὴ σχέσις τῶν ἐλαττωματικῶν εἶναι 5%.

Άσκησης 88

Ἐπιχειρήσις ἐργαζομένη ὑπὸ συνθήκας μετρομένης ἐργασίας καταβάλλει ἡμερομίσθιον 150 δρχ. Ἡ μέση παραγωγὴ κατὰ ὄριον ἐκάστου ἐργαζομένου ἀνέρχεται εἰς 30 μον.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεδομένων τούτων προσδιορίσατε τί συμφέρει περισσότερον εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν:

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος TAYLOR μὲ πληρωμὴν τῆς πέραν τῶν 30 τεμ. παραγωγῆς πρὸς δρχ. 7, ἢ τὸ σύστημα EMERSON μὲ προτυποποίησιν τῆς παραγωγῆς εἰς 45 τεμάχια, καὶ προσθέτους ἀμοιβὰς διὰ τὰ πρῶτα 8 τεμάχια, πρὸς 6 δρχ., διὰ τὰ ἐπόμενα 5 πρὸς 8 δρχ. καὶ διὰ τὰ ἐπόμενα ἀπεριορίστως πρὸς 10 δρχ.

Άσκησης 89

Ἐπιχειρήσις ἐργάζεται ὑπὸ προτυποποιημένης συνθήκας ἐργασίας, παράγουσα, ὑπὸ τὰ ἰσχύοντα πρότυπα, 200 μον. προϊόντος Π, μὲ προτύπους ἀμοιβὰς 40.000 δρχ. ἡμερησίως. Ἡ σύνθεσις τοῦ κατὰ μονάδα προϊόντος κόστους αὐτῆς εἶναι ἡ ἑξῆς:

Πρώται ὕλαι	δρχ.	150	
"Αμεσος ἐργασία	"	200	
Σταθερά Γ.Β.Ε.	"	50	
Μεταβλητά Γ.Β.Ε.	"	<u>30</u>	430

Ἐπιμετωπίζουσα τὴν ἀνάγκην τῆς αὐξήσεως τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας μέ ταυτόχρονον μείωσιν τοῦ ὀλικοῦ κατὰ μονάδα κόστους τοῦ προϊόντος μελετᾷ τὰ διάφορα συστήματα κινήτρων καὶ ὑπολογίζει ὡς ἑξῆς:

α) Ἐάν ἀμείψῃ τὴν πέραν τῆς προτύπου παραγωγὴν κατὰ 15% περισσότερον αὕτη θά αὐξηθῇ κατὰ 25%.

β) Ἐάν ἀμείψῃ τὴν πέραν τῆς προτύπου παραγωγὴν διὰ τοῦ 100% τῆς προτύπου ἀμοιβῆς, θά ἐπέλθῃ αὐξησης τῆς παραγωγῆς κατὰ 15%.

γ) Ἐάν τὴν πέραν τῆς προτύπου παραγωγῆς ὠφέλειαν, βάσει τοῦ προτύπου ἡμερομισθίου, μερίσῃ κατὰ 75% εἰς τοὺς ἐργαζομένους καὶ κατὰ 25% εἰς τὴν ἐπιχείρησιν θά ἐπέλθῃ αὐξησης τῆς παραγωγῆς κατὰ 5%.

Βάσει τῶν ἀνωτέρω προσδιορίσατε:

Ποῖον ἐκ τῶν ὡς ἄνω συστημάτων συμφέρει νά υἱοθετηθῇ ἡ ἐπιχείρησις, κατανομάζοντες ἐν ἑκάστον τούτων ἰδιαιτέρως.

Ἔσκησις 90

Βιομηχανικὴ ἐπιχείρησις παράγει κατὰ ὀκτώωρον ἐκ τοῦ κυρίου τμήματος αὐτῆς T 200 μον. προϊόντος Π, τοῦ ὀποιοῦ τό κατὰ μονάδα κόστος εἶναι 400 δρχ. καὶ ἀναλύεται ὡς ἑξῆς:

Πρώται ὕλαι	117
"Αμεσος ἐργασία	165
Σταθερά Γ.Β.Ε.	88
Μεταβλητά Γ.Β.Ε.	<u>30</u>
	400

Διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς τοιαύτης παραγωγῆς ἀπασχολοῦνται 150 ἐργάται παρέχοντες ἄμεσον ἐργασίαν σταθερῶς ἐπαναληπτικὴν μὴ μετρομένην.

Ἡ ἐπιχείρησις αὕτη ἀπεφάσισεν, ἐπὶ σκοπῷ αὐξήσεως τῆς ἀποδόσεως τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐργασίας, νά εἰσαγάγῃ σύστημα μετρήσεως αὐτῆς, ἀντιμετωπίζουσα πρὸς τοῦτο ἡμερησίαν πρόσθετον δαπάνην δρχ. 3.300.

Κατόπιν τῆς εἰσαγωγῆς, συμφώνως πρὸς τ' ἄνωτέρω, τοῦ συστήματος τῆς μετρήσεως τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας ἢ παραγωγῆς ἀνήλθεν τελικῶς εἰς 220 μονάδας ἡμερησίως. Ἡ αὔξησις ὅμως αὕτη τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας δέν ἱκανοποίησεν τὴν διοίκησιν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἥτις πρὸς βελτίωσιν αὐτῆς ἀπεφάσισεν:

α) Νά προτυποποιήσῃ τὴν ἐπιτυγχανομένην νῦν παραγωγὴν καὶ

β) Νά εἰσαγάγῃ τὸ σύστημα TAYLOR, ἀμείβουσα τὴν πέραν τῆς προτύπου καὶ μέχρι ποσοστοῦ 6% παραγωγὴν κατὰ 10% περισσότερον καὶ τὴν πέραν τοῦ ποσοστοῦ τούτου αὔξησιν τῆς παραγωγῆς κατὰ 15% περισσότερον.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄνωτέρω δεδομένων ζητεῖται νά προσδιορισθοῦν:

1. Ποῖα θά εἶναι ἡ σύνθεσις τοῦ κόστους ὑπὸ συνθήκας προτυποποιήσεως τῆς ἐργασίας.

2. Πῶς θά διαμορφωθῇ τὸ κατὰ μονάδα προϊόντος κόστος ὑπὸ αὔξησιν τῆς παραγωγῆς κατὰ 12%.

Ἔσκησις 91

Ἐπιχειρήσις ἐργάζεται διὰ δύο ομάδων ἐργασίας (6-14 καὶ 14-22) ὑπὸ τὰς κάτωθι συνθήκας:

Παραγωγή εἰς τὸ 16ωρον	μον. 1000
Προσωπικὸν ομάδων ἐργασίας	$2 \times 100 = 200$
Λοιπὸν προσωπικὸν (διοικητικὸν κλπ)	50

Τὸ μέσον ἡμερομίσθιον τοῦ καθ' ὁμάδας ἐργαζομένου προσωπικοῦ εἶναι δρχ. 150, ὃ δέ μέσος μισθὸς τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ δρχ. 6.000 μηνιαίως.

Ἡ ἐπιχειρήσις αὕτη μελετᾷ ἐπὶ σκοπῷ αὔξεσεως τῆς παραγωγῆς τῆς νά ἐργασθῇ καὶ διὰ τρίτης ομάδος, ἥτις θά ἀποδώσῃ 450 μον. καὶ θά ἀπασχολήσῃ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἐργαζομένων ὡς καὶ αἱ πρῶται δύο, ἀλλὰ θά ἔχῃ ὡς πρόσθετον ἀποτέλεσμα τὴν αὔξησιν τοῦ ἐμμίσθου προσωπικοῦ κατὰ 10, ἀμειβομένου διὰ τοῦ ἴδιου, ὡς καὶ τὸ ὑπάρχον προσωπικόν, μισθοῦ καὶ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπερῶριας ἐργασίας αὐτοῦ ἐξ 80 ὥρων κατὰ 24ωρον.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄνωτέρω προσδιορίσατε κατ' ἀρχὴν τὸ πραγματικὸν κόστος τοῦ ἡμερομισθίου καὶ τοῦ μισθοῦ: α) ὑπὸ συνθήκας 16ώρου ἀπασχολήσεως, β) ὑπὸ συνθήκας 24ώρου ἀπασχολήσεως καὶ ἐν συνεχείᾳ προσδιορίσατε τὸν κατὰ περίπτωσιν συντελεστὴν προσαυξήσεως τοῦ συμβατικοῦ.

Τέλος εάν τό υπό δύο ομάδας εργασίας κατά μονάδα κόστος του προϊόντος περιλαμβάνει σταθερά Γ.Β.Ε. δρχ. 60 κατά μονάδα, προσδιορίσατε ποσαν διαφοράν θά έχη τό μέσον κόστος κατά μονάδα προϊόντος μέ εργασίαν διά τριών ομάδων έναντι του κόστους διά δύο ομάδων.

Διά τούς υπολογισμούς νά ληφθῆ ὑπ' ὄφιν ὅτι:

α) Ἄπαν τό ἐργατικόν προσωπικόν δικαιούται ἀδείας καί ἐπιδόματος ἀδείας 15 ἡμερῶν, ἄπαν δέ τό ὑπαλληλικόν 25 ἡμερῶν.

β) Αἱ ἀποζημιώσεις του μέν ἐργατικοῦ προσωπικοῦ ἴσούνται μέ τό 5% του συνόλου τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν του, του δέ ὑπαλληλικοῦ μέ τό 10% του συνόλου τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν του.

γ) Ἄπαν τό προσωπικόν λαμβάνει πλήρες δῶρον Χριστουγέννων καί Πάσχα.

δ) Ἡ ἀξία τῶν εἰδῶν ἐνδύσεως καί ὑποδήσεως κατά ἐργάτην εἶναι 700 δρχ. ἐτησίως.

ε) Ἡ εἰσφορά ὑπέρ Ι.Κ.Α. ἀνέρχεται εἰς 19%, ὁ δέ φόρος ν.843 καί τό χαρτόσημον εἰς 6,6% ἐπὶ του συνόλου τῶν ἀποδοχῶν.

Ἄσκησης 92

Ἐρώτημα 1ον.

Βιομηχανική ἐπιχείρησις παράγει κατά ὄρον ἐκ του κυρίου τμήματος αὐτῆς Τ₁ 250 μον. προϊόντος Π.

Διά τήν ἐπίτευξιν τῆς τοιαύτης παραγωγῆς ἀπασχολοῦνται 150 ἐργάται παρέχοντες ἄμεσον ἐργασίαν σταθερῶς ἐπαναληπτικήν μὴ μετρουμένην, ὡν αἱ κατά ὄρον ἀμοιβαὶ ἀνέρχονται εἰς 37.500 δρχ.

Ἡ ἐπιχείρησις αὕτη σκέπτεται, ἐπὶ σκοπῷ ἀυξήσεως τῆς ἀποδόσεως τῆς κατά τ' ἀνωτέρω ἐργασίας, νά εἰσαγάγῃ σύστημα μετρήσεως αὐτῆς, ἀντιμετωπίζουσα πρὸς τοῦτο ἡμερησίαν πρόσθετον δαπάνην δρχ. 4.000.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω δεδομένων ζητεῖται νά προσδιορισθῆ τό ἀπαιτούμενον ποσοστὸν ἀυξήσεως τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας, ὥστε ἐκ τῶν προστιθεμένων δαπανῶν μετρήσεως αὐτῆς νά μὴ ἐπέλθῃ ἀυξήσις του κατά μονάδα προϊόντος κόστους, τό ὁποῖον ἀνέρχεται εἰς δρχ. 400 καί ἀναλύεται ὡς ἑξῆς:

Πρώται ύλαι	125
"Αμεσος εργασία	150
Σταθερά Γ.Β.Ε.	100
Μεταβλητά Γ.Β.Ε.	25
	<hr/>
	400

Έ ρ ώ τ η μ α 2ον.

Η έπιτευχθεΐσα κατόπιν τής είσαγωγής, συμφώνως προς τά άνωτέρω, του συστήματος τής μετρήσεως τής άποδόσεως τής εργασίας παραγωγή άνηλθε τελικώς είς μον. 275 ήμερησίως. Η αύξησις όμως αύτη τής άποδόσεως τής εργασίας δέν ίκανοποίησε τήν διοίκησιν τής έπιχειρήσεως, ήτις προς βελτίωσιν αύτης άπεφάσισεν:

α) Νά προτυποποιήση τήν έπιτυχανομένην νυν παραγωγήν και

β) Νά είσαγάγη τό σύστημα TAYLOR, άμείβουσα τήν πέραν τής προτύπου και μέχρι ποσοστου 8% παραγωγήν κατά 12% περισσότερο και τήν πέραν του ποσοστου τούτου αύξησιν τής παραγωγής κατά 20% περισσότερο.

Έπί τη βάσει των άνωτέρω δεδομένων ζητεΐται:

1. Νά προσδιορισθῆ ποία είναι ή σύνθεσις του κόστους υπό συνθήκας προτυποποιήσεως τής εργασίας.

2. Νά προσδιορισθῆ πώς θα διαμορφωθῆ τό κατά μονάδα προϊόντος κόστος υπό αύξησιν τής παραγωγής: α) Κατά 12% και β) Κατά 25%.

Άσκησις 93 (Έτέθη είς τμηματ. έξετάσ. Οκτωβρίου 1970)

Τό εργατικόν προσωπικόν του παραγωγικου τμήματος T τής επιχειρήσεως E αποτελείται έξ 75 εργατων ανά ομάδα εργασίας (ανά βάρδειαν) μέ μέσον ήμερομισθιον δρχ. 175. Ούτοι προσφέρουν πραγματικήν εργασία 280 ήμερομισθίων και λαμβάνουν πλέον τής αξίας των εν λόγω ήμερομισθίων τά εξής: 1) τό ήμισυ του ήμερομισθίου των διά κατά μέσον έτήσιον όρον 3 ήμέρας άσθενείας των, 2) Τά ήμερομισθια τής άδείας των εκ 16 ήμερων έτησίως, 3) Τά ήμερομισθια 6ημέρου υποχρεωτικής άργίας, 4) 40 ήμερομισθια έτησίως διά δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα, 5) Δρχ. 500 έτησίως δι'είδη ένδύσεως και υποδύσεως. Πλήν των ως άνω ή επιχέρησις καταβάλλει έτησίως διά τους 75 τούτους εργατάς δρχ. 70.000 δι'άποζημιώσεις απολυομένων και αποχωρούντων τής εργασίας των. Οί βαρύνοντες έξ άλλου

φόροι καὶ εἰσφοραὶ ἐν γένει τὴν ἐπιχείρησιν, ἀνέρχονται εἰς 26% ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ ἡμερομισθίου.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω,

1. Νά προσδιορισθῇ τὸ πραγματικὸν κόστος τοῦ ἡμερομισθίου βάσει ἐργασίας διὰ τριῶν ομάδων κατὰ 24ωρον, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ νυκτερινή ἐργασία ἀμείβεται κατὰ 25% περισσότερον ἀπὸ ὅτι τὰ δύο πρῶτα ὄωρα.

2. Νά προσδιορισθῇ τὸ κατὰ μονάδα κόστος εἰς ἐργασίαν ἰδιαιτέρως δι' ἐκάστην ομάδα ἐργασίας ὅταν ἡ παραγωγή εἶναι ἡ ἐξῆς: πρώτη ομάς μον. 950, δευτέρα ομάς μον. 925, τρίτη ομάς μον. 850.

3. Νά προσδιορισθῇ ἡ ἡμερησία οἰκονομία ἣν θά πραγματοποιήσῃ ἡ ἐπιχείρησις εἰσάγουσα συστηματικὴν μέτρησιν τῆς ἐργασίας ὅταν ἐξ αὐτῆς ἀναμένεται αὐξήσις τῆς παραγωγῆς κατὰ 20% καὶ ἡ μέτρησις τῆς ἐργασίας ἐπάγεται δαπάνας ἴσας πρὸς τὸ 10% τοῦ πραγματικοῦ κόστους τοῦ ἡμερομισθίου.

Σημείωσις

Οἱ ὑπολογισμοὶ νά γίνουσι κατὰ προσέγγισιν δραχμῶν ἢ ὅπου ἀπαιτοῦνται ἀναλογίαι κατὰ προσέγγισιν ἑκατοστοῦ.

Ἔσκησις 94 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσ. Ὀκτωβρίου 1970)

Τὸ ἐργατικὸν προσωπικὸν τοῦ παραγωγικοῦ τμήματος T τῆς ἐπιχειρήσεως E ἀποτελεῖται ἐξ 100 ἐργατῶν ἀνά ομάδα ἐργασίας (ἀνά βάρδειαν), μέ μέσον ἡμερομισθίον δραχ. 140.000 τοῖσι προσφέρουσι πραγματικὴν ἐργασίαν 280 ἡμερομισθίων καὶ λαμβάνουσι πλέον τῆς ἀξίας τῶν ἐν λόγῳ ἡμερομισθίων τὰ ἐξῆς:

- 1) Τὸ ἥμισυ τοῦ ἡμερομισθίου των διὰ κατὰ μέσον ἐτήσιον ὄρον 3 ἡμέρας ἀσθενείας των,
- 2) Τὰ ἡμερομισθία τῆς ἀδείας των ἐν 16 ἡμερῶν ἐτησίως,
- 3) Τὰ ἡμερομισθία 6ημέρου ὑποχρεωτικῆς ἀργίας,
- 4) 40 ἡμερομισθία ἐτησίως διὰ δῶρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα,
- 5) Δραχ. 500 ἐτησίως δι' εἶδη ἐνδύσεως καὶ ὑποδήσεως.

Πλὴν τῶν ὡς ἄνω ἡ ἐπιχείρησις καταβάλλει ἐτησίως διὰ τοὺς 100 τούτους ἐργάτας δραχ. 70.000 δι' ἀποζημιώσεις ἀπολυομένων καὶ ἀποχωρούντων τῆς ἐργασίας των. Οἱ βαρύνοντες ἐξ

ἄλλου φόροι καὶ εἰσφοραὶ ἐν γένει τὴν ἐπιχειρήσιν ἀνέρχονται εἰς 26% ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ ἡμερομισθίου, ἐξαιρέσει τῶν εἰδῶν ἐνδύσεως καὶ ὑποδήσεως.

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω:

1. Νά προσδιορισθῆ τὸ πραγματικὸν κόστος τοῦ ἡμερομισθίου βάσει ἐργασίας διὰ τριῶν ὁμάδων κατὰ 24ωρον, λαμβανόμενου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ νυκτερινὴ ἐργασία ἀμείβεται κατὰ 25% περισσότερον ἀπὸ ὅτι τὰ δύο πρῶτα θωρα.

2. Νά προσδιορισθῆ τὸ κατὰ μονάδα προϊόντος κόστος εἰς ἐργασίαν, ἰδιαιτέρως δι' ἐκάστην ὁμάδα ἐργασίας, ὅταν ἡ παραγωγή εἶναι ἡ ἑξῆς: πρώτη ὁμάς μον. 1.000, δευτέρα ὁμάς μον. 950, τρίτη ὁμάς μον. 850.

3. Νά προσδιορισθῆ ἡ ἡμερησία οἰκονομία ἣν θά πραγματοποιήσῃ ἡ ἐπιχειρήσις εἰσάγουσα συστηματικὴν μέτρησιν τῆς ἐργασίας, ὅταν ἐξ αὐτῆς ἀναμένεται αὐξήσις τῆς παραγωγῆς κατὰ 20% καὶ ἡ μέτρησις τῆς ἐργασίας ἐπάγεται δαπάνας ἴσας πρὸς τὸ 10% τοῦ πραγματικοῦ κόστους τοῦ ἡμερομισθίου.

Σημείωσις

Οἱ ὑπολογισμοὶ νά γίνουσι κατὰ προσέγγισιν δραχμῶν ἢ ὅπου ἀπαιτοῦνται ἀναλογίαι, κατὰ προσέγγισιν ἑκατοστοῦ.

Ἔσκησις 95 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσ. Ὀκτωβρίου 1970)

Ἐπιχειρήσις ἐργαζομένη ὑπὸ συνθήκας μετρομένης ἐργασίας καταβάλλει ἡμερομισθίον δρχ. 150. Ἡ μέση παραγωγή ἐκάστου ἐργαζομένου κατὰ θωρον εἶναι 30 μον. Τὰ σταθερὰ ΓΒΕ εἶναι 100% ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου βάσει τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω μέσης κατὰ ἐργαζόμενον παραγωγῆς.

Ἡ ἐπιχειρήσις ἐπιδιώκουσα τὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς συντρέχουσαν μὲ μείωσιν τοῦ κόστους μελετᾷ τὴν ἐφαρμογὴν συστήματος οἰκονομικῶν κινήτρων προσανατολιζομένη εἰς τὴν ἐπιλογήν μεταξὺ τοῦ συστήματος TAYLOR καὶ EMERSON. Ὑπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ πρώτου συστήματος ἡ πέραν τῶν 30 μον. παραγωγῆ καὶ μέχρι 35 θά πληρωθῆ πρὸς δρχ. 7 ἢ δὲ πέραν τῆς 36ης μον. συμπεριλαμβανομένης πρὸς 9. Ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τοῦ ὑπολογίζει ὅτι ἡ κατὰ ἐργαζόμενον παραγωγῆ θά φθάσῃ τὰς 50 μονάδας. Ὑπὸ τὴν ἐφαρμογὴν ἐξ ἄλλου τοῦ συστήματος EMERSON ὑπὸ πρότυπον παραγωγῆν 45 τεμαχίων θά καταβάλλεται πρόσθετος ἀμοιβὴ διὰ τὴν πέραν τῆς βάσεως παραγωγῆν καὶ μέχρι 15

τεμαχίων πρὸς 9 κατὰ τεμάχιον, πέραν δὲ τῆς παραγωγῆς ταύτης θά καταβάλλεται ἡ ὑπὸ τοῦ συστήματος προβλεπομένη πρόσθετος ἀμοιβή. Ὑπὸ τὸ σύστημα τοῦτο ἡ παραγωγή κατὰ ἐργαζόμενον ὑπολογίζει ἡ ἐπιχειρήσις, ὅτι θά ἀνέλθῃ εἰς 47 μονάδας. Ποῖον ἐκ τῶν δύο συστημάτων μειώνει περισσότερο τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς;

Σημείωσις

Νά παρατεθοῦν ἀναλυτικῶς οἱ ὑπολογισμοί

Ἔσκησις 96 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσ. Ὀκτωβρίου 1970)

Ἐπιχειρήσις ἐργαζομένη ὑπὸ συνθήκας μετρομένης ἐργασίας καταβάλλει ἡμερομισθιον δρχ. 200. Ἡ μέση παραγωγή ἐκαστοῦ ἐργαζομένου κατὰ ὄρον εἶναι 60 μον. Τά σταθερά Γ.Β. Ε. εἶναι 100% ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου βάσει τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω μέσης κατὰ ἐργαζόμενον παραγωγῆς.

Ἡ ἐπιχειρήσις ἐπιδιώκουσα τὴν ἀύξησιν τῆς παραγωγῆς συντρέχουσαν μὲ μείωσιν τοῦ κόστους μελετᾷ τὴν ἐφαρμογὴν συστήματος οἰκονομικῶν κινήτρων προσανατολιζομένη εἰς τὴν ἐπιλογήν μεταξὺ τοῦ συστήματος TAYLOR καὶ EMERSON. Ὑπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ πρώτου συστήματος ἡ πέραν τῶν 60 μον. παραγωγή καὶ μέχρι 70 θά πληρωθῇ πρὸς δρχ. 7, ἡ δὲ πέραν τῆς 71ης μονάδος συμπεριλαμβανομένης πρὸς 9. Ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τούτου ὑπολογίζει ὅτι ἡ κατὰ ἐργαζόμενον παραγωγή θά φθάσῃ τὰς 100 μονάδας. Ὑπὸ τὴν ἐφαρμογὴν ἐξ ἄλλου τοῦ συστήματος EMERSON ὑπὸ πρότυπον παραγωγῆν 90 τεμαχίων θά καταβάλλεται πρόσθετος ἀμοιβή διὰ τὴν πέραν τῆς βάσεως παραγωγῆν καὶ μέχρι 30 τεμαχίων πρὸς 9 κατὰ τεμάχιον, πέραν δὲ τῆς παραγωγῆς ταύτης θά καταβάλλεται ἡ ὑπὸ τοῦ συστήματος προβλεπομένη πρόσθετος ἀμοιβή. Ὑπὸ τὸ σύστημα τοῦτο ἡ παραγωγή κατὰ ἐργαζόμενον ὑπολογίζει ἡ ἐπιχειρήσις ὅτι θά ἀνέλθῃ εἰς 45 μονάδας. Ποῖον ἐκ τῶν δύο συστημάτων μειώνει περισσότερο τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς;

Σημείωσις

Νά παρατεθοῦν ἀναλυτικῶς οἱ ὑπολογισμοί.

Ἔσκησις 97 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσ. Δεκεμβρίου 1970)

Ἡ βιομηχανική ἐπιχειρήσις Β ἀμείβουσα τὸ ἐργατικόν προσωπικόν της διὰ μέσου συμβατικοῦ ἡμερομισθίου δρχ. 180 ζητεῖ

νά προσδιορίσει τὸ πραγματικὸν ἡμερομίσθιον καὶ τὸ πραγματικὸν κόστος τοῦ ἡμερομισθίου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κάτωθι στοιχείων:

α) ἔργασια διὰ τριῶν ομάδων ἔργασίας καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος συμπεριλαμβανομένων Κυριακῶν καὶ Ἑορτῶν. Αἱ Κυριακαὶ καὶ αἱ ἐξαιρετέαι Ἑορταὶ ἀνέρχονται εἰς 60 ἔτησίως.

β) Ἡμέραι κανονικῆς ἀδείας 16 καὶ ἐπίδομα κανονικῆς ἀδείας 16 ἡμερομίσθια.

γ) Δῶρον Χριστουγέννων καὶ Πάσχα 40 ἡμερομίσθια.

δ) Ἡμέραι ἀμειβομένης ὑποχρεωτικῆς ἀργίας ἕξ (6).

ε) Ἡμέραι ἀσθενείας 3 καταβαλλομένου δι' αὐτὰς τοῦ ἡμίσους τοῦ ἡμερομισθίου.

στ) Εἶδη ἐνδύσεως καὶ ὑποδήσεως δρχ. 1.500 ἔτησίως.

ζ) Ἀναλογία ἀποζημιώσεων καταβαλλομένων εἰς τοὺς ἀποχωροῦντας ἔργατας, βαρύνουσα τὰς ἐτησίας ἀποδοχὰς ἐκάστου ἐργαζομένου δρχ. 1.600.

η) Εἰσφορά ὑπὲρ Ι.Κ.Α. καὶ λοιπῶν ἀσφαλιστικῶν Ὄργανισμῶν, φόρος Ν. 843, Χαρτόσημον καὶ λοιπαὶ ἐπιβαρύνσεις 28% ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω καὶ μετὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ πραγματικοῦ κόστους τοῦ ἡμερομισθίου, προσδιορίσατε τὸν Γενικὸν Συντελεστὴν Ἐπιβαρύνσεως ἐπὶ τοῦ συμβατικοῦ ἡμερομισθίου καὶ χρησιμοποίησατε τοῦτον διὰ τὴν κοστολόγησιν συμβατικῶν ἡμερομισθίων δρχ. 1.000.000 κατανεμομένων ὡς ἑξῆς: Ἄμεσος ἔργασια: Π₁ δρχ. 200.000, Π₂ δρχ. 320.000, Ἐμμεσος ἔργασια: Τ₁ δρχ. 180.000, Τ₂ δρχ. 220.000 καὶ ἀμοιβαὶ προσωπικοῦ ἀποθήκης προϊόντων δρχ. 80.000.

Ἔσκασις 98 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσ. Ἰουνίου 1971)

Τὸ σύνολον τῶν πάσης φύσεως ἀμοιβῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ παρέχοντος ἄμεσον ἔργασίαν εἰς τὸ τμήμα Τ₁ τῆς ἐπιχειρήσεως Ε ἀνήλθεν κατὰ τὴν περίοδον εἰς δραχμάς 1.680.000, κατὰ τὴν ἑξῆς ἀνάλυσιν συμφώνως πρὸς τὰ λογιστικὰ στοιχεῖα τῆς ἐπιχειρήσεως:

Ἡμερομίσθια ἀριθμὸς 10.000	δρχ.	1.400.000
Δῶρα Χριστουγέννων - Πάσχα	"	210.000
Ἐπιδόματα ἀδειῶν	"	70.000

Ἐντός τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 1.400.000 δι' ἡμερομίσθια περιλαμβάνονται α) Ἡμερομίσθια 750 χρόνου ἀδείας ἐργατῶν, β) ἐπιβαρύνσεις ἐκ νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ Κυριακῶν δραχμαὶ 100.000.

Πέραν τῶν ὡς ἄνω ἀμοιβῶν ἢ ἐπιβάρυνσις τῆς ἐπιχειρήσεως ἐξ εἰσφορῶν φόρων, καὶ τελῶν κλπ. ἀνῆλθεν εἰς δραχ. 532600.

Τὰ σταθερά γενικά βιομηχανικά ἔξοδα τοῦ τμήματος ἀνῆλθον εἰς δραχ. 1.106.300.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὡς ἄνω στοιχείων:

α) Νά προσδιορισθῆ ὁ συντελεστής ἐπιβαρύνσεως ἐπὶ τῶν συμβατικῶν ἀμοιβῶν διὰ τὴν πράγματι προσφερθεῖσαν ἐργασίαν προκειμένου οὗτος νά χρησιμεύσῃ διὰ τὴν κοστολόγησιν τῶν ἀμοιβῶν προσωπικοῦ τοῦ τμήματος τούτου.

β) Νά προσδιορισθῆ ἡ μεταβολὴ εἰς τὸ κόστος παραγωγῆς, εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω συνθήκας κόστους ἀμέσου ἐργασίας ἐκ τῆς καθιερώσεως κινήτρου προσαυξάνοντος τὰς μὲν συμβατικὰς ἀμοιβὰς κατὰ 50% διὰ τὴν πράγματι παρεχομένην ἐργασίαν, τὸ δὲ σύνολον τῶν δαπανῶν προσωπικοῦ τοῦ τμήματος τούτου κατὰ 40% καὶ ἐπιφέροντος αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς κατὰ 30%.

Ἔσκησις 99 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσεις Ἰουνίου 1971)

Τὸ σύνολον τῶν πάσης φύσεως ἀμοιβῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ παρέχοντος ἄμεσον ἐργασίαν εἰς τὸ τμήμα Τ, τῆς ἐπιχειρήσεως Ε ἀνῆλθεν κατὰ τὴν περίοδον εἰς 840.000 δραχ. κατὰ τὴν ἐξῆς ἀνάλυσιν συμφώνως πρὸς τὰ λογιστικὰ στοιχεῖα τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἡμερομίσθια ἀριθ. 5.000	δραχ.	700.000
Δῶρα Χριστουγέννων - Πάσχα	"	105.000
Ἐπὶ δόμα ἀδειῶν	"	35.000

Ἐντός τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 700.000 δι' ἡμερομίσθια περιλαμβάνονται α) Ἡμερομίσθια 375 χρόνου ἀδείας ἐργατῶν, β) ἐπιβαρύνσεως ἐκ νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ Κυριακῶν δραχ. 50.000.

Πέραν τῶν ὡς ἄνω ἀμοιβῶν ἢ ἐπιβάρυνσις τῆς ἐπιχειρήσεως ἐξ εἰσφορῶν καὶ τελῶν κλπ. ἀνῆλθεν εἰς δραχ. 266.300.

Τὰ σταθερά γενικά βιομηχανικά ἔξοδα τοῦ τμήματος ἀνῆλθον εἰς δραχ. 553.150.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὡς ἄνω στοιχείων:

α) Νά προσδιορισθῇ ὁ συντελεστῆς ἐπιβαρύνσεως ἐπὶ τῶν συμβατικῶν ἀμοιβῶν διὰ τὴν πράγματι προσφερθεῖσαν ἐργασίαν προκειμένου οὗτος νά χρησιμεύσῃ διὰ τὴν κοστολόγησιν τῶν ἀμοιβῶν προσωπικοῦ τοῦ τμήματος τούτου.

β) Νά προσδιορισθῇ ἡ μεταβολή εἰς τὸ κόστος παραγωγῆς, εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω συνθήκας κόστους ἀμέσου ἐργασίας ἐκ τῆς καθιερώσεως κινήτρου προσαυξάνοντος τὰς μὲν συμβατικὰς ἀμοιβὰς κατὰ 50% διὰ τὴν πράγματι παρεχομένην ἐργασίαν, τὸ δὲ σύνολον τῶν δαπανῶν προσωπικοῦ τοῦ τμήματος τούτου κατὰ 40% καὶ ἐπιφέροντος αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς κατὰ 30%.

Ἔαυοι 100 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἔξετάσ. Ὀκτωβρίου 1971)

Κατηρτίσθησαν αἱ ἔξης δύο καταστάσεις ἀμοιβῶν ἡμερομισθίων καὶ ἔμμισθου προσωπικοῦ:

	Καταστάσεις προσωπικοῦ	
	ἡμερομισθίου	ἔμμισθου
Συμβατικὰ ἀμοιβὰ	400.000	300.000
Ἐπιβαρύνσεις ἐξ ὑπερωριῶν	48.000	15.000
Ἐπιβαρύνσεις ἐκ νυκτερινῆς ἐργασίας	36.000	20.000
Σ ὅ ν ο λ ο ν	484.000	335.000
Προκαταβολὰ	300.000	170.000
Κρατήσεις		
Χ/μον	2.420	1.675
Ι.Κ.Α.	50.000	30.000
	352.420	201.675
Ἐπόλοιπον πληρωτέον	131.580	133.325

Τὸ ὡς ἄνω ὑπόλοιπον κατεβλήθη εἰς τοὺς δικαιούχους πλὴν δρχ. 2.500 ὧν δικαιούχος εἶναι ὁ Κ ὅστις ἀσθενῶν δέν προσήλθεν πρὸς εἴσπραξιν τοῦ ἐν λόγῳ ποσοῦ. Ἐντὸς τῶν συμβατικῶν ἀμοιβῶν τοῦ ἡμερομισθίου προσωπικοῦ περιλαμβάνονται δρχ. 20.000 ἀφορῶσαι εἰς ἀμοιβὰς κατὰ τὸν χρόνον ἀδείας ἀριθμοῦ τινος ἐργαζομένων. Ἡ βαρύνουσα τὴν ἐπιχείρησιν εἰσφορά ὑπὲρ Ι.Κ.Α. εἶναι δρχ. 70.000 διὰ τὸ ἡμερομισθιον προσωπικόν καὶ δρχ. 50.000 διὰ τὸ ἔμμισθον. Πέραν τῶν ὡς ἄνω πράξεων κατεβλήθη ἀποζημίωσις εἰς ἀπολυθέντα ὑπάλληλον ἐκ δρχ. 30.000 κρατηθέντος χαρτοσήμου ἐπ' αὐτῆς δρχ. 200.

Ἐπί τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω δεδομένων, νά γίνουν αἱ σχε-
τικαί ἐγγραφαί.

Ἔσκησις 101 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσεις Ἰουνίου 1972)

Ὁ λογαριασμός Δαπάναι προσωπικοῦ εἶναι χρεωμένος ὡς ἔ-
πεται:

Ἀμοιβαί ἐμμίσθου προσωπικοῦ	500.000	(α)
Ἀμοιβαί ἡμερομισθίου προσωπικοῦ	1.500.000	(β)
Παρεπόμεναι ἀμοιβαί προσωπικοῦ	425.000	
- Ἐμμίσθου προσωπικοῦ	125.000	
- Ἡμερομισθία προσωπικοῦ	300.000	
Ἀποζημιώσεις ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρεωτικά	150.000	
- Ἐμμίσθου προσωπικοῦ	100.000	
- Ἡμερομισθ. προσωπικοῦ	50.000	
Ἐργοδοτικά εἰσφοραί ὑπέρ Ι.Κ.Α.	380.000	
- Ἐμμίσθου προσωπικοῦ	90.000	
- Ἡμερομισθ. προσωπικοῦ	290.000	
Ἐστιάτοριον - Κυλικεῖον	210.000	

Ἐπί τῇ βάσει τῶν ὡς ἄνω στοιχείων:

α) Νά γίνουν αἱ ἐγγραφαί εἰς τοὺς λογ/σμούς ἀνακατατά-
ξεως.

β) Νά προσδιορισθῇ ὁ συντελεστής προσαυξήσεως ἐπὶ τῶν
βασικῶν ἀμοιβῶν ἰδιαιτέρως διὰ τὸ ἔμμισθον καὶ τὸ ἡμερομι-
σθιον προσωπικόν. Ὡς βασικαί ἀμοιβαί νοοῦνται αἱ ὑπὸ σημεῖα
(α) καὶ (β) ἀνωτέρω σημειούμεναι. Ὁ ἀριθμὸς τῶν σιτιζομέ-
νων ἡμερομισθίων ἐργατῶν εἶναι διπλάσιος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐμ-
μισθῶν.

Ἔσκησις 102 (Ἐτέθη εἰς τμηματ. ἐξετάσεις Ἰουνίου 1972)

Αἱ δαπάναι ἀμέσου ἐργασίας διὰ τὴν παραγωγὴν 100.000 μο-
νάδων προϊόντος εἰς τὴν βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν Ε ἐργαζο-
μένην ὑπὸ συνθήκας μὴ μετρομένης ἐργασίας ἀνέρχονται εἰς
δρχ. 9.000.000 τὰ δὲ Σταθερά Γενικά Βιομηχανικά Ἐξοδα αὐ-
τῆς ἀνέρχονται εἰς δρχ. 11.250.000. Προσδιορίσατε τὴν οἰκο-
νομίαν, διὰ ποσοστοῦ ἐπὶ τοῦ σημερινοῦ κατὰ μον.κόστους ἐκ
τῆς ἀμέσου ἐργασίας, ἥτις θά ἐπέλθῃ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς συστή-
ματος μετρήσεως τῆς ἐργασίας α) ἄνευ κινήτρου, β) μετὰ κι-
νήτρου, ὑπὸ τὰς ἐξῆς παραδοχάς:

1) Ἡ σημερινή ἀπόδοσις τῆς ἐργασίας εἶναι τὸ 83 1/3 %

της κανονικής ήτις θα έπιτευχθή διά της είσαγωγής συστήματος μετρήσεως της εργασίας και άνευ οίασδήποτε αύξήσεως του ήμερομισθίου. Η έτησία δαπάνη διά τήν μέτρησιν της εργασίας άνέρχεται είς δρχ. 720.000.

2) Η ύψηλή άπόδοσις της εργασίας ήτις θα έπιτευχθή διά της μετρήσεως και κινήτρου θα είναι κατά 25% μεγαλυτέρα της κανονικής. Η κατά μον. άμοιβή είς έκαστον των έργαζομένων πέραν της κανονικής παραγωγής είναι κατά 20% μεγαλυτέρα αύτης. Ως κανονική παραγωγή νοεΐται ή καλυπτομένη διά του ήμερομισθίου.

"Ασκησις 103 (Έτέθη είς τμηματ. έξετάσεις Δ/μβρίου 1972)

Ο λογαριασμός Δαπάναι προσωπικού είναι χρεωμένος ως έπεται:

Άμοιβαί έμμισθου προσωπικού	1.000.000	(α)
Άμοιβαί ήμερομισθίου προσωπικού	3.000.000	(β)
Παρεπόμεναι άμοιβαί προσωπικού	425.000	
- Έμμισθου προσωπικού	125.000	
- Ημερομισθίου προσωπικού	300.000	
Άποζημιώσεις έκ του νόμου ύποχρεωτικάί	150.000	
- Έμμισθου προσωπικού	100.000	
- Ημερομισθίου προσωπικού	50.000	
Έργοδοτικάί είσφοραί ύπέρ Ι.Κ.Α.	380.000	
- Έμμισθου προσωπικού	90.000	
- Ημερομισθίου προσωπικού	290.000	
Έστιατόριον - Κυλικεΐον	210.000	

Έπί τη βάσει των ως άνω στοιχείων:

α) Νά γίνουν αι έγγραφαί είς τούς λογ/σμούς άνακατατάξεως.

β) Νά προσδιορισθή ό συντελεστής προσαυξήσεως επί των βασικών άμοιβών ιδιαιτέρως διά τό έμμισθον και τό ήμερομισθιον προσωπικών. Ως βασικάί άμοιβαί νοοϋνται αι ύπό σημα (α) και (β) άνωτέρω σημειούμεναι. Ο αριθμός των σιτιζομένων ήμερομισθίων εργατών είναι διπλάσιος του αριθμου των έμμισθων.

"Ασκησις 104

Είς επιχέρησιν κοστολογούσα τάς δαπάνας προσωπικού διά συντελεστού επί των συμβατικών άμοιβών ύφλίστανται κατά τό τέλος της χρήσεως τά έξής δεδομένα:

α) Πιστωτικά υπόλοιπα του μέν λογαριασμού "Δαπάναι ήμερομισθίου προσωπικού καταλογισθεῖσαι" δρχ. 3.200.000 του δέ λογαριασμού "Δαπάναι ἐμμίσθου προσωπικού καταλογισθεῖσαι" δρχ. 1.800.000.

β) Χρεωστικόν υπόλοιπον του λογαριασμού "Δαπάναι προσωπικού" δρχ. 4.770.000, ἀναλυόμενον ὡς ἑξῆς:

Δαπάναι ἐμμίσθου προσωπικού		1.200.000	
Δαπάναι ήμερομισθίου προσωπικού		2.500.000	
Ἀποζημιώσεις ἐκ του νόμου ὑποχρεωτικά		400.000	
Ἡμερομισθίου προσωπικού	150.000		
Ἐμμίσθου προσωπικού	<u>250.000</u>		
Ἐργοδοτικά εἰσφορά ἐπὲρ Ι.Κ.Α.			670.000
Ἡμερομισθίου προσωπικού	450.000		
Ἐμμίσθου προσωπικού	<u>220.000</u>		

γ) Χρεωστικόν υπόλοιπον του λογαριασμού "Φόροι καὶ Τέλη ἐπὶ ἀμοιβῶν προσωπικού" δρχ. 270.600.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὡς ἄνω δεδομένων ἐνεργήσατε τὰς λογιστικὰς ἐγγραφὰς μεταφέροντες τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν πραγματικῶν δαπανῶν προσωπικού καὶ τῶν καταλογισθεισῶν εἰς τὸ κόστος τῶν πωληθέντων.

Ἔαση 105

Βιομηχανική ἐπιχειρήσις κοστολογεῖ τὰς δαπάνας προσωπικού διὰ συντελεστῶν ἐπὶ τῶν συμβατικῶν ήμερομισθίων καὶ μισθῶν, οἵτινες ἔχουν προσδιορισθῆ ἀντιστοίχως εἰς 55% καὶ 60%.

Τὸ ἐνδιαφέρον περιεχόμενον του λογαριασμού "Δαπάναι προσωπικού" καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν λοιπῶν λογαριασμῶν δαπανῶν κατ'εἶδος τῶν βαρυνουσῶν τὰς δαπάνας προσωπικού, ὡς καὶ τὰ στοιχεῖα μερισμοῦ τῶν συμβατικῶν ἀμοιβῶν παρατίθενται κατωτέρω:

Δαπάναι προσωπικού

Ἀμοιβὰ ἐμμίσθου προσωπικού			
Συμβατικὸ μισθὸς	1.200.000		
Ἐπιβαρύνσεις ἐξ ὑπερωριῶν, νυκτ. ἐργασίας καὶ Κυριακῶν	<u>200.000</u>		1.400.000

Άμοιβαί ήμερομισθίου προσωπικού		
Συμβατικά ήμερομισθία	3.360.000	
Έπιβαρύνσεις έξ ύπερωριών, νυκτ. έργασίας καί Κυριακών	<u>640.000</u>	4.000.000
Παρεπόμειναι άμοιβαί προσωπικού		
Παρεπόμειναι άμοιβαί έμμισθου προσωπικού	300.000	
Παρεπόμειναι άμοιβαί ήμερομισθίου προσωπικού	<u>600.000</u>	900.000
Έργοδοτικά είσφορα υπέρ Ι.Κ.Α.		
Είσφορα επί έμμισθου προσωπικού	216.000	
Είσφορα επί ήμερομισθίου προσωπ.	<u>534.000</u>	750.000
		<u>7.050.000</u>

Φόροι καί Τέλη

Φόρος ν.843 (6%)	378.000
Χαρτόσημον μισθοδοσιών (0,60%)	<u>37.800</u>
	415.800

Στοιχεία μερισμού συμβατικών άμοιβών είς χιλιάδας όρχ.

	Παραγ. προϊν. <u>No1</u>	Παραγ. προϊν. <u>No2</u>	T ₁	T ₂	Γ.Ε.Π.	Γ.Ε.Δ.
Συμβατικοί μισθοί	300	400	100	150	150	100
Συμβατικά ήμερομ.	1.200	1.600	200	250	110	-

Έπί τή βάσει τών ως άνω δεδομένων νά γίνουν αι έν γένει έγγραφαί τής κοστολογήσεως τών δαπανών του προσωπικού καί νά κλεισθ ή διαφορά μεταξύ τών καταλογισθεισών καί τών πραγματικών διά μεταφοράς τής είς τό κόστος τών πωληθέντων.

Άσκσεις 106

Η έπιχείρησις Ε παράγει κατά παραγγελίαν τών πελατών τής καί έφαρμόζει τό σύστημα τής έξατομικευμένης κοστολογήσεως. Τό έργοστάσιόν τής περιλαμβάνει τά κύρια παραγωγικά τμήματα T₁ καί T₂ καί τάς έξής βοηθητικάς ύπηρεσίας: α) Συνεργετον μηχανολογικών έπισκευών, β) Διαχείρισιν έργαλείων

(ἐργαλειοδοτήριον), γ) Τεχνικήν διεύθυνσιν, δ) Γραφετον ἐργοστασίου.

Τά τιθέμενα ὑπ' ὄψιν ὑμῶν δεδομένα τῆς κοστολογικῆς περιόδου εἶναι τὰ ἑξῆς:

1. Οὐδέν προϊόν εὗρισκετο ὑπό παραγωγὴν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς κοστολογικῆς περιόδου.

2. Βιομηχανοποιηθεῖσαι πρῶται ὕλαι κατὰ τὴν περίοδον.

Τμήμα παρά τῷ ὁποίῳ ἔλαβε χώραν ἢ βιομηχανοποιήσεις.	Προϊόν διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ ὁποίου ἔλαβε χώραν ἢ βιομηχανοποιήσεις		
	Ε.Π. 101	Ε.Π. 102	Ε.Π. 103
T ₁	80.000		150.000
T ₂		320.000	

3. Καταβληθεῖσαι ἀμοιβαὶ προσωπικοῦ κατὰ τὴν περίοδον:

	Ἐμμισθον προσωπικόν	Ἡμερομισθιον προσωπικόν
Συμβατικαὶ ἀμοιβαὶ	300.000	700.000
Ἐπιβαρύνσεις ἐξ ὑπερ., νυκτερινῆς ἐργασίας, ἐργ. Κυριακῶν	60.000	140.000
Δῶρον Πάσχα	140.000	300.000
Σ ὑ ν ο λ ο ν	500.000	1.140.000
Μεῖον κρατήσεις	25.000	50.000
Καταβληθέν ὑπόλοιπον	475.000	1.090.000

Ἐλογίσθησαν ἐξ ἄλλου: α) Εἰσφοραὶ ὑπὲρ Ι.Κ.Α. βαρύνουσαι τὴν ἐπιχέρησιν ἐν ὅλῳ δρχ. 285.000, ἐξ ὧν 90.000 δρχ. ἐπὶ τῶν ἀμοιβῶν τοῦ ἐμμισθοῦ προσωπικοῦ καὶ 195.000 δρχ. ἐπὶ τῶν ἀμοιβῶν τοῦ ἡμερομισθίου προσωπικοῦ, β) Φόρος ν. 843 βαρύνων τὴν ἐπιχέρησιν 6% ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀμοιβῶν, γ) Χαρτῶσημον 1/2% ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀμοιβῶν βαρύνων τὴν ἐπιχέρησιν.

Ἡ ἐπιχέρησις κοστολογεῖ τὰς δαπάνας προσωπικοῦ διὰ συντελεστῶν ἐπὶ τῶν συμβατικῶν, οἱ δὲ ἐφαρμοσθέντες συντελεσταὶ οὗτοι κατὰ τὴν περίοδον εἶναι 50% διὰ τὸ ἔμμισθον προσωπικόν καὶ 60% διὰ τὸ ἡμερομισθιον, δηλ. δι' ἑκατὸν δραχμάς

συμβατικήν άμοιβήν καταλογίζονται εἰς τό κόστος άντιστοίχως 150 δρχ. καί 160 δρχ.

4. Στοιχεῖα μερισμοῦ τῶν συμβατικῶν άμοιβῶν. Ποσά εἰς χιλιάδας δραχμῶν.

	T ₁	T ₂	Συνεργ. μηχ. έπισκ.	Δ/σις Έργαλ. Έργαλ.	Τεχν. δ/νσις	Γραφ. έργ/ σίλου
A: Έμισθον Προσωπικόν						
"Άμεσος έργασία ΕΠ 101	30	40				
"Άμεσος έργασία ΕΠ 102		60				
"Άμεσος έργασία ΕΠ 103	20					
"Έμμεσος έργασία	60	20	15	10	25	20
B: Έμερομισθιον προσωπικόν						
"Άμεσος έργασία ΕΠ 101	90	100				
"Άμεσος έργασία ΕΠ 102	110	80				
"Άμεσος έργασία ΕΠ 103	80	120				
"Έμμεσος έργασία	30	30	50	10		

5. Δαπάναι κατ'είδος περιόδου καταχωρηθεῖσαι εἰς τοῦς οἰκέλους λογαριασμούς:

Συντηρήσεις κτιρίων	50.000
Άποσβέσεις κτιρίων	70.000
Τέλη καθαριότητας	30.000
Ήλεκτρικόν ρεῦμα κινήσεως	600.000
Άποσβέσεις μηχ/των	250.000

Αί ὡς άνω δαπάναι κατ'είδος μερίζονται εἰς τά τμήματα βάσει κριτηρίων έπιλεγομένων έν τῶν κάτωθι:

α) Όγκος κτιρίων εἰς μ³: T₁ 1.200, T₂ 2.000, Συνεργετον μηχ/κῶν έπισκευῶν 500, Διαχ/σις έργαλειῶν 300, Τεχνική δ/νσις 200, Γραφεῖον έργοστασίου 800.

β) Άξία μηχανημάτων: T₁ 900.000 δρχ., T₂ 1.400.000 δρχ. Συνεργετον μηχανολογικῶν έπισκευῶν 200.000 δρχ.

γ) Έγκατεστημένη ίσχύς κινήτρων: T₁ KW 100, T₂ KW 160, Συνεργετον μηχ/κῶν έπισκευῶν KW 40.

6. Άναλώσεις βοηθητικῶν ὑλῶν καί άναλωσίμων ὑλικῶν καί άνταλλακτικῶν:

	<u>T₁</u>	<u>T₂</u>	<u>Συνεργ. μη- χανολ. έπισκ.</u>	<u>Διαχειρίσ. έργαλειων</u>
Βοηθητικά ύλαι	30.000	50.000		
Υλικά καί 'Αν- ταλλακτικά	20.000	80.000	40.000	10.000

7. Αί δαπάναι τών βοηθητικών υπηρεσιών παραγωγής καταλογίζονται είς τά κύρια παραγωγικά τμήματα διά μονάδων έργου καί κριτηρίων έπιλεγομένων έν τών έξής:

α) Έργασία συνεργείου μηχ/κών έπισκευών συνολικώς ώραι 1.000 κατανεμόμεναι: T₁ 600, T₂ 400.

β) Έξεδόθησαν 500 έντολαί έργαλειων, έξ ών 300 διά τό T₁ καί 200 διά τό T₂.

γ) Άριθμός έργαζομένων: T₁ 50, T₂ 30, Συνεργετον μηχ/κών έπισκευών 10, διαχ/σις έργαλειων 4, Τεχνική Δ/νσις 6.

Διά τόν καταλογισμόν τών δαπανών τής τεχνικής διευθύνσεως δέν λαμβάνονται ύπ' όφιν οί είς τάς βοηθητικές υπηρεσίας έργαζόμενοι.

8. Η έπιχειρήσις καταλογίζει τά Γ.Β.Ε. διά προϋπολογιστικών συντελεστών έπί τοϋ κόστους τών προϊόντων. Οί χρησιμοποιούμενοι κατά τήν περίοδον συντελεσταί οϋτοι είναι διά τό T₁ 100% έπί τών συμβατικών άμοιβών καί διά τό T₂ 120%.

9. Άπεπαιώθη ή παραγγελία 101 καί παρεδόθη είς τόν πελάτην Π έκδοθέντος τοϋ ύπ' αριθ. 92 τιμολογίου καθαράς άξίας 750.000 δρχ. πλέον Φ.Κ.Ε. 7% καί χαρτοσήμου 2% έπί τοϋ συνόλου τής άξίας καί τοϋ Φ.Κ.Ε.

Έπί τή βάση τών άνωτέρω ζητείται:

Νά ενεργηθούν αί σχετικά έγγραφα, καταρτιζομένου φύλλου μερισμού καί καταλογισμού τών βοηθητικών υπηρεσιών είς τά κύρια τμήματα καί νά παρασχεθώ άνάλυσις τοϋ κόστους τοϋ προϊόντος τής Ε.Π. 101 είς πρώτας, ύλας, άμεσον έργασίαν καί Γ.Β.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 7

ΚΑΤΑ ΦΑΣΙΝ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΙΣ

7.1. Αναλυτική μέθοδος

7.1.1. Παραγωγή ἐν ἐξελίξει ἀρχῆς περιόδου μηδέν. Προσθήκη ὑλικῶν καὶ αὐξομειώσεις.

Ἔσκησις 107 (Ἐτέθη εἰς πτυχιακὰς ἐξετάσ. Ὀκτωβρ. 1970)

Ἔστω ἡ ἐξῆς κατάστασις ποσοτικῶν δεδομένων παραγωγῆς μὴ-
νόσ Σεπτεμβρίου.

	<u>Τμήμα I</u>	<u>Τμήμα II</u>	<u>Τμήμα III</u>
Ποσότης πρὸς ὑπολογισμὸν:			
Πρῶται ὕλαι τεθεῖσαι ὑπὸ β/σιν	50.000	25.000	
Ἡμ/να ληφθέντα ἐκ προηγ. τμημάτων		40.000	80.000
Προστεθέν ὕδωρ		<u>35.000</u>	
Σ ὅ ν ο λ ο ν	<u>50.000</u>	<u>100.000</u>	<u>80.000</u>

Ποσότης ὑπολογισθεῖσα ὡς
κατωτέρω:

Συμπληρωθεῖσαι
μονάδες καὶ με-
ταφερθεῖσαι εἰς
τὸ ἐπόμενον τμή-
μα.

40.000 80.000 60.000

Παραγωγή ἐν ἐξε-
λίξει:

Συμπεπληρωμένοι
μονάδες παραμελ-
νασαι ἐν τῷ τμή-
ματι

2.000

Ἐν κατεργασίᾳ
μονάδες

6.000 (1/2)

8.000 (1/4)

9.000 (1/3)

Ἀπομείωσις

2.000

12.000

11.000

Σ ὑ ν ο λ ο ν

50.000

100.000

80.000

Κατάστασις δαπα-
νῶν κατὰ τμήμα.

Τμήμα
I

Τμήμα
II

Τμήμα
III

Πρώται ὕλαι

960.000

264.000

138.000

Ἔργασια

900.000

410.000

378.000

Γεν. Βιομ. Ἐξοδα

1.125.000

656.000

189.000

2.985.000

1.330.000

705.000

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω δεδομένων νά καταρτισθῇ ἡ κατά-
στασις κόστους παραγωγῆς, παρατιθεμένων ἀναλυτικῶς τῶν ὑπο-
λογισμῶν καὶ νά ἐνεργηθοῦν αἱ ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουσαι ἐγγραφαί.

Ἄσκησις 108 (Ἐτέθη εἰς πτυχιανάς ἐξετάσ. Ὀκτωβρ. 1970)

Ἐστω ἡ ἐξῆς κατάστασις ποσοτικῶν δεδομένων παραγωγῆς
μηνός Σεπτεμβρίου:

	<u>Τμήμα I</u>	<u>Τμήμα II</u>	<u>Τμήμα III</u>
Ποσότης πρὸς ὑπολο- γισμὸν:			
Πρῶται ὕλαι τεθεῖσαι ὑπὸ β/σιν	37.500	18.750	
Ἡμ/να ληφθέντα ἐκ προηγ. τμημάτων		30.000	60.000
Προσθεθέν ὕδωρ		26.250	
Σ ὑ ν ο λ ο ν	<u>37.500</u>	<u>75.000</u>	<u>60.000</u>
Ποσότης ὑπολογισθεῖ- σα ὡς κατωτέρω:			
Συμπληρωθεῖσαι μο- νάδες καὶ μεταφερ- θεῖσαι εἰς τὸ ἐπὶ- μενον τμήμα	30.000	60.000	45.000
Παραγωγή ἐν ἐξελίξει:			
Συμπεληρωμέναι μο- νάδες παραμείνασαι ἐν τῷ τμήματι	1.500		
Ἐν κατεργασίᾳ μονάδ.	4.500(1/2)	6.000(1/4)	6.750(1/3)
Ἀπομείωσις	1.500	9.000	8.250
Σ ὑ ν ο λ ο ν	<u>37.500</u>	<u>75.000</u>	<u>60.000</u>
Κατάστασις δαπανῶν κατὰ τμήμα	<u>Τμήμα I</u>	<u>Τμήμα II</u>	<u>Τμήμα III</u>
Πρῶται ὕλαι	720.000	198.000	103.500
Ἐργασία	675.000	307.500	283.500
Γεν. Βιομ. Ἐξοδα	843.750	492.000	141.750
Σ ὑ ν ο λ ο ν	<u>2.238.750</u>	<u>997.500</u>	<u>528.750</u>

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω δεδομένων νά καταρτισθῇ ἡ κα-
τάστασις κόστους παραγωγῆς, παρατιθεμένων ἀναλυτικῶς τῶν ὑ-
πολογισμῶν καὶ νά ἐνεργηθοῦν αἱ ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουσαι ἐγγρα-
φαί.

7.1.2. Παραγωγή περισσότερων προϊόντων ἐκ τῶν αὐτῶν φάσεων ἐκ κοινῆ ἡμιαιργασμένου.

Ἔσκησις 109

Ἡ κλωστούφαντουργική ἐπιχείρησις Κ παράγει διὰ τοῦ κλωστηρίου της τὸ νῆμα Ν, ἐξ οὗ διὰ τῶν φάσεων Φ_1 καὶ Φ_2 τοῦ ὑφαντουργείου της παράγει τὸ ὑφασμα Π_1 καὶ διὰ τῶν φάσεων Φ_1 καὶ Φ_3 τὸ ὑφασμα Π_2 .

Τὰ ποσοτικά δεδομένα παραγωγῆς καὶ αἱ δαπάναι παραγωγῆς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου παρατίθενται εἰς τὰς κατωτέρω καταστάσεις:

Κατάστασις ποσοτικῶν δεδομένων

ΝΗΜΑΤΟΥΡΓΕΙΟΝ

Βιομηχανοποιηθεῖς βάμβαξ διὰ δέματα	<u>30.000</u>
Ποσότης πρὸς ὑπολογισμὸν	<u>30.000</u>
Μεταφερθέντα εἰς ὑφαντουργεῖον δέματα	28.000
Παραγωγή ἐν ἐξελίξει 31/1	1.000 (1/4)
Ἀπώλεια	<u>1.000</u>
Ποσότης πρὸς ὑπολογισμὸν	<u>30.000</u>

ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΕΙΟΝ

	Φ_1 Προϊόν Π_1	Φ_1 Προϊόν Π_2	Φ_2 Προϊόν Π_1	Φ_3 Προϊόν Π_2
Παραγωγή ἐν ἐξελίξει 1/1	-	-	-	-
Βιομ/ποιηθέν νῆμα διὰ μέτρα	720.000	800.000	710.000	750.000
Μεταφερθέντα ἐκ τῆς Φ_1	<u>720.000</u>	<u>800.000</u>	<u>710.000</u>	<u>750.000</u>
Ποσότης πρὸς ὑπολογισμὸν	<u>720.000</u>	<u>800.000</u>	<u>710.000</u>	<u>750.000</u>
Μεταφερθέντα εἰς Φ_2	710.000			
Μεταφερθέντα εἰς Φ_3		750.000		
Μεταφερθέντα εἰς ἀποθήκην			710.000	750.000
Παραγωγή ἐν ἐξελίξει 31/1	10.000 (1/2)	50.000 (1/5)		
	<u>720.000</u>	<u>800.000</u>	<u>710.000</u>	<u>750.000</u>

Συμπληρωματικά τεχνικά δεδομένα:

α) Έξ ενός δέματος νήματος παράγονται 40 μέτρα ύφασματος Π_1 ή 80 μ. ύφασματος Π_2 .

β) Η παραγωγική ικανότης του τμήματος του διεξάγοντος τήν Φ_1 εἰς τήν μονάδα του χρόνου εἰς προϊόν Π_2 ἰσοῦται πρὸς τὸ 250% τῆς ικανότητος παραγωγῆς του τμήματος τούτου εἰς Π_1 . Ὅταν τὸ τμήμα μεταβάλλῃ παραγωγὴν οὐδεμίᾳ μεταβολῇ εἰς τήν λειτουργίαν τῶν μηχανημάτων ἢ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν αὐτῷ ἐργαζομένων ἐπέρχεται.

Δεδομένα δαπανῶν εἰς χιλιάδας δραχμῶν

	Νηματουργεῖον	Φ_1	Φ_2	Φ_3
Βιομηχανοποιηθεῖς βάμβαξ	2.900			
Συμπληρωματικά ὑλικά*			1.420	600
Ἔργασια	1.130	10.190	3.550	2.250
Γ.Β.Ε.	847,5	12.228	1.420	3.000
	<u>4.877,5</u>	<u>22.418</u>	<u>6.390</u>	<u>5.850</u>

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὡς ἄνω δεδομένων ζητεῖται:

1. Νά καταρτισθῇ ἡ κατάστασις κόστους παραγωγῆς α) τοῦ νήματος, β) τῶν ὑφασμάτων Π_1 καὶ Π_2 καὶ
2. Νά ἐνεργηθοῦν αἱ σχετικαὶ ἐγγραφαί.

Ἔσκησις 110 (Ἐτέθη εἰς πτυχιακὰς ἐξετάσ. Φεβρουαρ. 1973)

Ἡ κλωστοῦφαντουργική Ἐπιχείρησις Κ παράγει διὰ τοῦ νηματουργείου τῆς τὰ νήματα Νο 1 καὶ Νο 2 ἐξ ὧν ἓν μέρος πωλεῖ καὶ τὸ ὑπόλοιπον βιομηχανοποιεῖ πρὸς παραγωγὴν ὑφασμάτων καὶ συγκεκριμένως ἐκ τοῦ Νο 1 τὸ ὑφάσμα Y_1 καὶ ἐκ τοῦ Νο 2 τὸ ὑφάσμα Y_2 . Τὸ νήμα Νο 1 παράγεται ἐκ τῆς βιομηχανοποιήσεως βάμβακος B_1 καὶ τὸ Νο 2 ἐκ τῆς βιομηχανοποιήσεως βάμβακος B_2 . Ὅκτώ μ. ὑφάσματος Y_1 ἔχουν βάρος 1 χλγ. καὶ δέκα μ. ὑφάσματος Y_2 ἔχουν βάρος ἐπίσης 1 χλγ.

Κατωτέρω παρατίθενται τὰ ποσοστικὰ δεδομένα τῆς παραγωγῆς τῆς περιόδου ὡς καὶ τὰ δεδομένα τῶν δαπανῶν ἀμφοτέρων τῶν τμημάτων.

* Μὴ προσαυξάνοντα τήν πρὸς ὑπολογισμὸν ποσότητα.

Ποσοτικά δεδομένα παραγωγής Νηματουργείου

	<u>Νήμα Νο1</u>	<u>Νήμα Νο2</u>
Παραγωγή εν έξει λήξει αρχής περιόδου	χλ.γ. 10.000(6/10)	15.000(1/2)
Βιομηχανοποιηθείς βάμβαξ Β ₁	" 100.000	
Βιομηχανοποιηθείς βάμβαξ Β ₂	"	60.000
Μεταφερθέν νήμα εις 'Υφαν- τουργείου	" 60.000	40.000
Μεταφερθέν νήμα εις 'Αποθ.	" 30.000	20.000
Παραγωγή εν έξει λήξει τέλους περιόδου	" 15.000(1/2)	9.000(1/3)

Ποσοτικά δεδομένα παραγωγής 'Υφαντουργείου

	<u>"Υφασμα Υ₁</u>	<u>"Υφασμα Υ₂</u>
Παραγωγή εν έξει λήξει αρχής περιόδου	μέτρα 8.000(1/2)	5.000(3/10)
Παραληφθέν νήμα διά μέτρα	" 480.000	400.000
Παραδοθέντα ύφασματα εις 'Αποθήκην	" 470.000	380.000
Παραγωγή εν έξει λήξει τέλους περιόδου	" 15.000(1/2)	20.000(1/5)

Δεδομένα δαπανών περιόδου μη περιλαμβανομένου κόστους μεταφερθέντος νήματος

	<u>Νηματουργείου</u>		<u>'Υφαντουργείου</u>	
	<u>Νήμα No 1</u>	<u>Νήμα No 2</u>	<u>"Υφασμα Υ₁</u>	<u>"Υφασμα Υ₂</u>
Παραγωγή εν έξει λήξει αρχής περιόδου				
'Υλικά	320000	150000	43000	19400
'Εργασία	30000	30000	8000	3750
ΓΒΕ	36000	36000	12000	5625
'Αξία β/ντος βάμβακος	3040000	1782000		
'Εργασία (Δι' άμφότερα τά νήματα καί ύφασματα)		679500		1903250
ΓΒΕ (Δι' άμφότερα τά νή- ματα καί ύφασματα)		815400		2854875

Τά ΓΒΕ καταλογίζονται εἰς ἕκαστον τῶν προϊόντων τῶν τμημάτων βάσει τοῦ κόστους τῆς ἐργασίας.

Ἡ παραγωγικὴ ἰκανότης τοῦ Νηματουργείου εἰς τὴν μονάδα τοῦ χρόνου εἶναι 4.000 χλγ. νῆμα Νο1 ἢ 5.000 χλγ. νῆμα Νο2 τοῦ δὲ Ὑφαντουργείου 12.500 μ. Υ₁ ἢ 10.000 μ. Υ₂.

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται ἡ κατάρτισις τῶν καταστάσεων κόστους παραγωγῆς κατὰ τμήμα κατὰ τὴν ἀπλοποιημένην μέθοδον καὶ ἡ ἐνέργεια τῶν ἐξ αὐτῶν ἀπορρευουσῶν ἐγγραφῶν. Μέθοδος ἀποτιμῆσεως ἡ τοῦ μέσου σταθμικοῦ.

Ἔσκησις 111

Τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐπιχειρήσεως Εἰ ἔχει τρία παραγωγικὰ τμήματα. Τὸ ὑπὸ τοῦ τμήματος Ι παραγόμενον προϊόν ἀποστέλλεται εἰς τὸ τμήμα ΙΙ, ἐξ οὗ παράγονται ταυτοχρόνως ἐν τῷ τμήματι τούτῳ τὰ αὐτοτελεῖα προϊόντα Α καὶ Β.

Τὰ δεδομένα τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν δαπανῶν τοῦ τμήματος Ι τοῦ μηνός Ἰανουαρίου εἶναι τὰ ἑξῆς:

α) Βιομηχανοποιήσις πρώτων ὑλῶν μον. 120.000, ἐξ ὧν παρήχθησαν καὶ μετεφέρθησαν εἰς τὸ τμήμα ΙΙ μον. 100.000 προϊόντος, παρέμειναν δὲ ἐν τῷ τμήματι εἰς τὸ τέλος τῆς περιόδου πρῶται ὑλαὶ ἀντίστοιχοι μον. 10.000 προϊόντων, κατὰ τὸ 1/2 καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐργασίαν καὶ τὰ Γ.Β.Ε. συμπληρωθεῖσαι.

β) Αἱ μεταφερθεῖσαι μονάδες 100.000 ἐκ τοῦ τμήματος Ι εἰς τὸ τμήμα ΙΙ ἠναλώθησαν κατὰ μον. 60.000 διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ Α καὶ κατὰ μον. 40.000 διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ Β.

Αἱ δαπάναι τοῦ τμήματος Ι τοῦ μηνός Ἰανουαρίου ἦσαν αἱ ἑξῆς: Πρῶται ὑλαὶ 3.630.000 δρχ., ἐργασία 6.300.000 δρχ. καὶ Γ.Β.Ε. 1.575.000 δρχ.

Τὰ δεδομένα τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν δαπανῶν ἐξ ἄλλου τῶν λοιπῶν τμημάτων ἐμφαίνονται διὰ τῶν πινάκων τῆς ἐπομένης σελίδος.

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω δεδομένων καταρτίσατε τὴν κατάσταση κόστους παραγωγῆς καὶ ἐνεργήσατε τὰς ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουσας ἐγγραφάς.

	Τμήμα II		Τμήμα III	
	Προϊόν Α'	Προϊόν Β'	Προϊόν Α	Προϊόν Β
Αύξησις παραγωγής όφειλο- μένη εις προεπιθεσίαν πρώ- τας ύλας Μεταφερθέντα Παραγωγή έν έξελξεί 31/1 Απολεσθεΐσαι μονάδες	μ. 30.000	μ. 20.000	0	0
	μ. 75.000	μ. 50.000	μ. 40.000	μ. 25.000
	μ. 10.000(1/2)	μ. 5.000(1/2)	μ. 30.000(1/3)	μ. 20.000(3/4)
	μ. 5.000	μ. 5.000	μ. 5.000	μ. 5.000
	μ. 90.000	μ. 60.000	μ. 75.000	μ. 50.000
	Τμήμα II		Τμήμα III	
	Προϊόν Α	Προϊόν Β'	Προϊόν Α	Προϊόν Β
Πρώται ύλαι Έργασία Γ.Β.Ε.	510.000	495.000	0	0
	720.000	315.000	420.000	360.000
	240.000	236.250	150.000	480.000

7.1.3. 'Αναλυτική μέθοδος με παραγωγή εν έξει αρχής περιόδου. Μέθοδος 'Αποτιμήσεως ή F.I.F.O .

'Ασκήσις 112 (Φροντιστηριακή 'Ιανουάριο 1971)

'Η Βιομηχανική 'Επιχείρησις Ε παράγει διά τριῶν φάσεων ἐκτελουμένων ἀντιστοίχως ὑπὸ τῶν τριῶν κυρίων Τμημάτων της I, II καὶ III τὸ προϊόν Π.

'Η κατάστασις τῶν ποσοτικῶν δεδομένων παραγωγῆς τοῦ μηνός Φεβρουαρίου ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κατάστασις ποσοτικῶν δεδομένων Φεβρουαρίου

'Αναλυτικά στοιχεία	Τμήμα I	Τμήμα II	Τμήμα III
Ποσότης πρὸς ὑπολογισμόν:			
Παραγωγή εν έξει αρχής περιόδου			
Συμπεληρωμέναι μονάδες.	2.000		
'Εν κατεργασίᾳ μονάδες.	6.000(1/2)	8.000(1/4)	9.000(1/3)
Πρῶται ὕλαι τεθεῖσαι ὑπὸ βιομηχανοποίησιν.	40.000	20.000	
'Η/να ληφθέντα ἐκ προηγούμενων τμημάτων.		38.000	75.000
Προστεθέν ὕδωρ.		36.000	
Σ ὕ ν ο ὕ λ ο ν	48.000	102.000	84.000
Συμπληρωθεῖσαι καὶ μεταφερθεῖσαι εἰς τὸ ἐπόμενον τμήμα.	38.000	75.000	65.000
Παραγωγή εν έξει αρχής περιόδου			
Συμπεληρωμέναι μονάδες παραμείνασαι εν τῷ τμήματι		4.500	
'Εν κατεργασίᾳ μονάδες	8.100(1/2)	10.000(1/2)	7.500(1/2)
'Απομείωσις	1.900	12.500	11.500
Κατανεμηθεῖσα ποσότης	48.000	102.000	84.000

'Η κατάστασις τῶν δαπανῶν τοῦ ἴδλου μηνός εἶναι ἡ ἑξῆς:

Δ α π ά ν α ι	Τμήμα Ι	Τμήμα ΙΙ	Τμήμα ΙΙΙ
Πρώται ύλαι	800.100	326.000	190.500
Έργασία	815.100	495.000	460.250
Γ.Β.Ε.	1.111.500	742.500	263.000
Σ ύ ν ο λ ο ν	2.726.700	1.563.500	913.750

Τό κόστος τής παραγωγής εν έξελίξει τής 1/2ου βάσει τής καταστάσεως κόστους τοῦ προηγουμένου μηνός έχει ως έξής:

	Τμήμα Ι	Τμήμα ΙΙ	Τμήμα ΙΙΙ
Συμπεληρωμένοι μονάδες	130.000		
Έν κατεργασία μονάδες			
Έμ/να τμήματος Ι		236.360	
Έμ/να τμήματος ΙΙ			475.254
Πρώται ύλαι	120.000	24.000	18.000
Έργασία	60.000	10.000	18.000
Γ.Β.Ε.	75.000	16.000	9.000
	385.000	286.360	520.254

Έπί τῆ βάσει τών άνωτέρω δεδομένων νά γίνῃ ἡ κατάστασις κόστους παραγωγής ως καί αἱ έγγραφαί κατά τήν αναλυτικήν μέθοδον.

Μέθοδος άποτιμήσεως τής εν έξελίξει παραγωγής άρχῆς περιόδου ἡ F.I.F.O.

Άσκησις 113 (Έτέθη εἰς πτυχιακάς έξετάσ. Ίουνίου 1972)

Η έπιχειρήσις Ε κοστολογεῖ κατά φάσιν. Έκ τών βιβλίων τής έπιχειρήσεως καί τών στοιχείων τής παραγωγής λαμβάνονται τά έξῆς δεδομένα άφορώντα εἰς τόν Μῆνα Ίανουάριον.

Δεδομένα παραγωγής	Τμήμα Α'	Τμήμα Β'	Τμήμα Γ'
Παραγ. εν έξελ. 1/1	2.500(3/5)	1.500(2/3)	3.000(1/3)
Βιομ/ποιηθεῖσαι πρώται ύλαι.	12.500		
Μεταφερθέντα εν προηγ. τμήματος		13.000	10.000
Άποπερατωθ. καί μεταφερθέντα	13.000	10.000	11.000
Άποπερατωθ. καί μή μεταφερθέντα		500	
Παραγ. εν έξελ. 31/1	2.000(1/4)	4.000(3/8)	2.000(1/2)

Δεδομένα δαπανών παραγωγής

Παραγ. εν εξελίξ. 1/1	δρχ.	74.550	132.600	386.220
Κόστος β/σών πρώτων υλών	"	450.000	72.600	42.900
Κόστος εργασίας	"	144.000	231.000	217.800
Γεν. Β/κά Ξεοδα	"	158.400	178.200	224.400

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων ζητεῖται ἡ κατάρτισις τῆς καταστάσεως κόστους παραγωγῆς τοῦ μηνός Ἰανουαρίου, διά τῆς χρησιμοποιοῦσεως τῆς FIFO διά τήν ἀποτίμησιν τῆς ἐν ἐξελίξει παραγωγῆς καί ἐνέργεια τῶν σχετικῶν ἐγγραφῶν.

7.2. Ἀπλοποιημένη μέθοδος

7.2.1. Παραγωγή ἐν ἐξελίξει ἀρχῆς περιόδου μηδέν.

Ἔσκησις 114 (Ἐτέθη εἰς πτυχιακὰς ἐξετ. Ὀκτωβρίου 1970)

Ἡ κατάστασις δαπανῶν παραγωγῆς τοῦ μηνός Σεπτεμβρίου τῆς ἐπιχειρήσεως Ε παραγούσης τό μοναδικόν προϊόν Π διά τριῶν φάσεων διεξαγομένων ἀντιστοίχως διά τῶν κυρίων παραγωγικῶν τμημάτων I, II καί III εἶναι ἡ ἐξῆς:

	<u>Τμήμα I</u>	<u>Τμήμα II</u>	<u>Τμήμα III</u>
Πρώται ὕλαι	945.000	684.000	2.700.000
Ἔργασια	840.000	450.000	2.880.000
Γενικά Βιομηχανικά ἔξοδα	<u>630.000</u>	<u>600.000</u>	<u>1.200.000</u>
Σ ὕ ν ο λ ο ν	<u>2.415.000</u>	<u>1.734.000</u>	<u>6.780.000</u>

Αἱ προστιθέμεναι πρώται ὕλαι κατά τήν δευτέραν καί τρίτην φάσιν δέν προσαυξάνουν τήν ποσότητα τῆς παραγωγῆς. Τά ποσοτικά δεδομένα παραγωγῆς τοῦ αὐτοῦ μηνός παρατίθενται εἰς τήν κάτωθι κατάστασιν:

	<u>Τμήμα I</u>	<u>Τμήμα II</u>	<u>Τμήμα III</u>
Πρώται ύλαι τεθεῖσαι ὑπό β/σιν ἢ ἡμικατεργασμένα ληφθέντα ἐκ προηγουμένων τμημάτων διὰ μονάδας προϊόντων	<u>80.000</u>	<u>60.000</u>	<u>40.000</u>
Συμπληρωθεῖσαι καὶ μεταφερθεῖσαι μονάδες	60.000	40.000	30.000
Συμπληρωθεῖσαι μονάδες καὶ παραμεινῶσαι ἐν τῷ τμήματι τὴν 30/9	5.000	8.000	
Παραγωγή ἐν ἐξελίξει 30/9			
Υλικά 100%, ἐργασία καὶ Γ.Β.Ε. 50%	10.000		
Υλικά 100%, ἐργασία καὶ ΓΒΕ 2/9		9.000	
Υλικά 100%, ἐργασία καὶ Γ.Β.Ε. 1/3			6.000
Ἀπωλεσθεῖσαι μονάδες	<u>5.000</u>	<u>3.000</u>	<u>4.000</u>
	<u>80.000</u>	<u>60.000</u>	<u>40.000</u>

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων ζητεῖται α) Νά νίνη ἡ κατάστασις κόστους παραγωγῆς κατὰ τὴν ἀπλοποιημένην μέθοδον, β) Νά ἐνεργηθοῦν αἱ ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουσαι ἐγγραφαι.

Σημείωσις

Μέθοδος ἀποτιμήσεως, ἡ τοῦ μέσου σταθμικοῦ ὄρου. Οὐδέμια ἐγγραφή θά ληφθῆ ὑπ' ὄψιν μὴ στηριζομένη εἰς τὴν κατάστασιν κόστους παραγωγῆς.

Ἔσκησις 115 (Ἐτέθη εἰς πτυχιακὰς ἐξετ. Ὀκτωβρίου 1970)

Ἡ κατάστασις δαπανῶν παραγωγῆς τοῦ μηνός Σεπτεμβρίου τῆς ἐπιχειρήσεως Ε παραγούσης τὸ μοναδικόν προϊόν Π διὰ τριῶν φάσεων, διεξαγομένων ἀντιστοίχως διὰ τῶν κυρίων παραγωγικῶν τμημάτων I, II καὶ III εἶναι ἡ ἐξῆς:

	<u>Τμήμα I</u>	<u>Τμήμα II</u>	<u>Τμήμα III</u>
Πρώται Ύλαι	708.750	513.000	2.025.000
Έργασία	630.000	337.500	2.160.000
Γενικά Βιομηχανικά Έξοδα	472.500	450.000	900.000
	<u>1.811.250</u>	<u>1.300.500</u>	<u>5.085.000</u>

Αί προστιθέμενοι πρώται Ύλαι κατά την δευτέραν και τρίτην φάσιν δέν προσαυξάνουν την ποσότητα τής παραγωγής.

Τά ποσοτικά δεδομένα παραγωγής τοῦ αὐτοῦ μηνός παρατίθενται εἰς τήν κατωτέρω κατάστασιν.

	<u>Τμήμα I</u>	<u>Τμήμα II</u>	<u>Τμήμα III</u>
Πρώται Ύλαι τεθεῖσαι ὑπό β/σιν ἢ ἡμικατεργασμένα ληφθέντα ὑπό προηγουμένων τμημάτων διά μονάδας προϊόντων	60.000	45.000	30.000
Συμπληρωθεῖσαι καί μεταφερθεῖσαι μονάδες.	45.000	30.000	22.500
Συμπληρωθεῖσαι μονάδες καί παραμελῖναι ἐν τῷ τμήματι τήν 30/9	3.750	6.000	
Παραγωγή ἐν ἐξελίξει 30/9			
Υλικά 100%, ἔργασία καί ΓΒΕ 50%	7.500		
Υλικά 100%, ἔργασία καί ΓΒΕ 2/9		6.750	
Υλικά 100%, ἔργασία καί ΓΒΕ 1/3			4.500
Απωλεσθεῖσαι μονάδες	<u>3.750</u>	<u>2.250</u>	<u>3.000</u>
	<u>60.000</u>	<u>45.000</u>	<u>30.000</u>

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων ζητεῖται: α) Νά γίνῃ ἡ κατάστασις κόστους παραγωγῆς κατά τήν ἀπλοιοποιημένην μέθοδον, β) Νά ἐνεργηθοῦν αἱ ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουσαι ἔγγραφαί.

Σημείωσις

Μέθοδος ἀποτιμήσεως, ἡ τοῦ μέσου σταθμικοῦ ὄρου. Οὐδέμια ἔγγραφῆ θά ληφθῇ ὑπ' ὄψιν μή στηριζομένη εἰς τήν κατάστασιν κόστους παραγωγῆς.

7.2.2. 'Απλοποιημένη μέθοδος με παραγωγή εν έξειλιξει άρχης περιόδου.

Άσκησις 116 (Φροντιστηριακή 'Ιανουάριο 1971)

'Η Βιομηχανική 'Επιχειρήσις Ε παράγει διά τριών φάσεων έκτελουμένων αντίστοιχως υπό των τριών κυρίων Τμημάτων της I, II και III τό προϊόν Π.

'Η κατάστασησις των ποσοτικῶν δεδομένων παραγωγής τοῦ μηνός Φεβρουαρίου έχει ως έξής:

Κατάστασις ποσοτικῶν δεδομένων Φεβρουαρίου

'Αναλυτικά στοιχεῖα	Τμήμα I	Τμήμα II	Τμήμα III
Ποσότης πρὸς ὑπολογισμόν			
Παραγωγή εν έξειλ. άρχης περιόδου.			
Συμπεπληρωμένοι μονάδες	2.000		
'Εν κατεργασίᾳ μονάδες	6.000(1/2)	8.000(1/4)	9.000(1/3)
Πρῶται ὕλαι τεθεῖσαι υπό βιομηχανοποίησιν	40.000	20.000	
'Η /να ληφθέντα εκ προηγούμενων τμημάτων		38.000	75.000
Προστεθέν ὕδωρ		36.000	
Σ ὕ ν ο λ ο ν	48.000	102.000	84.000
Συμπληρωθεῖσαι και μεταφερθεῖσαι εις τό επόμενον τμήμα	38.000	75.000	65.000
Παραγωγή εν έξειλιξει			
Συμπεπληρωμένοι μονάδες παραμείνασαι εν τῷ τμήματι		4.500	
'Εν κατεργασίᾳ μονάδες	8.100(1/2)	10.000(1/2)	7.500(1/2)
'Απομείωσις	1.900	12.500	11.500
Κατανεμηθεῖσα ποσότης	48.000	102.000	84.000

'Η κατάστασησις των δαπανῶν τοῦ ίδιου μηνός είναι ή έξής:

Δ α π ά ν α ι	Τμήμα I	Τμήμα II	Τμήμα III
Πρώται ύλαι	800.100	326.000	190.500
Έργασια	815.100	495.000	460.250
Γ.Β.Ε.	1.111.500	742.500	263.000
Σ ύ ν ο λ ο ν	2.726.700	1.563.500	913.750

Τό κόστος της παραγωγής έν έξελλίξει της 1/2ου βάσει της καταστάσεως του προηγούμενου μηνός έχει ως έξης:

	Τμήμα I	Τμήμα II	Τμήμα III
Συμπεληρωμέναι μονάδες	130.000		
Έν κατεργασία μονάδες			
Έμ/να τμήματα I		236.360	
Έμ/να τμήματα II			475.254
Πρώται ύλαι	120.000	24.000	18.000
Έργασια	60.000	10.000	18.000
Γ.Β.Ε.	75.000	16.000	9.000
	385.000	286.360	520.254

Έπί τη βάσει των άνωτέρω δεδομένων νά γίνη η κατάσταση κόστους παραγωγής ως και αι έγγραφαι κατά την άπλοποιημένην μέθοδον.

Άσκησις 117 (Έτέθη είς πτυχιακάς έξετάσ. Ιουνίου 1972)

Δίδονται ύμιν τά κάτωθι ποσοτικά δεδομένα και δεδομένα δαπανών παραγωγής του μοναδικού προϊόντος της Έπιχειρήσεως Ε κοστολογούμενου κατά φάσιν και ζητείται νά καταρτισθη η κατάσταση κόστους παραγωγής και νά ένεργηθουν αι σχετικαι έγγραφαι κατά την ά π λ ο π ο ι η μ έ ν η ν μέθοδον.

Ποσοτικά δεδομένα παραγωγής Μαΐου

	Τμήμα I	Τμήμα II	Τμήμα III
Έν έξελλίξει παραγ. 1/5			
Συμπεληρωμέναι μον.		7.500	
Έν κατεργασία μον.	15.000(1/2)	22.500(1/3)	6.000μ.(1/2)
Βιομηχανοποιηθεΐσα πρώτη ύλη	105.000		

Συμπληρωθῆναι καὶ μεταφ. μον.	90.000	97.500	87.000
Ἐν κατεργ. μον. τέλους Μαΐου	24.000(4/10)	15.000(6/10)	15.000(1/2)
Ἀπωλεσθῆναι μονάδες	6.000	7.500	1.500

Δεδομένα δαπανῶν παραγωγῆς Μαΐου

	Τμήμα I	Τμήμα II	Τμήμα III
Παραγωγή ἐν ἐξελίξει 1/5			
Συμπεληρωμέναι μονάδες		144.000	
Ἐν κατεργασίᾳ μονάδες			
Ἐλικὰ	90.000	225.000	120.000
Ἐργασία	22.500	45.000	12.000
Γ.Β.Ε.	7.500	24.000	8.400
Δαπάναι περιόδου			
Πρώτη ὕλη	639.600		
Ἐργασία	336.060	588.600	441.600
Γ.Β.Ε.	171.780	292.800	256.200

7.3. Προϊόντα ἠνωμένης παραγωγῆς

Ἄσκσεις 118

Βιομηχανική ἐπιχείρησις παράγει διὰ τοῦ μοναδικοῦ αὐτῆς παραγωγικοῦ τμήματος τὰ συμπαράγωγα X καὶ Ψ καὶ τὸ ὑπόλειμμα ρ. Τὸ συμπαράγωγον X παράγεται εἰς τὰς ποιότητες XB καὶ XB₁.

Ἡ παραγωγικὴ ἰκανότης τῶν ἐγκαταστάσεών της μὲ τὰ αὐτὰ ἔξοδα κατὰ 24ωρον ἔχει ὡς ἑξῆς:

Συμπαράγωγον X ποιότης XB μονάδες	2.000
Συμπαράγωγον Ψ	1.000
Ἐπόλειμμα ρ	200

ἢ

Συμπαράγωγον X ποιότης XB ₁ μονάδες	1.400
Συμπαράγωγον Ψ	1.600
Ἐπόλειμμα ρ	200

Ἡ παραγωγή κατὰ τὴν ὑπὸ κρίσιν περίοδον καὶ αἱ τιμαὶ διαθέσεως κατὰ μονάδα ἦσαν ὡς κάτωθι:

Συμπαράγωγον	X ποιότητας	XB	μ. 36.000	τιμή διαθέσεως	100	δρχ.
"	X	"	XB ₁	μ. 28.000	"	150 "
"	Ψ			μ. 50.000	"	50 "
Υπόλειμμα	ρ			μ. 7.600	"	10 "

Τό χρεωστικόν υπόλοιπον τοῦ λογαριαμοῦ τῆς παραγωγῆς, κατά τήν λήξιν τῆς περιόδου ἀνέρχεται εἰς δρχ. 8.000.000, ἀλλ' ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου δρχ. 400.000 ἀποτελοῦν τό κόστος τῶν ἡμικατεργασμένων, ὥστε τό κόστος διὰ τήν ἐπιτευχθεῖσαν ὡς ἄνω παραγωγήν ἀνήλθεν εἰς δρχ. 7.600.000.

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται:

α) Νά προσδιορισθῇ τό κατά μονάδα προϊόντος καί ποιότητος αὐτοῦ κόστος.

β) Νά δειχθῇ ποῶς ἐκ τῶν δύο δυνατῶν συνδυασμῶν παραγωγῆς εἶναι ὁ πλέον συμφέρων.

Ἄσκσεις 119

Ἐπιχειρήσεις χημικῶν προϊόντων παράγει ἕν πλαστικόν προϊόν γνωστόν ὡς PROTEXTIN καί ἕν ὑποπροϊόν χρήσιμον ὡς λίπασμα.

Εἰς τό τμήμα I ἐνεργεῖται ἡ κατεργασία τῶν πρώτων ὑλών, ἐξ ὧν παράγονται τό κύριον προϊόν καί τό ὑποπροϊόν, τῶν ὀποίων ἡ παραγωγή συμπληροῦται διὰ κατεργασιῶν ἐνεργουμένων εἰς τό τμήμα II διὰ τό κύριον προϊόν καί εἰς τό τμήμα III διὰ τό ὑποπροϊόν.

Ἡ ποσοτικά δεδομένα τῆς παραγωγῆς καί τῶν δαπανῶν τῆς περιόδου ἐμφαίνονται διὰ τῶν κάτωθι πινάκων.

Κατάστασις ποσοτικῶν δεδομένων παραγωγῆς

	Τμήμα I	Τμήμα II	Τμήμα III
Πρώται ὑλαι βιομηχανοποι- θεῖσαι μον.	400.000		
Μεταφερθέντα ἐκ τοῦ τμήμα- τος I μον.		280.000	80.000
	<u>400.000</u>	<u>280.000</u>	<u>80.000</u>

Μεταφερθέντα εις τμήμα II	280.000		
Μεταφερθέντα εις τμήμα III	80.000		
Μεταφερθέντα εις τήν άποθήκην		240.000	60.000
Παραγωγή έν έξελξει τέλους περιόδου		35.000(2/5)	
Απώλειαι	40.000	5.000	20.000
	<u>400.000</u>	<u>280.000</u>	<u>80.000</u>

Κατάστασις δαπανών παραγωγής

	Τμήμα I	Τμήμα II	Τμήμα III
Πρώται ύλαι	120.000.000		
Ύλικά μετά τόν διαχωρισμόν*		1.650.000	300.000
Έργασία	36.000.000	25.400.000	960.000
Γ.Β.Ε.	27.000.000	8.636.000	180.000

Τιμαί διαθέσεως κατά μονάδα: PROTEXTIN δρχ. 910 ύποπροϊόν δρχ. 231,50.

Έπί τή βάσει τών ώς άνω δεδομένων ζητεΐται:

1. Νά προσδιορισθῆ τό κόστος τοσ κυρίου προϊόντος καί ύποπροϊόντος βάσει τών άγοραίων τιμών ήλαττωμένων διά τών δαπανών συμπληρώσεως.

2. Νά ένεργηθοϋν αί σχετικαί έγγραφαί.

Άσκησις 120 (Έτέθη εις πτυχιακάς έξετάσ. Οκτωβρ. 1971)

Η εταιρία Έλαιουργίας καί Σαπωνοποιΐας Ε προβαίνει εις τήν έξουδετέρωσιν πυρηνελαίων δι'ής παράγονται: α) πυρηνέλαια έξουδετερωμένα καί β) σαπωνόπαστα.

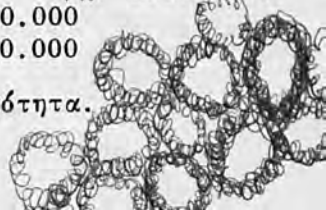
Τά παραγόμενα έξουδετερωμένα πυρηνέλαια έν συνεχεία έξευγενίζονται πρός παραγωγήν ραφινέ (έξευγενισμένων) τοιούτων, άτινα διατίθενται εις τήν αγοράν.

Η σαπωνόπαστα έπίσης βιομηχανοποιεΐται περαιτέρω πρός παραγωγήν κοινοϋ σάπκνος πλύσεως.

Τά ένδιαφέροντα στοιχεΐτα τής περιόδου έμφαίνονται διά τής κατωτέρω καταστάσεως.

Έξουδετερωθέν πυρηνέλαιον χλγ. 200.000×9	δρχ. 1.800.000
Παραχθέν πυρηνέλαιον έξουδετερωμένον χλγ. 120.000	
Παραχθεΐσα σαπωνόπαστα	" 70.000

* μή προσαυξάνοντα τήν πρός ύπολόγισμόν ποσότητα.

Παραχθέν πυρηνέλαιον ραφινέ εκ της βιομηχανοποιήσεως του έξουδετερωμένου	χλγ.	114.000
Παραχθείς σάπων εκ της σαπωνό-παστας	"	99.862,50
Δαπάναι έξουδετερώσεως	Δρχ.	150.000
" έξευγενισμού	"	228.000
" παραγωγής σάπωνος	"	262.500
Τιμή διαθέσεως πυρηνελαίου ραφινέ κατά χλγ.		18
Τιμή διαθέσεως σάπωνος κατά χλγ.		10

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω δεδομένων ζητεῖται ἡ κατανομή τοῦ ἠνωμένου κόστους ἀναλόγως τῶν ἀγοραίων ἀξιών τῶν ἀντιστοιχῶν προϊόντων μετὸν τῆς εκ τῆς συμπληρώσεως τῆς παραγωγῆς αὐτῶν ἀξίας καὶ ἡ διενέργεια τῶν σχετικῶν ἐγγραφῶν.

Ἔακποις 121

Ἡ ἐταιρία Ε παράγει εκ τῶν πρώτων ὑλῶν Α, Β, Γ, δύο χημικά προϊόντα τὰ Χ καὶ Ψ.

Ἡ παραγωγικὴ διαδικασία ἀκολουθεῖ τὴν ἐξῆς ὁδόν: Αἱ πρώται ὑλαι ἀρχικῶς ἀναμιγνύονται κατ' ἀναλογίαν βάρους 3 μέρη εκ τῆς Α, 5 εκ τῆς Β καὶ 2 εκ τῆς Γ καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ ἐξ αὐτῶν κράμμα τίθεται πρὸς ἔψησιν εἰς κατάλληλον κλίβανον ὅπου εκ τοῦ κλιβανισμού ὑφίσταται ἀπομείωσιν κατὰ 40%. Ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ κλιβάνου παραγομένου προϊόντος τὸ 20% συνιστᾶ τὸ ὑλικόν Ψ', ἐξ οὗ παράγεται τὸ Ψ, καὶ τὸ ὑπόλοιπον τὸ ὑλικόν Χ', ἐξ οὗ παράγεται τὸ Χ, καὶ συνεπῶς τὰ Χ' καὶ Ψ' εἶναι συμπάραγωγα τοῦ ἐψημένου κράμματος. Τὸ Ψ παράγεται δι' ἠλεκτρολύσεως τοῦ Ψ' ὅπου ὑφίσταται ἀπομείωσιν 25% καὶ ἐν συνεχείᾳ αὐτὴ διηθεῖται καὶ τίθεται εἰς βαρέλια πελατῶν τῶν 50 γαλλόνων.

Τὸ Χ' ξηραίνεται καὶ συσκευάζεται ἄνευ οἰασθήποτε ἀπομείωσεως ἀποδίδον οὕτω τὸ προϊόν Χ.

Κατὰ τὴν ὑπὸ κρίσιν περίοδον ἐβιομηχανοποιήθησαν ἐν συνόλῳ 100.000 λίβραι πρώτων ὑλῶν ἐπὶ τιμῇ κτήσεως τῆς Α δρχ. 60 κατὰ λίβραν, τῆς Β δρχ. 1.500 κατὰ τόννον καὶ τῆς Γ δρχ. 120 κατὰ γαλλόνιον. Τὸ κόστος τῶν κατεργασιῶν ἔχει ὡς ἐξῆς: α) Ἀνάμιξις καὶ ἔψησις δρχ. 562.500, β) Ἡλεκτρολύσις καὶ διηθησις δρχ. 350.000, γ) Ξήρασις καὶ συσκευασία 250.000 δρχ.

Ἡ τιμὴ πωλήσεως τοῦ μὲν Χ εἶναι κατὰ λίβραν δρχ. 50 καὶ τοῦ Ψ κατὰ βαρέλιον δρχ. 75.000.

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται: α) Νά προσδιορισθῆ τὸ κόστος παραγωγῆς ἐκάστου τῶν προϊόντων καὶ δὴ τοῦ μὲν X κατὰ λίβραν τοῦ δὲ Ψ κατὰ βαρέλιον τῶν 50 γαλλόνων. β) Νά ἐνεργηθοῦν αἱ δέουσαι ἡμερολογιακαὶ ἐγγραφαί. γ) Νά ὑπολογισθῆ τὸ ἐπὶ τοῖς ἐκατὸν ἐπὶ τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς κέρδος, ὅταν τὰ ἔξοδα πωλήσεως ἐν γένει ἀνέρχονται εἰς 10% ἐπὶ τῶν τιμῶν πωλήσεως.

Σημείωσις

1 τόννος πρώτης ὕλης Β ἔχει 2.000 λίβρας. 1 γαλλόνιον πρώτης ὕλης Γ βάρους 8 λίβρας. 1 γαλλόνιον προϊόντος Ψ ἔχει βάρους 7,5 λίβρας.

Ἔσκησις

122

Ἡ ἐπιχείρησις Ε παραγεῖ ἐν κύριον προϊόν γνωστὸν ὡς MOLINE. Κατὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ προϊόντος τούτου συμπαραγονταὶ μετ' αὐτοῦ δύο εἰσέτι προϊόντα γνωστά ὑπὸ τὰς ὀνομασίας COPINE καὶ BOLINE. Ὁ διαχωρισμὸς τῶν τριῶν τούτων προϊόντων λαμβάνει χώραν ἅμα τῆ ἀποπερατώσει τῆς φάσεως Φ₁, ἐνεργουμένης εἰς τὸ τμήμα I. Μετὰ τὸν διαχωρισμὸν τῶν, τὸ προϊόν MOLINE μεταφέρεται εἰς τὸ τμήμα II πρὸς περαιτέρω κατεργασίαν, τὸ προϊόν COPINE μεταφέρεται πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἰς τὸ τμήμα III καὶ τὸ προϊόν BOLINE πωλεῖται ὡς ἔχει κατὰ τὸν διαχωρισμὸν του.

Αἱ δαπάναι τῆς περιόδου κατὰ τμήμα ἦσαν αἱ ἑξῆς:

	<u>Τμήμα I</u>	<u>Τμήμα II</u>	<u>Τμήμα III</u>
Πρῶται ὕλαι βιομ/θεῖσαι	320.250		
Ἔργασια	180.000	40.000	4.500
Γ.Β.Ε.	60.000	80.000	4.500
	<u>560.250</u>	<u>120.000</u>	<u>9.000</u>

Ἡ κατὰ τὴν περίοδον παραγωγὴ, ἡ τιμὴ διαθέσεως καὶ τὰ ἔξοδα πωλήσεως ἐκάστου τῶν ὡς ἄνω προϊόντων ἐμφαίνονται διὰ τοῦ κάτωθι πίνακος:

<u>Προϊόντα</u>	<u>Παραχθεῖσα ποσότης</u>	<u>Τιμὴ διαθέσεως</u>	<u>Ἔξοδα πωλ. κατὰ μονάδα</u>
MOLINE	5.000	180	15
COPINE	3.000	29	12
BOLINE	1.000	15, 15	1, 20

MOLINE
149 COPINE
BOLINE

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω δεδομένων ζητεῖται :

α) Νά προσδιορισθῆ τὸ κόστος παραγωγῆς τῶν προϊόντων MOLINE καὶ COPINE δι' ἐφαρμογῆς τῆς μεθόδου τῶν ἀγοραίων ἀξιών ἡλαττωμένων διὰ τῶν δαπανῶν συμπληρώσεως τοῦ κόστους τοῦ BOLINE λογιζομένου εἰς τὴν καθαρὰν τιμὴν διαθέσεως αὐτοῦ, μὴ κερδοσκοπούσης τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπ' αὐτοῦ.

β) Νά καταρτισθοῦν καταστάσεις κόστους παραγωγῆς κατὰ προϊόν καὶ νά ἐνεργηθοῦν αἱ ἐξ αὐτῶν ἀπορρέουσαι ἐγγραφαί.

18^π
129
117

Ἔσκησις 123 (Ἐτέθη εἰς πτυχιακὰς ἐξετάσ. Ὀκτωβρ. 1972)

Ἡ ἐταιρεία Ε παραγεῖ χημικὰ προϊόντα. Ἐκ τῆς κατεργασίας τῶν πρώτων ὑλῶν Α καὶ Β τιθεμένων ὁμοῦ πρὸς βιομηχανοποίησιν κατ' ἀναλογίαν μία λίβρα ἐκ τῆς πρώτης καὶ τρεῖς λίβραι ἐκ τῆς δευτέρας, παράγονται τὰ προϊόντα ἠνωμένης παραγωγῆς Χ καὶ Υ. Τὸ κόστος τῆς πρώτης ὑλης Α εἶναι δρχ. 60 κατὰ λίβραν, τῆς δέ Β δρχ. 120. Τὸ κόστος τῆς βιομηχανοποιήσεως μέχρι τῆς στιγμῆς τοῦ διαχωρισμοῦ τῶν προϊόντων εἶναι δρχ. 30 κατὰ λίβραν βιομηχανοποιουμένων πρώτων ὑλῶν. Ἐκατὸν λίβραι βιομηχανοποιουμένων πρώτων ὑλῶν ἀποδίδουν πενήντα λίβρας ἐκ τοῦ προϊόντος Χ καὶ εἴκοσι πέντε ἐκ τοῦ Υ. Τὸ Υ ἄλλοτε δύναται νά διατεθῆ ὡς ἔχει κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ διαχωρισμοῦ του καὶ ἄλλοτε δέν δύναται νά διατεθῆ ὑπὸ τὴν μορφήν ταύτην ἀλλὰ μόνον κατόπιν ἐξευγενισμοῦ του.

Ἡ τιμὴ διαθέσεως τοῦ Χ εἶναι δρχ. 300 κατὰ λίβραν. Τὸ Υ, ἐάν ὑφίσταται ἐπ' αὐτοῦ ἀγορά, διατίθεται πρὸς 480 κατὰ λίβραν. Συχνάκις ὅμως δέν ὑφίσταται ἐπ' αὐτοῦ ἀγορά ὡς ἐλέχθη ἀλλ' ὑφίσταται πάντοτε ἀγορά ἐπὶ τοῦ ἐξευγενισμένου Υ μὲ τιμὴν διαθέσεως δρχ. 750 κατὰ λίβραν. Ὁ ἐξευγενισμὸς τοῦ Υ στοιχίζει δρχ. 150 κατὰ λίβραν τιθεμένου πρὸς ἐξευγενισμὸν ἀκατεργάστου, ἡ δέ ἀπώλεια ἐπὶ τοῦ ἐξευγενισμοῦ εἶναι 20% ἐπὶ τῆς τιθεμένης πρὸς ἐξευγενισμὸν ποσότητος.

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω νά ὑπολογισθῆ τὸ κόστος ἐκάστου προϊόντος.

α) Ἐπί τῆ ὑποθέσει ὅτι ἀμφότερα δύναται νά διατεθοῦν ὡς ἔχουν κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ διαχωρισμοῦ των,

β) Ἐπί τῆ ὑποθέσει ὅτι τὸ Υ μόνον ὡς ἐξευγενισμένον δύναται νά διατεθῆ.

Ἔσκησις 124

Τὸ ἐργοστάσιον τῆς Βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως Β περιλαμ-

βάνει 3 κύρια παραγωγικά τμήματα τό Νο 1, Νο 2 καί Νο 3.

Ἐν τῷ Τμήματι Νο 1 κατεργάζεται ταυτοχρόνως καί ὑπό ἀνάμιξιν τὰς πρώτας ὕλας Υ καί Υ₁ ἐξ ὧν παράγει τὰ συμπαραγάγα Π καί Π₁ καί τό υποπροϊόν π κατά τὰς ἐξῆς ἀναλογίας: Ὑποπροϊόν π τό 20% τοῦ Βιομηχαν/νου βάρους τῶν πρώτων ὕλων, Π τό 1/3 τοῦ ὑπολοίπου καί Π₁ τὰ 2/3 τοῦ ὑπολοίπου. Ἐκ τῶν συμπαραγῶν τό Π μεταφέρεται εἰς τό Τμήμα Νο 2 ὅπου συμπληροῦται ὠρισμένη κατεργασία καί παράγεται τό προϊόν Χ τό βάρος τοῦ ὁποῦ εἶναι ἀνώτερον τοῦ κατεργαζομένου συμπαραγῶν κατά 50% λόγω τοῦ προστιθεμένου κατά τήν Βιομηχανοποίησιν ὕδατος. Τό ἕτερον τῶν συμπαραγῶν Π₁ μεταφέρεται εἰς τό Τμήμα Νο 3 ὅπου Βιομηχανοποιούμενον περαιτέρω δίδει τό προϊόν Ψ εἰς ποσότητα ἴσην πρός τό κατεργασθέν συμπαραγῶν Π₁. Τό κόστος τῶν συμπαραγῶν προσδιορίζεται βάσει τῶν ἀγοραίων ἀξιῶν τῶν ἐξ αὐτῶν παραγομένων ἀντιστοίχως προϊόντων Χ καί Ψ μετά τήν ἀφαίρεσιν ἐκ τῶν τιμῶν διαθέσεως ἀπάντων τῶν ἐξόδων παραγωγῆς τῶν δημιουργουμένων κατά περίπτωσιν εἰς τὰ Τμήματα Νο 2 καί Νο 3.

Κοστολογικά δεδομένα Περιόδου:

Ἀπογραφαί Προϊόντων καί ἡμικατεργασμένων εἰς τὰ Τμήματα.

	Ἀρχῆς Περιόδου		Τέλος Περιόδου
	Ποσότης εἰς χλγ.	Ἀξία	Ποσότης εἰς χλγ.
Τμήμα Νο 1	-	-	-
Τμήμα Νο 2	1.600	1.029.600	2.000
Τμήμα Νο 3	400	140.040	720
Προϊόν Χ	600	435.600	1.600
Προϊόν Ψ	2.400	1.113.000	1.400
Ὑποπροϊόν π	-	-	-

Τά ἐν τῷ ὑπ'ἀριθ. 2 καί 3 Τμήματι ἡμικατεργασμένα κατά τήν ἀρχήν καί τό τέλος τῆς περιόδου ἐθεωρήθησαν ὡς ὑποστάνα τό ἡμισυ τῆς κατεργασίας. Πάντως δέ τά ἐν τῷ Τμήματι 2 εὑρεθέντα ὑπέστησαν τήν αὔξησιν τοῦ βάρους ἐκ τοῦ ὕδατος ἐξ ὀλοκλήρου.

Ἐξοδα Περιόδου:

Χρησιμοποιηθέντα Ἀμοιβαί Προσωπικὸν
Ἰλιικά καὶ Γ.Β.Ε.

Τμήμα Νο 1	8.245.400	5.246.520
" Νο 2	-	1.917.000
" Νο 3	-	3.712.800

Τὸ βάρος τῶν ἐν τῷ Τμήματι Νο 1 ἀναλωθεισῶν πρώτων Ἰλῶν ἀνέρχεται εἰς 36.000 χιλιόγραμμα.

Τιμὰί Πωλήσεως:

Προϊόντος	X	κατά	χλγ.	1.770
"	Ψ	"	"	1.050
Ἰποπροϊόντος	π	"	"	30

Τὰ ἔξοδα διαθέσεως τοῦ Ἰποπροϊόντος ἔχουν προσδιορισθῆ εἰς δραχμάς 3 κατά χιλιόγραμμον. Οὐδέμια μεταβολή τῆς τιμῆς κτήσεως τῶν πρώτων Ἰλῶν ἢ τῆς τιμῆς πωλήσεως τῶν προϊόντων καὶ τοῦ Ἰποπροϊόντος ἐσημειώθη κατά τήν περίοδον.

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται νά προσδιορισθῆ:

- α) Τό κατά Τμήμα ὀλικόν κόστος,
- β) Τό κατά προϊόν ὀλικόν κόστος καὶ
- γ) Τό κόστος τῶν μενόντων ἐτοίμων καὶ ἡμικατεργασμέων λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὡς μέθοδος ἀποτιμῆσεως δι' ἀμφοτέρα χρησιμοποιεῖται ἡ F.I.F.O.

Ἰσοκρίσις 125

Ἡ ἐταιρία Ε παράγει κατά μάζας τήν συσκευήν MELBO διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐξῆς διαδοχικῶν κατεργασιῶν: α) Σχηματοποιήσεως, καθ' ἣν τό μέταλλον Κ (πρώτη ὕλη λαμβάνει τό σχῆμα, β) Πρώτης συναρμολογήσεως, καθ' ἣν τό ἐκ τῆς προηγουμένης κατεργασίας τεμάχιον συναρμολογεῖται μετά τοῦ ἐξ ἀγορᾶς ἀποκτιμμένου τεμαχίου Χ, γ) Κατεργασίας διὰ μηχανημάτων, καθ' ἣν τό ἐκ τῆς προηγουμένης λαμβανόμενον προϊόν ὑφίσταται ὠρισμένης διὰ μηχανημάτων κατεργασίας, δ) Δευτέρας συναρμολογήσεως, καθ' ἣν ἕκαστον ἐκ τῆς προηγουμένης κατεργασίας τεμάχιον συναρμολογεῖται μετά δύο ἐξ ἀγορᾶς ἀποκτιμμένων τεμαχίων Ψ, ε) Βαφῆς καὶ συσκευασίας, καθ' ἣν τά ἐκ τῆς προηγουμένης κατεργασίας λαμβανόμενα τεμάχια βάφονται καὶ συσκευάζονται.

Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ χρόνου καὶ τῶν κινήσεων προέκυψεν ὅτι ἡ πρώτη, ἡ δευτέρα καὶ ἡ τετάρτη κατεργασία ἀπαιτοῦν ἀ-

νά 25% τοῦ συνόλου τῆς ἀμέσου διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ προϊόντος ἐργασίας ἢ δὲ τρίτη καὶ πέμπτη ἀνά 12,5% αὐτῆς. Τά Γ.Β. Ε βαρύνουν τὰς κατεργασίας κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς ἀμέσου ἐργασίας τῆς ἀπαιτουμένης πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν.

Τά δεδομένα τῆς πρώτης κοστολογικῆς περιόδου εἶναι τὰ ἑξῆς:

1. Ἀγοραί: α) Μετάλλου Κ λίβραι 100.000 δρχ. 750.000 , β) Τεμαχίων Χ μον. 80.000 δρχ. 480.000, γ) Τεμαχίων Ψ 150000 μον., δρχ. 450.000.

2. Χρησιμοποιηθεῖσαι βοηθητικαὶ ὕλαι κατὰ τὴν βαφήν καὶ τὴν συσκευασίαν 32.160.

3. Ἀμεσος ἐργασία δρχ. 1.362.450.

4. Γ.Β.Ε. δρχ. 747.150.

Τά παραχθέντα καὶ παραδοθέντα εἰς τὴν ἀποθήκην προϊόντα ἀνηλθον εἰς μον. 67.000.

Ἡ ἀπογραφή τέλους περιόδου ἔχει ὡς ἑξῆς: Προϊόντα ὑποστάντα καὶ τὴν τετάρτην κατεργασίαν μον. 5.000, προϊόντα ὑποστάντα καὶ τὴν τρίτην κατεργασίαν μον. 3.000, ἔτοιμα προϊόντα μον. 7.500, μέταλλον Κ λίβραι 5.800, τεμάχια Χ 5.000, τεμάχια Ψ 6.000.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται νά καταρτισθοῦν:

α) Κατάστασις ἐμφαίνουσα τὰς ἰσοδυνάμους ὡς πρὸς τὴν ἄμεσον ἐργασίαν μονάδας παραγωγῆς.

β) Κατάστασις τῶν συνολικῶν καὶ κατὰ μονάδα δαπανῶν παραγωγῆς: 1. Δι' ἕκαστον εἶδος ὕλικου (πρώτης ὕλης καὶ τεμαχιῶν ἐξ ἀγορᾶς), 2. Διὰ τὴν ἄμεσον ἐργασίαν, 3. Διὰ τὰ Γ.Β.Ε., 4. Διὰ τὸ συνολικόν κόστος παραγωγῆς.

γ) Κατάστασις ἐμφαίνουσα τὸ εἰς ὕλικά, ἄμεσον ἐργασίαν καὶ Γ.Β.Ε. κόστος τὸ περιεχόμενον ἐντὸς τῆς ἐν ἐξελίξει παραγωγῆς τοῦ τέλους τῆς περιόδου.

Ἄσκησις 126 (Ἐτέθη εἰς Πτυχιακὰς ἐξετάσ. Ὀκτωβρ. 1972)

Ἡ κτηματικὴ Ἐταιρεία Ε ἠγόρασε παραθαλασσίαν ἔκτασιν ἐξ 640 στρεμ. ἀντὶ δρχ. 19.200.000 ἣν προορίζει πρὸς οἰκοπεδοποίησιν. Διὰ τὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀξιοποίησιν τῆς ἐν λόγῳ ἐκτάσεως (ἰσοπέδωσιν, ριμοτόμησιν, ὕδρευσιν, φωτισμόν κλπ) ἐδαπάνησεν δρχ. 16.800.000. Διὰ τῆς οἰκοπεδοποιήσεως τῆς ἐκτάσεως ταύτης προέκυψαν 750 οἰκόπεδα ἴσης ἕκαστον ἐπιφα-

νείας δυνάμενα νά καταταχθοῦν εἰς πέντε κατηγορίας ἐκ πλευρᾶς τιμῆς διαθέσεως. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ κατηγορίαν οἰκοπέδων καὶ ἡ τιμὴ διαθέσεως ἐκάστου οἰκοπέδου κατὰ κατηγορίαν παρατίθενται εἰς τὸν κάτωθι πίνακα:

<u>Κατηγορία</u>	<u>Ἀριθ. οἰκοπέδων</u>	<u>Τιμὴ διαθέσεως</u>
A	50	180.000
B	200	150.000
Γ	300	120.000
Δ	100	90.000
E	100	60.000

Ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων νά εὑρεθῇ τὸ κατὰ οἰκοπέδον καὶ κατηγορίαν κόστος.

Ἔσκησις 127 (Ἐτέθη εἰς Πτυχιακὰς ἐξετάσ. Μαρτίου 1971)

Ἡ ἐταιρεία χαλκοῦ E ἔχει τὰ ἐξῆς ἀποθέματα μετάλλων καὶ μεταλλευμάτων κατὰ τὴν 31/12/1969.

Χαλκός	λίβραι	1.000.000	
Ἄργυρος	οὐγγλαί	200.000	
Μέταλλα ὑπὸ βιομηχανοποίησιν	κόστος	δρχ.	4.500.000
Μετάλλευμα	"	"	300.000

Τὴν 31/12/1968 ἡ ἐταιρεία οὐδέν ἀπόθεμα διέθετε.

Αἱ δαπάναι ἐκμεταλλεύσεως κατὰ τὸ 1969 ἦσαν αἱ ἐξῆς:

Ἐξόρυξις μεταλλεύματος	Δρχ.	75.000.000
Ἄλεσις καὶ συμπύκνωσις	"	42.000.000
Τηξις καὶ ἐξευγενισμός	"	19.800.000
Γενικά ἔξοδα Διοικήσεως	"	6.000.000

Παραγωγή μετάλλων κατὰ τὸ 1969

Χαλκός	λίβραι	10.000.000
Ἄργυρος	οὐγγλαί	1.800.000
Χρυσός	οὐγγλαί	15.000

Ἀγοραῖα τιμαὶ κατὰ τὴν 31/12/1969

Χαλκός	κατὰ λίβραν	Δρχ.	7,80
Ἄργυρος	κατὰ οὐγγλαίαν	"	26,40
Χρυσός	κατὰ οὐγγλαίαν	"	1.050.-

Πραγματοποιηθεῖσαι μέσαι τιμαί διαθέσεως κατά τό 1969.

Χαλκός	κατά λίβραν	Δρχ.	8,10
"Αργυρος	κατά ούγγλαν	"	25,80
Χρυσός	κατά ούγγλαν	"	1.050.-

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δεδομένων προσδιορίσατε τό κέρδος ἢ τήν ζημίαν καί ἀποτιμήσατε τήν ἀπογραφήν τῆς 31/12/69 α) θεωροῦντες ἅπαντα τά παραχθέντα μέταλλα ὡς προϊόντα ἠνωμένης παραγωγῆς ἐφαρμόζοντες τήν μέθοδον τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ κατὰ προϊόν κόστους ἀναλόγως τῶν ἀγοραίων ἀξιῶν. β) θεωροῦντες τόν χρυσόν καί τόν ἄργυρον ὡς ὑποπροϊόντα καί ἀποτιμῶντες ταῦτα εἰς τήν τιμήν τῆς διαθέσεώς των.

Σημείωσις

1 λίβρα = 12 ούγγλαι.

Ἔσκησις 128

Ἡ ἔταιρία Ε παράγει τό ὑγρόν χημικόν προϊόν KLOIL διατιθέμενον εἰς βιομηχανίας αὐτοκινήτων πρὸς 127,50 κατά γαλλόνιον. Ἡ παραγωγή ἐκτελεῖται διά τεσσάρων παραγωγικῶν τμημάτων τῶν ἐξῆς: I ἀναμίξεως, II ὀπτήσεως, III φύξεως καί IV συσκευασίας ἐντός σιδηρῶν δοχείων.

Εἰς τό I αἱ πρῶται ὕλαι X, Ψ καί Z ἀναμιγνύονται, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀπωλείας, τό δ' ἐξ αὐτῶν μείγμα μεταφέρεται εἰς τό II ὅπου χάνει τό 10% τοῦ ὄγκου του. Τό ἐξ αὐτοῦ παραγόμενον προϊόν μεταφέρεται εἰς τό III, ἐξ οὗ παράγεται 80% KLOIL, μεταφερόμενον εἰς τό IV πρὸς συσκευασίαν, καί 20% ὑπόλειμμα πωλούμενον ὡς ὑποπροϊόν ὑπό τήν ὀνομασίαν WHHO πρὸς 30 δρχ. κατά γαλλόνιον. Εἶναι ὅμως δυνατόν ἀναλόγως τῶν συνθηκῶν βιομηχανοποιήσεως ἢ παραγωγῆ τοῦ ὑπολείμματος νά φθάσῃ μέχρι 30%, τῆς σχετικῆς διαφορᾶς μειούσης τήν ἀπόδοσιν τοῦ KLOIL. Εἰς τό IV τό KLOIL οὐδεμίαν ἀπώλειαν βάρους ὑφίσταται.

Τό τμήμα ἐρευνῶν τῆς ἐπιχειρήσεως ἀνεκάλυψε μέθοδον χρησιμοποίησεως τοῦ ὑπολείμματος ὡς πρώτη ὕλη πρὸς παραγωγήν τοῦ χημικοῦ προϊόντος KLOUX δυναμένου νά διατεθῇ πρὸς δρχ. 150 κατά γαλλόνιον. Πρὸς παραγωγήν τοῦ προϊόντος τούτου θά ἀπαιτηθῇ βιομηχανοποίησις εἰς νέον τμήμα, τό ὅποσον πρέπει νά ἰδρῦσῃ ἢ ἐπιχειρήσις. Ἐξ ἑνός γαλλονίου ὑπολείμματος θά παραχθῇ 1/2 γαλλόνιον KLOUX. Διά τήν παραγωγήν τοῦ KLOUX θά ἀπαιτηθῶν πρόσθετα ὕλικά μή προσαυξάνοντα τόν ὄγκον αὐτοῦ κόστους 15 δρχ. κατά γαλλόνιον προϊόντος καί ἔξοδα βιομηχα-

νοποιήσεως 33 δρχ. κατά γαλλόνιον βιομηχανοποιουμένης πρώτης ύλης (ύπολείμματος). Τά σταθερά έξοδα τοῦ τμήματος προϋπολογίζονται εἰς 92.760 δρχ. μηνιαίως.

Αἱ δαπάναι ἐκμεταλλεύσεως ἑνός μηνός εἶναι αἱ ἑξῆς: Βιομηχανοποιήσεις πρώτων ὑλῶν εἰς τό τμήμα I: Γαλλόνια 800 ΠΥΧ πρὸς 30 δρχ., 3.000 γαλλόνια ΠΥ Ψ πρὸς 33 δρχ. καί 1000 γαλλόνια ΠΥ Ζ πρὸς 21 δρχ. Τό κόστος μετατροπῆς τῶν τμημάτων ὑπολογιζόμενον ἐπὶ τῶν ὑφ' ἐκάστου πρὸς βιομηχανοποιήσιν ποσοτήτων εἶναι τό ἑξῆς κατά γαλλόνιον: I πρὸς 11,10 δρχ., II πρὸς 11,40 δρχ., III πρὸς 13,50 δρχ. καί IV πρὸς 13,50 δρχ. Τό κόστος μετατροπῆς τοῦ IV εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου μεταβλητόν.

Ἡ διοικήσεις τῆς ἐπιχειρήσεως σᾶς ζητεῖ νά καταρτίσῃτε καταστάσεις δεικνυούσας τό συνολικόν κόστος παραγωγῆς καί τό μικτόν κέρδος δι' ἐκάστην τῶν κατωτέρω συνθηκῶν, λαμβανομένου ὡς δεδομένου ὅτι τό σύνολον τῆς κατά περίπτωσιν παραγωγῆς θά πωληθῇ:

α) Τό ὑποπροϊόν WHHO παράγεται εἰς ποσοστόν 20% εἰς τό III καί διατίθεται ὡς τοιοῦτον.

β) Τό ὑπόλειμμα τοῦ III παράγεται εἰς ποσοστόν 20% καί βιομηχανοποιούμενον περαιτέρω καθίσταται KLOUX.

γ) Τό ὑπόλειμμα τοῦ III παράγεται εἰς ποσοστόν 30% καί βιομηχανοποιούμενον περαιτέρω καθίσταται KLOUX.

Ἄσκσεις 129 (Ἐτέθη εἰς Πτυχιακᾶς ἑξετάσ. Φεβρουαρ. 1973)

Ἐπιχειρήσεις βιομηχανοποιεῖ τὰς πρώτας ὑλας Α καί Β. Ἐκ τῆς Α παράγει τό κύριον προϊόν Π καί τό ὑποπροϊόν π. Ἐκ τῆς Β παράγει τὰ προϊόντα τῆς ἠνωμένης παραγωγῆς ΠΗ καί ΠΧ. Τά ἐν συνόλῳ κύρια τμήματα τοῦ ἔργου τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι τὰ ἑξῆς:

- 1) Ξηραντήριον
- 2) Τμήμα ἀλέσεως I
- 3) Τμήμα ἐκχυλίσσεως
- 4) Τμήμα ἀλέσεως II - Συσκευασίας

Ἡ κατά πρώτην ὑλὴν παραγωγικὴ διαδικασία ἀκολουθεῖ τὴν ἑξῆς ὁδόν:

Ἡ Α τίθεται πρὸς βιομηχανοποιήσιν εἰς τό τμήμα (1) καί τό ἐξ αὐτῆς ἠμικατεργασμένον (ξηρανθεῖσα Α) μεταφέρεται εἰς τό τμήμα (3) ἐξ ἧς παράγονται ἀμφότερα τὰ ἐν τῆς πρώτης ὑλῆς ταύτης προϊόντα, τῶν ὁποίων ἡ ἀγοραία τιμὴ εἶναι τοῦ μὲν

Π δραχμαί 14 κατά μονάδα τοῦ δέ π δραχμαί 0,30 κατά μονάδα.
Ἡ ἐπιχείρησις κερδοσκοπεῖ καί ἐπὶ τῶν δύο τούτων προϊόντων.

Ἡ Β τίθεται πρὸς βιομηχανοποίησιν εἰς τὸ τμήμα (2) καί ἐν συνεχείᾳ τὸ ἐξ αὐτῆς ἡμικατεργασμένον (ἀλεσμένη Β) μεταφέρεται εἰς τὸ τμήμα (3), παραγομένων ἐξ αὐτοῦ τοῦ ΙΙΙ καί τοῦ ΙΧ ἐξ ὧν τὸ μὲν ΙΙΙ μεταφέρεται εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δέ ΙΧ διέρχεται διαδοχικῶς διὰ τῶν τμημάτων (1) καί (4). Αἱ ἀγοραῖαι τιμαὶ τοῦ μὲν ΙΙΙ εἶναι δρχ. 18 κατά μονάδα, τοῦ δέ ΙΧ δρχ. 3,39 κατά μονάδα. Τὸ προϊόν ΙΧ δέν δύναται νά διατεθῇ ὡς ἔχει κατά τὴν στιγμὴν τοῦ διαχωρισμοῦ του ἐν τῷ τμήματι (3) ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν κατεργασιῶν του, εἰς τὸ τμήμα (1) καί (4) αἵτινες ἐκτελοῦνται μόνον διὰ νά καταστῇ ἐφικτὴ ἡ διάθεσις τοῦ ἐν λόγῳ προϊόντος χωρὶς ἐκ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν νά κερδοσκοπῇ ἰδιαιτέρως ἡ Ἐπιχείρησις.

Κατωτέρω παρατίθενται τὰ ποσοτικά δεδομένα τῆς παραγωγῆς καί ἡ κατάστασις τῶν δαπανῶν τῆς περιόδου.

Βιομηχανοποιηθεῖσα πρώτη ὕλη Α	μον.	3.000.000
Παραχθέν προϊόν ΙΙ	"	300.000
Παραχθέν προϊόν π	"	2.000.000
Βιομηχανοποιηθεῖσα πρώτη ὕλη Β	"	1.000.000
Παραχθέν προϊόν ΙΙΙ ἐκ τοῦ τμήματος (3)	"	200.000
Παραχθέν προϊόν ΙΧ ἐκ τοῦ τμήματος (3) καί μεταφερθέν εἰς τὸ τμήμα (1)	"	1.000.000
Παραχθέν προϊόν ΙΧ ἐκ τοῦ τμήματος (1) καί μεταφερθέν εἰς τὸ τμήμα (4)	"	800.000
Παραχθέν προϊόν ΙΧ ἐκ τοῦ τμήματος (4)	"	800.000

Κατάστασις δαπανῶν παραγωγῆς

	<u>Τμήμα (1)</u>	<u>Τμήμα (2)</u>	<u>Τμήμα (3)</u>	<u>Τμήμα (4)</u>
Πρώτη ὕλη Α	2.957.000			
Πρώτη ὕλη Β		4.000.000		
Ἔργασια	320.000	200.000	500.000	120.000
ΓΒΕ	160.000	150.000	625.000	72.000
Σ ὅ ν ο λ ο ν	3.437.000	4.350.000	1.125.000	192.000

Αἱ δυναμικότητες κατεργασίας τῶν τμημάτων τῶν κατεργαζομένων περισσότερα τοῦ ἐνός ὕλικά (πρώτας ὕλας ἢ ἡμικατεργασμένα) εἰς τὴν μονάδα τοῦ χρόνου εἶναι αἱ ἐξῆς:

Τοῦ τμήματος (1) ἡ αὐτὴ εἰς πρώτην ὕλην Α καί εἰς προϊόν ΙΧ.

Τοῦ τμήματος (3) διπλασία εἰς ἡμικατεργασμέναν τοῦ τμήματος (1) ἦτοι εἰς ξηρανθεῖσαν Α ἐν σχέσει πρὸς ἡμικατεργασμένον τοῦ τμήματος (2) ἦτοι εἰς ἀλεσθεῖσαν Β.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων ζητεῖται νὰ προσδιορισθῇ τὸ κατὰ προῖόν κόστος καὶ νὰ ἐνεργηθοῦν αἱ σχετικαὶ ἐγγραφαί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 8

ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΥΝΔΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ

8.1. Λογαριασμοί συνδέσμου

Άσκσεις 130

Βιομηχανική επιχείρησις Β ἔχει ἔδραν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐργοστάσιον ἐν Πάτραις. Διὰ τὰς πράξεις τοῦ ἐργοστασίου τηρεῖται παρ' αὐτῷ ἀποκεντρωμένη Λογιστικὴ κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Καθολικοῦ τοῦ Ἐργοστασίου (FACTORY LEDGER). Κατὰ τὸν μῆνα Μάϊον ἐνήργηθησαν αἱ κάτωθι πράξεις διὰ τὰς ὁποίας ζητεῖται νὰ γίνουσι αἱ ἐγγραφαὶ μόνον εἰς τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ ἐργοστασίου.

Μαΐου	7	Παραλαβὴ πρώτης ὕλης Υ μ. 100.000 πρὸς 30. ἀγορασθείσης ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ.
"	10	Ληψίς ἐμβάσματος ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Δρχ. 1.000000
"	12	Πληρωμὴ ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ ὀφειλομένων εἰσφορῶν Ι.Κ.Α. ὑπὸ τοῦ Ἐργοστασίου Δρχ. 200.000.
"	14	Πώλησις ὑπὸ τοῦ Ἐργοστασίου μ. 1.000 προϊόντος Π, κόστους παραγωγῆς Δρχ. 100.000 ἀντὶ δρχ. 150.000 διὰ συν/κῆς τριμήνου λήξεως ληφθείσης παρὰ τοῦ πελάτου καὶ ἀποσταλείσης εἰς Κεντρικόν.
"	16	Φόρτωσις παραγγελίας πελάτου Ν. Κεντρικοῦ διὰ λ/σμόν του. Κόστος παραγωγῆς φορτωθέντων Δρχ. 300.000. Τιμὴ πωλήσεως δρχ. 400.000.

- Μαΐου 18 'Αγορά παρά της CALTEX τ 200 πετραλαίου αξίας δρχ. 160.000 διά συν/κής ην άπεδέχθη τό Κεντρικόν.
- " 24 'Ανάλωσις υπό του τμήματος T₁ πρώτης ύλης Υ μ.40. 000×30.
- " 28 Κατάρτισις και έξόφλησις καταστάσεων άμοιβών προ-σωπικου 'Εργοστασιου έχουσών ως έξής:

	Στοιχεΐα Μερισμού					
	Σ/κόν Ποσόν	Κρα- τήσεις	'Υπό- λοιπον	Τμήμα T ₁	Τμήμα T ₂	Βοηθ. 'Υπ. Β
Μισθοί	200.000	20.000	180.000	90.000	70.000	40.000
'Ημερομισθια	800.000	60.000	740.000	500.000	250.000	50.000

Οί μισθοί κοστολογούνται ηύξημένοι κατά 60% επί των συμβατικών ποσών τά δέ ήμερομισθια κατά 50% λόγω δώρων, εργοδοτικών εισφορών κλπ. έπιβαρύν-σεων.

- Μαΐου 29 Λογίζεται ή ύπερ Ι.Κ.Α. τήν έπιχείρησιν βαρύνου-σα εισφορά ως έξής: 'Επί των μισθών Δρχ. 50.000 επί των ήμερομισθίων Δρχ. 140.000.
- " 31 Τό Κεντρικόν άναγγέλει έκπτωσιν ληφθεΐσαν υπό της CALTEX επί της άγορας της 18/5 Δρχ. 10.000 ήτις θά συμφημισθῆ είς προσεχή παραγγελειαν (1).
- " 31 'Υπελογίσθη ό όφειλόμενος φόρος ν.843 επί των ή-μερομισθίων έκ Δρχ. 75.000. 'Υπελογίσθησαν επί-σης άποσβέσεις 20% επί του συμβατικού ποσού των ήμερομισθίων.

"Ασκησις 131

"Εστωσαν τά κάτωθι δεδομένα:

1. 'Αγορά πρώτων ύλών τοις μετρητοις δρχ. 500.000.
2. "Εμβασμα Κεντρικου είς 'Εργοστάσιον δρχ. 800.000.

(1) Τάς έκπτώσεις ή έπιχειρήσις χειρίζεται κατά τάς τιθεμέ-νας υπό του Κ.Φ.Σ. αρχάς.

3. Κατάρτησις καὶ ἐξόφλησις καταστάσεως μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἐργοστασίου ὡς ἑξῆς:

Μισθοί	200.000	Κρατήσεις	10.000	Ἵπ/ον	190.000
Ἡμερομίσθια	400.000	"	16.000	"	384.000

Οἱ ὡς ἄνω μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια κοστολογοῦνται μὲ προσάξεισιν 50% λόγῳ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐπιβαρύνσεων.

4. Ὑπολογισμὸς ὀφειλομένων ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω ἀμοιβῶν εἰσφορῶν 100.000.

5. Στοιχεῖα μερισμῶν τῶν ὑπὸ στοιχεῖα (3) Ἀμοιβῶν.

	Ὀλ. ποσά	Τμήμα Α	Τμήμα Β	Βοηθ. Ἵπληρ. Χ	Βοηθ. Ἵπληρ. Ψ
Μισθοί	300.000	40.000	110.000	80.000	70.000
Ἡμερομίσθια	<u>600.000</u>	<u>210.000</u>	<u>290.000</u>	<u>20.000</u>	<u>80.000</u>
Σύνολον	900.000	250.000	400.000	100.000	150.000

6. Τὸ Κεντρικόν καταβάλλει ὀφειλομένας κρατήσεις καὶ εἰσφορὰς ἐπὶ τῶν Ἀμοιβῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐργοστασίου ἀντιστοίχως ὀρχ. 50.000 καὶ 200.000.

7. Πώλησις παρὰ τῆς ἔδρας προϊόντων κόστους παραγωγῆς ὀρχ. 4.000.000 ἀντὶ 5.000.000 τοῦς μετρητοῦς.

8. Μισθοδοτικὴ κατάστασις Κεντρικοῦ ὀρχ. 250.000 κατανομένων ὑπὸ προσάξεισιν 50% εἰς προσωπικὸν πωλήσεων 150.000 καὶ διοικήσεως 100.000. Κρατήσεις ἐπὶ τῆς καταστάσεως ὀρχ. 20.000 καὶ ἀναλογοῦσαι εἰσφοραὶ ἐπ' αὐτῆς ὀρχ. 50.000.

9. Ἀνάλυφισ παρὰ τῆς ἔδρας ὑποχρεώσεως πληρωμῆς ὀφειλομένης εἰσφορᾶς ἐπὶ ἀμοιβῶν προσωπικοῦ ἐργοστασίου ὀρχ. 80.000 καὶ κρατήσεων 20.000.

10. Πώλησις παρὰ τοῦ ἐργοστασίου προϊόντων κόστους 40000 ἀντὶ 50.000 διὰ συν/κῆς ἀπυσταλείσης εἰς τὴν ἔδραν.

11. Βιομηχανοποιήσις πρώτων ὑλῶν παρὰ τοῦ τμήματος Α ὀρχ. 100.000 καὶ παρὰ τοῦ Β ὀρχ. 150.000.

12. Κατανομὴ κόστους βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τμήματα:

	A	B
Βοηθ. Ἵπληρ. Χ	40.000	60.000
" " Ψ	80.000	70.000

13. Παρήχθησαν παρά τοῦ Α καί μετεφέρθησαν εἰς Β μον. 10.000 ἡμικατεργασμένων δρχ. 470.000.

14. Παρήχθησαν παρά τοῦ Β μον. 20.000 τελικοῦ προϊόντος κόστους δρχ. 680.000.

15. Ἐκτέλεσις παραγγελιῶν πελατῶν Κεντρικοῦ παρά τοῦ ἔργοστασίου δρχ. 250.000.

Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω νά ἐνεργηθοῦν αἱ λογιστικαί ἐγγραφαί α) εἰς τὰ βιβλία τοῦ Κεντρικοῦ β) εἰς τὰ βιβλία τοῦ ἔργοστασίου.

8.2. Αὐτόνομος Βιομηχανική Λογιστική

Ἄσκησις 132 (Ἐτέθη εἰς πτυχιακὰς ἐξετάσ. Ὀκτωβρ. 1970)

Ἐπί τῆ βάσει τῶν κατωτέρω δεδομένων νά ἐνεργηθοῦν αἱ λογιστικαί ἐγγραφαί εἰς τοὺς λ/σμούς τῆς ὁμάδος θ ἄνευ χρησιμοποίησης ἀριθμῶν λ/σμῶν.

α) Ὁ λ/σμός τῆς Γ.Λ. "Ἀσφάλιστρα ζωῆς" ἐχρεώθη διὰ δρχ. 10.000 μὴ ἐνσωματουμένων.

β) Ὁ λ/σμός τῆς Γ.Λ. "Ἀποσβέσεις ἐξόδων Α' ἐγκαταστάσεως" ἐχρεώθη διὰ δρχ. 30.000 μὴ ἐνσωματουμένων.

γ) Ἀσφάλιστρα ἐγκαταστάσεων δεδουλευμένα δρχ. 40.000 μὴ καταχωρηθέντα εἰς τοὺς λ/σμούς τῆς Γ.Λ. καί κατανεμόμενα ὡς ἑξῆς: Τμῆμα Ι δρχ. 18.000, Τμῆμα ΙΙ δρχ. 22.000.

δ) Περὶσσευμα ἀπογραφῆς πρώτων ὑλῶν δρχ. 11.000.

ε) Ἐκ τοῦ μερισμοῦ τῶν δαπανῶν κατ' εἶδος προέκυψεν κόστος ὑποαπασχολήσεως δρχ. 39.000.

Σημείωσις

Γ.Λ. Γενική Λογιστική.

Ἄσκησις 133 (Ἐτέθη εἰς πτυχιακὰς ἐξετάσ. Ὀκτωβρ. 1970)

Ἐπί τῆ βάσει τῶν κατωτέρω δεδομένων νά ἐνεργηθοῦν αἱ λογιστικαί ἐγγραφαί εἰς τοὺς λ/σμούς τῆς ὁμάδος θ ἄνευ χρησιμοποίησης ἀριθμοῦ λ/σμῶν:

1) Βιομηχανοποίησις πρώτων ὑλῶν πρὸς παραγωγὴν τοῦ προϊόντος Π κοστολογουμένου ἀτομικῶς δρχ. 200.

2) Βιομηχανοποιήσις πρώτων ύλων πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς φάσεως Φ_1 παραγωγῆς προϊόντων κοστολογουμένων κατὰ φάσιν δρχ. 280.

3) Ἐπιβάρυνσις τῆς παραγωγῆς τῶν ἀνωτέρω ἐκ τῶν δεδομένων μερισμοῦ τῶν δαπανῶν προσωπικοῦ καὶ καταλογισμοῦ τῶν Γεν. Βιομ. ἐξόδων ὡς κάτωθι:

	<u>Προϊόν Π_1</u>	<u>Φάσις Φ_1</u>
"Αμεσος ἐργασία	200	300
Γ.Β.Ε. Τμήματος I	100	
Γ.Β.Ε. Τμήματος II		200

4) Προώθησις τῶν ἐκ τῆς φάσεως Φ_1 ἡμικατεργασμένων πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς φάσεως Φ_2 .

5) Ἀποπεράτωσις τῆς παραγωγῆς τοῦ Π_1 καὶ παράδοσις αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην.

Ἔσκησις 134 (Ἐτέθη εἰς πτυχιακὰς ἐξετάσ. Ὀκτωβρ. 1970)

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατωτέρω δεδομένων νά ἐνεργηθοῦν αἱ λογιστικαὶ ἐγγραφαὶ εἰς τοὺς λ/σμούς τῆς ὁμάδος 9 ἄνευ χρησιμοποίησεως ἀριθμοῦ λ/σμῶν.

1) Βιομηχανοποιήσις πρώτων ύλων πρὸς παραγωγήν τοῦ προϊόντος Π κοστολογουμένου ἀτομικῶς δρχ. 200.

2) Βιομηχανοποιήσις πρώτων ύλων πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς φάσεως Φ_1 παραγωγῆς προϊόντων κοστολογουμένων κατὰ φάσιν δρχ. 280.

3) Ἐπιβάρυνσις τῆς παραγωγῆς τῶν ἀνωτέρω ἐκ τῶν δεδομένων μερισμοῦ τῶν δαπανῶν προσωπικοῦ καὶ καταλογισμοῦ τῶν Γενικῶν Βιομηχανικῶν ἐξόδων ὡς κάτωθι:

	<u>Προϊόν Π_1</u>	<u>Φάσις Φ_1</u>
"Αμεσος ἐργασία	400	600
Γ.Β.Ε. Τμήματος I	200	
Γ.Β.Ε. Τμήματος II		400

4) Προώθησις τῶν ἐκ τῆς φάσεως Φ_1 , ἡμικατεργασμένων πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς φάσεως Φ_2 .

5) Ἀποπεράτωσις τῆς παραγωγῆς τοῦ Π_1 καὶ παράδοσις αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην.

Άσκησης 135 (Φροντιστηριακή)

Έστωσαν τὰ ἑξῆς δεδομένα, εἰς δραχμάς, ἀγορῶν, δαπανῶν κατ'εἶδος, καὶ ἐσόδων καταχωρηθέντα εἰς τοὺς λογ/σμούς τῆς Γενικῆς Λογιστικῆς.

1) Ἀποθέματα ἐξ ἀπογραφῆς:

301 Πρῶται ὕλαι	Δρχ.	100.000
303 Ἀναλώσιμα ὑλικά	"	150.000
305 Παραγωγή ἐν ἐξελίξει προϊόντος Π ₁	"	200.000
307 Προϊόντα	"	550.000

2) Ἀγοραί:

311 Ἀγοραί πρώτων ὑλῶν	Δρχ.	900.000
313 Ἀγοραί ἀναλωσίμων ὑλικῶν	"	100.000

	Ὀλικά	Γ.Ε.Δ.	Ε.Χ.	Τμήμα I	Τμήμα II	Γ.Ε.Π	Φόροι Τέλη Ἐπ/να
60 Δαπάναι							
Προσ.	1500000	250000		450000	650000	150000	
610 Ἡλεκτρ.							
ρεῦμα	375000			250000	125000		
6201 Προμ.							
καὶ Μεσητέ-							
αι πωλήσ.	75000					75000	
6280 Διαφι-							
μήσ. προϊόν.	125000					125000	
631 Τόκοι							
Τρ/κῶν χρ/							
σεων	150000		150000				
6400 Φόρος							
Κύκλου							
Ἐργασιῶν	50000						50000
651 Τηλεπι-							
κοινωνίαι	10000	5000				5000	
	<u>2285000</u>	<u>255000</u>	<u>150000</u>	<u>700000</u>	<u>775000</u>	<u>355000</u>	<u>50000</u>

Ἀποσβέσεις ἐγκαταστάσεων παραγωγῆς μὴ καταχωρηθεῖσαι εἰς τοὺς λ/σμούς τῆς Γενικῆς Λογιστικῆς Δρχ. 300.000 κατανεμόμεναι ὡς ἑξῆς:

Τμήμα Ι	200.000
Τμήμα ΙΙ	100.000

4) Πωλήσεις άχθεσαι είς πίστωση του 70 δρχ. 1.200.500 αναλυόμεναι ως έξης:

Πωληθέν προϊόν	Ποσότης	Καθαρά άξία	Φ.Κ.Ε	Χ/μον	Σύνολον
Π ₁	10.000	500.000	35.000	10.500	545.500
Π ₂	2.000	600.000	42.000	13.000	655.000
		<u>1.100.000</u>	<u>77.000</u>	<u>23.500</u>	<u>1.200.500</u>

Έπί τη βάσει των άνωτέρω δεδομένων νά γίνουν αι έγγραφαι είς την ομάδα 9.

Άσκησης 136

Η έπιχείρησις Ε κατήρτισε τούς έξης λογαριασμούς: α) Γενικής Έκμεταλλεύσεως και β) Ζημιών και Κερδών:

Γενική Έκμετάλλευσις	
30 Αρχικά αποθέματα	2.310
31 Άγοραι	5.000
60 Δαπάναι προσωπικοϋ	6.000
61 Ηλ/κή ένεργεια και λοιπαί παροχαί	1.000
62 Άμοιβαί και έργασια τριτων	500
63 Τόκοι και έξοδα χρημ/σεως	800
64 Φόροι και Τέλη	1.890
65 Δαπάναι διάφοροι	300
66 Άποσβέσεις	1.200
	<u>19.000</u>
870 Κέρδος έκμεταλλεύσεως	2.000
	<u><u>21.000</u></u>
30 Τελικά αποθέματα	2.000
70 Πωλήσεις προϊόντων	17.500
78 Δαπάναι άκίνητοποιήσεων έκτελεσθεισών παρά της έπιχειρήσεως	1.500
	<u><u>21.000</u></u>

Ζημίαι καί Κέρδη

874 "Εκτακτοι ζημίαι	200	870 Κέρδος έκμεταλ-	
Καθαρόν κέρδος	1.800	λεύσεως	2.000
	2.000		2.000

Έπιπροσθέτως τίθενται ύπ' όφιν ύμών τά κάτωθι δεδομένα:

1. 'Ανάλυσις κινήσεως αποθεμάτων.

	<u>'Αρχικά 'Αποθέματα</u>	<u>Τελικά 'Αποθέματα</u>	<u>'Αγοραί</u>
Πρώται ύλαι	1.200	1.000	4.000
Βοηθητικά ύλαι	310	200	600
'Αναλώσιμα ύλικά	200	300	400
Προϊόντα	600	500	
	2.310	2.000	

2. Αί βιομηχανοποιηθεΐσαι πρώται ύλαι, αί αναλώσεις των βοηθητικών ύλων καί αναλωσίμων ύλικών, ό μερισμός των δαπανών κατ' είδος, ό ύπομερισμός της βοηθητικής ύπηρεσίας καί ό καταλογισμός κατά προϊόν των δαπανών των κυρίων τμημάτων έμφαίνονται διά τοϋ έν τη έπομένη σελίδι πίνακος.

3. 'Η κίνησις της είσαγωγής των προϊόντων έχει ως έξηξ:

	<u>Π₁</u>	<u>Π₂</u>
'Εξ άπογραφής	μον. 5 x 50 = 250	μον. 35x10 = 350
Παραγωγή	μον. 119,6x50 = 5.980	μον. 620x10 = 6.200
Σύνολον	μον. 124,6x50 = 6.230	μον. 655x10 = 6.550

4. 'Ανάλυσις πωλήσεων:

	<u>Καθαρόν προϊόν</u>	<u>Φ.Κ.Ε.</u>	<u>Χαρτόσημον</u>	<u>Σύνολον</u>
Π ₁ μον. 122,6	7.858	551	171	8.580
Π ₂ μον. 615	8.172	572	176	8.920

5. 'Η έπιχείρησις δέν τηρεΐ λογαριασμούς τμημάτων διά τάς λειτουργίας πωλήσεων καί διοικήσεως αλλά κατανέμει τό καθ' έναστην των λειτουργιών τούτων σύνολον ως καί της χρη-

Πρώτα: ὄλαι	Δαπάναι Δαπάναι					Δαπάναι					Καθ/μον ΣΥΝΟΛΟΝ				
	Επιδθ. ἡμερομ. Πρ/κοῦ	ἡμερομ. Πρ/κοῦ	Β1	Τ1	Τ2	Π1	Π2	ἀκτινῆ- τ/σεων	Τόκοι & ἐξόδα Χρ/σεων	Δαπάναι μὴ ἐν- αμψ/ται		ΦΚΕ			
Βοηθητικά ὄλαι				510	200							4200			
Ἀαλώσιμα ὄλαι				100	80	120						710			
Δαπάναι κατ' εἶδος	<u>2000</u>	<u>4420</u>	<u>420</u>	<u>380</u>	<u>500</u>	<u>80</u>	<u>20</u>	<u>1200</u>	<u>200</u>	<u>150</u>	<u>800</u>	<u>50</u>	<u>1123</u>	<u>347</u>	<u>11690</u>
ΣΥΝΟΛΟΝ	<u>2000</u>	<u>4420</u>	<u>520</u>	<u>970</u>	<u>820</u>	<u>1880</u>	<u>2420</u>	<u>1200</u>	<u>200</u>	<u>150</u>	<u>800</u>	<u>50</u>	<u>1123</u>	<u>347</u>	<u>16900</u>
	2000	4420	180	320	400	100	150	300	250	200		100			
		4420	<u>100</u>	<u>200</u>	<u>280</u>	<u>2000</u>	<u>1840</u>								
			800	500	300										
			1990			900	1090								
			<u>1800</u>	<u>1100</u>	<u>700</u>										
			<u>5980</u>	<u>6200</u>	<u>1500</u>	<u>450</u>	<u>350</u>	<u>800</u>	<u>150</u>	<u>1123</u>	<u>347</u>	<u>16900</u>			

ματοδοτήσεως επί των έξ' εκάστου προϊόντος έσόδων. 'Η σχετική κατανομή έχει ως εξής:

	<u>Π_1</u>	<u>Π_2</u>	<u>Σύνολον</u>
Γ.Ε.Π.	200	250	450
Γ.Ε.Δ.	150	200	350
Τόκοι και έξοδα χρηματοδοτήσεως	300	500	800

6. 'Επί τῆ βάσει των ως άνω στοιχείων νά γίνουν αι έγγραφα εις τούς λογαριασμούς τῆς ομάδος 9 και νά συμφωνήσουν τά αναλυτικά αποτελέσματα πρός τά διά τῆς Γενικῆς Λογιστικῆς προκύπτοντα.

Σημείωσις

1. B_1 = βοηθητική ύπηρεσία, 2. T_1, T_2 δύο κύρια παραγωγικά τμήματα, 3. Π_1, Π_2 δύο διάφορα μεταξύ των προϊόντα.

'Ασκησις 137 (Έτέθη εις Πτυχιαν. εξέτασ. Μαρτίου 1971)

Νά ενεργηθουν αι έγγραφα εις τήν ομάδα 9 βάσει των έξ' δεδομένων:

1. Δεδομένα φύλλου μερισμοῦ.

	<u>'Αποθ. ύλικ.</u>	<u>Τμήμα πρόμ.</u>	<u>Συνερ. έπισκ.</u>	<u>Συντ. & έπισκ.</u>	<u>'Ατμο- παραγ.</u>	<u>Τμήμα I</u>	<u>Τμήμα II</u>
Δαπάναι κατ' είδος	40	160	80	180	200	840	1.160
'Αναλ. Β.Υ.						160	180
'Αναλ. 'Αναλ. ύλ.			20	140	100	120	60
Σύνολον	<u>40</u>	<u>160</u>	<u>100</u>	<u>320</u>	<u>300</u>	<u>1.120</u>	<u>1.400</u>
	-40		4		6	12	18
		<u>-160</u>	<u>6</u>		34	80	40
	0	0	110				
			<u>- 110</u>	<u>110</u>			
			0	430			
				<u>- 430</u>	<u>90</u>	<u>200</u>	<u>140</u>
				0	430		
				<u>- 430</u>	<u>230</u>	<u>200</u>	
					0	<u>1.642</u>	<u>1.798</u>

2. Δεδομένα καταλογισμού δαπανών κυρίων τμημάτων.

	Τμήμα I	Τμήμα II
Παραγωγή εν έξελλξει - προϊόν Π ₁	642	598
Παραγωγή εν έξελλξει - προϊόν Π ₂	1.000	1.200

3. Παραγωγή προϊόντων κατά τήν περίοδον: Π₁ μον. 1.000, Π₂ μον. 2.000. Παραγωγή εν έξελλξει άρχης και τέλους περιόδου 0.

Άσκσεις 138

Η βιομηχανική έπιχειρησις Ε παράγει οικιακά σκεύη εκ λαμαρίνης και σφυρηλατημένου σιδήρου. Η παραγωγή τών εν λόγω ειδών διέρχεται διά τών τριών παραγωγικών τμημάτων του εργοστασίου:

- α) Του μηχανουργείου
- β) Του λεβητοποιείου
- γ) Της συναρμολογήσεως

Η έπιχειρησις αγοράζει τάς λαμαρίνας, και τον σφυρηλατημένον σίδηρον και τά μετασχηματίζει εις προϊόντα άποκλειστικώς βάσει παραγγελιών.

1. Τήν 31/3/1970 τό Ίσοζύγιον της Αναλυτικής Λογιστικής παρουσιάζει τά έξής υπόλοιπα έμφαινόντα τήν σχετικήν κίνησιν του πρώτου τριμήνου:

Διαρκής άπογραφή		Άρχικόν άπόθεμα	
- Λαμαρίνας 1.642.700		λογισθέν	3.125.200
- Έξαρτ. σκευών	325.100	Αγοράς λογισθείσαι	2.551.800
	<u>1.967.800</u>	Δαπάναι κατ'είδος λογισθείσαι	2.009.570
Κόστος παραγωγής		Αποτ. Έκμετ.	1.895.755
Παραγγελία No 60	139.125		
Παραγγελία No 61	125.140		
Παραγγελία No 62	95.360		
	<u>359.625</u>		
Έσοδα εκμ/σεως λογισθέντα			
	<u>7.254.900</u>		
	<u>9.582.325</u>		<u>9.582.325</u>

Ἡ ἀνάλυσις τοῦ κόστους τῶν παραγγελιῶν ἔχει ὡς ἑξῆς:

	<u>No 60</u>	<u>No 61</u>	<u>No 62</u>
Λαμαρτῖναι	58.750	59.990	53.250
Ἐξαρτήματα σκευῶν	14.325	13.950	24.110
Τμήμα Μηχανουργείου ὥραι ἐργ.	43×600=25.800	42×600=25.200	30×600=18.000
Τμήμα Λεβητοποιείου ὥραι ἐργ.	35×650=22.750	30×650=26.000	-
Τμήμα Συναρμολογήσεως ὥραι ἐργ.	25×700=17.500	-	-
	<u>139.125</u>	<u>125.140</u>	<u>95.360</u>

II. Τό φύλλον μερισμοῦ τῶν δαπανῶν κατ' εἶδος τοῦ μηνός Ἀπριλίου ἔχει ὡς ἑξῆς:

<u>Δαπάναι κατ' εἶδος</u>	<u>Σύνολον</u>	<u>Μηχανουργέον</u>	<u>Λεβητοποιεῖον</u>	<u>Συναρμο-λόγησις</u>
Σύνολον	1.047.180	321.470	372.900	333.700
Ὁραι ἐργασίας		527	565	470
Κόστος καθ' ὥραν		610	660	710

Τό φύλλον καταλογισμοῦ ἐξ ἄλλου τοῦ μηνός Ἀπριλίου ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ω Ρ Α Ι

<u>Ἀριθμός παραγγελ.</u>	<u>Λαμαρτῖναι</u>	<u>Ἐξαρτήματα</u>	<u>Μηχ/ερον</u>	<u>Λεβ-ερον</u>	<u>Συν/σις</u>	<u>Παρατηρήσεις</u>
No 60			52	45	35	Τελειω-θεῖσα
No 61			65	70	45	"
No 62			75	100	90	"
No 63	77.220	15.310	85	105	110	"
No 64	69.420	16.950	120	130	125	"
No 65	61.525	17.235	80	70	65	Ἐν ἐξελί-ξει
No 66	53.850	17.540	50	45	-	"

Ἐκ τῶν πληροφοριῶν τῆς Γενικῆς Λογιστικῆς αἱ ἀγοραὶ λαμαρινῶν τοῦ μηνός Ἀπριλίου ἀνηλθον εἰς 225.100 δρχ. τῶν δὲ ἐξαρτημάτων τῶν σκευῶν εἰς 112.110 δρχ.

Ἡ πραγματική ἀπογραφή τῆς 30/4/1970 τῶν μὲν λαμαρινῶν ἀνέρχεται εἰς ὄρχ. 1.607.500 τῶν δὲ ἔξαρτημάτων τῶν σκευῶν εἰς 372.300 ὄρχ.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω δεδομένων νά ἐνεργηθοῦν αἱ σχετικαὶ ἐγγραφαὶ καὶ νά προσδιορισθῇ ἀναλυτικῶς τὸ κόστος τῶν ἐξελλίξει παραγγελιῶν.

Ἄσκησις 139 (Ἐτέθη εἰς πτυχιακὰς ἐξετάσ. Ἰουνίου 1972)

Ποίους λογαριασμοὺς ὀνομάζομεν ἀντανεκλαστικούς· καὶ ποῖος ὁ σκοπὸς αὐτῶν.

Ἄσκησις 140

Ἡ ἐταιρία Ε κατασκευάζει μεταλλικὰ ἔπιπλα καὶ δὴ τρεῖς ἐξ αὐτῶν ποικιλίας τὰς Νο 2115, Νο 2123 καὶ Νο 2125.

Πρὸς ἐντέλεσιν τῆς παραγωγῆς λειτουργοῦν τὰ ἑξῆς τμήματα:

1. Τμήμα κοπῆς
2. Τμήμα πρεσσῶν
3. Τμήμα συγκολλήσεως
4. Τμήμα βαφῆς
5. Τμήμα κλιβάνων καὶ
6. Τμήμα συναρμολογήσεως

Πέραν τῶν ἐν λόγῳ τμημάτων ὑφίστανται:

1. Τμήμα ἐλέγχου παραγωγῆς
2. Συνεργεῖον ἐπισκευῶν
3. Γραφεῖον κοστολογήσεως καὶ ἡμερομισθίων
4. Ἀποθήκη πρώτων ὑλῶν καὶ
5. Ἀποθήκη ἐτοίμων προϊόντων

Αἱ ἀγοραὶ πραγματοποιιοῦνται δι' ἴδλου τμήματος, ἐπίσης καὶ αἱ πωλήσεις.

Ἡ ἐταιρία διατηρεῖ τὰ κεντρικὰ τῆς γραφεῖα ἐκτὸς ἐργοστασίου, παρ' ὧν λαμβάνει χώραν ἡ γενικὴ αὐτῆς διοίκησις.

Κατὰ τὴν ὑπὸ κρίσιν περίοδον περιλαμβάνουσαν πλήρη χρῆσιν, τὴν πρώτην τῆς λειτουργίας τῆς ἐν λόγῳ ἐταιρίας, ἐπραγματοποιήθησαν αἱ ἑξῆς ἀγοραὶ:

- α) Πρώτων ὑλῶν:
Y ₁ μον.	10.000×100
Y ₂ μον.	15.000×120
Y ₃ μον.	8.000×150

- β) Βοηθητικών ύλων 800.000 δρχ.
 γ) Ύλικων και άνταλ/κων 400.000 δρχ.

Κατά τήν ίδιαν ταύτην χρήσιν έπραγματοποιήθησαν αι έξής δαπάναι κατ'είδος, καταχωρηθείσαι εις τούς κάτωθι άναφερομένους άντιστοίχως πρός έκαστον λογαριασμούς:

60	Δαπάναι προσωπικοϋ	5.000.000
610	'Ηλεκτρικόν ρεύμα	1.200.000
620	Προμήθειαι και Μεσιτεΐται	300.000
621	'Αμοιβαί έλευθερίων έπαγγελμάτων	250.000
62400	'Ενοίκια γραφείων	180.000
62500	Πυρασφάλιστρα ένωμάτων ακινητοποιήσεων	100.000
62501	Πυρασφάλιστρα αποθέμάτων	120.000
6270	Συντηρήσεις κτιρίων	80.000
6272	Συντηρήσεις μηχανών και μηχανικών έγκαταστάσεων	190.000
628	Διαφημίσεις και Δημοσία προβολή	400.000
631	Τόκοι και έξοδα Τραπεζικών χρηματοδοτήσεων	750.000
6400	Φόρος κύκλου εργασιών	1.190.000
6407	Χαρτόσημον τιμολογίων	363.800
641	Φόροι και τέλη επί άμοιβών προσωπικοϋ	300.000
650	"Εντυπα και γραφική ύλη	100.000
651	Τηλεπικοινωνίαι	75.000
652	Δαπάναι χώρου γραφείων, καταστημάτων και αποθηκών	85.000
653	Καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων διοικήσεως και προσωπικοϋ	90.000
66	'Αποσβέσεις ακινητοποιήσεων	2.100.000
	Σ ύ ν ο λ ο ν	12.873.800

Αι άνεπίδεκτοι είσπράξεως άπαιτήσεις άνήλθον εις 250.000 δρχ., έγένοντο δέ προβλέψεις δι'έπισφαλεις 150.000 δρχ.

Κατεβλήθησαν πρόστιμα και προσανξήσεις διά φόρους και Ι.Κ.Α. 75.000 δρχ. και προβλέπεται ή καταβολή έτέρων 45.000 δρχ.

Αι κατά τήν χρήσιν πωλήσεις άνήλθον ως έξής:

		Φ.Κ.Ε.	Χαρ/μον
Προϊόν Νο 2115 μον.	8000 × 500=4.000.000	280.000	85.600
Προϊόν Νο 2123 μον.	4000×1000=4.000.000	280.000	85.600
Προϊόν Νο 2125 μον.	6000×1500=9.000.000	630.000	192.600
	<u>17.000.000</u>	<u>1.190.000</u>	<u>363.800</u>

Αί κατά τήν χρῆσιν ἀναλώσεις προσδιωρίσθησαν ὡς ἑξῆς:

Y₁ μον. 6.000, Y₂ μον. 9.000, Y₃ μον. 5.000.

Ἐπί τῆς Y₁ διεπιστώθη ἔλλειμμα μον. 100 καί ἐπί τῆς Y₂ μον. 50. Συνεπῶς ἡ πραγματική ἀπογραφή ἔχει ὡς ἑξῆς:

Y₁ μον. 3.900, Y₂ μον. 5.950, Y₃ μον. 3.000.

Αἱ ἀναλώσεις καί ἡ τελική ἐξ ἄλλου ἀπογραφή τῶν βοηθητικῶν ὑλῶν καί ὑλικῶν καί ἀνταλλατικῶν ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ἀναλώσεις βοηθητικῶν ὑλῶν	600.000
Ἀναλώσεις ὑλικῶν καί ἀντ/κῶν	300.000
Ἀπογραφή βοηθητικῶν ὑλῶν	200.000
Ἀπογραφή ὑλικῶν καί ἀντ/κῶν	100.000

Αἱ ἀναλωθεῖσαι ποσότητες ἀφοροῦν τήν παραγωγήν τῶν ἐξῆς προϊόντων:

	<u>No 2115</u>	<u>No 2123</u>	<u>No 2125</u>
Y ₁	μον. 4.000	μον. 2.000	-
Y ₂	-	μον. 5.000	μον. 4.000
Y ₃	μον. 1.000	-	μον. 4.000

Αἱ βοηθητικά ὕλαι καί τά ὑλικά καί ἀνταλλατικά ἠναλώθησαν ὡς ἑξῆς:

	<u>Βοηθητικά ὕλαι</u>	<u>Ἵλικά καί ἀνταλ/κά</u>
Τμήμα κοπῆς	-	-
" πρεσσῶν	150.000	80.000
" συγκολλήσεως	190.000	70.000
" βαφῆς	190.000	90.000
" κλιβάνων	40.000	50.000
" συναρμολογήσεως	30.000	10.000
	<u>600.000</u>	<u>300.000</u>

Τό φύλλον μερισμοῦ τῶν δαπανῶν κατ'εἶδος καί τῶν βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν ἔχει ὡς παρατίθεται ἐν τῇ ἐπομένῃ σελίδι:

Ὁ φόρος κύκλου ἐργασιῶν καὶ τὸ χαρτόσημον συνιστοῦν ἀπόδοσιν παρακρατηθέντων κατὰ τὰς πωλήσεις.

Τὰ ἔξοδα τοῦ τμήματος τῶν Προμηθειῶν καὶ τῶν Ἀποθηκῶν τῶν πρώτων ὑλῶν κοστολογοῦνται κατ' ἀναλογίαν τῆς ἀξίας τῶν ἀναλώσεων τῶν ΠΥ.

Τὰ Γ.Ε.Δ., τὰ ἔξοδα πωλήσεων καὶ οἱ τόκοι κοστολογοῦνται κατ' ἀναλογίαν τῆς ἀξίας τῶν πωλήσεων.

Ἡ κατανομή τῶν συνολικῶν ὠρῶν ἀμέσου ἐργασίας ἔχει ὡς ἑξῆς:

	<u>Σύνολον</u>	<u>No 2115</u>	<u>No 2123</u>	<u>No 2125</u>
Κοπή	10.000	3.000	2.000	5.000
Πρέσσαι	14.000	5.000	4.000	5.000
Συγκόλλησις	20.000	2.000	6.000	12.000
Βαφή	10.000	3.000	5.000	2.000
Κλίβανοι	12.000	2.000	7.000	3.000
Συναρμολόγησις	22.000	5.000	7.000	10.000

Παρήχθησαν:

No 2115	τεμάχια	9.000
No 2123	"	6.000
No 2125	"	8.000

Ἡμικατεργασμένα No 2125 ὑποστάντα μόνον κοπήν καὶ κατεργασίαν εἰς τὰς πρέσσας τεμάχια 1.000.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ζητεῖται:

Νά γίνουν αἱ δέουσαι ἡμερολογιακαὶ ἐγγραφαὶ εἰς τοὺς λογαριασμούς: α) τῆς Ἀναλυτικῆς Λογιστικῆς καὶ β) τῆς Γενικῆς Λογιστικῆς.

Ἔσοδοι 141

Τίθενται ὑπ' ὄφιν ὑμῶν τὰ ἑξῆς δεδομένα:

1. Ἡ ἐγγραφή ἀνοίγματος τῶν βιβλίων τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι ἡ ἑξῆς:

20	Δαπάναι 'Ιδρ. καί ὀργανώσεως	100	
21	'Ενώματα 'Ακινήτοποιήσεις	10.000	
301	Πρώται ὕλαι	6.000	
302	Βοηθ. ὕλαι	400	
303	'Αναλώσιμα ὑλικά	500	
305	Παραγωγή ἐν ἐξελίξει	1.000	
307	'Ετοιμα προϊόντα	4.000	
40	Πελάται καί ἀντιπρόσωποι	5.000	
50	Γραμμάτια εἰσπρακτέα	2.000	
570	Ταμεῖον	4.000	
	10 κεφάλαιον		18.000
	41 Προμηθευταί		2.000
	45 Φόροι καί τέλη		1.000
	46 Κρατήσεις καί Εἰσφ. ὑπέρ Α.Ο.		1.500
	51 Γραμμάτια πληρωτέα		5.500
	55 Τράπεζαι		5.000

'Η ἀνάλυσις τῶν 301, 305, 307 εἶναι ἡ ἐξῆς:

- 301 Πρώτη ὕλη Y_1 μον. 1.000 ἐπὶ 2, πρώτη ὕλη Y_2 μον. 4.000 ἐπὶ 1.
- 305 Τμήμα T_1 Δρχ. 400, Τμήμα T_2 Δρχ. 600.
- 307 Προϊόν π_1 μον. 500 ἐπὶ 3 καί π_2 μον. 250 ἐπὶ 10.

'Εκ τοῦ τμήματος I παράγεται τό π_1 , καί ἐκ τοῦ τμήματος II τό π_2 . Εἰς τό T_1 χρησιμοποιεῖται ἡ Y_1 καί εἰς τό T_2 ἡ Y_2 .

2. 'Η κίνησις τῶν λ/σμῶν τῆς Γ.Α κατά τὴν περίοδον ἐμφαίνεται εἰς τὸν ἐξῆς πίνακα ('Υπόλοιπα 'Ισοζυγίου λ/σμῶν).

	<u>Χρέωσις</u>	<u>Πίστωσης</u>
3110 'Αγορά πρώτη ύλης Y_1 μον. 2000×2	4.000	
3111 'Αγορά πρώτη ύλης Y_2 μον. 4000×1	4.000	
312 'Αγορά βοηθητικών ύλων	400	
313 'Αγορά αναλωσίμων υλικών	300	
60 Δαπάναι προσωπικού	1.500	
61 'Ηλεκτρική ενέργεια και παροχαί	300	
62 'Αμοιβαι και εργασίαι τρίτων	500	
63 Τόκοι και έξοδα χρηματοδοτήσε'	50	
64 Φόροι και τέλη	800	
65 Δαπάναι διάφοροι	150	
8722 Δαπάναι παρελθουσών χρήσεων.	20	
8741 Πρόστιμα και προσανυξήσεις	10	
700 Πωλήσεις π_1 μον. 1.000×5		5.000
701 Πωλήσεις π_2 μον. 500×14		7.000
74 'Εκπτώσεις 'Αγορών		40
774 Τόκοι καταθέσεων		20
570 Ταμείον	400	
40 Πελάται και αντιπρόσωποι	200	
41 Προμηθευται		400
46 Κρατήσεις και Είσηφ. υπέρ Α.Ο.		70
55 Τράπεζαι		100
	<u>12.630</u>	<u>12.630</u>

3. Αί αναλώσεις της περιόδου ήσαν αι έξης:

	<u>T₁</u>	<u>T₂</u>	<u>B₁</u>	<u>B₂</u>
Πρώτη ύλη Y_1 μον. 1.500×2	3.000			
Πρώτη ύλη Y_2 μον. 2.000×1		2.000		
Βοηθ. ύλαι	100	150		
'Αναλώσιμα υλικά	<u>120</u>	<u>80</u>	<u>50</u>	<u>50</u>
	3.220	2.230	50	50

4. Το καταρτισθέν φύλλον Μερισμού των δαπανών κατ' είδος της περιόδου έχει ως έξης:

		<u>B₁</u>	<u>B₂</u>	<u>T₁</u>	<u>T₂</u>	<u>ΓΕΠ</u>	<u>ΓΕΔ</u>	<u>ΕΧ.</u>	<u>ΦΕΠ</u>	<u>ΔΜΕ</u>
100	67 'Αναλώσι- μα ύλικά	50	50							
1500	60 Δαπάναι προσωπικοῦ	100	120	480	500	200	100			
300	61 'Ηλεκτρ. ἐνέργεια κ.λ.π. παροχαί			200	100					
500	62 'Αμοιβαί καί ἐργασίαι τρίτων	50		150	200	100				
150	63 Τόκοι καί Ε.Χ							150		
800	64 Φόροι καί Τέλη								800	
150	65 Δαπάναι διάφοροι				60	50	30			10
200	66 'Αποσβέ- σεις	50	30	70	50					
3700		250	200	900	910	350	130	150	800	10
		-250		125	125					
			-200	105	95					
				1.130	1.130	350	130	150	800	10

ΦΕΠ = Φόροι ἐπί τῶν πωλήσεων (ΦΚΕ)

ΔΜΕ = Δαπάναι μὴ ἐνσωματούμεναι

Εἰς τό φύλλον μερισμοῦ περιλαμβάνονται αἱ ἐξῆς δαπάναι περὶ ὧν δέν ἔχουν ἐνεργηθῆ ἐγγραφαί εἰς τὴν Γ.Λ. α) Τόκοι δρχ. 100 β) 'Αποσβέσεις 200.

5. 'Απεπερατώθη ἡ παραγωγή παραχθέντων α) μον. 500 π₁ καί β) μον. 400 ἐν τοῦ π₂.

6. Μετά ταῦτα ἐνεργοῦνται αἱ ἐγγραφαί τῶν τόκων εἰς πίστωσιν τῶν Τραπεζῶν καί τῶν ἀποσβέσεων εἰς τὴν Γ.Λ.

7. Εἰς τὰς πωλήσεις ἐνέχεται ΦΚΕ Δρχ. 800.

Νά ἐνεργηθοῦν αἱ ἐγγραφαί εἰς τοὺς λ/σμούς τῆς ομάδος 9 καί νά καταρτισθῆ α) 'Ο λ/σμός ΓΕ καί Ζ&Κ τῆς ΓΛ καί β) 'Ο λ/σμός 'Αναλυτικῶν ἀποτελεσμάτων τῆς Β.Λ.

Μέθοδος ΑΠΟΤ. ἢ FIFO.

Άσκησης 142 ('Ετέθη εἰς τμηματικὰς ἐξετάσ. 'Ιουν. 1972)

Πῶς λειτουργοῦν οἱ λογαριασμοὶ 971 καὶ 973 τῆς αὐτονόμου ἀναλυτικῆς λογιστικῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Άσκησης 143 ('Ετέθη εἰς τμηματικὰς ἐξετάσ, 'Ιουν. 1972)

Τὰ ἀθροίσματα τοῦ φύλλου μερισμοῦ τῶν ἐν συνόλῳ δαπανῶν κατ'εἶδος ἐκ δρχ. 1.440.000 καὶ τὰ στοιχεῖα τοῦ ὑπομερισμοῦ εἶναι τὰ ἑξῆς:

	Δαπ. Χώρ.	Τμήμ. Ἀποθ.	ἄγορ. Τμ. Προμ.	Βοηθ. ὑπηρ. παρ. Συνερ. ἐπισκ.	Κύρια ὑπηρ. παρ. Ἀτμ/ γή	Κύρια τμ. παρ. T ₁	T ₂	Γεν. ἕξ. πωλ.
'Αθροίσματα	150	50	70	100	300	250	400	120
Κατανομή	-150	15	5	30	20	35	25	20
		65						
Κατανομή		-65		5	8	37	10	5
			75					
Κατανομή			-75	5	12	23	30	5
				140				
Κατανομή				-140	20	90	30	
					360			
Κατανομή					-360	100	260	
						535	755	150

Εἰς τὰς δαπάνας κατ'εἶδος συμπεριελήφθησαν ἀποσβέσεις δρχ. 200 μὴ καταχωρηθεῖσαι εἰς τὸν οἰκεῖον λογαριασμόν τῆς Γενικῆς Λογιστικῆς.

'Επὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων νά ἐνεργηθοῦν αἱ λογιστικαὶ ἐγγραφαὶ εἰς τοὺς αὐτονόμως τηρουμένους λογ/σμούς τῆς ἀναλυτικῆς λογιστικῆς τῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Άσκησης 144 ('Ετέθη εἰς πτυχ. ἐξετάσ. 'Οκτωβρίου 1970)

'Επὶ τῇ βάσει τῶν κατωτέρω δεδομένων νά ἐνεργηθοῦν αἱ λογιστικαὶ ἐγγραφαὶ εἰς τοὺς λ/σμούς τῆς ὁμάδος 9 ἄνευ χρησιμοποιήσεως ἀριθμῶν λ/σμῶν.

1) 'Ο λ/σμός "Αγοραί πρώτων ύλων" τής Γ.Λ. έχει χρεω-
θη διά δρχ. 1.800.

2) Κατηρτίσθη τό έξης φύλλον μερισμοῦ τῶν δαπανῶν κατ'
εἶδος.

	'Ολικά ποσά	Κόστος παραγωγῆς		Γ.Ε.Δ.	Γ.Ε.Π.	Φόροι-τέλη ἐπ/να
		Τμήμα I	Τμήμα II			
Δαπάναι πρ/κοῦ	3.000	1.000	800	500	700	
Διαφημίσ.	200				200	
Φ.Κ.Ε.	300					300
	<u>3.500</u>	<u>1.000</u>	<u>800</u>	<u>500</u>	<u>900</u>	<u>300</u>

3) 'Αποσβέσεις ἐγκαταστάσεων παραγωγῆς μή καταχωρηθεῖσαι
εἰς τοὺς λ/σμούς τής Γ.Λ. δρχ. 600, κατανεμόμεναι κατὰ δρχ.
400 εἰς τμήμα I καὶ κατὰ δρχ. 200 εἰς τμήμα II.

4) Πωλήσεις ἐγγεγραμμέναι εἰς τοὺς λ/σμούς τής Γ.Λ.

Πωληθέν προϊόν	Ποσότης	Καθαρά ἀξία	Φ.Κ.Ε.	Χ/μον	Σύνολον
Π ₁	10.000	1.000	70	21	1.091
Π ₂	2.000	1.200	84	26	1.310

Σημείωσις

Γ.Λ. = Γεν. Λογιστική καὶ ἐπ/να = ἐπιρριπτόμενα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 9

Ἡ ἐφαρμογή τοῦ Κώδικος Φορολογικῶν Στοιχείων
παρά τῇ Βιομηχανικῇ Ἐπιχειρήσει

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ἐκ τίνων στοιχείων ἀποτελοῦνται κατὰ τόν ΚΦΣ αἱ λογιστικάι διαφοραί; Δηλαδή τί προστίθεται, ἐφ' ὅσον συντρέχει περίπτωσις, εἰς τὰ ὑπό τῆς ἐπιχειρήσεως προσδιορισθέντα ἀποτελέσματα πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν φορολογικῶς παραδεκτῶν τοιούτων.
2. Πῶς ἀντιμετωπίζεται ἡ οὐσιώδης ποιοτικὴ διάκρισις τῶν ἀγαθῶν προκειμένου περὶ τηρήσεως βιβλίου ἀποθήκης κατὰ τόν Κ.Φ.Σ.
3. Ποῦται αἱ προϋποθέσεις τηρήσεως βιβλίου ἀποθήκης κατὰ τόν Κ.Φ.Σ. ἐπὶ μικτῶν ἐπιχειρήσεων (ἐχουσῶν ἰδιαιτέρους κλάδους ἐμπορίας καὶ βιομηχανίας).
4. Τίθεται ὑπ' ὄφιν ὑμῶν ἡ ἐξῆς ὑπόθεσις: Διενεργηθέντος Φορολογικοῦ ἐλέγχου εἰς τινὰ Βιομηχανικὴν Ἐπιχείρησιν ἀπερρίφθησαν τὰ βιβλία αὐτῆς διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:
 - α) Λόγω χαμηλῶν ἀποδόσεων τῶν πρώτων τῆς ὑλῶν τῆς σχετικῆς διαφορᾶς ἀπὸ τῶν κανονικῶν ἀποδόσεων ἐκτιμωμένης ὑπὸ τοῦ ἐλέγχου εἰς ὄρχ. 1.000.000.
 - β) Διότι δέν συμπεριελήφθη εἰς τὴν ἀπογραφὴν μικραὶ τις ποσότης ἐκ τινος προϊόντος ἀξίας 5.000 ὄρχ.

γ) Διότι δέν έτηρήθη βιβλίον άποθήκης καί παραγωγής-κοστολογίου καίτοι ή έπιχείρησις είναι 'Ανώνυμος Έταιρία καί ταυτοχρόνως Βιομηχανική.

δ) Διότι κατά τήν μεταφοράν προϊόντος τής 'Εταιρίας εις τόν έν έτέρα πόλει άντιπρόσωπον αύτης πρός πώλησιν διά λογαριασμόν της δέν έξεδόθη δελτίον άποστολής.

ε) Διότι καθυστέρησεν έγγραφήν διά πληρωμήν επί 5-ήμερον.

Είναι άπαντες οί ώς άνω λόγοι νόμω βάσιμοι διά τήν άπόρριψιν τών βιβλίων; Άπαντήσατε δι' έκαστον τόν λόγον, ιδιαιτέρως παρέχοντες σχετικήν αίτιολογίαν.

5. Ποία ή άκολουθουμένη διαδικασία ένημερώσεως του βιβλίου Παραγωγής-Κοστολογίου εις περίπτωσιν παραγωγής περισσοτέρων προϊόντων άλλ'ούχι καί διαμέσων.
6. Α) Είς ποίαν περιπτώσει α) ό έπιτηδεύματίας β) ή φορολογική Αρχή καταφεύγουν εις τήν έπιτροπήν Λογιστικών Άμφισβητήσεων.
Β) Ποίαν έπιπτώσει έχει κατά τόν Κ.Φ.Σ. ή φευδής άναγραφή εις τά βιβλία του έπιχειρηματίου άμοιβής τρίτου.
7. Ποία ή διαφορά μεταξύ άνεπαρκειας καί άνειλικρινείας τών βιβλίων έννοιολογικώς καί έν πλευρās συνεπειών.
8. Ποία ή έρμηνεία του 'Υπουργείου Οίκονομικών επί της συμφώνως πρός τόν ΚΦΣ κοστολογήσεως τών κατά μάζας παραγομένων προϊόντων.
9. Πόσας καί ποίαν περιπτώσεις διακρίνει τό 'Υπουργείον τών Οίκονομικών, έρμηνεύον τόν Κ.Φ.Σ. επί της κοστολόγησεως, τών κατά μάζας παραγομένων προϊόντων καί τί ισχύει έφ' έκάστης τούτων έν άναφορά πρός τό βιβλίον άποθήκης καί τό βιβλίον παραγωγής-κοστολογίου.
10. Είς ποίαν περιπτώσει καίτοι διά τών βιβλίων δέν έμφανίζεται ή συμφώνως πρός τάς διατάξεις του κώδικος άληθής οίκονομική κατάστασις τής έπιχειρήσεως καί τά πραγματικά άποτελέσματα αύτης, δέν ύφίσταται συμφώνως πρός τόν Κ.Φ.Σ. άνειλικρίνεια.
11. Ποίαι αί βασικά έν της κοστολόγησεως αξιώσεις του ΚΦΣ.
12. Ποία ή διαδικασία προσδιορισμού του κόστους του προϊόντος κατά παραγγελίαν πελατών εις τό ύπό του Κ.Φ.Σ. προβλεπόμενον Βιβλίον Παραγωγής-Κοστολογίου.